

SISMA
GLOGLIO

conosce
giungere alla f

may l'ode sur les arts
may l'ode sur les arts

4073

de la par de la de la de la
de la de la de la de la
de la de la de la de la

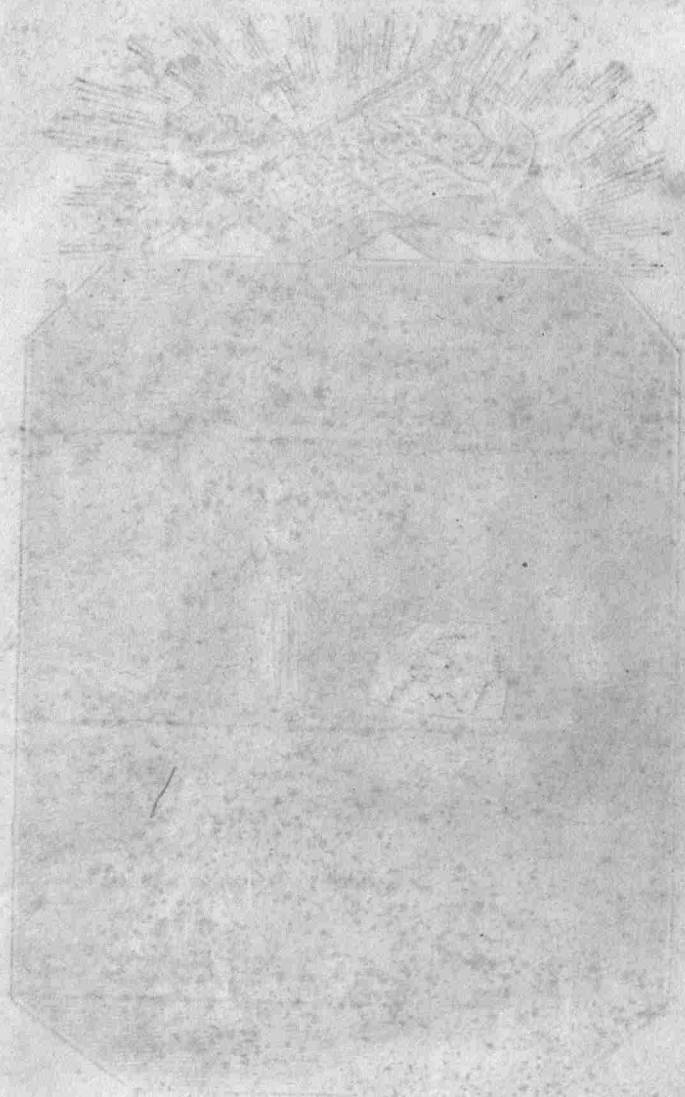
ae

de la

de la

SIEMANOGLIO
MEGARO

 SISMANGOLIO
MIGLIANO

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through from the reverse side or a very light stamp.

ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ Ο ΟΔΗΓΟΣ,

ἮΤΟΙ

ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ ΑΠΛΟ-ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ,

Εὐμέθοδον, σύντομον, πλήρες τῶν πρὸς τὴν
ὀρθὴν ἀνάγνωσιν ἀναγκαίων, ὁμοῦ
καὶ προσφυῶς ἠρμοσμένον
εἰς τὴν
νεαράν ἡλικίαν τῶν

ΦΙΛΟΜΑΘΩΝ ΑΡΧΑΡΙΩΝ
ΝΕΩΝ.

Συντεθὲν μὲν κατὰ τὴν συνύψην τῆς Εὐρώπης
μέθοδον· διορισθὲν δὲ εἰς χρῆσιν πάντων
κοινῶς τῶν Παιδαγωγικῶν Σχολείων
τῆς

ΕΛΛΑΔΟΣ.

“ Ἀεχὴ σοφίας φόβος Κυρίου. ” — Σολομών.

ΜΕΛΙΤΗ.

Ἀπὸ τὸ Τυπογραφεῖον τῆς
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ

Ἀποστολικῆς Ἐταιρείας.
ἀ ῶ κ ε'.

© SISMANOGLOU
MEGALARO

“ Εἰς τοιαῦτα Σχολεῖα, κοινὰ ἢ μερικὰ, πλάτ-
τονται, καὶ μορφώνονται οἱ μεγάλοι ἄνδρες, καὶ
οἱ ἀγαθοὶ πολῖται. ” Βάμ. Ἠθ. Φιλ. σελ. 16.

ΘΕΙΩΙ. ΕΛΕΕΙ.

ΤΩΙ. ΕΥΣΕΒΕΣΤΑΤΩΙ. ΙΕΡΑΤΕΙΩΙ.

ΚΑΙ.

ΤΟΙΣ. ΣΟΦΟΛΟΓΙΩΤΑΤΟΙΣ. ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙΣ.

ΤΗΣ. ΕΝ. ΕΛΛΑΔΙ. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ.

ΩΣ. ΦΥΛΑΞΙ.

ΤΩΙ. ΜΕΝ. ΤΗΣ. ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ.

ΤΟΙΣ. ΔΕ. ΤΗΣ. ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

ΤΗΝ. ΒΙΒΛΟΝ. ΤΑΥΤΗΝ.

Ο. ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ.

ΠΑΝΕΥΛΑΒΩΣ. ΚΑΙ. ΤΑΠΕΙΝΩΣ.

ΑΝΕΘΗΚΕ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ.

Ο Περιφνημ[Ⓞ] ἐκεῖν[Ⓞ] ἀνὴρ, ὁ Ἡρόδοτ[Ⓞ], ἰσ-
ορεῖ ὅτι οἱ Πέρσαι τὸ πάλαι ἐδίδασκον τὰ
παιδιά των σύσημά τι ἠθικῆς, ἀνευ τῶν σοιχείων
τῆς μαθήσεως.

Τῆτο ὁμως φαίνεται νὰ εἶναι τῶν ἀδυνάτων. Ἐ-
πιδεικνύει γὰρ ἡ παγκόσμι[Ⓞ] τῶν ἐθνῶν δοκιμῆ,
ὅτι ἡ ἀμάθεια χρηματίζει ἢ πλέον καρποφόρ[Ⓞ]
βρύσις τῆς τε κακίας καὶ τυραννίας, καὶ ὅτι ἡ Ἰνώσις
εἶναι ὁ ἀμπελῶν ἐκεῖν[Ⓞ], εἰς τὸν ὅποιον κάλλιον
αὐξάνει ἢ πρὸς Θεὸν εὐσέβεια, καὶ πλέον ἀνθίζει ἢ
εὐταξία τῆς πολιτικῆς ἐταιρείας, Περὶ ἄλλων πολ-
λῶν ὑποθέσεων, οἱ μὲν σοχάζονται ἐν πράγμα, οἱ
δὲ ἄλλο· ἀλλὰ τὴν ἀνωθεν γνώμην ὅλοι σχεδὸν ὁμο-
λογῶσιν, ἂν εἶναι τῆ ἀληθείᾳ φίλοι τῆς ἐλευθερίας,
ἢ τῆς Θρησκείας.

Ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ νὰ εὐρίσκηται χωρὶς τὰς
εἰδήσεις, μάλιστα δὲ τὰς Θείας, τῆτο, κατὰ τὴν
Θεόπνευστον Γραφήν, δὲν εἶναι καλόν. Καὶ ὁ μέγας
Χρυσόσομ[Ⓞ] συμφωνεῖ καὶ αὐτὸς μὲ τὸ ἴδιον ἱερὸν
ρήθρον, λέγων· ΤΩΝ ΠΑΝΤΩΝ ΚΑΚΩΝ ΑΙΤΙΟΝ
ΜΗ ΑΝΑΓΙΝΩΣΚΕΙΝ ΒΙΒΛΙΑ ΨΥΧΗΣ ΦΑΡ-
ΜΑΚΑ. Ὁ Θεῖ[Ⓞ] Σωκράτης ἐδίδασκεν ὅτι, ἐν μό-
νον ἀγαθόν, τὴν ἐπιστήμην, καὶ ἐν μόνον κακόν, τὴν
ἀμάθειαν. Περὶ πάντων δὲ ὁ πάνσοφός μας Λυβρω-
τῆς, Ἰησοῦς Χριστός, ὁμιλῶν εἰς τὰς Ἰουδαίους, λέγει·
ΠΛΑΝΑΣΘΕ ΜΗ ΕΙΔΟΤΕΣ ΤΑΣ ΓΡΑΦΑΣ.
Ὅθεν βλέπομεν, ὅτι ἡ ἀμάθεια ἐν γένει, μᾶλλον δὲ
ἢ τῶν Ἁγίων Γραφῶν, εἶναι ὀλέθριον πρᾶγμα εἰς τὸ
ἀνθρώπινον γέν[Ⓞ].

Πᾶς φιλελεύθερ[Ⓞ], καὶ ὅποι[Ⓞ] ἂν μισῇ τὴν δε-
λείαν, δὲν δύναται νὰ μὴ θαυμάζῃ ὅλας σχεδὸν
τὰς πολιτικὰς τῆς Λακεδαιμονίας ἀρχὰς, πλὴν τῆς
βαθέως ριζομένης ἐχθρᾶ πρὸς τὴν παιδείαν τῆς
νεολαίας. Ἰδὲ γὰρ εἰς τοῦτο ἡ ἀξιοθρήνητ[Ⓞ] αἰτία
παμπόλων δεινῶν εἰς τὰς καλοῖκας αὐτῆς τῆς περι-
φήμου πολιτείας. Εἰς ἐκείνην μὲν τὴν θαυμαστὴν
συγκοινωνίαν, πολλὰ νεώτερα ἔθνη χρεώσθησι πλεί-
σας χρυσίμους ἀρχὰς· τῶ ὄντι δὲ δὲν ἦτον εὐλογοῦν
νὰ τὴν μιμηθῶμεν καὶ ὡς πρὸς τὴν ἀμέλειαν τῶν σοι-
χείων τῆς ἐπιστήμης.

Τὰ γράμματα εἶναι τῶ νηπίε ἢ κλίμαξ εἰς τὰ
Ἱερά Βιβλία· γράμμα λοιπὸν τὸ παρόν μὲ Ἀλφα-
βητάριον ἔχει σκοπὸν νὰ διδάσκη εἰς τὴν ἀπαλήν
τῆς Ἑλλάδ[Ⓞ] νεολαίαν. Ἐὰν οἱ ἀγῶνές μὲ προσθέ-
σωσιν ὀλίγον τι εἰς ἐκείνας τῶν ἐν Γραικίᾳ διδασ-
κάλων, θέλω εὐρεθῆν εὐτυχῆς, καὶ τὸ βιβλίον δὲν
συνεγράφη ματαίως.

Ἄλλα μὲν τοιαῦτα βιβλία, παιδαγωγίας, ἐγὼ
ἔτυχα ἐνίοτε νὰ εἶδω, καὶ ἂς βεβαιωθῇ ὁ φιλιαναγνώ-
σης, ὅτι οὐδεὶς τέρπεται βλέπων αὐτὰ, πλέον ἀπ'
ἐμέ· φανιάζομαι δὲ ὅτι ὁ καθέκασ[Ⓞ] διακριτικὸς
θέλ' εἶσθαι μὲ γνώμην, συμφώνως μετ' ἐμοῦ, ὅτι τὸ
ἀκόλωθον μικρὸν πόνημα περιδιαλαμβάνει πράγμα-
τα ἐπωφελέστερα μερικῶν ἐξ ἐκείνων· εἰ δὲ μὴ, ἐλ-
πίζω τελάχισον ὅτι μέλλει νὰ χρηματίσῃ πρόσ-
θεσις εἰς τὰ ἤδη ἐκδοθέντα Ἀλφαβητάρια, οὐχὶ ἀ-
νάξι[Ⓞ] τόπω εἰς τὸν κόλπον τῶν ἀναριθμητῶν τῆς
Ἑλλάδ[Ⓞ] Σχολείων.

Ἐδῶ ὁμολοῶ μετ' εὐγνωμοσύνης ὅτι, διὰ μίαν ἐκ
τῶν ἐπομένων σειρῶν μαθημάτων, εἶμαι χρεώσης εἰς

τὴν Ἑθικὴν Φιλοσοφίαν τοῦ ἑλλογιμοτάτου Βάμβα·
καθὼς καὶ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Βιβλιοθήκην τῆ πολυ-
μαθῆς Γαζῆ διὰ τὰ μαθήματα τῆς Βιογραφικῆς
Ἱστορίας.

Ἀνίσως κατὰ τύχην, τινὰ ἐκ τῶν μαθημάτων
φανῶσι λεπτὰ καὶ νηπιώδη, ἐνθυμηθῆτε ὅτι, καθά-
περ λέγει ὁ Ἀλιῶ Παῦλῶ, «ὁ νήπιῶ ὡς νήπιος
λαλεῖ, ὡς νήπιῶ φρονεῖ, ὡς νήπιῶ λογίζεται»
ὑπερον δὲ θέλετε εὑρεῖν ὅτι, κατὰ τὸν ἴδιον, ἐγὼ
«κατήρηκα τὰ τοῦ νηπίου», προμηθεύων ἄλλὰ
μαθήματα πλέον ἀνδρικά, καὶ ἐπιτήδεια εἰς τὸν
προχωρῶντα.

Ὡς δὲ πρὸς τὰς ξεχωριστὰς συλλαβὰς, ἐλπίζω
ὅτι ὁ ἀρχαρίῶ συλλαβίζωμ εἰς αὐτὰς, θέλει μά-
θη καὶ τὰς γνησίους φωνὰς, καὶ τὰς ὀρθὰς τῶν χαρακ-
τήρων χρήσεις. Ὀφελιμώτατον γὰρ εἰς τὴν ὀρθογρά-
φιαν εἶναι, ὡς γνωσκόνσας, τὸ συλλαβίζεσθαι. Ἀρκεῖ
λοιπὸν τοσῶτον. Οὕτω μείλα χειριζόμενοι τὴν ἐπο-
μένην σοικείωσιν, ἐγὼ αἰσθάνομαι πεποισθῶς ὅτι
θέλετε λάβειν καλὴν ἀντιμισθίαν, βλέποντες τὴν
προκοπὴν τῶν νέωνσας μαθητῶν. Δύναμαι ὅμως
καὶ γὰρ νὰ προσθέσω ὅ,τι εἶπεν ὁ Γεώργιῶ Βενλότης·
«ὡς ἐπαίνεση τις τὸ βιβλίον τε ὅσον καὶ ἂν θέλη,
ὅταν ἀφ' ἑαυτῆς ἢ βίβλῶ δὲν ἐπαυνεῖται, εἶναι
ὄλα μάταια.

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ! δεχθῆτε εὐμενῶς τὴν ταπεινὴν
μα προσφορὰν, συντεθεῖσαν ἀπλῶς πρὸς βοήθειαν
τῶν παναξιωνσας ἀλῶνων· καὶ συγχωρήσατε ἓνα φί-
λον καὶ ἀδελφόν, ἂν καὶ ἀγνώρισον, νὰ σᾶς δώσῃ ὅποσῶν
τὴν γνώμην τε ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν τῆς ποιηματίας.
Οἱ γὰρ σοφοὶ καὶ φρόνιμοι δὲν καταφρονῶσι τὸ νὰ

συμβουλευθῶσιν ἀμοιβαίως, καὶ ὁ ἀληθῶς φίλῶ τῆς
νεολαίας χαίρεται μανθάνων πῶς νὰ προάξῃ τὴν
παρῶσάν τε καὶ μέλλουσαν τῶν παιδίων εὐδαιμονίαν.

Ἀγωνίζεσθε τὸ λοιπὸν, ὡς φύλακες τῆς ἐπιστήμης,
ν' ἐλχαράτῃτε γενικῶς εἰς τὸν νέον τῶν γονέων, τὸ
πόσον εἶναι ἀναγκαία ἡ ἐπιμελῆς παιδεία τῶν ἀγα-
πητῶν τεκνῶν, ὡς μέλη τῆς πολιτικῆς συγκοινωνί-
ας, καθὼς καὶ τῆς αἰτίας τῆς Χριστῆ Ἐκκλησίας—
πόσον αὐτὴ εἶναι χρησιμῶ εἰς τόντε υἱόν, τὴν θυ-
γατέρα, τὸν πολίτην, τὸν φίλον, καὶ τὸν Χριστιανόν.
Ὁ σωὸρῶ τῆς γνώσεως πρέπει ἐξ ἀποφάσεως νὰ
διασπείρηται εἰς τὸ πνεῦμα τῶν τρυφερῶν ἡμῶν
παιδίων, καὶ ἐπειὶ ἀκολουθεῖ φυσικῶς γενναίῶ καὶ
ἴσιῶ καρπῶς. Ἐὰν δὲ ἀνοῆ ἡ νεότης, εἰάν ἀμελῶ-
μεν τὴν παιδείαν τῶν ἐκδύωνμας, εἰάν λέσω σπείρε-
ται εἰς τὴν κατὰληψίν τε καὶ ἀμάθεια ἀντὶ τῆς ἐπι-
στήμης, τότε ἡ κακία πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἀπαρχὴ,
καὶ ἴσως ἡ αὐτὴ ἀπώλεια τῆς ἀθανάτου ψυχῆς ὁ τε-
λευταίῶ καὶ ὀλεθριώτατῶ καρπῶς. Ἐνθυμηθῆτε
λοιπὸν τῆς ῥητῆς τῆς Ἀλίας Χρυσοσόμου, καὶ ἐκείνου τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἀνωθεν δοθέντος.

Πρὸς τῆτοις δὲ, πῶποτε νὰ μὴ λησμονήσητε ὅτι
αἱ εἰδήσεις χρηματίζουσι τὸ μέγα κλέῶ τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ κατ' ἐξοχὴν, ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ν' ἀποδώσωμεν
τὸν λογαριασμὸν εἰς τὸ θεῖον κριτήριον. Ἡ παιδα-
γωγία εἶναι ἔρπον ἀξιολογώτατον. Μεταξὺ γὰρ τῶν
ἀπαλῶνμας μαθητῶν, ἡμεῖς σαφῶς διακρίνομεν
τὸν μέλλοντα πατέρα, καὶ μητέρα, τὸν πολίτην, τὸν
ἀρχοντα, τὸν ἔφορον, τὸν νομοθέτην, τὸν συγγραφεα,
καὶ θεῖα χάριτι καὶ τὸν ἐκκλησιαστικόν. Τὸ ἀπολέ-
λεσμά ὅμως τῶν διδασκαλιῶν μας, καὶ ἡ διάθεσις

τέτων τῶν μελλόντων ὀδηγῶν, κρέμαται ἐχὶ ὀλίγον ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν μας.

Τέλος πάντων, εὐμενεῖς με φίλοι, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον σας τέλος εἶναι νὰ διδάσκητε τὰ καρποφόρα σοιχεῖα τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης, ἔχετε καὶ ἄλλον σκοπὸν πρὸ ὀφθαλμῶν ἐτι ὑψηλότερον, καὶ λίαν ἐνδοξότερον· τῆλε νὰ ὀδηγήτε τὴν τρυφεράν νεολαίαν πρὸς τὴν σωτηριώδη ἐπίγνωσιν ἐκείνων τῶν ἀληθειῶν τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς, αἵτινες εἶναι ἡ μόνη βᾶσις τῶν μελλουσῶν ἐλπίδων τῆ ἀληθῶς χριστιανῆ. Τὰ ὀνόματα τῶν ἀρχαίων φωτῶν εἶναι ἀκριβῆ· ἀκριβέστερα δὲ τὰ τῆ Ἰησοῦ καὶ τῆ Παύλου. Ἡ γνῶσις τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν, εἶναι τιμὴ εἰς τὸν νῦν τῆ ἀνθρώπου, εὐλογία εἰς τὴν εὐτακτοῦ πολιτείαν, καὶ εὐτυχῆς ὁ λαὸς ὁ ἔμπειρος εἰς ταῦτα· ἡ γνῶσις δὲ τοῦ Θεοανθρώπου ἡμῶν Σωτῆρος ὑπερέχει κάθε ἄλλην. Ἡ ἀλήθεια ὡς ἐν φιλοσοφίᾳ εἶναι πολυτίμη· πολυτιμότερα δὲ ἢ ὡς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

«Φίλος ὁ ΠΛΑΤΩΝ, φίλος ὁ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, φιλάτη δὲ ἡ ΑΛΗΘΕΙΑ. » — Ἐρῶσθε.

Πρὸς τοὺς Γονεῖς καὶ Διδασκάλους, περὶ τοῦ παρόντος συγγράμματός.

«Εἶναι πολλαὶ ἀλήθειαι, τὰς ὁποίας οἱ ἄνθρωποι γενικῶς μὲν φαίνονται ὅτι αἰσθάνονται καὶ ὁμολογοῦν, κυρίως ὅμως, ἐὰν τοὺς ἐξετάσῃ, δὲν ἔχον ἀκριβῆ καὶ καθαράν γνῶσιν περὶ αὐτῶν· ὅθεν συχνὰ πίπτουν εἰς ἀπάτας καὶ ψευδῆ συμπεράσματα, καὶ ἐὰν αἱ ἀλήθειαι αὗται ἀποδλέσωσι τὰς πράξεις καὶ τὰ ἦθη τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, τότε φυσικὰ καὶ αἱ ἀπάται καὶ τὰ ψευδῆ των συμπεράσματα πρέπει νὰ προξενῶσι μεγάλας ζημίας εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἄς θεωρήσωμεν τοῦτο μερικῶς ἐπάνω εἰς τὰ πρῶτα μαθήματα τῶν παιδίων.

Ὅλοι βέβαια, καὶ γονεῖς, καὶ διδασκάλοι, καὶ πᾶς ἄνθρωπος αἰσθάνονται καὶ ὁμολογοῦν ταύτην τὴν ἀλήθειαν, ὅτι δηλαδὴ πρέπει τὰ παιδία νὰ διδάσκονται ἐξ ἀρχῆς μαθήματα καλὰ, καὶ μὲ καλὴν μέθοδον. Πόσον ὅμως ὀλίγοι τὴν γνωρίζουν κατὰ βάθος! Ὅσον ἀπλῆ καὶ εὐκόλῃ φαίνεται κατὰ πρώτην προσβολὴν, τόσο πολυσύνθετος καὶ δύσκολος παραστρέφεται εἰς τὸν ὅστις ἐξετάζει αὐτὴν καθ' ὅλα τὰ μέρη, καὶ καθ' ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα εἰς τὴν πράξιόντης. Ποῖα εἶναι τῶντι τὰ καλὰ ταῦτα μαθήματα; τίς ἡ καλὴ μέθοδος; Ἴδου δύο μεγάλα εἰς τὸ εἶδος των ζητημάτων, τὰ ὅποια ἴσως ἀκόμη δὲν ἔκαμαν εἰς τὸν ἑαυτὸν των οἱ πλείότεροι γονεῖς καὶ διδασκάλοι, ἀλλ' ἀπὸ κακῆ ἀρχῆν καὶ συνήθειαν ἐδέχθησαν ὡς καλὰ μαθήματα, καὶ ὡς καλὴν μέθοδον, ἐκεῖνα, τὰ ὅποια εἶναι ὅλον τὸ ἐναντίον. Πρῶτον δίδον εἰς τὰς χεῖρας τῶν παιδίων βιβλία γραμμένα εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τὴν ὁποίαν δὲν καταλαμβάνουσι οὐδ' αὐτοὶ οἱ πλείότεροι παιδαγωγοὶ δεύτερον, καὶ αὐτὰ ταῦτα τὰ βιβλία εἶναι Ὀκτόχη, Ψαλτήριον, Ἀπόστολος, βιβλία, λέγα, ὑψηλὰ καὶ θεολογικὰ, τὰ ὅποια, καὶ ἂν καθ' ὑπόθεσιν τὰ ἰνοῦ ὁ διδάσκαλος, εἰς τὰ πνεύματα ὅμως τῶν παιδίων εἶναι ἀκατάληπτα, καὶ πρέπει πρῶτον νὰ γυμνασθῶσι εἰς ἄλλα μαθήματα, κατὰ τὴν ὀρθοτάτην κρίσιν τοῦ μεγάλου Βασιλεῖος. (*)

Τί λοιπὸν ἀκολουθεῖ ἀπὸ τὰ τοιαῦτα παράκαιρα εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν μαθήματα; Ἐξοδεύει τὰ δυσυχῆ καὶ ἀθῶα παιδία δύο καὶ τρεῖς χρόνους, χωρὶς νὰ μάθωσι ἄλλο, παρὰ μηχανικῶς νὰ ἀναγινώσκωσι, καὶ τοῦτο γραβὰ καὶ διαγραμματά. Δὲν ἀποκοτῶν εἰς ὅλον τοῦτον τὸν καιρὸν καμμίαν ἀλήθειαν, οὔτε ἠθικὴν, οὔτε φυσικὴν· καὶ ἀπὸ τοιούτης πολυχρονίας καὶ ἀκάρως κόπης ὁ νοῦς ταπεινῶνται, συνειθίζει εἰς τὴν ἀκρίσιαν, καὶ τὸ φοβερώτερον ἀκόμη, λαμβάνει μῖσος καὶ ἀπίθειαν εἰς τὰ μαθήσιν. Ἴδου μὲ συντομίαν τί προξενοῦν τὰ πρῶτα μαθήματα, ὅταν δὲν ἦναι ἀρμοζόντα εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, καὶ κατὰ τὴν γλῶσσαν καὶ κατὰ τὸ νῆμα.

Ποῖα λοιπὸν εἶναι τὰ καλὰ μαθήματα καὶ ἡ καλὴ μέθοδος; Δὲν εἶναι τῆς παρούσης ὑποθέσεως νὰ ἔμω εἰς τὴν περὶ τοῦτου ἀρεθολογίαν. Πολλοὶ ὅμως σφύραται καὶ φιλανθρωπότητος ἄνδρες ἠμίλησαν καὶ συνέγραψαν πολλὰ καὶ ὠφέλιμα περὶ τῶν ζητημάτων τούτων· τοὺς ὁποίους εὐγνωμότως πρέπει νὰ ἀκολου-

(*) Παραίν· πρὸς τοὺς γέους.

SISMANOGLIO
MEGARO

ἴσμεν, ὅταν μάλιγα αἱ παρατηρήσειςτων βεβαίονονται ὄχι μόνον ἀπὸ τὸν ὀρθὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀναντιρρήτα ἀποτελέσματα. Ἡ καλλιτέρα λοιπὸν μέθοδος εἶναι ἡ ἀλληλοδιδασκτικὴ, ὀνομαζομένη καὶ ἀμοιβαία, ἡ ὁποία ἀρχισεν ἤδη νὰ διαδίδεται καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα· τὰ δὲ μαθήματα πρέπει νὰ ἦναι πρῶτον μὲν, εἰς τὴν γλῶσσαν, μὲ τὴν ὁποίαν τὰ παῖδια ἀνατρέφονται καὶ συλλογίζονται· δεύτερον δὲ, εὐκόλα εἰς τὴν ἔννοιαν, περιεργα εἰς τὴν ὕλην, καὶ ὠφέλιμα εἰς τὴν μίμησιν καὶ ἐφαρμογὴν.

Τοιαῦτα εἶναι τὰ παρόντα μαθήματα, τὰ ὁποῖα ὁ σοφὸς καὶ φιλόθεωπος συγγραφεὺς κοινοποιεῖ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐχεν τὸ εὐκόλον, διότι εἶναι εἰς γλῶσσαν ἀπλήν καὶ καθαρὰν, καὶ κατὰ τὰς λέξεις καὶ κατὰ τὰς φράσεις. Ἐχεν τὸ περιεργον, διότι εἶναι ποικίλη, φυσικὴ καὶ ἠθικὴ ἱστορία. Ἐχεν καὶ τὸ ὠφέλιμον, διότι εἰς ταῦτα μανθάνουν τὰ παῖδια καὶ πράξεις σπουδαίας ἐναρξάντων ἀνδρῶν, καὶ ἰδιώματα ζῶων, καὶ πολλὰς χρήσεις αὐτῶν εἰς τὰς τέχνας καὶ εἰς τὴν οἰκειακὴν οἰκονομίαν. Καθ' ὅλα λοιπὸν τὸ σύγγραμμα τοῦτο εἶναι καλὸν καὶ ὠφέλιμον νὰ εἰσαχθῆ καὶ εἰς τὰ μερικὰ παιδαγωγεῖά μας· ὅθεν ὁμολογῶν μεγαλωτάτην χάριν εἰς τὸν σοφὸν καὶ ἀξιοσέβαστον συγγραφέα, τὸ συγγένω, ἀν καὶ αὐτοσύγατον, καὶ εἰς τοὺς γονεῖς, καὶ τοὺς διδασκάλους τῆς παιδικῆς ἡλικίας, εἰς τῆς ὁποίας τὴν καλὴν μόρφωσιν πρέπει ὅλοι νὰ δείχνωμεν μεγάλην ἐπιμέλειαν, ὄχι μόνον διότι εἶναι ἱερὸν χρέος μας, ἀλλὰ καὶ δι' αὐτόμας τὸ συμφέρον. Συμφέρον βέβαια εἶναι εἰς τοὺς γονεῖς νὰ ἔχωσι τέκνα σπουδαῖα καὶ χρηστοῦθη. Συμφέρον εἰς ἕκαστον πολίτην νὰ συζῆ μὲ συμπολίτας σπουδαίους καὶ χρηστούθεις. Συμφέρον καὶ εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ ἔθνους, μᾶλλον δὲ, τὸ πᾶν εἶναι νὰ συνίσταται τὸ ἔθνος ἀπὸ ἀνδρας καλῶς ἐξαρχῆς μορφωμένους καὶ εἰς τὰ ἦθη καὶ εἰς τὸ πνεῦμα. « Συνηλὸν τοίνυν ἐγὼ φημι, καὶ χρησιμολογεῖν μᾶλλον, ἢ παραινεῖν δόξαιμ' ἂν εἰκότως, ὅτι ἐν τῶτον καὶ μέσον καὶ τελευταῖον, ἐν τούτοις κεφάλαιον, ἌΓΩΓΗ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑ ΝΟΜΙΜΟΣ ἜΣΤΙ. » (*)

Νεοφ. Βάμβας.

(*) Πλούταρχος περὶ παιδων ἀγωγῆς.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

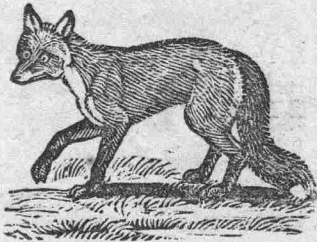

— 00 —

Ἄλφάβητον Εἰκωνογραφικόν.

Πρὸς βοήθειαν τῶν Γονέων ἐκείνων, οἵτινες φρονίμως ἐπιθυμοῦν νὰ δέσωσι τὰ πρῶτα θεμέλια τῆς ἐπιστήμης εἰς τὸν κοῦν τῶν μικροτέρων τούτων παιδίων, ἔκρινα εὐλογον νὰ τοὺς προμηθεύσω τὰ ἐπόμενα σχήματα. Μὲ τοιαύτας ζωγραφίας οἱ ἐν Εὐρώπῃ Γονεῖς γλυκαίνειν καὶ εὐκολύνειν τὴν τραχεῖαν τῆς μαθήσεως ὁδόν.

* Ἡ Νεολαία εἶναι τὸ ἄνθος τῆς μελλούσης συγκοινωνίας· ὁ ἐν ἱερῶν ὑπηρετής, ὁ νομοθέτης, ὁ φιλόσοφος, ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή, ἐκεῖθεν ἐκφύονται ὅλοι.

Διὸ καὶ ὁ εὐσεβὴς Χρυσόσομος νεθετεῖ τοὺς πατέρας καὶ μητέρας ὄχι μόνον νὰ βάλλωσι τὰ παῖδια τῆς εἰς τὰ σχολεῖα, ἀλλὰ καὶ νὰ τοὺς δώσωσι ἐνοικίαι τινα ἀνατροφῆν, εἰς τὰ ἀπλούστερα σοιχεῖα τῆς ἐπιστήμης.

<p>A α</p> <p>Ἀλώπηξ.</p>	<p>B β</p> <p>Βοῦς.</p>
<p>Γ γ</p> <p>Γλαύξ.</p>	<p>Δ δ</p> <p>Δένδρον.</p>
<p>Ε ε</p> <p>Ἐλάφιον.</p>	<p>Ζ ζ</p> <p>Ζορκάδιον.</p>

<p>Η η</p> <p>Ἡμίονος ἄγριος.</p>	<p>Θ θ</p> <p>Θηριόβους.</p>
<p>Ι ι</p> <p>Ἴέραξ.</p>	<p>Κ κ</p> <p>Καγκαρού.</p>
<p>Λ λ</p> <p>Λύγξ.</p>	<p>Μ μ</p> <p>Μαϊμού.</p>

Ν

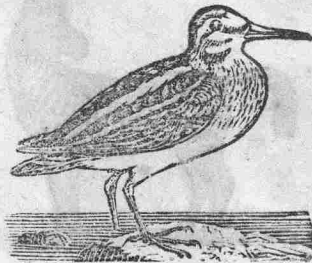
ν

Ναυτική.

Ξ

ξ

Ξυλόκοτα.

Ο

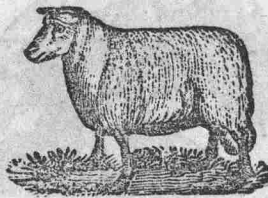
ο

Ὅρνις.

Π

π

Πρόβατον.

Ρ

ρ

Ῥόδον.

Σ

σ

Σκύλος.

Τ

τ

Ταῦρος.

Υ

υ

Ὑδατοπούλι.

Φ

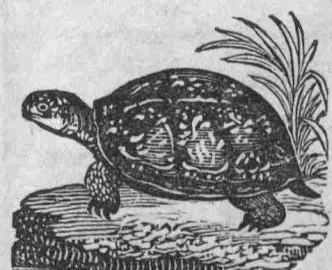
φ

Φασιανός.

Χ

χ

Χελώνη.

Ψ

ψ

Ψιττακός.

Ω

ω

Ὠκεανόπουλον.

 <p>Λύσοπεδύ</p>	 <p>εορῆ</p>
 <p>κῆλα</p>	 <p>εορῆ</p>
 <p>κῆλα</p>	 <p>εορῆ</p>

Οἱ Χαρακτῆρες.

Ἡ Ἀπλο-ελληνικὴ γλῶσσα περιέχει εἴκοσι τέσσαρα γράμματα, τὰ ὅποια γράφονται ὡς ἀκολουθῶς. — Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο

α β γ δ ε ζ η θ ι κ λ μ ν ξ ο
π ρ σ τ υ φ χ ψ ω.

Τὰ ἴδια ἀνάπαλιν τετυπωμένα.

ω ψ χ φ υ τ σ ρ π ο ξ ν μ λ κ
ι θ η ζ ε δ γ β α.

Τὰ ἴδια μεγάλως γεγραμμένα.

Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ
Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π
Ρ Σ Τ Υ Φ Χ Ψ Ω.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0.

Ἡ διαίρεσις τῶν Χαρακτῆρων.

Φωνήεντα μὲν εἶναι ἑπτὰ, οἷον·

α ε η ι ο υ ω

Α Ε Η Ι Ο Υ Ω .

Ἡμίφωνα δὲ ὀκτώ, οἷον·

ζ ξ ψ λ μ ν ρ σ .

Ζ Ξ Ψ Λ Μ Ν Ρ Σ .

Ἄφωνα δὲ ἑννέα, οἷον·

β γ δ κ π τ θ φ χ .

Β Γ Δ Κ Π Τ Θ Φ Χ .

Δίφθογγοι δὲ ἕξ, οἷον·

αι αυ ει ευ οι ου .

ΑΙ ΑΥ ΕΙ ΕΥ ΟΙ ΟΥ .

Ἀπὸ τὰ γράμματα πλάττονται αἱ συλλαβαί, καὶ ἐκ τούτων αἱ λέξεις· ἀπὸ τὰς λέξεις πάλιν γίνονται αἱ φράσεις, καὶ ἐκεῖθεν οἱ λόγοι, ὁμιλῖαι, καὶ βιβλία.

* Ἐς διδαχθῆ ὁ μαθητὴς ὅτι, ὑπάρχεν καὶ πολλαὶ ὑποδιαίρεσις, τὰς ὁποίας ὅμως θέλει εὐρεῖν εἰς τὴν ἐξαίρετον γραμματικὴν τοῦ φιλοσόφου, καὶ διδασκάλου, Βάμβα.

Διασολῆ τῶν Γραμμάτων.

Διαιροῦνται οἱ χαρακτῆρες εἰς τρεῖς κλάσεις, αἵτινες ἀποβλέπουν τὴν φύσιν καὶ χρῆσιν αὐτῶν.

Α'. Κλάσις.

Ι Γ Τ Π Η Ε Κ Ο .

ι γ τ π η ε κ ο .

Β'. Κλάσις.

Ω Θ Ρ Β Φ Υ Λ Μ .

ω θ ρ β φ υ λ μ .

Γ'. Κλάσις.

Α Δ Χ Ζ Ξ Σ Φ Ν .

α δ χ ζ ξ σ φ ν .

Συσολαί τῶν Ψηφίων.

Τὸ β	γράφεται καὶ οὕτως	β.
Τὸ καί	καί.
Τὸ ου	ου.
Τὸ στ	στ.
Τὸ τελικὸν σ	ς.

Ἡ δὲ χρῆσις διδάσκει καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Συλλαβαὶ ἐκ συμφώνου καὶ φωνήεντος.

Μάθημα Πρῶτον.

α ε η ι ο υ ω .

Βα	βε	βη	βι	βο	βυ	βω
Γα	γε	γη	γι	γο	γυ	γω
Δα	δε	δη	δι	δο	δυ	δω
Ζα	ζε	ζη	ζι	ζο	ζυ	ζω

Μάθημα Δεύτερον.

Θα	θε	θη	θι	θο	θυ	θω
Κα	κε	κη	κι	κο	κυ	κω
Λα	λε	λη	λι	λο	λυ	λω
Μα	με	μη	μι	μο	μυ	μω

Μάθημα Τρίτον.

Να	νε	νη	νι	νο	νυ	νω
Ξα	ξε	ξη	ξι	ξο	ξυ	ξω
Πα	πε	πη	πι	πο	πυ	πω
Ρα	ρε	ρη	ρι	ρο	ρυ	ρω

Μάθημα Τέταρτον.

Σα	σε	ση	σι	σο	συ	σω
Τα	τε	τη	τι	το	τυ	τω

Φα	φε	φη	φι	φο	φυ	φω
Χα	χε	χη	χι	χο	χυ	χω

Μάθημα Πέμπτον.

Αβ	εβ	ηβ	ιβ	οβ	υβ	ωβ
Αγ	εγ	ηγ	ιγ	ογ	υγ	ωγ
Αδ	εδ	ηδ	ιδ	οδ	υδ	ωδ

Μάθημα Έκτον.

Αξ	εξ	ηξ	ιξ	οξ	υξ	ωξ
Αφ	εφ	ηφ	ιφ	οφ	υφ	ωφ
Αψ	εψ	ηψ	ιψ	οψ	υψ	ωψ

Συλλαβαὶ ἐκ Συμφώνε κὲ Διφθόγγε.

Μάθημα Πρῶτον.

αι αυ ει ευ οι ου .

Βαι	βαυ	βει	βευ	βοι	βου
Γαι	γαυ	γει	γευ	γοι	γου
Δαι	δαυ	δει	δευ	δοι	δου
Ζαι	ζαυ	ζει	ζευ	ζοι	ζου

Μάθημα Δεύτερον.

Θαι	θαυ	θει	θευ	θοι	θου
Και	καυ	κει	κευ	κοι	κου

Λαι λαυ λει λευ λοι λου
Μαι μαυ μει μευ μοι μου

Μάθημα Τρίτον.

Ναι ναυ νει νευ νοι νου
Ξαι ξαυ ξει ξευ ξοι ξου
Παι παυ πει πευ ποι που
Ραι ραυ ρει ρευ ροι ρου

Μάθημα Τέταρτον.

Σαι σαυ σει σευ σοι σου
Ται ταυ τει τευ τοι του
Φαι φαυ φει φευ φοι φου
Χαι χαυ χει χευ χοι χου
Ψαι ψαυ ψει ψευ ψοι ψου

Συλλαβαί Μικταί.

Μάθημα Πρώτον.

Βλα βρα βδε βιξ βορ βομ βρω
Γλα γλι γρα γρυ γνα γδε γαρ
Δρα δρε δρυς δις δους δειν δον
Ζακ ζαμ ζερ ζηλ ζημ ζην ζωρ

Μάθημα Δεύτερον.

Καμ κλι κρι κλοι λαμ λαψ λαξ
Μαμ μαν μαρ μου μυρ μνα μελ
Ναρ νεκ ξαν ξερ φομ φορ πραγ
Πλε ραμ ρουθ σαρ σαλ σρα συμ

Μάθημα Τρίτον.

Σκαι σκυ σπαι σπει σπευ σπου σπω
Τρω τμη τλη τρε φουρ φλα φαχ
Φλο φλε χαρ χαθ χορ χλοβ χρι
Ψαλ ψαμ ψις ψαρ ψιξ ρως νωψ

Όλοκληροί Λέξεις.

Μονοσύλλαβοι.

I.

Αϊξ ἄλς ἄρς βλάξ βούς γλαυξ
Γραῦς γυψ δις δραξ δρυς εἶς
Ζεὺς εὔς ἔξ ἦρ θήρ θρίξ

2.

Μῦς νοῦς νῦν νύξ ὄς οὔς
Πῦρ πῶς ρίς σαῖρξ σπλήν σῦς
Τρεῖς ὕς φλόξ φῶς χεῖρ χθῆς
Παῖς πλάξ πλῆν πούς ψιξ ὠψ

Δισύλλαβοι.

1.

Ἄ-ἡρ αἶ-μα αἶ-ων βί-βλος βρέ-φος
 Γά-λα γλώσ-σα δει-πνος δέρ-μα δῶ-μα
 Ἐ-θνος ἐλ-πίς ζά-λη ζῆ-λος ἦ-θος
 Ἡ-χος θαῦ-μα θύ-ρα ἰ-δρῶς ἰ-χνος

2.

Και-ρός κα-πνός λαι-μός λάι-κος
 Μή-τηρ μῆ-λον να-ός νύμ-φη
 Ξαν-θός ξύ-λον ὄ-δος ὄν-υξ
 Οἶ-κος οἶ-νος πα-τήρ πά-χυη

3.

Ρή-τωρ ρεῦ-μα σάλ-πιγξ σιν-δὼν
 Ταῦ-ρος τό-ξον ὑί-ος ὑ-πνος
 Φω-νὴ φά-ρυγξ φέγ-γος χαλ-κός
 Χει-λος ψευ-δος ψύλ-λος ὦ-μος *

* Αἱ διάφοροι μερίδες, εἰς τὰς ὁποίας διαιροῦνται ὅλα ταῦτα τὰ συλλαβικά μαθημάτια, εἶναι ἴσως ἀρκετὴ ἐκάστη διὰ μίαν φορὰν. Εἰς δὲ τὴν Εὐρώπην εἶναι συνήθεια νὰ συλλαβίζονται ἐκ γήθους, καὶ μεγαλοφώνως. Στέκονται τὰ παιδία ἡμικυκλῆδον ἔμπροσθεν τοῦ διδασκάλου, ἀφ' οὗ ἐμελέτησαν τὸ μάθημα· καὶ ἂν ὁ πρῶτος μαθητὴς τύχῃ νὰ μὴ συλλαβίσῃ σωστῶς τὴν προφερομένην ἀπὸ τὸν διδάσκαλον λέξιν, ὅστις μετὰ ταῦτα τὴν συλλαβίσιν ὁρθῶς, πρωτεύει εἰς τὰξιν.

Σύντομα Μαθήματα,
μονοσύλλαβά τε, καὶ δισύλλαβα.

α΄.

Ποῦ εἶναι ὁ Θωμᾶς; Παῖ, φεῦγε τὸ κακόν.
 Σήκω, σήκω, σκυῖλε! Ὁ Θεὸς εἶναι φῶς.
 Ναὶ, εἶναι ἔτζι. Εἶσαι καλὸν τέκνον

β΄.

Ἄς εἶναι ἔτζι. Δὲν γράφεις κακῶς.
 Πάγε εἰς τὸ κλεβί. Εἶναι τοῦτο, ἢ αὐτό;
 Ἐγὼ γράφω καλῶς. Αὐτὸ, ἀλλ' ὄχι τοῦτο

γ΄.

Νὰ κάμω οὕτως; Ὁ Σωτὴρ εἶναι χρηστός.
 Ναὶ, ἂν θέλῃς. Ὁ Χριστὸς εἶν' ὁ Σωτὴρ.
 Ὅχι, δὲν θέλω. Ὁ Θεὸς εἶναι σοφός.
 Νὰ ἢ βροχή! Τὸ νερὸν εἶναι γλυκόν.

δ΄.

Ποῦ εἶναι τὸ σπῆτι; Φεύγει, τὸ παιδί.
 Ἐκεῖ τὸ βλέπεις; Ἄν φύγῃ, ποῦ φεύγει;
 Ναὶ, ἀλλ' ὄχι σαφῶς. Ὡς πότε μένει ἐδῶ;
 Διὰ τί; εἶπέ μοι. Τρεῖς ὥρας, ὡς μετῶ.
 Ἦσουν καὶ σὺ ἐκεῖ; Φέρε τὸ πελὶ ἐδῶ.

Ἄχ! τί μαῦρον φίδι! Ναι, εὐθύς, ἂν θέλῃς.
 Τῶ ὄντι ὄχι ποτέ. Νὰ τὸ μικρὸν πελί.
 Ω! τί καλὸν ψωμί! Τὸ δένδρον εἶναι μέγα.
 Ναι, βρέχει πολλά. Ω! πόσον εἶναι καλόν!
 Ἄχ! τὸ πτωχὸν παιδί! Πόσον λάμπει τὸ φῶς!
 Μάνα με, νὰ τὸ πεῦκι. Ω! τί καλὸν μέλι!

Προσωδίαι.

Τὰ σημεῖα τῆς προσωδίας καὶ τῆς διαστολῆς,
 εἶναι τὰ ἐπόμενα, καὶ διαιροῦνται οὕτως.

α. Εἰς τόνους, οἵτινες εἶναι τρεῖς·

Ὁξεῖα (')

Βαρεῖα (`)

Περισπωμένη (~)

Οὔτοι διορίζεσι τὸν ἀναβιβασμὸν τῆς φωνῆς,
 ἐν τῇ προφορᾷ τῶν λέξεων.

β. Εἰς πνεύματα, ἅπερ εἶναι δύο·

Δασεῖα (°)

Ψιλή (°)

Ταῦτα δὲ τίθενται εἰς κάθε λέξιν ἀρχομένην
 ἀπὸ φωνήεντος.

γ. Εἰς πάθη, ἅτινα εἶναι τρία·

Α' πόςροφος (')

Υ' φέν (-)

Υ' ποδιασολή (,)

Τὰ ὁποῖα δεικνεῖσσι μεταβολὴν τινα με-
 ταξὺ τῶν λέξεων.

Τούτοις προσίθεται καὶ τὸ σημεῖον τῆς
 Διαίρεσεως (. .)

Αἰ Στιγμαί.

Κυβερνοῦν τὴν ἀνάγνωσιν, καὶ εἶναι τρεῖς.

α. Υ' ποσιγμή (,)

β. Μεσαία σιγμή (°)

γ. Τελεία σιγμή (.)

Μ' ἐκεῖνα δὲ συναριθμοῦνται καὶ τ' ἀκόλουθα.

Ἡ παρένθεσις ()

Τὸ ἐρωτηματικόν (;)

Τὸ κλητικόν (!)

Τὸ εἰσαγωγικόν („)

Τὸ συνενωτικόν (-)

Ἡ παῦλα (—)

Τὸ δεικτικόν (☞)

Ὁ παράγραφος (¶ §)

Διάφορα σημειωτικά (* † ‡)

Ταύτας, καθὼς καὶ ἄλλας δυσκολότητας,
ὁ Διδάσκαλος θέλει ἐπιμελῶς ἐξηγηθῆν εἰς τοὺς
μαθητάς. Ὅταν οἱ αὐτοὶ Γονεῖς μαθητεύωσι
τὰ ἰδιά τετρατέκνα, μεγάλας βοηθοῦν τοὺς ἐπὶ
σχολεῖς ἀγῶνας τοῦ δημοσίου Διδασκάλου.

— 00 —

Λέξεις Τρισύλλαβοι.

1.

Ἄγ-γε-λος,	βά-ρα-θρον,	γέ-φυ-ρος,
Δά-κτυ-λος,	ἐ-λαί-α,	ζέ-φυ-ρος,
Ἦ-συ-χος,	θά-λασ-σα,	ι-α-τρός,
Κακ-οῦρ-γος,	λε-κά-νη,	μά-γει-ρος.

2.

Νό-σι-μος,	ξύ-λι-νος,	ὄρ-γα-νον,
Παρ-θέ-νος,	ρό-πα-λον,	σκέ-παρ-νον,
Τύμ-πα-νον,	ὑ-α-λος,	φάρ-μα-κον,
Χά-λα-ζα,	ψιτ-τα-κός,	ώ-ρι-μος.

Τετρασύλλαβοι.

1.

Ἄ-ρι-σε-ρός,	βα-σί-λισ-σα,
Γλωσ-σό-κο-μον,	δι-δά-σκα-λος,
Ἐγ-κώ-μι-ον,	ζι-ζά-νι-ον,
Ἠ-πει-ρώ-της,	φερ-μό-πυ-λον,
Ἰ-γνά-τι-ος,	κο-λο-κύν-θη,
Λα-βύ-ριν-θος,	μαρ-τυ-ρί-α.

2.

Νη-σι-ώ-της,	ξε-νο-δό-χος,
Ὀ-χή-στρι-α,	παι-δά-ρι-ον,
Ῥω-μα-λαῖ-ος,	σφαι-ρί-δι-ον,
Τυ-ραν-νι-κός,	ὀ-φή-λι-ος,
Φα-ρι-σαῖ-ος,	χερ-σό-νη-σος,
Ψυ-χρό-τε-ρος,	ὠ-κε-α-νός.

Πολυσύλλαβοι.

1.

Ἄρχιστράτηγος,	βασιλεύεσσα,
Γυναικωνίτης,	δενδροτομία,
Ἐπιτήδειος,	ζυγοςαθμία,
Ἡμερόνυκτον,	θησαυροφύλαξ,
Ἱερωμένος,	καθημερινός,
Λιμοκτονία,	ματαιοφροσύνη.

2.

Νεοτίγαλος,	ξενητευόμενος,
Ὀχλοκρατούμενος	πρωτοπρεσβύτερος,
Ῥαδιοργότατος,	σεμνοπρεπέσερος,
Τυραννικώτατος,	υποδιάκονος,
Φιλανθρωπώτατος	χρησηθέςατος,
Ψευδοδιδάσκαλος,	ὠλεσικαρπος.

Μονοσύλλαβα, καὶ πολυσύλλαβα.

ἀ.

Ὁ ἁμαρτωλὸς εἶναι ἐχθρὸς τοῦ νόμου. Ἡ χαρά τε εἶναι καὶ κακοποιῆ.

Πάντες ἀφίνουσι τὴν ὁδὸν τὴν καλήν. Ποῖος ἐμπορεῖ καὶ λέγει ὅτι δὲν ἔχει ἁμαρτίαν;

β'.

Κανεῖς δὲν πρέπει ποτὲ ν' ἀποβάλλῃ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ. Ἡ χαρά μας, ὅλην τὴν ἡμέραν, εἶναι εἰς τὸν νόμον τε.

Ἄς μὴ ὑπάγω εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἁμαρτίας, μήτε ν' εὐρεθῶ εἰς τῶν ἁμαρτωλῶν τὴν ὁδόν.

γ'.

Ἡ ὁδὸς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι κακή. Τέκνον μου, κάμνε ὅλα, ὅσα σὲ προσάξεν οἱ γονεῖς σε. Ἐὰν ὅμως σὲ προσάξεν καὶ κακοποιήσης, μὴ τὸ κάμνης.

Μὴ βλέψῃς, Κύριε, τὴν ἁμαρτίαν μου, καὶ μὴ με ἀφήσῃς καὶ ὑπάγω εἰς τὴν ἄβυσσον.

δ'.

Ἀναπαύου εἰς τὸν Κύριον, καὶ φύλαττε τὸν λόγον του. Τέκνον μου, φύλαττε τὸν νόμον, ὁ ποῖος εἶναι καλός.

Δὲν πρέπει καὶ λέγῃς ψεῦμα, οὔτε καὶ κάμνης βλάβην εἰς κανένα. Δὲν πρέπει καὶ ἀφίνωμεν κανένα καὶ μᾶς πλανᾶ.

ε'.

Κάμνετε καλὸν, καὶ μὴ κακοποιήτε. Παρατηρεῖτε τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εὐεργετοῖ, καὶ οὕτω κάμνετε καὶ σεῖς.

Βοηθεῖτε ἐκείνους, οἵτινες ἔχουν χρεῖαν, καὶ εἶσθε φιλόανθρωποι πρὸς πάντας.

Δὲν θέλω περιπατεῖν μετὰ τοὺς ἁμαρταλοὺς, μήπως καὶ ἐμβαλθῶ εἰς τὴν κόλασιν μετὰ αὐτούς.

ς'.

Θέλω ἀγαπήσειν τὸν νόμον, καὶ φυλάξειν αὐτόν. Θέλω περιπατεῖν μετὰ τοὺς δικαίους, καὶ εὐεργετεῖν τοὺς πένητας.

Ἡ παροῦσα ζωὴ δὲν εἶναι μακρὰ, ἀλλ' ἡ μέλλουσα εἶναι αἰώνιος. Πρέπει καὶ προσευχόμεθα διὰ ὅλης τῆς μισοῦντας ἡμᾶς.

Πρέπει ν' αγαπῶμεν ἐκεῖνος, οἷτινες δὲν μᾶς ἀγαπῶσι κὲ πρέπει νὰ κάμνωμεν εἰς ἄλλους, ὡς μᾶς ἀρέσκει νὰ κάμνωσιν οἱ ἄλλοι εἰς ἡμᾶς.

Ἡ ζωὴ ἡ διεσραμμένη θελ' ἔχειν κακὸν τέλος. Διὰ ν' ἀποθάνωμεν εὐτυχεῖς, πρέπει νὰ ζῶμεν εὐλαβεῖς.

ἦ.

Κανένας δὲν δύναται νὰ λέγη, ὅτι δὲν ἠμάρτησε ποτέ· διότι ὅλοι ἀφῆσαν τὴν καλὴν ὁδὸν, κὲ κανένας δὲν εἶναι πρεπόντως δίκαιος.

Ἡ ἀμαρτία θέλει μᾶς ὀδηγήσειν ἕως εἰς τὴν ταλαιπωρίαν κὲ σεναγμοὺς ἀλαλήτους. Ἄν λοιπὸν ἐγὼ ἔβλαψά τινα, δὲν πρέπει νὰ τὸ κάμω πλέον.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ,

Τρισύλλαβατε, καὶ πολυσύλλαβα.

Ἀλέξανδρε, τί ἀνδρεῖον πράγμα εἶναι νὰ διαβάζη τις! Ὀλίγος καιρὸς εἶναι, ὡς ἐξεύρεις, ὅτι ἠμπόρεις μόνον νὰ διαβάξης τὰς μικρὰς λέξεις· κὲ ἠναγκάσθης εἰς τὸ νὰ τὰς συλλαβίζης,

φ-ῶ-ς, φῶς—γ-ά-τ-τ-α, γάττα—σ-κ-ῦ-λε, σκυλε. Τώρα δὲ ἐμπορεῖς νὰ διαβάξης ωραίας ἱστορίας, κὲ μέλλω νὰ σοὶ εἰπῶ μερικάς.

Μάθημα Α΄.

Η ΨΕΥΔΟΛΟΓΟΣ ΚΟΡΙΤΖΑ.

Ἐγὼ ποτὲ ἤξευρα μίαν ωραίαν μὲν κόρην, ἀλλὰ δὲν ἦτον καλὴ. Μίαν τῶν ἡμερῶν αὐτὴ ἐξῆλθε πρὸς περίπατον εἰς τὰ χωράφια· κὲ ἐκεῖ, κατὰ δυσυχίαν, αὐτὴ ἔσχισε τὸ φόρεμάτης ἀπὸ μίαν βάτον. Καὶ ὅταν ἐγύρισε εἰς τὸ σπῆτι, αὐτὴ εἶπεν, ὅτι δὲν τὸ ἔσχισεν ἡ βάτος, ἀλλ' ὁ σκυλος μὲ τὸ πόδι τε. Τώρα, εἶναι καλὸν αὐτὸ ὅπου εἶπεν; ὄχι βέβαια.

Μάθημα Β΄.

Η ΕΠΙΜΕΛΗΣ ΚΟΡΗ.

Ἡ δὲ μικρὰ κυραδοπούλα, Ἄννα, ἦτον καλὴ κόρη. Αὐτὴ πάντοτε ἔκαμνεν ὅ,τι τὴν ἐπρόσ-ζαν. Ἐμάνθανεν ὀλατὴς τὰ μαθήματα ἀκριβῶς καλὰ. Μιᾶ ἡμέρα αὐτὴ ἔμαθεν ἐν μακρῷ μάθημα τελείως ἐκ σήθους, καὶ ἐτελείωσε τὸ ἔργον τῆς εἰς εὐμορφον τρόπον. Ἐτζι ἡ θεία τῆς τὴν εἶπεν· ἐσὺ εἶσαι μίαν καλλίστην κόρην βέβαια, ἀγαπητή μου· καὶ διὰ τοῦτο ἐγὼ θέλω σὲ πάρει μαζί μου διὰ νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἑμοῦ τοὺς φίλους

μας, οἱ ὁποῖοι κἀδονται εἰς τὴν ἔξοχὴν. — Ὁ Θεὸς ἀγαπᾷ ἐνδέρμως τὰ ἐνάρετα καὶ εὐπειδῆ παιδία. Καὶ ποῖος δὲν θέλει νὰ εἶναι καλὸς, διὰ νὰ ἀξιώσῃ τῆς ἀγάπης τοῦ καλοῦμας Θεοῦ;

Μάθημα Γ'.

TO ANOHTON APNION.

Τομὴ α'. Ἦτο μίαν φοράν ἕνας βοσκὸς, ὁ ὁποῖος εἶχε πολλὰ πρόβατα καὶ ἀρνία. Αὐτὸς ἐλάμβανε μεγάλην φροντίδα δι' αὐτὰ, καὶ τοὺς ἐδίδε γλυκεῖα χλωρὰ χορτάρια διὰ νὰ τρώγουν, καὶ καθαρὸν νερὸν διὰ νὰ πίνον· καὶ ἂν ποτέ ἦσαν ἀρρώστα, ἦτον πολλὰ καλὸς εἰς αὐτὰ. Ὄποτε ἀνέβαινον ἐν ὑψηλὸν βουνόν, καὶ τὰ ἀρνία ἦσαν κερασμένα, ἐσυνήθιζε νὰ τὰ φέρῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τε· καὶ ὅταν ἔτρωγον ὅλα τὰ φαγητάτων εἰς τὸ χωράφι, ἐσυνήθιζε νὰ καδέζῃ ἐπάνω ἐνὸς ὑψώματος, καὶ νὰ τοὺς σημαίνῃ ἕνα ἦχον μὲ τὸν αὐλόν τε, καὶ νὰ τοὺς τραγοῦδῃ. Οὕτως ἦσαν εὐτυχῆ καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τὰ ἀρνία. Ἀλλὰ πάντοτε τὴν νύκτα ὁ βοσκὸς ἐσυνήθιζε νὰ τὰ κλείῃ μέσα εἰς τὴν ποιμνὴν.

β'. Τώρα ἦσαν ὅλα τὰ πρόβατα πολλὰ εὐτυχῆ, καθὼς σὲ εἶπα, καὶ ἠγαποῦσαν τὸν βοσκὸν ἐνθέρμως, ὅπου ἦτον τόσο καλὸς εἰς αὐτὰ, ὅλα παρὰ ἐν μικρὸν λωλὸν ἀρνάκι. Δι' αὐτὸ, δὲν τοῦ ἤρесе νὰ κλείεται πάντοτε τὴν νύκτα εἰς τὴν

ποιμνὴν. Τοῦτο δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Μητέρα του, ὅπου ἦτον ἐν φρόνιμον, γέρον καὶ σεβάσμιον πρόβατον, καὶ τῆς εἶπεν· ἐγὼ θαυμάζω διὰ τί νὰ κλειώμεθα μέσα ὅλην τὴν νύκτα! Οἱ σκύλοι δὲν κλείονται, καὶ διὰ τί πρέπει νὰ κλειώμεθα ἡμεῖς; Μοὶ φαίνεται ὅτι εἶναι πολλὰ ἀδικον, καὶ θέλω φύγη, ἂν δυνηθῶ, βέβαια θέλω· ἐπειδὴ ἀγαπῶ νὰ περιτρέχω τριγύρω ὅπερ μοῦ ἀρέσει, καὶ σοχαίζομαι νὰ ἦναι πολλὰ δροσερὸν εἰς τὰ δάση, ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς Σελήνης. Ἐπειτα τὸ γέρον πρόβατον τοῦ εἶπεν· εἶσαι πολλὰ λωλὸν ἀρνάκι· καλῆτερον νὰ σέκης εἰς τὴν ποιμνὴν. Ὁ βοσκὸς εἶναι τόσο καλὸς εἰς ἡμᾶς, ὥστε πρέπει νὰ κάμωμεν πάντοτε καθὼς μάς προσάξει· καὶ ἂν πλανᾶσαι μόνον σε, ἐγὼ τολμῶ νὰ σοὶ εἰπῶ ὅτι θέλει σὲ συμβῆ ζημία. Ἐγὼ τολμῶ νὰ εἰπῶ, ὄχι, ἀπεκρίθη τὸ μικρὸν ἀνόητον ἀρνάκι.

γ'. Καὶ οὕτως ὅταν ἐβραδίασε, καὶ ὁ βοσκὸς ἐκραζεν ὅλα διὰ νὰ ἐλθοῦν εἰς τὴν ποιμνὴν, αὐτὸ δὲν ἤθελε νὰ ἐλθῆ, ἀλλὰ ἐκούφθη, καὶ ὅταν τὰ ἐπίλοιπα ἀρνία ἦσαν ὅλα εἰς τὴν ποιμνὴν, καὶ ἐκοιμῶντο βαθέως, αὐτὸ ἦλθεν ἔξω, καὶ ἐπῆδουσε καὶ ἐχόρευε τριγύρω. Ἐκβῆκεν ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφιον, καὶ ἐμβῆκεν εἰς ἕνα δάσος γεμάτον δένδρων, καὶ εὐθὺς ἕνας ἀγριώτατος λύκος ἦλθε δρομαίως ἔξω ἐνὸς σπηλαίου, καὶ ἐμούγκριζε μεγαλοφώνως. Τότε τὸ ἀνόητον ἀρνάκι ἐπεδύμησε

τοῦ να ἦτον κλεισμένον εἰς τὴν ποίμνην· ἀλλ' ἡ ποίμνη ἦτο πολλὴν σφάταιν μακρὰν, καὶ τὸ εἶδεν ὁ λύκος, καὶ ὀρμῶντας τὸ ἐπίασε, καὶ τὸ ἐσυρεν εἰς ἓνα φοβερῶτατον σκοτεινὸν σπήλαιον, ὅπου ἦτον ἔξαπλομένα πλεῖσα κόκκαλα καὶ αἷμα· καὶ ἐκεῖ ὁ λύκος εἶχε μικρὰ λυκόπελα. Ὁ λύκος γοῦν τοὺς εἶπεν·— Ἴδού, σᾶς ἔφερα ἓνα νέον παχὺ ἀρνάκι· καὶ οὕτω τὰ λυκόπελα τὸ ἔλαβον, καὶ ἐμούγγριζαν ἐπάνω τε ὀλίγον καιρὸν, καὶ ἔπειτα τὸ καταξέσχισαν εἰς κομματία, καὶ τὸ κατέφαγον ἀμέσως.

Μάθημα Δ'.

Ο ΦΙΛΟΜΑΘΗΣ ΠΑΙΣ.

Ἰωάννης τις ἦτον ἓνας καλὸς παῖς. Αὐτὸς ἐπήγαινεν εἰς τὸ σχολεῖον, καὶ ἦτον ἐπιμελής καὶ προσεκτικὸς διὰ τὰ μάθη καθὼς πρέπει. Ἐν ᾧ ἦτον μέσα εἰς τὸ σχολεῖον, ἐκοπίασεν εἰς τὰ βοβλίατε, ἕως ὅπου ἐτελείωσεν ὅλα τε τὰ μαθήματα· καὶ μετέπειτα, ὅταν εὐγῆκεν, αὐτὸς ἐπαιξε μετὰ τὴν καρδίαν ἐλευθέραν, ἰξεύρωντας καλὰ ὅτι εἶχε τὸν καιρὸν. Αὐτὸς ἦτον τόσω γενναῖος καὶ φιλικὸς, ὥστε ὅπου τὸν ἠγαποῦσαν ὅλα τὰ παιδιά τοῦ σχολεῖου, καὶ ἐπαιζαν μετὰ τὸν μετὰ χαρᾶς.

Ἐκεῖ ὅπου αὐτὸς ἦτον ἓνας ἀπὸ τοὺς μικρότερος παῖδας εἰς τὸ σχολεῖον, ἔκαμεν ὅλους τοὺς

μεγαλητέρεστε συσχολασὰς να γένεν φίλοιτε· καὶ ὅταν αὐξήσε, καὶ ἐγένειε μεγάλος, αὐτὸς ἦτον φίλος ὅλων κοινῶς τῶν παιδίων, ὅπου ἦσαν μικρότερα τε. Ποτὲ δὲ αὐτὸς δὲν ἐκτύπησε τοὺς ἄλλους, ἀλλ' οὔτε ποτὲ ἔκαμε κακὸν εἰς κἀνὲν παιδίον, ἐν ὅσῳ καιρῷ αὐτὸς εὐρίσκετο εἰς τὸ σχολεῖον.

Γενοῦ καὶ σὺ, παιδίονμε, ὅμοιον μετὰ τὸν Ἰωάννην, καὶ τότε σὺ ἀκόμι θέλεις ἀπολαύσειν τὴν ἀγάπην ὅλων, ὅσοι σε ἰξεύρουν.

Μάθημα Ε'.

ΤΟ ΟΚΝΗΡΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Τομὴ πρώτη. Ἦτον ἐν μικρὸν παιδίον· αὐτὸ δὲν ἦτο μέγα, καὶ ἀν ἦτο μεγάλον παιδίον, ἐγὼ νομίζω ὅτι ἦθελε σαθὴν φρονιμώτερον. Ἀλλὰ τοῦτο ἦτον ἓνα μικρὸν παιδίον, ὅχι ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ τραπέζιον· καὶ ὁ πατήρ καὶ ἡ μάνατε τὸ ἔσελναν εἰς σχολεῖον.

Τὸ ἔσειλαν γοῦν ποτὲ, μίαν ὥραίαν αὐγὴν. Ἐλαμπε τότε ὁ ἥλιος, καὶ τὰ εὐμορφα πελάκια ἐκελαδοῦσαν γλυκὰ εἰς τὰ δένδρα. Τώρα, τοῦτο τὸ μικράκι δὲν ἠγαποῦσε πολλὰ τὸ βιβλίον τε, διότι ἦτον μόνον ἐν μωρὸν παιδάκι, καθὼς εἶπα καὶ πρωτίτερα· καὶ εἶχε μεγάλην τὴν ἐπιθυμίαν να παίξῃ, ἀντὶ να ὑπάγῃ εἰς τὸ σχολεῖον. Καὶ αὐτὸ εἶδε, κατὰ τύχην, μίαν μέλισσαν

πετώντως ἔνθεν κἀκείθεν, ποτὲ μὲν εἰς ἓν λουλούδιον, ποτὲ δὲ εἰς ἄλλο. Ἔτζι τὸ παιδίον τῆς εἶπεν· εὐμορφη μέλισσα, θέλεις ν' ἔλθῃς νὰ παίξῃς ὁμοῦ μὲ ἐμένα; Ἡ δὲ μέλισσα ἀπεκρίθη, ὄχι· ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ εἶμαι ὀκνηρά· ὑπάγω διὰ νὰ συνάξω τὸ μέλιμα.

β'. Μετὰ ταῦτα τὸ ὀκνηρὸν τοῦτο παιδάκι ὑπάντησεν ἓνα σκυῶλον, καὶ εἶπε· σκυῶλε, θέλεις νὰ παίξῃς μὲ ἐμένα; Ὁ δὲ σκυῶλος ἀπεκρίθη, ὄχι· ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ εἶμαι ὀκνηρός· ὑπάγω ν' ἀγρυπνήσω εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀυθέντημα. Πρέπει καὶ νὰ δράμω ἐκεῖ, διὰ φόβον μήπως εἰσέλθωσιν οἱ κακοῦργοι. Τότε τὸ μικράκι ἀπέρασεν ἀπὸ ἓνα σωρὸν ξηροχορτάρια, καὶ εἶδε μικρὸν τι πετεινὸν, ὅπου ἔτραβοῦσε μερικὰ χορτάρια ἔξω ἀπὸ τὸν σωρὸν. Ἔτζι αὐτὸ εἶπεν εἰς τὸ πελίον· πελί, θέλεις νὰ παίξῃς μὲ ἐμένα; Τὸ δὲ πελίον ἀπεκρίθη, ὄχι· ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ εἶμαι ὀκνηρὸν· συνάγω μερικὸν ξηροχορτάριον, διὰ νὰ πλέξω μίαν φωλεάν, ὁμοῦ καὶ μερικὰ μαλιά καὶ μουσλαν. Ταῦτα λέγωντας τὸ πελάκιον ἐπέταξε μακράν.

γ'. Μετὰ ταῦτα δὲ τὸ ὀκνηρὸν τοῦτο παιδάκι εἶδε καὶ ἓν βοῖδιον, καὶ τοῦ εἶπε· βοῖδι, θέλεις νὰ παίξῃς μὲ ἐμέ; Τοῦ ἀπεκρίθη ὁμοῦ τὸ βοῖδιον, ὄχι· ἐγὼ δὲν πρέπει νὰ εἶμαι ὀκνηρὸν· πρέπει νὰ ὑπάγω διὰ νὰ ὀργώσω ὀγλίγωρα· ἰδὲ μὴ, δὲν θέλει εἶναι σιτάρι, ὅθεν νὰ γίνηται

ψωμίον. Τότε τοῦτο τὸ μικράκι ἐσοχάσθη μὲ τοῦ λόγουτα· ἂν μήτε ἡ μέλισσα, μήτε ὁ σκυῶλος, μήτε τὸ πελίον, μήτε τὸ βοῖδι, εἶναι ὀκνηρὸν, ἀλλ' οὔτε λοιπὸν πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ εἶμαι ἔτζι. Ἐδραμε γοῦν μετὰ σπουδῆς εἰς τὸ σχολεῖον, ἔμαθε τὰ μαθήματά του ἄκρως καλὰ, καὶ ὁ διδάσκαλος τοῦ εἶπεν, ὅτι ἦτον ἓν ἐξαιρέτον παιδίον.

Μάθημα 5.

Η ΕΥΣΕΒΗΣ ΚΟΡΙΤΖΑ.

Εἰς μίαν πόλιν μακράν ἀπ' ἐδῶ, ἔζη ποτὲ μία πολλὰ μικρὰ κόρη, ὄχι τριετῆς, καὶ ἦτον ἄκρως καλή. Τοῦτο τὸ κοράσιον ἐδιάβαζεν ὡραίως, καὶ ἠμπόρεσε, μικρὸν ὅπου ἦτον, νὰ λέγη ἐκ σῆψος πολλοὺς ὕμνος καὶ ἄλλα πολλὰ. Οἱ γενήτορές της τὴν ἠγαποῦσαν ἐνθέρμως· καὶ βέβαια αὐτὴ ἠζιώνετο τὴν ἀγάπην ὅλων. Δὲν σοχάζεσαι καὶ σὺ ἔτζι, τέκνονμα; Ὅλαι δὲ αἱ μικραὶ κόραι· πρέπει νὰ μανθάνωσιν ἐπιμελῶς τὰ γράμματα, τὴν γραμματικὴν, καὶ τὸ γράψιμον, ὡς ἐκαμεν αὐτῇ, διὰ νὰ ἀξιοθῶσι καὶ αὐταὶ τῆς ἀγάπης τῶν φίλωντες καὶ συγγενῶν. Ἀλλὰ τοῦτο τὸ τέκνον ἦτον ἀκόμη καὶ πολλὰ εὐσεβές, καὶ καθε ταχὺ καὶ ἐσπέρας ἔλεγε τὰς προσευχάς τε. Τὸ ὄνομα τῆς μικρᾶς τούτης κόρης ἦτον Ἰσαβέλλα, καὶ ὁ πατήρτης ἦτον βιβλιοπώλης εἰς τὴν πόλιν τῆς Λίνδρας.

Μάθημα Ζ΄.

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΣ ΠΑΙΣ.

Εὐγῆκεν ὁ μικρὸς Γεώργιος εἰς τὰ χωράφια, διὰ νὰ περιδιαβάσῃ ὀλίγον. Εἶδεν ἐν πελίον, καὶ ἔτρεξε δρομαίως διὰ νὰ τὸ πιάσῃ. Τοῦ εἶπον ὁμῶς κάποιοι μὴ φονεύσῃς ἐκεῖνο τὸ πελάκι· τί θέλεις κάμη μὲ αὐτό; Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη· ἐγὼ θέλω τὸ βάλει μέσα εἰς ἓν κλουβί, καὶ θέλω τὸ φυλάξαι. Ἄλλ' αὐτοὶ τοῦ εἶπον, ὅτι δὲν ἔπρεπε, λέγοντές τε· ἡμεῖς εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι δὲν ἤθελε σοῦ ἀρέσῃ νὰ κατακλεισθῆς καὶ ἐσὺ μέσα εἰς ἓν κλουβί, μὴ περιτρέχωντας πλέον τὰ χωράφια· καὶ πῶς λοιπὸν ἤθελεν ἀρέσῃ τοῦτο καὶ εἰς τὸ πελάκι; Ἐτζι ὁ Γεώργιος, ὡς καλὸς παῖς ὁποῦ ἦτον, ἀφῆσε τὸ καϊμένον πελίον νὰ φύγῃ. Ἐκαμε καλῶς; ναὶ βέβαια.

Μάθημα Η΄.

ΟΙ ΔΥΟ ΣΥΜΜΑΘΗΤΑΙ.

Τομῆ ἀ. Ἐζῆ ποτὲ μικρὸν τι παιδίον, τοῦ ὁποῖος τὸ ὄνομα ἦτο Παντοίας· καὶ ὁ πατὴρ καὶ μήτηρ τε ἐσειλάντο μακρὰν εἰς σχολεῖον. Τώρα, ἦτο ἀνδρείοτατος ὁ Παντοίας, καὶ ἠγάπα τὴν μάθησιν πολὺ, καὶ ἔγεινε κεφαλὴ τῆς τάξεώς τε. Ἡ τζάτζατε λοιπὸν ἠγέρθη μίαν ἡμέραν πολλὰ ταχὺ, καὶ κράζουσα Ἐλισάβετ τὴν θεράπαιναν, τῆς εἶπεν· Ἐλισάβετ! ἐγὼ σοχαίζομαι ὅτι ἡμεῖς

πρέπει νὰ κάμωμεν ἐν γλυκὺ πασίτζι διὰ Παντοίαν, διότι αὐτὸς ἔμαθε τὸ βιβλίον τε καλῶς. Ἡ δὲ ἀπεκρίθη· μὲ ὄλημμε τὴν καρδίαν. Τοῦ ἔκαμον γοῦν ἐν ὠραῖον πασίτζι. Ἦτο μεγάλον καὶ γεμάτον γλυκυμάτων, καὶ ὅλον σκεπασμένον μὲ ζάχαρην, καὶ ἦτο λευκότατον ὡς τὸ χιόνι. Οὕτω τὸ πασίτζι τοῦτο ἐσάλθη εἰς τὸ σχολεῖον. Ὅταν τὸ εἶδεν ὁ μικρὸς Παντοίας, πολλὰ ἐχάρη, καὶ ἐπήδησεν ἐνθεν καίκειθεν διὰ χαρὰν· ἀλλ' οὐδὲ ἔμεινε διὰ μαχαίρι, ἐπειδὴ τὸ ἐδάγκασε μὲ τὰ ὀδόντιά τε. Ἐφαγε λοιπὸν ἕως ἐσήμανεν ἡ καμπάνα διὰ σχολεῖον, καὶ μετὰ σχολεῖον πάλιν ἔφαγεν, ἕως ὑπήγεν εἰς κρέββατον· μάλλιςα καὶ ἔβαλε τὸ πασίτζι ὑπὸ τὸ μαξιλάρι τε, καὶ ἐσηκώθη τὰ μεσάνυκτα, διὰ νὰ φάγῃ ὀλίγον.

Ὁ Παντοίας ἔτρωγεν ἕως ἀνεχωρήθηε εἰς τὴν κλίνην ὅλη ἡ φαιμελία, καὶ εὐθύς τὸ πασίτζι ἔγεινεν ἄφαντον. Ἄλλ' ἀμέσως μετὰ τοῦτο, αὐτὸς ἠρρώσθη, καὶ ὅλοι ἔλεγον ὅτι· ἀπορῶ τί ἔγεινεν εἰς Παντοίαν; αὐτὸς ἐσυνήθιζε νὰ εἶναι πλέον ἔξυπνος παρ' ὅλα τὰ ἄλλα παιδία, καὶ ἔπαιζε πάντοτε· ἀλλὰ τώρα φαίνεται δι' ὅλου χλωρὸς, καὶ ἔχει πολὺ κακὰ. Καὶ κάποιος εἶπεν ὅτι, ὁ Παντοίας ἐπῆρεν ἐν πλεσιώτατον πασίτζι καὶ τὸ κατέφαγε τόσον ὀγλίγωρα, ὥς τὸν ἔκαμμεν ἀρρώσον. Λοιπὸν, ἓνας ἰατρὸς ὀνόματι Ῥεμπάρμπας τοῦ ἔδωκε δὲν ἠξεύρω πόσα πικρότατα ἰατρικά. Δυσυχῆς παῖς! δὲν τοῦ ἤρεσε

τελείως, ἀλλ' ἦτον ἠναγκασμένος νὰ τὰ πάρῃ, μήπως ἀποδάνῃ. Τέλος λοιπὸν πάντων, ἀνέλαβε βαθυμηδόν· ἡ δὲ τζάτζα τε εἶπεν ὅτι βέβαια δὲν ἤθελε τοῦ σείλειν ἀλλὰ πασιτζια ποτέ.

β'. Ἦτο δὲ καὶ ἕτερον μικρὸν παιδίον εἰς τὸ ἴδιον σχολεῖον, ὀνομαζόμενον Κωνσαντῖνος. Καὶ μίαν ἡμέραν ἡ τζάτζα τε τοῦ ἔσειλεν ἓνα πασιτζι, διότι τὸν ἠγαποῦσε τρυφερώς, καὶ αὐτὸς αὐτήν. Ὅταν γοῦν ἔφθασε τὸ πασιτζι, ὁ Κωνσαντῖνος εἶπε τῶν συμμαθητῶν του· ἐγὼ ἐπῆρα ἐν ὠραιότατον πασιτζι· ἀγετε, ἅς τὸ φάγωμεν. Τότε ὅλοι τὸν ἐπερικύκλωσαν ὡς πλῆθος μελισσῶν, καὶ ὁ Κωνσαντῖνος ἐπῆρεν ἓνα κομμάτιον ὁ ἴδιος πρῶτον, καὶ ἔπειτα ἔδωκε κομμάτι εἰς ἓνα καὶ κομμάτι εἰς ἄλλον, καὶ ἔπειτα κομμάτι εἰς ἄλλον, μέχρι σχεδὸν ἐτελειώθη τὸ ὅλον. Τὸ δὲ ἐπίλοιπον ὁ γενναῖος παῖς τὸ ἔβαλε κατὰ μέρος, λέγων· θέλω φάγειν τοῦτο αὐρίον.

Μετὰ ταῦτα, ὁ Κωνσαντῖνος ἐκβῆκεν ἔξω διὰ νὰ παίξῃ, καὶ οἱ παῖδες ἔπαιζαν ὁμοῦ πολὺ χαροποιῶς. Ἀλλ' ὀγλίγωρα ἐμβῆκε μέσα εἰς τὴν αὐλὴν ἓνας γηραλαῖος μεσικός· οὗτος ὁ ἄθλιος εἶχε τὰ γένηια ἄσπρα καὶ μακρὰ, καὶ ἐπειδὴ ἦτο τυφλός, τὸν ὠδηγοῦσεν ἓνα μικρὸν σκυλάκι τὸ ὁποῖον ἐκράτει μετ' ἑαυτοῦ. Ὁ τυφλὸς ἐκάθισεν ἐπάνω μιᾶς πέτρας, καὶ εἶπεν· εὐμορφά με ἀρχοντόπελα, εἰάν θέλητε, ἐγὼ θέλω σᾶς λα-

λήσειν ἤχον. Καὶ αὐτοὶ ἀφήσαν ὅλοι τὰ παιγνιδιάτων, καὶ ἦλθον, καὶ τὸν περικύκλωσαν ὁμοψύχως.

γ'. Ὁ δὲ Κωνσαντῖνος εἶδεν ὅτι ἐν ᾧ αὐτὸς ἐλαλοῦσε, τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ποταμηδόν κάτω ἀπὸ τὰ μάγουλά τε. Τοῦ εἶπε λοιπὸν ὁ παῖς γέρον, διὰ τί κλαίεις; πεινᾶς ἀραγε; Καὶ ὁ δυσυχῆς μεσικός ἀπεκρίθη· κλαίω ἐπειδὴ ἔχω πολλὴν πείναν, καὶ κἀνεὶς δέν μου δίδει τροφήν, μήτε τὸ γεῦμαμα, μήτε τὸ δεῖπνον, καὶ εἰς ὅλον τοῦτον τὸν εὐρύχωρον κόσμον, ἄλλο δὲν ἔχω, παρὰ τοῦτο τὸ μικρὸν σκυλάκι, καὶ οὐδὲ ἐμπορῶ νὰ κοπιάζω· ἀν ἠποροῦσα νὰ κοπιάζω, ἤθελα μετὰ χαράσμε. Τότε ὁ Κωνσαντῖνος ἀνεχωρήθη χωρὶς νὰ εἰπῇ οὐδεμίαν λέξιν, καὶ φέρων τὸ ἐπίλοιπον τοῦ πασιτζια τε, τὸ ὁποῖον εἶχε κρύψει προχθές· ἰδὲ πτωχὲ γέρον, εἶπε, σοῦ φέρω ὀλίγον πασιτζι. Ὁ δὲ τοῦ ἔλεγε· ποῦ εἶναι; διότι ἐγὼ εἶμαι τυφλός, καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ βλέψω. Ὁ γενναῖος λοιπὸν παῖς τὸ ἔβαλεν εἰς τὸ καππέλλι του, καὶ εὐχαρισήσας αὐτὸν ὁ ταλαίπωρος μεσικός, ὁ Κωνσαντῖνος ἔδοκίμασε μεγαλητέραν τὴν χαράν τε, ἀφ' ὅτι ἀν ἤθελε φάγειν καὶ μύρια πασιτζια.

Τώρα δὲ, πότερον ἐκ τούτων τῶν δύο συμμαθητῶν, ἀγαπᾶτε περισσότερον; τὸν Παντοῖον; ἢ τὸν Κωνσαντῖνον;

ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΑ ΠΟΥΛΑΚΙΑ.

Νικόλαός τις ὑπῆγεν ἔξω, διὰ νὰ περιδιαβάσῃ εἰς τὰ χωράφια. Εὐρῆκε δὲ μίαν ωραίαν φωλεάν, καὶ ἐπῆρεν ἔξω τὰ καϊμένα πελάκια. Ἐτζί τὰ ἔφερεν εἰς τὸ σπῆτι, ἀλλ' αὐτὰ δὲν ἤξευραν πῶς νὰ τρώγωσι, οὐδὲ αὐτὸς νὰ τὰ τρέφῃ· τὰ δυσυχῆ λοιπὸν πελάκια ὀγλήγωρα ἀπέθανον. Μετὰ ταῦτα δὲ, ὁ Νικόλαος ἐπῆγε πάλιν διὰ νὰ πάρῃ καὶ ἄλλα· καὶ εἶδε τὴν μητέρα τῶν πηλακίων καθήμενὴν κοντὰ εἰς τὴν κενήτης φωλεάν. Τὰ νεογνά της εἶχον παρθῆ, καὶ αὐτὴ πικρῶς ἔδρηνοῦσε καὶ ἔκλαιε. Ὁ Νικόλαος καὶ αὐτὸς ἔγεινε πολλὰ πικραμμένος, καὶ βαδέως ἐλυπήθη δι' αὐτήν· πλὴν αὐτὸς δὲν ἠμποροῦσε πλέον νὰ τὰ φέρῃ ὀπίσω εἰς τὴν τεθλιμμένην μάναν, διότι αὐτὰ ἦσαν ἀποδαμένα καὶ ψυχρά. Δυσυχῆς Νικόλαος! ἐγὼ ἤξεύρω ὅτι αὐτὸς δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ τὰ ἀφίσῃ νὰ ἀποδαίνεν. Διὰ τί ὁμως τὰ ἐπῆρεν ἔξω ἀπὸ τὴν ζεσθίντης φωλεάν, καὶ ἀπὸ τὴν μάναντες, ὅπου ἤθελε τὰ κυβερνήσῃ; διότι αὐτὴ ἤξευρε νὰ τὰ τρέφῃ καὶ νὰ φροντίσῃ δι' αὐτὰ. Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος, ὅτι δὲν ἤθελεν ἀρέσῃ τοῦ Νικολάου νὰ κλεφθῆ καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸ πατρικόν τε σπῆτι. Τέκνον μου! ποτέσε νὰ μὴ φερθῆς σκληρῶς εἰς τὰ δυσυχῆ πελῖα. Ὁ ἴδιος Θεὸς

τοῦ ἔπλασεν ἔσῃ, ἔπλασε καὶ αὐτὰ, καὶ αὐτὸς τὰ ἀγαπᾷ ἐνδέρμως.

Μάθημα Ι΄.

ΟΙ ΣΚΛΗΡΟΚΑΡΔΙΟΙ ΠΑΙΔΕΣ.

Εἰς τὸν δρόμον ὑπάντησα μερικὰ παιδία. Αὐτὰ εἶχον ἓνα σκύλον μετ' αὐτῶν, καὶ ἠθελον νὰ τὸν κάμωσι νὰ σύρῃ μίαν ἄμαξαν. Ἀλλ' αὐτὴ ἦτον γεμάτη μεγάλων πετρῶν, καὶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ τὴν σύρῃ. Ἄθλιε σκύλε! Ἐκεῖνος ἠθеле νὰ τὸ κάμῃ διὰ ν' εὐχαρισῆσῃ αὐτοὺς, ἀν ἠμποροῦσεν· ἀλλὰ μῆτε ἐδύνατο νὰ τὴν κινήσῃ. Καὶ ὅταν τὰ παιδία εἶδον ὅτι ἐκεῖνος δὲν ἔκαμε τίποτε, ἐπῆραν μίαν μεγαλὴν ράβδον διὰ νὰ τὸν δείρωσι με' αὐτήν, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἠμπόρεσα νὰ ἀφίσω αὐτὰ νὰ κάμην τοῦτο. Τοὺς ἐπῆρα τὴν ράβδον, καὶ τοὺς ἐδίωξα, καὶ ὅταν ἀνεχώρησαν, ἀφῆσα τὸν σκύλον λυμμένον, καὶ ἔκρυφα τὴν ἄμαξαν εἰς τὴν βάλτον, ἐκεῖ ὅπερ ἐγὼ ἐλπίζω ὅτι δὲν θέλεν τὴν εὐρεῖ πλέον.

Εἶναι κακὸν πράγμα ὅταν παιδία δέρνουν πτωχὰ βεβαῖα πλάσματα. Ἄν ὁ σκύλος δὲν ἦτον καλὸς, ἠθеле τὰ δαγκάσειν· ἀλλὰ ἦτο καλὸς, καὶ δὲν ἔπρεπε νὰ τοῦ κάμωσι κακόν· διότι ἀσχημον νὰ κακομεταχειρίζωμεθα τὰ ζῶα.

Μάθημα ΙΑ΄.

ΤΟ ΑΣΤΟΧΑΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Ἦτο μίαν φοράν ἐν μικρὸν παιδίον, ὃ ὁποῖος ἔζη εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Μίαν ἡμέραν, ὅταν ἐξάλλῃ εἰς ἐπαγγελίαν, εἶδεν ἕνα πελίον, τὸ ὁποῖον εἶχε νεογνά πελία εἰς τὴν φωλεάντη, καὶ ἐπετοῦσε τριγύρῃ, φοβοῦμενον μήπως τὰ πληγώσῃ. Ἐκεῖνος δὲ ἔσυρε μίαν πέτραν, ἣ ὁποία τὸ ἐκτύπησε, καὶ τὸ ἔρριψε κάτω ἀποδαμένον.

Κατ' ἀρχὰς μὲν εὐχαριστήθη, ἀλλ' εὐθύς ἔγινε πολλά λυπημένος, διότι εἶχε κάμη ἐκεῖνο· καὶ σοχαζόμενος ὅτι ἐξάθη ἕνα παλλὰ σκληρὸν παιδίον, μὲ τὸ νὰ ἐσκότωσεν ἕνα πλάσμα ἀθῶον, ἐν ᾧ ἐλάμβανε φροντίδα διὰ τὰ νεογνά τε· καὶ σοχαζόμενος ὅτι τὰ δυσυχῆ μικρὰ πουλία ἤθελον ἀποθάνει τώρα, διότι ἐχρειαζόντο μητέρα διὰ νὰ τὰ θρέψῃ.

Οὕτως ἀνέβη ἐπάνω εἰς τὸ δένδρον, καὶ ἐφόνευσε ὅλα τὰ γεννημένα πελία, σοχαζόμενος ὅτι ἦτο καλλήτερον, παρὰ νὰ τὰ ἀφίσῃ ἢ ἀποθάνεν ἐκ τῆς πείνας. Ἀλλὰ δὲν ἠμπόρεσε νὰ μὴ κλαύσῃ ὅταν ἐσοχάζετο πῶς σκληρὸς ἐξάθη, καὶ ἔμεινε πολλὰ πικραμμένος.

Μετὰ δὲ ταῦτα, λαμβάνων φροντίδα νὰ μὴ κάμη ὁποῖον ἦτον ἀδικον, ἀλλὰ νὰ κάμη ὅσον ἦναι δίκαιον, ἐκεῖνο τὸ παιδίον ἔγινεν ἕνας πολλὰ καλὸς ἄνθρωπος, καὶ πολλὰ εὐεργέτης εἰς τοὺς

ξενοχωροῦντας καὶ πένητας. Ἄλλ' ἂν αὐτὸς ἠκολοθεύσει κάμνων ὅποιον ἐγνώριζεν ἀδικον, ἢ ἠθελε γένη κάκιστος ἄνθρωπος.

Μάθημα ΙΒ΄.

ΤΟ ΔΕΙΛΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Ἐζη ποτὲ ἐν μικρὸν παιδίον, τὸ ὁποῖον ἦτον πολλὰ δειλόν. Εἶχε φόβον σχεδὸν κάθε πράγματος, καὶ τῶν δύο μικρῶν κατζηκίων ἀκόμη ὅταν ἦλθαν, καὶ ἔβαλαν τὰς μύτας των μεταξὺ τῶν πελακίων τῆς αὐλῆς, αὐτὸς δὲν ἐτολμοῦσε νὰ τὰ σύρῃ ἀπὸ τὰ γένεια. Τί λωλὸν παιδάκι ἦτον αὐτό! Παρακαλῶ, τί ἦτον τὸ ὄνομάτου; Ὅχι τῆ ἀληθείᾳ, δὲν θέλω σοῦ εἰπῆ τὸ ὄνομάτε, ἐπειδὴ ἠθελες τὸν περιγελάσῃ. Καλὰ, αὐτὸς πολλὰ ἐφοβεῖτο καὶ τοὺς σκύλους· πάντοτε ἐκλαιεν ἂν κἀνένας σκύλος ἐγαύγιζε, καὶ ἔφευγε, καὶ ἐπίανε τὴν ποδίαν τῆς μάνας τε. Τί ἀνόητον παιδίον ἦτον αὐτό!

Λοιπὸν, αὐτὸ τὸ ἀπλοῦν παιδίον ἐπεριπάτει μόνον τε μίαν ἡμέραν, καὶ ἕνας εὐμορφος σκύλος ἐκβῆκέν ἀπὸ ἐν ὀσπήτιον, καὶ ἔλεγε γαυγίζων, γεὰ, γεὰ, γεὰ! καὶ ἐπλησίασεν εἰς τὸ μικρὸν παιδίον, καὶ ἐπηδοῦσεν ἐπάνω τε, καὶ ἠθελε νὰ παίξῃ μαζύτε, ἀλλὰ τὸ μικρὸν παιδίον ἔφυγεν. Ὁ δὲ σκύλος ἔτρεχεν ὀπίσω τε, καὶ ἐφώναζε μεγαλοφώνως γεὰ, γεὰ, γεὰ! ἀλλὰ μόνου

ἤθελε νὰ τοῦ εἰπῆ· καλὴ ἡμέρα σε, πῶς εἶσαι;
 Ἀλλὰ τὸ μικρὸν παιδίον πολλὰ ἐφοβεῖτο, καὶ
 ἔφυγε δρομαίως μὲ ὅλην τὴν δύναμίν τε, χωρὶς νὰ
 παρατηρῆ ἔμπρός τε· καὶ οὕτως ἔπεσεν εἰς ἕνα
 λάκκον γεμάτον λάσπην, καὶ ἐκεῖ ἐκείτο κλαίων-
 τας ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ λάκκου, ἐπειδὴ δὲν ἤμπο-
 ρει νὰ ἐκβῆ. Καὶ ἐγὼ πισειύω ὅτι ἐκεῖνο ἤθελε
 μένειν ἐκεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν, ἀλλ' ὁ σκύλος ἦτον
 τόσο καλός, ὥστε ὑπῆγεν εἰς τὸ σπήτι ὅπερ τὸ
 παιδίον ἐκατοικοῦσεν, ἐπὶ ταυτοῦ διὰ νὰ τῶν εἰπῆ
 ποῦ ἦτον. Οὕτως ὅταν ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν,
 ἔξυε τὴν πόρταν, καὶ ἐφώναζε· γαὰ, γαὰ,
 γαὰ! ἐπειδὴ δὲν ἐδύνατο νὰ ὀμιλήσῃ σαφές ἔρως.
 Καὶ ἦλθόν τινες εἰς τὴν θύραν καὶ εἶπον· τί θέλεις;
 μαῦρε σκύλε! ἡμεῖς δὲν σε γνωρίζομεν. Ἐπειτα
 ὁ σκύλος ὑπῆγεν εἰς τὸν δοῦλον, καὶ τὸν ἔσυρεν
 ἀπὸ τὸ φόρεμα, καὶ τὸν ἔσυρεν ἕως ὅπου τὸν ἔφ-
 ρεν εἰς τὸν λάκκον· καὶ ὁ σκύλος καὶ ὁ δοῦλος
 μεταξύτων ἐκβαλαν τὸ μικρὸν παιδίον ἔξω τοῦ
 λάκκου· ἀλλ' ἦτον ὅλον καταλασπωμένον, καὶ
 δι' ὅλα βρεμμένον, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τὸ ἐπεριγέλα,
 διότι ἦτον τόσο δειλόν.

Μάθημα ΙΓ'.

ΑΙ ΚΑΛΟΚΑΓΑΘΟΙ ΝΕΑΝΙΔΕΣ.

Μικραίτινες κόραι, ὅπου ἦσαν ἀδελφαί, καὶ
 εἶχον τοὺς γονεῖστων πολλὰ πλεῖσες, ἐλάμβαν-

νον καθημερινῶς ἐν ὑαλί κρασί, γεμάτον καὶ κάλ-
 λισον. Μιᾶ γοῦν τῶν ἡμερῶν, εἶπεν ἡ μία πρὸς
 τὴν ἄλλην· ἡμεῖς μὲν ὑγιαίνομεν, καὶ εἴμεθα ἰσ-
 χυραί· διὰ τοῦτο δὲν μᾶς χρειάζεται τὸ κρασίον.
 Θέλομεν γοῦν πολλάκις διαφυλάξειν τὸ κρασί-
 μας, καὶ τὸ συγχύσειν εἰς ἕν φλασκί διὰ τοὺς
 πτωχοὺς ὁπόταν εἶναι ἀσθενεῖς. Αὐτοὶ οἱ καϊ-
 μένοι δὲν δύνανται νὰ ἀγοράσωσι τὸ πολύτιμον
 κρασί, ἀλλ' οὔτε ὁπόταν ὁ ἰατρός τοὺς εἰπῆ ὅτι
 αὐτὸ ἤθελε τοὺς χρησιμεύσῃ πλέον, παρὰ τὰ
 ἰατρικά. Ὅταν ἡμεῖς ἔχωμεν χρήματα, θέ-
 λομεν τοὺς δώσειν καὶ ἀπ' αὐτὰ, μὲ τὴν ἀδειαν τῶν
 γεννητόρων μας· ἢ θέλομεν τοὺς ἀγοράσειν ἐκεῖνα
 τὰ πράγματα, τὰ ὅποια τοὺς λείπεσιν.

Αὐταὶ δὲ αἱ νεανίδες ἔκαμαν ὡς καὶ εἶπαν.
 Ὅταν, κατὰ τύχην, αὐταὶ ἦκσαν ὅτι ἡσθενού-
 ντότινες ἀπὸ τοὺς πλησίον πτωχοὺς, καὶ ὀλίγον
 κρασί ἤθελε τοὺς ὠφελήσῃ, αὐταὶ ἀκρως ἐχαί-
 ροντο, ἂν εἶχον ἕν φλασκί ἕτοιμον δι' αὐτούς.
 Ἐτς οἱ πτωχεύοντες τὰς ἠγάπην μεγάλως, καὶ
 ἦσαν εἰς αὐτὰς πολλὰ εὐχάριστοι διὰ τὰς εὐκαίρους
 τῶν εὐεργεσίας.

Φθάσαντα τέλος ἐκεῖνα τὰ γενναῖα κοράσια
 εἰς νόμιμον ἡλικίαν, εἶχαν πλεῖσα χρήματα, καὶ
 πολὺν ἀρμόδιον καιρὸν νὰ τὰ ἐξοδεύσωσιν ὅπως
 τοὺς ἀρέσῃ. Τότε αὐταὶ διέσωζον τὸ κρασί τε
 ὡς καὶ πρότερον. Ἠργάζοντο ἀκόμη διὰ τοὺς
 ἀδελφούς πτωχοὺς· ἐδίδασκον μικρὰς κόρας τὸ

ἀνάγνωσμα, τὸ γράψιμον, καὶ τὴν ῥαφήν, καὶ τὰς ἔδιδον βιβλίατε καὶ φορέματα. Εἰς ὀλίγα λόγια, αὐταὶ ἔκαμαν πᾶν τὸ κατὰ δύναμίν τε καλὸν εἰς ὅλους τοὺς πτωχοὺς ὅπου ἤξευραν. Οὐδὲν πλέον ὠραῖον εἰς τὸ βλέμμα, παρὰ τοῦτο, νὰ βλέπωμεν μίαν κυραδοπούλαν εὐσεβῆ καὶ ἐλεήμονα.

Μάθημα ΙΔ΄.

H ΒΡΟΧΕΡΑ ΗΜΕΡΑ.

Τομὴ α΄. Μίαν ἡμέραν εἰς τὸν μῆνα τοῦ Ἰελίς, Θωμᾶς τις εἶχε βάλειν εἰς τὰ ξίη ὅλα τὰ πράγματά τε, διὰ νὰ ὑπάγῃ ὀλίγον τι εἰς περιδιάβασιν μετίνας φίλους τε. Ἀλλὰ ὁ οὐρανὸς ἐμαύρωσε μετὶ πυκνότητά τε σύνεφα, καὶ διὰ τοῦτο ἦτον ἠναγκασμένος τοῦ νὰ μείνῃ ὀλίγον καιρὸν, εἰς ἀπορίαν. Τέλος πάντων ἐμπαδισθεὶς ἀπὸ μίαν ῥαγδαίαν βροχὴν, ἦτον τόσον πικραμμένος, ὥστε δὲν ἐδυνήθη νὰ κρατηθῇ ἀπὸ τὰ δάκρυα, καὶ καδίσας μετὶ πικραμμένην διαθέσιν, δὲν ἐδυνήθη νὰ τὸν παρηγορήσῃ κανεὶς.

Πρὸς δὲ τὸ ἑσπέρας τὰ σύνεφα ἀρχισαν νὰ ἐξατμίζεν, ὁ ἥλιος ἔλαμπε μετὶ μεγάλης λάμψιν καὶ ὅλη ἡ ἐπιφάνεια τῆς φύσεως ἐδείχθη τῶντι χαροποιός. Ὁ Ροβέρτος τότε ἔλαβε τὸν Θωμᾶ μαζήτε εἰς τὰ χωράφια, καὶ ἡ ἀροσερότης τοῦ ἀέρος, τὸ κοιλάδισμα τῶν πελακίων, καὶ ἡ

πρασιναὶς τῶν χορταρίων, τὸν ἐγέμισαν ἀπὸ χαρᾶν. “Βλέπεις, εἶπεν ὁ Ροβέρτος, τί μεταλλαγὴ ἔγινεν; Ἐφῆς ἡ γῆ ἐξηράνθη, τὰ ὠραῖα ἀνδρῶν, καὶ ὅλα τὰ πράγματα ἐφαίνοντο τοῦ νὰ μαραίνωνται. Εἰς ποῖον αἴτιον πρέπει ἡμεῖς νὰ ἀπονέμαμεν αὐτὴν τὴν εὐτυχῆ διαφοράν;” Θαυμάσας διὰ τὴν ἀνοησίαν τῆς διαγωγῆς τε τὸ ταχὺ, ὁ Θωμᾶς ἦτον ἠναγκασμένος νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἡ ὠφέλιμος βροχὴ, ὅπου ἔπεσε τὸ ταχὺ, εἶχε προξενήσειν ὅλον αὐτὸ τὸ καλόν.

β΄. Μετὰ τοῦτο τὸ συμβεβηκὸς, οὗτος ὁ παῖς ἀρχισε νὰ δώσῃ τὴν προσοχήν τε εἰς τὴν τερπνοτάτην ἐπιστήμην τῆς ἀστρονομίας, καὶ μίαν τῶν ἡμερῶν ἠγέρθη πολλὰ ταχὺ, καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη τὰ ἀξιοθαύμαστα τῆς φύσεως ἔργα, ἔγραψε τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις.

Ἡ πλέον τιμία ἐνασχόλησις διὰ τοῦ ἀνθρώπου τὸν νοῦν, εἶναι, τὸ νὰ μελετᾷ τὰ ἔργα τοῦ Δημιουργοῦ. Εἰς ἐκεῖνον, ὁ ἁπλοῦς τὴν ἐπιστήμην τῆς φύσεως χαίρεται, καὶ δὲν ὑποκείμενον φέρει μίαν ἐπίδειξιν τοῦ Θεοῦ τε. Ὁ νοῦς τε ὑψώνεται εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ δὲν σιγμῆν, καὶ ἡ ἐνάρετός τε ζωὴ δείχνει ποίαν ιδέαν λαμβάνει ἐκεῖνος τῆς αἰωνίου σοφίας. “Ἄν ρίψῃ τὰ ὄμματά τε πρὸς τὰ νέφη, δὲν θέλει εὑρεῖ τὸν οὐρανὸν γεμάτον ἀπὸ τὰ θαυμασιότης; Ἄν ἰδῇ κάτω εἰς τὴν γῆν, δὲν τοῦ φωνάζει ὁ σκῶληξ— “οὐδὲν ὀλιγώτερον παρ’ αὐ-

πειρος δύναμις, ἐδυνήθη ναὶ μετ' ἐπιμεργήσῃ.”

Ἐν ᾧ οἱ πλανῆται ἐξακολουθοῦν τοὺς δρόμους των· ἐν ᾧ ὁ ἥλιος μένει εἰς τὸν τόπον τε· ἐν ᾧ ὁ κομήτης πλανᾶται εἰς τοῦ ἀέρος τὰ ἴχνη, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὸν διωρισμένον του τόπον πάλιν, ποῖς πλὴν τοῦ Θεοῦ ἐδυνήθη ναὶ τὰ μορφώσῃ; Ἴδου πόσον φοβερὰ ἡ λάμψις των! ὅμως δὲν ὀλιγοσεύεν· ἰδοὺ, πόσον ταχεῖα ἡ κίνησις των! ὅμως τὸ ἐν δὲν τρέχει εἰς τὴν σφάταν τοῦ ἄλλου. Ἴδὲ κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐπιθεώρησον τὰ προϊόντα της, ἐξέταξον τὰ σπλάχνα της, καὶ ἰδὲ τί περιέχεν· ἀράγε δὲν ἐδιόρισαν ἡ σοφία καὶ δύναμις ὅλα ταῦτα; Ποῖος προσάξει τὸ χορτόν ναὶ φυτρώσῃ; Ποῖος τὸ ποτίζει κατὰ τοὺς πρέποντας καιρούς; Ἴδου τὸ βοῖδιον τὸ βοσκει, τὸ ἄλογον καὶ τὸ πρόβατον, δὲν τρέφονται ἐξ αὐτῆς; Ποῖος εἶναι ἐκεῖνος, ὁποῦ προβλέπει δι' αὐτὰ;— ὁ Θεὸς, τῶν πάντων ὁ Δημιουργός;

ΛΕΞΙΚΟΝ ΣΥΛΛΑΒΙΚΟΝ.

— 00 —

Σαφέστερον σημεῖον ἀμαθείας παρὰ τὴν ἀνορθογραφίαν, βέβαια δὲν ὑπάρχει. Ἐλπίζω λοιπὸν ὅτι οἱ μαθηταὶ θέλουσιν δειχθῶσι πρεπόντως προσεκτικοὶ, ὅτε καὶ ἂν ὁ διδάσκαλος τοὺς καλῆ εἰς τὸ συλλαβίζειν, χάριν ἀποκτήσεως τῆς

ορθογραφίας. Τί ἀπρεπέστερον τοῦτο, ναὶ γράψῃ τις ἐπισολὴν ἀνορθογράφως; μήτε αἱ λέξεις, ἀλλοῦτε τὰ κύρια ὀνόματα συλλαβισθέντα ὀρθῶς! Ἐγὼ λοιπὸν παρηνοῦσα τὰ φιλομαθῆ παιδία, ναὶ σπεδάξωσι μετ' ἐπίμελειαν τὰ δοθησόμενα μαθήματα, εἰς τε κοινὰ καὶ κύρια ὀνόματα, πρὸς ἀκρίβειαν τῶν ἐν γένει χειρογράφωντες.

Α'. Περὶ τοῦ Κόσμου γενικῶς.

Θεός,	Παντοκράτωρ,	Ἰησοῦς.
Χριστός,	Πνεῦμα,	Τριάς.
Θεοτόκος,	Παναγία,	Ἄγγελοι.
Ἀρχάγγελοι,	Χερεβὶμ,	Σεραφίμ.
Δημιουργός,	Πλάσης,	Πλάσμα.
Ἄγιοι,	Μακάριοι,	Μάρτυρες.
Πατριάρχαι,	Ἀπόστολοι,	Παρθένοι.
Αἰθὴρ,	Οὐρανός,	Παράδεισος.
Ἄδης,	Δαίμονες,	Κολασμένοι.
Στερέωμα,	Φύσις,	Ἄνθρωπος.
Ἄνῆρ,	Γυνή,	Ἐκγονος.

Β'. Περὶ τῶν Ἀσέρων, καὶ τῶν Στοιχείων.

Ἄηρ,	Πῦρ,	Φωτία.
Ἰδῶρ	Γῆ,	Ἥλιος.
Σελήνη,	Φεγγάρι,	Ἀσέρες.
Μετέωρον,	Ἀέρας,	Νερόν.

Κομήτης,	Πλανήτης,	Σατελλήτης
Αύγη,	Αύρα,	Ἐσπέρας.
Ἄσρα,	Ἡώς,	Φῶς.
Σκότος,	Ἀκτῖνες,	Νέφη.
Σύνεφα,	Ἄνεμος,	Ἀνατολή.
Δύσις,	Μεσημβρία,	Ἄρκτος.
Βροχή,	Χάλαζα,	Χιών.
Παγετός,	Πάγος,	Πάχνη.
Ὀμίχλη,	Καταιχνία,	Καύσις.
Ζέση,	Ψυχρότης,	Κρύος.
Ἀναθυμιάσις,	Ἄνεμοςρόφυλος,	Βροντή.
Ἄσραπή,	Κεραυνός,	Ἄσροπελέκι
Καταιλὶς,	Κακοκαιρία,	Ἴρις.
Κατακλυσμὸς	Πλημμύρα,	Χείμαρρος.

Γ'. Περὶ Τεχνῶν, καὶ Ἐπισημῶν.

Γραμματικὴ,	Ῥητορικὴ,	Φιλοσοφία.
Θεολογία,	Λογικὴ,	Διαλεκτικὴ.
Φυσικὴ,	Ἠθικὴ,	Μεταφυσικὴ
Ἰατρικὴ,	Χυμικὴ,	Ἀνατομία.
Χειρουργικὴ,	Μαθηματικὴ,	Ἀριθμητικὴ.
Ἐπισήμη,	Μυσικὴ,	Ζωγραφικὴ.
Γλυπτικὴ,	Ἀρχιτεκτονικὴ,	Ὀπτικὴ.
Ἀστρονομία,	Κοσμογραφία,	Γεωγραφία.
Ἵδρογραφία,	Γεωμετρία,	Νομικά.
Πολιτικὴ,	Νομοθεσία,	Ἱστοριογραφία

Δ'. Περὶ Διαλέκτων.

Ἑβραϊκὴ,	Ἀραβικὴ,	Χαλδαϊκὴ.
Συριακὴ,	Αἰθιοπικὴ,	Ἑλληνικὴ.
Λατινικὴ,	Φραντσέζικη,	Γαλλικὴ.
Ἰταλικὴ,	Ἰσπανικὴ,	Γερμανικὴ.
Σαξωνικὴ,	Ἰλλυρικὴ,	Ἀγγλικὴ.
Βρεττανικὴ,	Βαταβικὴ,	Ἰβερικὴ.
Ἰρλανδικὴ,	Ὄθωμανικὴ,	Περσικὴ.
Ῥωσικὴ,	Ῥωμαϊκὴ,	Τελιγγαϊκὴ
Ἀμερικὴ,	Λαπλανδικὴ,	Ὀλλανδικὴ.

Ε'. Περὶ διαφόρων Ἐπαγγελμάτων,

Θεολόγος,	Ἱεροκέρυξ,	Φιλόσοφος.
Φυσιολόγος,	Ἵποδιδάσκαλος	Κριτής.
Νομικὸς,	Ἀρωματοπῶλης	Ἴατρός.
Ζωγράφος,	Ἐρμογλύφος,	Ἀρχιτέκτων
Ἱστοριογράφος,	Πραγματευτής,	Γεωμέτρης.
Διδάσκαλος,	Ποιητής,	Ἀποθηκᾶριος
Ἐμπειρικὸς,	Τραπεζίτης,	Ἱστορικός.
Βιβλιοπῶλης,	Ὀρολογᾶς,	Χειροῦργος.
Ἐποποιὸς,	Στιχεργὸς,	Ἀστρονόμος.
Μηχανικὸς,	Μαθηματικὸς,	Ῥήτωρ.
Τζοβαερτζής	Χρυσοχόος,	Τυπογράφος
Κηροπῶλης,	Ἐξαπορήτων,	Μυσικός.
Ἀποσολεὺς,	Μεσίτης,	Μεσικός.
Κωμῶδός,	Τραγωδός,	Μελῶδός.

ς'. Ὄνόματα διαφόρων Ἐθνῶν, καὶ Γενῶν.

Εὐρωπαϊός,	Ἀσιατικός,	Ἀφρικανός.
Ἀμερικανός,	Λίβυς,	Γάλλος.
Κελτός,	Ἰσπανός,	Λατιτανός.
Πορτογαλός,	Ἄγγλος,	Σκῶτος.
Ἰβέρνιος,	Ὀλανδός,	Γερμανός.
Ἀεβριακός,	Βαύαρος,	Βόεμος.
Σάξων,	Οὐγγαρός,	Οὐγγρος.
Πολωνός,	Βρανδενβούργος,	Ἀσσιανός.
Δανός,	Σούηξ,	Σβέκος.
Ἑλβετός,	Ἑνετός,	Τυρρηνός.
Νεαπολίτης,	Σικελός,	Ἰταλός.
Σάρδος,	Ῥωξαλανός,	Σάκης.
Τουρκός,	Ἑλληγ,	Γραικός.
Ἀρμένιος,	Αἰγύπτιος,	Πέρσης.
Ἰνδός,	Σίννιος,	Κινέζος.
Ἰάππων,	Σκύθης,	Τάρταρος.

δηλαδή ἐπιτηδείως τὸ χεῖλι, τὸ μαχαίρι, καὶ τὸ πηροῦνι, νὰ μὴ λερῶνω τὸ τραπεζομάνδιλον καὶ τὸ χειρομάνδιλον· διὰ τοῦτο, θέλω παρατηρήσει πῶς κάμνεν οἱ χρησὸίθεις ἄνθρωποι, ὅταν γευματίζουσιν, διὰ νὰ τοὺς μιμηθῶ. Ὁ Διδάσκαλος μὲ συμβελεύει νὰ προσέχω εἰς τὸ περιπάτημα καὶ εἰς τὸ πήδημα, νὰ μὴ πηδῶ ὡς τρελός, νὰ μὴ παιζῶ μὲ μαχαίρια, πηροῦνια, καὶ μὲ ψαλίδια· διότι ἤμπορῶ νὰ σπάσω τὸ κεφάλι μου, νὰ βλαφθῶ εἰς κανὲν ὄμματι, νὰ πληγῶσιν κανὲν χέρι μου, νὰ βλάψω κανένα βραχίονα, ἢ νὰ τζακίσω κανὲν κόκκαλον, καὶ ἔπειτα νὰ δοκιμάζω πόνους· ἤμπορῶ καὶ νὰ ἀρρώσῃσω. Ὅθεν θέλω ν' ἐνθυμῶμαι παντοῦ τὰς συμβελάς τοῦ διδασκάλου, καὶ νὰ εἶμαι προσεκτικός. Καθότι δὲ τὰ χρῆσθαι ἤδη οὐδὲν εἶναι χωρὶς καλὴν διαγωγὴν, δηλαδή καλὸν φέροντον, διὰ τοῦτο θέλω προσπαθίζεσθαι νὰ εἶμαι ὄχι μόνον χρησὸίθης, ἀλλὰ καὶ ἐνάρετος.

Μάθημα Β΄.

Ο ΕΥΠΕΙΘΗΣ ΠΑΙΣ.

Εἰς τὸ σχολεῖον πηγαίνω θεληματικῶς· ἐμβαίνων μέσα, πρῶτον χαιρετῶ τὸν καλοδιδάσκαλον, ἔπειτα τοὺς συμμαθητάς μου, καὶ κάθομαι εἰς τὸν τόπον μου. Δὲν παίζω μὲ τὰ χέρια, δὲν κτυπῶ μὲ τὰ ποδάρια, δὲν κυτάζω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, δὲν φλυαρῶ. Κυτάζω δὲ εἰς τὸ βιβλίον, ἢ εἰς

ἈΛΛΗ ΣΕΙΡΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ,

Εὐκόλων τε καὶ ποικιλογενῶν.

Μάθημα Α΄.

ΤΟ ΚΑΛΟΗΘΕΣ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Καθότι ἐπιθυμῶ νὰ μάθω πῶς πρέπει νὰ μεταχειρίζομαι τὰ τῆς τραπέζης, νὰ κρατῶ

τὸν πίνακα. Προσέχω εἰς ὅ,τι λέγει ὁ διδάσκαλος. Ὅταν μᾶς δείχνη τίποτε, τὸ ἐννοῶ, καὶ ἐνθυμοῦμαι ὅ,τι μᾶς ἐδιηγήθη. Ὅταν μὲ ἐρωτᾷ, σηκόνομαι καὶ τῷ ἀποκρίνομαι ὅταν μὲ προσάξῃ νὰ ἀναγνώσω, ἀναγνώσκω μεγαλοφώνως καὶ προσεκτικῶς.

Ὅταν μὲ προσάξῃ νὰ λογαριάσω, τὸ κάμνω μετὰ χαρᾶς. Αὐτὸς δὲ βλέπωντάς με εὐνοικῶς, μοὶ λέγει· εὖγε! καλὰ τὰ ἐμελέτησες. Ἐγὼ ἠδύνομαι διὰ τὸν ἔπαινον. Εὐθύς, ὅπου σχολάζωμεν, κλείω τὸ βιβλίον, καὶ σέκομαι εἰς τὴν τάξιν, καθ' ἣν πρέπει νὰ εὐγώμεν, καὶ κάμνω τὸ σχῆμα τῆς προσκυνήσεως πρὸς τὸν καλοδιδάσκαλον, εὐγαίνω ἀπὸ τὸ σχολεῖον. Εἰς τὰ σωκάκια δὲν ἐμποδίζομαι, ἀλλὰ πηγαίνω ἡσυχως, καὶ σιωπηλῶς εἰς τὸ σπῆτι.

Μαθημα Γ'.

Ο ΕΓΚΡΑΤΗΣ ΜΑΘΗΤΗΣ.

Ὁ ἡμέτερος διδάσκαλος νεφετῶν ἡμᾶς, λέγει· τέκνα μου! δύω καλὰ μέσα εἶναι πρὸς ἐντελῆ διατήρησιν τῆς ὑγείας, δηλαδή ἡ φιλοπονία, καὶ ἡ ἐγκράτεια. Διὰ τοῦτο δὲν παύει συνεχῶς παρακινῶν ἡμᾶς, ἵνα προσέχωμεν αἰείποτε (πάντοτε) πρὸς ταῦτα, λέγων προσέτι, ὅτι ἡ ὑγεία εἶναι τὸ τιμαλφέστερον καὶ ἀκριβέστερον πρᾶγμα τοῦ ἀνθρώπου, πλὴν τῆς ἀρετῆς, τῆς θεοσεβείας,

καὶ ἐλπίδος τῆς μελλούσης εὐδαιμονίας. Ὅθεν τὴν μὲν ὑγείαν τὴν διατηρεῖ ὁ ἀνθρώπος διὰ τῆς φιλοπονίας, ἐγκρατείας τε καὶ σωφροσύνης· τὸν δὲ νοῦν διὰ τοὺς συνεχοῦς μελέτης, καὶ ἀναγνώσεως καλῶν καὶ χρησίμων βιβλίων.

Ὅθεν, ἐνῶ καὶ ἅπαντες τῆς ἑαυτῶν ὑγείας φειδόμενοι (ἀψυχοῦντες) πρέπει νὰ ἔχωσι μέτρον ἐν τῷ τρώγειν καὶ πίνειν· πρὸ πάντων ὅμως οἱ νέοι πρέπει εἰς τοῦτο νὰ προσέχωσι, διότι τὸ ὑπέρμετρον ἐς ἡπαντοίων παθῶν καὶ ἀρρώσιων πρόξενον· διὸ καὶ τρώγομεν ἵνα ζῶμεν, καὶ οὐ ζῶμεν ἵνα τρώγωμεν.

Μάθημα Δ'.

ΤΟ ΦΡΟΝΙΜΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Ὅταν ἡ κυρία Μητέρα με μοὶ διηγεῖται τίποτε, τὴν ἀκροάζομαι μετὰ προσοχῆς. Αὐτὴ ἐργάζεται πάντοτε πλησίον με· βάνει εἰς τάξιν τὰ φορέματα, παρατηρεῖ τὰ πλυσικά, καὶ τὰ ἐπιδιορθώνει ἂν εἶναι ξεσχισμένα. Ἐπμαλώνει τὰ τζεράπια, τὰ ὑποκάμισα, καὶ τὰ χειρομάνδिला· φροντίζει πάντοτε δι' ὅλην τὴν οικονομίαν τοῦ ὄσπητις. Ὡς τόσον καὶ ἐγὼ θέλει προσέχω διὰ νὰ μὴ ξεσχίζωνται τόσον ὀγλίγωρα, καὶ κοπιάζῃ ἡ μητέρα με· πρὸς τούτοις εἶναι καὶ ἀσχημον πρᾶγμα, νὰ φαίνωμαι πολλὰ ξεσχισμένος.

Ἐρωτῶ καὶ τὴν μητέρα μου, πῶς ἐφέρθηκα. Ἐγὼ τὴν θεωρῶ ἰλαρῶς, ἐπειδὴ τῆς κάμνω ὅλα

ὅσα μὲ προσάζει, διὰ νὰ μὴ τὴν δυσαρξήτω εἰς τίποτε. Ὅταν καθήμεθα εἰς τὴν τράπεζαν, μοὶ δίδει καλὰ φαγητὰ, ποτὲ μὲν ζυμαρικὰ καὶ κἀνὲν ψάρι, ποτὲ δὲ κρέας καὶ λάχανα, μερικαῖς φοραῖς καὶ ψητόν. Τρώγω ὅλα μὲ εὐχαρισίαν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ συχνὰ ἐρωτῶ τοὺς γονεῖς μου ἀπὸ τί κατασκευάζεται καθε φαγητόν.

Μάθημα Ε΄.

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΤΕΧΝΙΤΗΣ.

Ὁ Γρηγόριος εἶπε τοῦ Ἀθανασίου· ἐγὼ θέλω ν' ἦμαι τεχνίτης, διὰ νὰ ζῶ τιμίως, καὶ νὰ κάμω καλὸν εἰς τὴν Πατρίδα.

Ὁ Χρυσοχόος κατασκευάζει ἀργυρὰ καὶ χρυσὰ ἀγγεῖα, οἷον τανίρια, κηροπήγια, μανδαλία, θυμιατήρια, δακτυλίδια, χελιάρια, ποτήρια, καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα.

Ὁ δὲ Χαλκεὺς κατασκευάζει ἀπὸ τὸν χαλκὸν μεγάλα καὶ μικρὰ καζάνια, κακάβια, τεντζερέδια, ταψία, τηγάνια, τζεκαλία, τανίρια, καὶ χελιάρια. Αὐτὸς κατασκευάζει καὶ πλάκας χάλκινας, διὰ νὰ σκεπάζεν τὰ σπητῖα καὶ τοὺς πύργους. Τὸ καλάϊ καὶ τὸ χάλκωμα, εὐγάζουν οἱ μεταλλεργοὶ ἀπὸ τὰ βουνα, τὰ ὁποῖα λαγαρίζοντες ἀπὸ τὴν γῆν, τὰ χύνεν εἰς πλάκας.

Ὁ Ἀμαξοποιὸς κατασκευάζει ἀμάξια, κάρτζας, μπούτσας, ἀλέτρια, καὶ ζυγούς. Ὁ

Σιδηρεργὸς κατασκευάζει τὰ σεφάνια τῶν τροχῶν, καὶ τοὺς ἄξονας· αὐτὸς κατασκευάζει πρὸς τοῦτοις τζεκούρας, σκεπαρνιαῖς, σκεπάρια, κλαυτετήρια, ψαλίδια, ἐσχάρας, ὀρεπάνια, κοσσιαῖς ἀλύσας, τζιμπίδια, πυροσιαῖς, καὶ ἄλλα τοιαῦτα· αὐτὸς καλιγώνει καὶ τὰ ἄλογα. Πόσον εἶναι ἀγαθὸς ὁ Θεὸς, ὁ ὁποῖος δίδει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀγχινοίαν διὰ νὰ κάμωσι τοιαῦτα!

Μάθημα ς΄.

ΤΙΜΗ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΓΡΑΦΩΝ.

Ἡμεῖς πρέπει ν' ἀγαπῶμεν, νὰ διαβάζωμεν, καὶ νὰ μελετῶμεν τὰς Ἀγίας Γραφάς. Τὰ ἱερά ταῦτα βιβλία εἶναι τὸ καλῆτερον καὶ ὠραιότερον σύγγραμμα ὅλων κοινῶς τῶν βιβλίων εἰς τὸν κόσμον. Ὁ ἴδιος Θεὸς ἐπρόσαξε καλοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸ συγγράψεν. Ἐκεῖ ἡμεῖς διαβάζομεν περὶ ὅλων τῶν καλῶν πραγμάτων, ὅπου ἔκαμεν ὁ Θεὸς δι' ἡμᾶς, καὶ ἀκόμι δι' ὅλης τοὺς λαούς. Ἐκεῖ βλέπομεν πόσον αὐτὸς εἶναι δίκαιος, καὶ ἅγιος, καὶ σοφός, καὶ ἀγαθός. Ἐκεῖ μανθάνομεν τί πρέπει ἡμεῖς νὰ κάμωμεν διὰ νὰ τὸν δελεύωμεν καὶ ἀρέσκωμεν. Ἐκεῖ διαβάζομεν περὶ ἐναρέτων ἀνθρώπων καὶ ἀγίων, οἱ ὁποῖοι ἠγάπων τὸν Θεόν, καὶ ἠγαπῶντο καὶ εὐλογοῦντο ἀπ' αὐτόν· δηλαδή, τοῦ Ἀβραάμ, Ἰσαὰκ, Ἰακώβ, Ἰωσήφ, Μωσέως, Σαμηὴλ, Δαβὶδ, Παύ-

λε, Στεφάνου, καὶ ἄλλων πολλῶν ἐναρέτων ἀνθρώπων.

Ἐκεῖ δὲ ἀκόμι ἡμεῖς διαβάζομεν περὶ τοῦ Θεανδρώπεμας Σωτήρος, Χριστοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτον ἀγαθός, καὶ ἔκαμε τόσον διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Ἄς εἶναι εὐλογημένον τὸ ἀγαπητόν του ὄνομα! Αὐτὸς ποτὲ δὲν ὕβρισε κανένα, οὐδὲ ποτὲ ἠδικησε τοὺς ἀνθρώπους. Ἦτον πρᾶος ὅταν ὕβριζετο, καὶ ὑπομονηκὸς ὅταν ἐπειράζετο. Αὐτὸς ἦτον φιλικὸς πρὸς ὅλους, μάλιστα καὶ εἰς ὅσους ἦσαν ἀφιλοι εἰς αὐτόν. Καὶ ὁπόταν αὐτὸς ἀπέθανε πρὸς λύτρωσιν ἡμῶν, καὶ οἱ κακοὶ ἀνθρώποι τὸν ἐσκότωσαν, αὐτὸς ἐπροσευχῆθη καὶ διὰ τοὺς ἰδίους τε φονέας.

Τέκνα μου! ἀμποτε σεῖς ἢ ἀγαπάτε ἀμοιβαίως τὸν Χριστόν, καὶ προσπαθήσατε νὰ τὸν ὁμοιάζητε κατὰ πάντα· διότι αὐτὸς εἶναι ἀκριως καλὸς καὶ ἅγιος, ἐλεήμων καὶ μεγαλόδωρος.

Μάθημα Ζ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΤΟΣ.

Ἡ γενναιότης παρασένει ψυχὴν εὐγενῆ, ὑψηλὴν κατὰ τὸ φρόνημα, ἀρκετὴν νὰ θυσιάσῃ καὶ ἀγαθὰ καὶ ζῶν διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἄλλων. Ἡ τιμιότης σέκει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν κοινωνικῶν χρεῶν, τὰ ὁποῖα ἡ φύσις καὶ ὁ νόμος διορίζει. Ἡ γενναιότης ὁμως ὑψώνει τὸν ἀνθρώπον ὑπεράνω

καὶ τῆς ἀνθρωπίνης, νὰ εἴπω οὕτω, φύσεως. Εἶναι αἰσθημα εὐγενὲς προερχόμενον ἐνταυτῷ ἀπὸ μεγαλοψυχίαν, φιλανθρωπίαν καὶ ἀγαθότητα.

Ὁ Πομπηῖος εἶχεν ἀποφασίσει νὰ ἐξολοθρεύσῃ τοὺς κατοίκους τῆς Μεσσηνίας, διότι ἀκολούθησαν τὸ μέρος τοῦ Μαρίας. Ὁ ἄρχων τῆς πόλεως ταύτης, Σθένιος ὀνομαζόμενος, ἦλθεν εἰς τὸν Πομπηῖον, καὶ τοῦ εἶπε· “ Διὰ τί ἀπεφάσισες ν’ ἀφανίσῃς τόσους ἀθῶους δι’ ἓνα μόνον ὑπεύθυνον; ἐγὼ ἐκατάπεισα τοὺς μεσσηνίους νὰ πάρωσι τὸ μέρος τοῦ Μαρίας· μόνον ἐμὲ λοιπὸν πρέπει νὰ τιμωρήσῃς.” Ὁ Πομπηῖος θαυμασάσας τὴν γεναιότητά τε, ἐσυγχώρησεν ὅλην τὴν πόλιν. — Βάμβ. Ἠθ. Φιλ. 251.

Μάθημα Η'.

Ο ΚΑΛΟΣ ΠΑΙΣ ΜΕ ΠΛΟΥΣΙΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ.

Το μὴ ἀ. Τὸ καλὸν ἀρχοντόπελον δὲν νομίζει τὸν ἑαυτόν τε καλότερον ἄλλων παιδίων, τῶν ὁποίων οἱ γονεῖς εἶναι πτωχότεροι. Ἐπειδὴ αὐτὸ ἰξεύρει ὅτι δὲν εἶναι καλοὶ ὅλοι οἱ πλούσιοι, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς μεταδίδει πολλὰ πλοῦτη εἰς μερικούς, διὰ νὰ συντρέξωσι καὶ αὐτοὶ ἐκεῖνες, ὅπου χρηματίζεν πένητες καὶ ἐνδεεῖς.

Τὸ καλὸν ἀρχοντόπελον δὲν ὁμιλεῖ πικρῶς εἰς τοὺς δούλους τοῦ πατρικοῦ τε ὀσπητίου. Δὲν τοὺς λιδορεῖ. Δὲν τοὺς καλεῖ διὰ νὰ τὸν δελεύ-

σωσιν, ὁπότεν αὐτοὶ τρώγωσιν, ἢ καταγίνωνται εἰς ἄλλα πράγματα πλέον χρειώδη. Ἄν θέλῃ νὰ τοῦ κάμωσί τι, αὐτὸ τοὺς τὸ ζητεῖ χρησολόγως καὶ γλυκὰ, καὶ ἔπειτα τοὺς εὐχαρισεῖ δι' ὅσα τοῦ ἔκαμαν. Δὲν τοὺς βαρύνει μὲ παραπολλὴν δούλευσιν, ἀν δύναται νὰ τὸ ἀποφύγῃ. Διὰ τοῦτο, αὐτὸ φροντίζει μήπως καὶ λερῶσῃ τι εἰς τὸν οἶκον, ἢ νὰ βάλῃ κἀνὲν πρᾶγμα ἔξω ἀπὸ τὸν τόπον τε, ἢ μήπως σχίσῃ τὰ φορέματα. Ὅποτεν δὲ κἀνεὶς τῶν δούλων ἀσθενεῖ, αὐτὸ ἀγαπᾷ νὰ τὸν ἐπισκεφθῇ, καὶ πολλάκις τοῦ ἐνθυμεῖται, καὶ ἐρωτᾷ πῶς ἔχει. Τοῦ ἀρέσκει πολλὰ νὰ συντροφεύσῃ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα τε, ὅταν αὐτοὶ ὑπάγῃν νὰ ἐπισκεφθῶσι τοὺς πτωχεύοντας εἰς τὰς ταπεινάς τε καλύβας, καὶ αὐτὸς ὁ παῖς τοὺς δίδει μικρὰ χρήματα, διὰ νὰ κυβερνώσῃ τὰ δυσυχῆτων παιδία.

Το μὲν β'. Τοιοῦτος δὲ ἦτον ὁ μικρὸς Γρηγόριος Θεοτόκης. Ὅταν αὐτὸς ἔβλεπε μικρὰ παιδία, ἀρσενικά τε καὶ θυλικά, μὲ τὰ φορέματα ξεσχισμένα καὶ λερωμένα, ἢ τὰ κακοῆδη, μὴν ἔχοντα κἀνένα νὰ τὰ διδάξῃ τὸ ἀνάγνωσμα, οὐδὲ νὰ τοῖς δώσῃ καλὰ βιβλία· αὐτὸς τὰ εὐσπλαγχνίζετο, καὶ τὰ ἐπρομήθευε μὲ ὅσα ἐδύναιτο. Μίαν ἡμέραν τὸν ἤκουσα νὰ λέγῃ, ὡς ἀκούθως. “Ἄν ἐγὼ ἦμην ἀνὴρ, καὶ εἶχα πολλὰ πλούτη, σοχαίζομαι ὅτι οὐδεὶς τῶν πλησίον εἰς

τὸν οἶκόν μου ἤθελε ποτὲ πτωχεύῃ τόσο. Ἐγὼ ἤθελα κτίσῃ πλεῖσας μικρὰς καλύβας διὰ τοὺς πτωχοὺς, καὶ ἤθελεν ἔχειν ἢ καθεκάσῃ καλύβῃ ἓνα εὐμορφον κῆπον, καὶ ἐν' ἀγρὸν, ὅθεν καὶ ἐδύναιτο οἱ ἐνδεεῖς μὲ πτωχοὶ νὰ ἔχωσι πολλὰ χορτάρια, ὁμοῦ καὶ ἐν βοϊδίον, ἓνα χεῖρον, καὶ ὀλίγα τινα ὀρνίθια. Αὐτοὶ δὲν ἤθελε τοὺς εἶναι συγχωρημένον νὰ μοῦ πληρώσωσι πολὺ νοῖκι, διότι εἶναι τόσο πτωχοί. Καὶ καθὼς ἔπρεπεν ὅλα τὰ παιδία νὰ ἔχῃν τὰς ἀρχαῖς τῶν ἐπιστημῶν, καὶ μάλισα τῶν ὠφελίμων τεχνῶν, ἐγὼ ἤθελα προμηθεύσειν, εἰς ὅλα, τὰ καλῆτερα μέσα ν' ἀποκτῶνται ταῦτα εὐκόλως. Ἐγὼ ἤθελα, πρὸς τούτοις, δώσῃ φορέματα εἰς τοὺς πένητας παῖδας καὶ κόρας, καὶ αὐτοὶ ἤθελον ὅλοι μάθῃ τὸ ἀναγινώσκειν καὶ τὸ γράφειν, ὁμοίως καὶ νὰ γένῃν καλοὶ καὶ εὐτυχεῖς.” Εὐγε, Γρηγόριε! Οἱ πτωχοὶ θέλῃν σ' ἐπευχηθῆν ἐπιφανεῖς εὐλογίας, πολλὰ τὰ ἔτη, καὶ ὅλα τὰ καταθύμια.

Μάθημα Θ'.

Ο ΚΑΛΟΣ ΠΑΙΣ ΜΕ ΠΤΩΧΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ.

Το μὲν α'. Τὸ καλὸν πτωχόπτελον βλέπον τὸ φῶς, σηκώνεται πολλὰ ταχὺ, καὶ σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν κάμνει τὸ κατὰ δυνάμιν τε, διὰ νὰ συμβοηθῆσῃ τὸν πατέρα καὶ τὴν μάναν τε. Δὲν ὁμοιάζει τὰ ὀκνηρὰ καὶ κακοῆδη παιδία.

Ὅταν πηγαίνει εἰς τὸ σχολεῖον, περιπατεῖ ὀργήγορα, καὶ δὲν χάνει καιρὸν εἰς τὴν σφάταν.

“ Πολλὰ μοῦ ἤθελε λυπήσῃ, λέγει αὐτὸ, ὅταν φθάσω εἰς τὸ νὰ εἶμαι ἕνας ἄνδρας, τὸ νὰ μὴν ἤξεύρω τὸ ἀνάγνωσμα, καὶ τὸ γράφειν· καὶ μάλισα μοῦ ἤθελε κακοφανῆ, ἀν δὲν ἤμεν ἐμπειρος εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς, καὶ ἄλλων καλῶν βιβλίων. Ἐγὼ ἤθελα ξεκοκκινίσειν ὅταν ἀφήσω τοὺς γονεῖς μου, ἀν δὲν ἐμπορῶ νὰ διαβάζω τὰς γραφάστων, καὶ νὰ τοὺς γράφω, διὰ νὰ τοὺς εἶπω ποῦ εἶμαι. Ἐγὼ πρέπει καὶ νὰ μάθω νὰ ἀριθμῶ, διότι ἀφοῦ εἶμαι ἄνδρας, θέλω ἔχει πολλὰ πράγματα νὰ λογαριάσω, διὰ τὸ ἐργόχειρόν μου, καὶ δι’ ὅσα ἀγοράσω. Ἴσως καὶ θέλω ἔχει νὰ κάμω καὶ νὰ ὑπογράψω ὁμολογίας, καθὼς ὁ πατήρ μου· καὶ ἴσως θέλω βασιάζει καὶ νὺν ἐργασῆριον.”

Το μὲν β'. Ὁ μικρὸς Στέφανος, ὁ ὁποῖος ἦτον υἱὸς βοσκῶ, ἦτον τοιοῦτος. Ὅταν ἐτελείωσε τὰ μαθήματά τε, αὐτὸς δὲν ἦτο συνήθης νὰ μένη παίζωντας εἰς τὴν σφάταν, ἀλλὰ πάντοτε ἐπήγαινε δρομαίως εἰς τὸ σπῆτι· διότι αὐτὸς ἤθελε νὰ ἰδῆ τοὺς γονεῖς του, καὶ νὰ βασιᾶ τὸ μικρὸν παιδάκι. Πολλαῖς φοραῖς εἶδε κακὰ παιδία εἰς τὰς σφάτας, καὶ εἰς τὰ χωράφια, νὰ κτυπῶνται, καὶ νὰ κλέπτειν, καὶ νὰ κάμνεν ἄλλα πολλὰ κακὰ πράγματα· καὶ συχνὰ τὰ ἤκουσε νὰ

βλασφημοῦν, νὰ ψεύδωνται, καὶ νὰ ὑβρίζωνται τὸ ἓν μὲ τὸ ἄλλο. Αὐτὸς δὲ δὲν ἠγαποῦσε νὰ εἶναι μὲ αὐτὰ τὰ κακὰ παιδία, μήπως τὸν κάμνεν πονηρὸν τόσον, ὅσον καὶ αὐτὰ τὰ ἴδια. Ὁ Στέφανος ἦτον ἐν ἐξαίρετον βοσκοπέλον, βέβαια!

Μὲ λέγουσιν ὅτι ἀκόμι ζῆ ὁ καλὸς οὗτος παῖς, καὶ ὅτι εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸς εἶναι πολλὰ ἄοικνος. Ἐχει φροντίδα διὰ τὰ μικρότερα τε ἀδελφία, ἢ σπείρει σπόρον εἰς τὸ περιβόλι. Ἐνίστε ὅμως καὶ πηγαίνει μὲ τὸν πατέρα τε εἰς τὴν ἐργασίαν· καὶ τότε μὲ ὄλον ὅτι εἶναι ἐν τόσον μικράκι, αὐτὸς δουλεύει σχεδὸν ὡσάν ἕνας ἄνδρας. Ὅταν ἔπειτα γυρίζει εἰς τὸ γεῦμα, λέγει, “ ὦ πόσῃν πείναν ἔχα! πόσον εἶναι καλὸν τοῦτο τὸ ψωμί, καὶ τοῦτο τὸ ψάρι! Ἐγὼ χαίρομαι ὅτι ἠμπορῶ νὰ κοπιάζω· καὶ θαρρῶ, ὅτι μετὰ ὀλίγον καιρὸν, ἐγὼ θέλω εἶμαι ἰκανὸς νὰ κερδήσω ἄσπρα διὰ τὰ φορέματά μου, ναί, καὶ διὰ τὰ φαγητά μου, ἀκόμη. Ἐγὼ εἶμαι πτωχὸς, βέβαια, ἀμμή ἐν ᾧ εἶμαι καὶ καλὸς, σοχάζομαι ὅτι κανένας δὲν εἶναι εὐτυχέστερος ἀπ’ ἐμὲ, τὸ πτωχὸν βοσκοπέλον.” Εὐγε, καλέ μου Στέφανε! Ἐγὼ ἐλπίζω ὅτι θέλεις εὐρεῖ πολλοὺς μιμητὰς, μεταξὺ τῶν μικρῶν σε γνωρίμων.

ὄΝΟΜΑΤΑ ΚΥΡΙΑ,
Ἄνδρῶν τε καὶ Γυναικῶν.

Α

Ἄβελ,	Ἄπατερίνα,	Ἄντωνίνα.
Ἄβραάμ,	Ἄλεξάνδρα,	Ἄντωνῖνος.
Ἄγάθη,	Ἄλεξανδρος,	Ἄντωνῖος.
Ἄγαπητὸς,	Ἄλεξιος,	Ἄπολλινάριος
Ἄγγελικὴ,	Ἄμβρόσιος,	Ἀύγουστῖνος.
Ἄγγελος,	Ἄνάκλητος,	Ἀύγουστος.
Ἄγνη,	Ἄνασασία,	Ἀύρηλιανός.
Ἄδὰμ,	Ἄναστάσιος,	Ἄχιλλεύς.
Ἄδραστος,	Ἄνδρέας,	Ἄναξαγόρας.
Ἄδριανὸς,	Ἄνδρόνικος,	Ἄρίσειπος.
Ἄδωνις,	Ἄννα,	Ἄριστοτέλης.
Ἄθανάσιος,	Ἄννίβας,	Ἄγαμέμνων.

Β

Βαλεντῖνος,	Βασιλείδης,	Βίκτωρ.
Βαλέριος,	Βασιλικὴ,	Βικτωρία.
Βαλτάσαρ,	Βενέδικτος,	Βιργίλιος.
Βαπτιστῆς,	Βενιαμῖν,	Βιτάλης.
Βαρβάρα,	Βερνάρδος,	Βλάσιος.
Βαρθολομαῖος,	Βερονίκη,	Βονιφάτιος,
Βαρνάβας,	Βιγίλιος,	Βριγίδα,
Βασίλειος,	Βικέντιος,	Βρούνων.

Γ

Γαβριήλ,	Γεράσιμος,	Γορδιανός.
----------	------------	------------

Γάϊος,	Γερβάσιος,	Γρηγόριος.
Γεδεών,	Γεώργιος,	Γοργίας.

Δ

Δαβίδ,	Δανιήλ,	Δομενικός.
Δάμασος,	Δημήτριος,	Δωροθέα.
Δαμιανὸς,	Διονύσιος,	Δωρόθεος.

Ε

Ἐζεκιήλ,	Ἐλισσαῖος,	Εὐδοξία.
Ἐκτωρ,	Ἐπιφάνιος,	Εὐδόξιος.
Ἐιρηναῖος,	Ἐσθὴρ,	Εὐσέβιος.
Εἰρήνη,	Εὐα,	Εὐσάθιος.
Ἐλένη,	Εὐάρεστος,	Εὐθύμιος.
Ἐλευθέριος,	Εὐγενία,	Εὐφῆμιος.

Ζ

Ζηνόβιος,	Ζηνοβία,	Ζωναράς.
Ζακχαῖος,	Ζωροάστρης,	Ζωσιμάς.
Ζαχαρίας,	Ζήνων,	Ζώϊλος.

Θ

Θεοφύλακτος,	Θεοφάνης,	Θέων.
Θεόδωτος,	Θεμίστιος,	Θεοδοτίων.
Θέκλα,	Θεόδελος,	Θεοδώριος.
Θεοδοσία,	Θεοδώρα,	Θεόφιλος.
Θεοδόσιος,	Θεόδωρος,	Θωμάς.

Ι

Ἰακώβη,	Ἰεδίδ,	Ἰππολύτη.
---------	--------	-----------

Ἰάκωβος,	Ἰελία,	Ἰππόλυτος.
Ἰανναάριος,	Ἰελιανή,	Ἰσαάκ.
Ἰγνατίος,	Ἰελιανός,	Ἰσιδωρος.
Ἰερεμίας,	Ἰούλιος,	Ἰσμαήλ.
Ἰερώνυμος,	Ἰεζίνη,	Ἰωακείμ.
Ἰλάριος,	Ἰεζιανός,	Ἰωάννης.
Ἰλαρίων,	Ἰεζίνος,	Ἰωνᾶς.

Κ

Κάλλισος,	Κάρολος,	Κοσμάς.
Καμῆλος,	Κελεσίνοσ,	Κυπριανός.
Κασάνδρα,	Κέλσος,	Κυριακός.
Κασσιανός	Κλαύδιος,	Κύριλλος.
Καῖσαρ,	Κλήμησ,	Κωνσταντίνος.
Καισαάριος,	Κορνήλιος,	Κῶνας.

Λ

Λάζαρος,	Λέων,	Λεκία.
Λαύρα,	Λίβιος,	Λεκιανός.
Λαυρέντιος	Λογγίνος,	Λούκιος.
Λεάνδρος,	Λεδοβίκος	Λεκρετία.
Λεοπόλδος,	Λουκάς,	Λεκρέτιος.

Μ

Μάριος,	Μαγδαλινή,	Μάξιμος.
Μακάριος,	Μαρίτζα,	Μαξιμίνος.
Ματθαῖος,	Μαρκελλίνος,	Μαλαχίας.
Ματθίας,	Μαρκίλος,	Μαργαρίτη.
Μάρθα,	Μάρκος,	Μαυρήκιος.

Μαρία,	Μαρτίνος,	Μηχαήλ.
Μαρίνα,	Μαρτίνη,	Μωϋσῆς.
Μαρῖνος,	Μαξιμιλιανός	Μανασσῆς.

Ν

Νάρκισσος,	Ναθαναήλ,	Νικηφόρος.
Ναζάριος,	Νέσωρ,	Νικόδημος.
Νουμάς,	Νικόλαος,	Νικόφρων.

Ο

Ὄθων,	Ὀλυμπία,	Ὀνούφριος.
Ὀκτάβιος,	Ὀλύμπιος,	Ὀνώριος.
Ὀβίδιος,	Οὔαρος,	Ὀμηρος.

Π

Παμφίλος,	Πελαγία,	Πομπήϊος.
Παντελεήμων	Πελάγιος,	Πόντιος.
Πασχάλης,	Πετράρκης,	Πρίσκη.
Πατρίκιος,	Πέτροσ,	Προκόπιος.
Παύλα,	Πετρονίλλη,	Πρόκλος.
Παυλίνος,	Πετρώνιος,	Προτάσιος.
Παυλίνα,	Πῖος,	Πυθαγόρας.

Σ

Σαμουήλ,	Σιλβία,	Σουσαήν.
Σαμψών,	Σίλβιος,	Στέφανος.
Σάρα,	Σίλβεσρος,	Συμεών.
Σήξτος,	Σολομών,	Σπυρίδων.

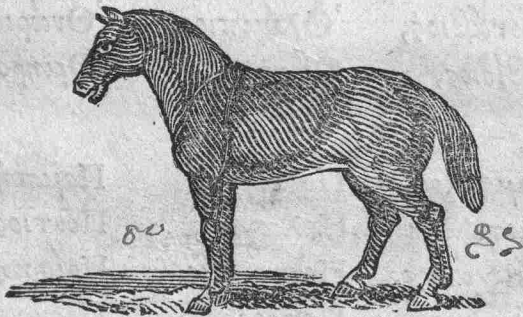
Τ

Τερέντιος,	Τιβούρτιος	Τίτος.
------------	------------	--------

Τηρεσία, Τιμόθεος, Τωβίας.
Τρύφων, Τιμολέων, Τηλέμαχος.

ΣΥΝΤΟΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

Εἰς τὴν Φυσικὴν Ἱστορίαν,
διὰ τὰ μικρὰ Παιδιά.

Ο ΙΠΠΟΣ.

Ὁ Ἴππος, κοινῶς τὸ ἄλογον, εἶναι ἐν εὐγενικώτατον πλάσμα, καὶ πολλὰ χρήσιμον εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ὁ Ἴππος γνωρίζει τὴν ἰδίαν του ἵπποσασίαν· διακρίνει τοὺς συντρόφους· ἐνθυμεῖται τοῦ τόπου, ὅπου ποτὲ ἐσαμάτησεν εἰς τὸν δρόμον τε, καὶ ἐμπορεῖ εὐκόλως νὰ εὕρῃ τὴν ὁδὸν, ὅπου μίαν φοράν ἐταξίδευσεν. Ὁ Ἴππεύς, ἤτοι καβαλάρης, κυβερνᾷ τὸ ἄλογόν τε μὲ σημεῖα, τὰ ὅποια αὐτὸς κάμνει, ποτὲ μὲν μὲ τὸ χαλι-

νάρι, ποτὲ δὲ μὲ τὸ πόδι τε, μὲ τὸ γόνυ τε, ἢ τέλος μὲ τὴν ῥάβδον.

Ἀφ' οὗ ἀποθάνῃ ὁ Ἴππος, ὠφελεῖ ὀλιγώγερρον παρ' ἄλλα τινα ζῶα. Τὸ δέρμα τε ὁμῶς χρησιμεύει διὰ τινὰ μέρη τῆς σολῆς τῶν ζῶων καὶ ἀμαξίων. Αἱ τρίχες τῆς οὐρᾶς συνηθίζονται εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ σρώματα καθεκλῶν, καὶ δι' ὑφαντὰ πεύκια. Τί κρίμα εἶναι, ἀνίσως οἱ σκληροὶ ἄνθρωποι, καὶ παῖδες, ἤθελον ποτὲ κακομεταχειρισθῆναι ἢ βασανίσαι τούτο τὸ τόσον ἐπωφελές καὶ γενναῖον ζῶον!

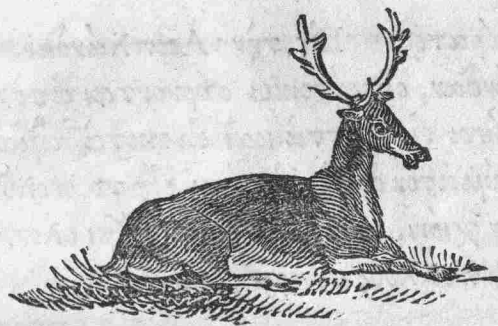

Ο ΒΟΥΣ.

ΒΟΥΣ, κοινῶς βοῖδιον, εἶναι καὶ τὸ ὄνομα κοινὸν εἰς ἄλλα τινα ζῶα ἔχοντα κέρατα· ἀφ' ὅλα δὲ ταῦτα ὁ οἰκιακὸς βούς εἶναι μάλιστ' αὐτὸ χρησιμώτερον. Ἀπὸ τούτου τὸ ζῶον προέρχεται ἐκεῖνο, ὅπου ὀνομάζεται βοῖδιον κρέας. Οἱ βόες κοπιάζουσι εἰς τὰ ἀλέτρια, καὶ ἐνίοτε εἰς

αϊμάζια. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν χρησιμεύει τὸ αἷμάτων ὡς σκύβαλα διὰ τὰ χωράφια. Ἀπὸ τὸ πάχος των γίνονται ξυγκοκέρια· τὸ δέρμα των ὠφελεῖ διὰ ὑποδήματα καὶ παπούτζια· αἱ τρίχες των σμίγονται μετὸν γύψον, διὰ νὰ γένη ἀσβέση· ἀπὸ τὰ κέρατά των γίνονται πᾶμπολλα περίεργα πράγματα, ὡς λόγος χάριν, κτένια, μικρὰ κετάνια, μανίγια διὰ μαχαίρια καὶ πηρούνια, ὁμοῦ καὶ ποτήρια καὶ φανάρια. Τὰ κόκαλά των συνηθίζονται διὰ τὰ χουλιάρια, μαχαίρια καὶ πηρούνια μικρῶν παιδίων, καθὼς καὶ κερπία, καὶ ἄλλα πολλά.

Αἱ βόες μᾶς προμηθεύου μετὰ γάλα, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐξαιρετος τροφή. Ἀπὸ τὸ γάλα κάμνομεν τυρὶ, καὶ ἀπὸ τὸ ἄνθος τοῦ γάλακτος γίνεται βούτυρον. Τὸ βοῖδόπελον καλεῖται μωσχάρι, ὃθεν ἔρχεται νοσιμώτατον φαγητόν. Ἀπὸ τὸ δέρμα τοῦτε κατασκευάζονται μεμβράναι καὶ σκεπάσματα βιβλίων. Ἡ δὲ ἀγελαὸς πρέπει νὰ νομισθῇ ἀφ' ὅλα τ' ἄλλα ζῶα, τ' ὠφελιμώτερον, καὶ πλέον προξενητικὸν τῆς εὐτυχίας τῶν ἀνθρώπων.

ΤΟ ΕΛΑΦΙΟΝ.

ΘΕΛΕΙΣ μάθειν ἀπὸ τοῦτο τὸ σχῆμα, τὸ τί λογῆς ζῶον εἶναι τὸ ἐλάφιον. Ἀπ' αὐτὰ ὅμως τὰ ζῶα ὑπάρχου διάφορα εἶδη. Χάνουσι τὰ κέρατά των κάθε χρόνον, εἰς τὸ καλοκαίριον. Ἄν τὰ παλαιὰ δὲν πίπτωσι ἀφ' ἑαυτοῦτων, τὸ ἐλάφιον τὰ τρίβει ἐλαφρῶς εἰς κλάδον δένδρου. Τὰ νεόφυτα κέρατα εἶναι κατ' ἀρχὰς τρυφερά καὶ μαλακά· τὰ δὲ ἐλάφια περιπατοῦν μετὰ κεφάλιά των χαμηλὰ, μήπως τὰ κτυπήσωσι εἰς τοὺς κλάδους. Ὅποταν τὰ κέρατα γένουσι σωσὰ καὶ σκληρὰ, τότε τὰ ἐλάφια τρίβουσι αὐτὰ κατὰ τῶν δένδρων, διὰ νὰ τὰ καθαρίσωσι ἀπὸ ἐν εἶδος δέρματος, μετὰ τὸ ὁποῖον σκεπάζονται.

Τὰ δέρματα τῶν ἐλαφίων ὠφελοῦν εἰς πολυποικίλους χρήσεις, ἐν ᾧ καὶ τὰ κέρατα κάμνουσι κάλλισα μανίγια διὰ κοινὰ μαχαίρια. Ἀπὸ τὰ κέρατα τῶν ἐλαφίων γίνεται ἀκόμη ἡ θεραπευτικὴ ἐκείνη ἀλειφή, ἡ ὁποία πολλάκις καλεῖται

ἐλαφοκέρατον. Εἰς τὴν Λαπλάνδαν, καὶ τὴν Γρηνλάνδαν, οἱ κάτοικοι σύρνονται ἀπὸ τὰ ἐλάφια, μέσα εἰς λεπτὰ καὶ ἀνοικτὰ ἀμάξια, μὲ ἀξιοθαύμασον ὄρμην, ἐπάνω εἰς τὸ πολὺ καὶ παγωμένον χιόνι, τὸ ὁποῖον σκεπάζει ὅλον τὸν τόπον διὰ πολλοὺς συνεχεῖς μῆνας.

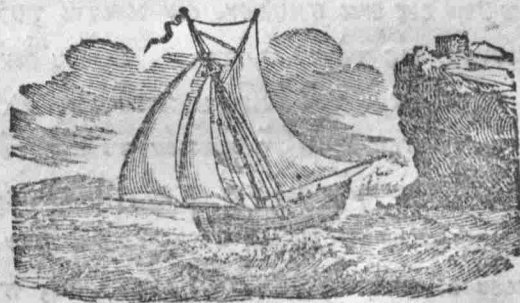
Ο ΑΙΛΟΥΤΡΟΣ.

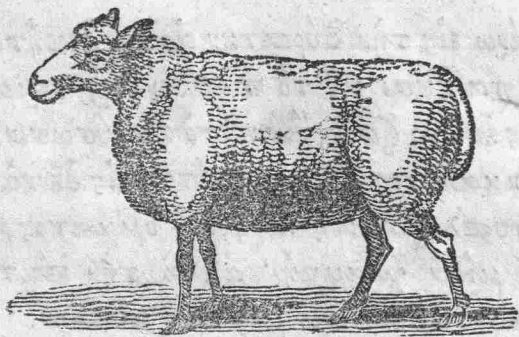
Ὁ Αἴλωρος, κοινῶς γάτος, ἔχει ὀξύτατα τὰ οὐχία, τὰ ὁποῖα σύρνει ὀπίσω ὅποτεν χαϊδεύεται, καὶ τότε τὸ πόδιτε γίνεται ἀπαλὸν ὡς τὸ βελουδόν. Οἱ αἴλωροι εἶναι ὀλιγώτερον νοητικοὶ παρά τοὺς σκύλους. Οἱ μὲν πρῶτοι ἀγαπῶσι τὸ σπῆτι, οἱ δὲ ἄλλοι τοὺς αὐθένταστων.

Τὰ γατζούλια ἔχεν τὰ ὄμματάατες σφαιρομένα ἀρκετάς ἡμέρας μετὰ τὴν γέννησίντες. Ἡ μάνα ἀφοῦ τὰ βυζάξῃ ὀπωσοῦν, τοῖς φέρει ἔπειτα νέα πηλῖα καὶ ποντικούς. Οἱ αἴλωροι κυνηγοῦν μὲ τὸ ὄμμα ἐνεδρεύεσι, καὶ τότε πηδῶ-

σιν ἐπάνω εἰς τὴν θύραντων ἀπροσδοκῆτως. Ἐπειτα παίζεσι μὲ τὸ πιασθὲν, καὶ τιμωροῦν τὸ δυσυχὲς ἐκεῖνο ζῶον, ἕως νὰ τὸ φονεύσωσιν. Αὐτοὶ βλέπεν καλύτερον εἰς τὸ σκότος, εἰς δὲ τὸ ἰσχυρὸν φῶς, συσέλλεται ἡ κόρη τοῦ ὀμματος, σχεδὸν ἕως εἰς μίαν γραμμὴν· ἀλλὰ τὴν νύκτα αὐτὴ ἔξαπλώνεται εἰς ἓνα μεγάλον κύκλον.

Οἱ αἴλωροι κατοικοῦν μὲν εἰς τὸ σπῆτι, εἰς δὲ τὸν κύριόν των δὲν ὑπακούεσι τόσον· εἶναι πεισματώδεις καὶ φαντασιώδεις. Ἀγαπῶσι τὰ εὐσμα πράγματα, καὶ ὅλα τὰ ἀρώματα. Τοὺς ἀρέσκουν πολλὰ ἢ βαλεριάνα καὶ ἡ πέρσα· μισοῦν ὅμως τὸ νὰ βρέχωνται ἀπὸ νερόν, καὶ φεύγν ἀπὸ τὸ κρύος καὶ τὰς κακομυρωδίας. Ἀγαπῶσι νὰ ἔξαπλῶνωνται εἰς τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου, καὶ νὰ πλαγιάζωσιν ἐπάνω εἰς τὰ μαλακὰ σρώματα. Τοῦτο λοιπὸν τὸ ζῶον ὁμοιάζει μὲ τὸ ὀκνηρὸν καὶ ἄτακτον παιδίον.

ΤΟ ΠΡΟΒΑΤΟΝ.

ΤΑ πρόβατα μᾶς προμηθεύουσι μὲ τροφήν κὲ φορέματα. Τὰ μαλίστων γίνονται ρούχα, φέσια, σκεφίαι, σηράπια, κὲ ἄλλα. Ἀπὸ τὸ δέρμα τῶν προβάτων κατασκευάζονται μεμβράναι διὰ σκεπάσματα βιβλίων. Τὰ ἔντεράτων γίνονται χορδαὶ διὰ βιολία κὲ ἄλλα τινα μουσικὰ ὄργανα. Τὰ περιττεύματά τε μεταχειρίζονται οἱ γεωργοί, ὡς παχέα σκύβαλα διὰ τὰ χωράφια κὲ τὰ ἔξῃς.

Τὸ πρόβατον εἶναι ἐν ζῶον δειλότατον, καὶ φεύγει ἀπὸ τὸν σκύλον· τὸ θυλικὸν ὅμως θέλει ἐναντιωθῆναι εἰς ἓνα σκύλον, ἂν κατὰ τύχην ἔχη τὸ ἀρνίον τε εἰς τὸ πλάγιον. Διότι δὲν φοβήσεται τότε περὶ τοῦ ἰδίον κινδύνου, ἀλλὰ φοβούμενον μήπως συμβῆ κακὸν τι εἰς τὸν γόνον τε, κτυπᾷ τὴν γῆν μὲ τὰ ποδιάρια τε, κὲ ὠθεῖ μὲ τὴν κεφαλὴν τε, ὡς μὴ ἔχωντας φόβον. Τοιαύτη μὲν εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν μητέρων, πρὸς τὰ ἀδυνατά τε τέκνα!

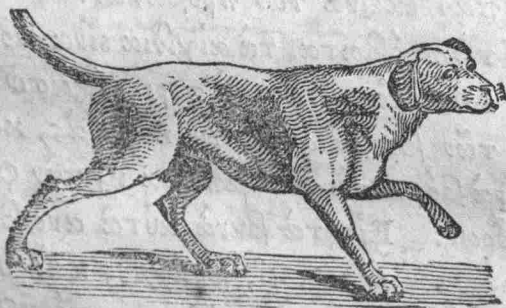
Ο ΤΡΑΓΟΣ.

Ὁ τράγος, αἰζ, ἢ κοινῶς εἰπεῖν αἰγίδιον, ὁμοιάζει ὁπωσοῦν τὸ πρόβατον, ἀλλ' ἀντὶ μαλίστων ἔχει τρίχας. Αἱ ἄσπραι τρίχες τῆς αἰγίδος ὠφελοῦν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ περούκας, ἢ γουνοπλασὰ μαλίστα τῆς κεφαλῆς· ἀλλὰ καὶ ρούχα δύνανται νὰ κατασκευάζωνται ἀπὸ τὰς ἰδίας. Αἰγίδες, ἢ τοὶ δέρματα τῶν αἰγιδίων, πλεόν χρησιμεύουσι παρ' ἐκεῖνα τῶν προβάτων.

Ἀπὸ τὰ πρόβατα, τὰ αἰγίδια εἶναι νοσητικώτερα. Αὐτὰ ἀγαπῶσι νὰ περιτρέχωσιν εἰς τὰς ὑψηλὰς τῶν βενώδων τόπων κορυφὰς, καὶ τοὺς ἀρέσκει νὰ βόσκωσι τὰ ἀμπέλια κὲ τὴν φλοῦδαν τῶν δένδρων. Εἰς τὰ βενὰ αὐτὰ ἀναβαίνουσι εἰς τοὺς πλεόν ἀνωφερεῖς βράχους, καὶ πηδῶσιν ἀπὸ κρημνὸν εἰς κρημνόν. Τὰ αἰγιδόπελα καλοῦνται ἐρίφοι, ἢ ἐρίφια, κὲ πλεόν κοινῶς κατζήκια. Τὸ κρέας τούτων τιμᾶται, καὶ ἀπὸ τὰ δέρματάτων γίνονται χειρόκτια, ἔξαιρέτως διὰ

τάς γυναῖκας. Οἱ ἀσθενοῦντες μὲν εἰς τὴν Ἀγγλίαν συνεχῶς πίνεσι τὸ γάλα αἰγιδίων, χάριν τῆς ὑγιείαςτων· κατὰ γενικὴν ὁμως συνήθειαν, οἱ Ἀγλλοὶ πίνου μόνου τὸ γάλα τῶν ἀγελάδων.

Ὁ τράγος εἶναι πολλὰ φιλοπαίγμων, ἀλλ' ἐνίοτε αὐτὸς ὀρμᾷ ἐναντίον τῶν μικρῶν παιδίων, καὶ τὰ ῥίπτει κατὰ γῆς ὅταν πειραχθῆ καὶ τραβιχθῆ ἀπὸ τὰ γένεια ἢ τὰ κέρατα. Καὶ βέβαια ἔχει δίκαιον νὰ κάμνη τοῦτο, ἀν τὰ παιδιά τὸν κακομεταχειρίζονται ἐπιταυτοῦ. Ἐγὼ ποτὲ εἶδα αἰγίδιον καὶ ἔρριψεν ἐν καιρὸν παιδί καταγῆς, διότι τὸν ἐπερίπαιζεν ἀδίκως, καὶ χωρὶς τὴν παραμικρὰν ἀφορμὴν. Τὰ λοιπὸν παιδιά, καὶ ἀνδρωποὶ ἀκόμη, ἅς ἀπέχεν τὴν κακομεταχειρίσιν πάντων τῶν ἀλόγων ζῶων.

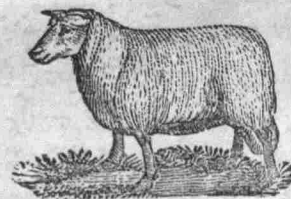

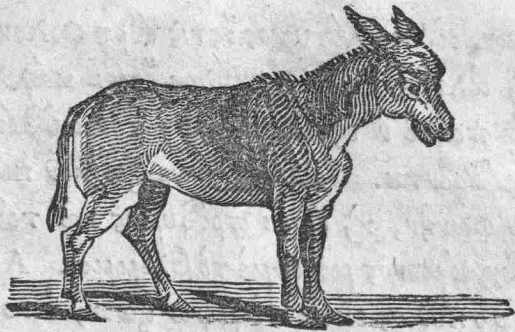
Ο ΣΚΥΛΟΣ.

Ὁ σκύλος, ἐλληνικῶς καὶ κύων, εἶναι εἰς τὸν ἀνθρώπον ὠφελιμώτατος. Εἶναι ὁ φίλος τῶν

ἀνθρώπων, καὶ καλότυχος ὅστις εὖρη φιλον τόσον πρὸς τὸν καὶ ἀληθῆ! Ὁ σκύλος ἔχει κάλλιον ν' ἀποδάνῃ παρά ν' ἐγκαταλείψῃ τὸν αὐθέντην εἰς τὸν ἐχθρόν τε. Αὐτὸς γνωρίζει τὸν κύριόν τε ἀπὸ τὴν φωνήν, καὶ εἶναι πρόθυμος νὰ τοῦ ὑπακούσῃ ὀδηγέμενος μόνον μὲ τὸ βλέμμα. Λέγεται μὲν ὅτι ὁ σκύλος εἶναι τὸ μόνον ζῶον, ὅπου ἰξεύρει τὸ ἐδικόν τε ὄνομα, γνωρίζει τὸν αὐθέντην τε, διακρίνει τοὺς οικιακοὺς ἀπὸ τοὺς ξένους, καὶ ἰξεύρει τὴν φωνὴν τοῦ καθεκάσθε μέλες τῆς αὐθεντικῆς τε οικογενείας.

Ὅποταν χάσῃ τὸν αὐθέντην του, φωνάζει πικρῶς, καὶ τὸν καλεῖ μὲ ὀλολυγμοὺς καὶ παραπονετικὰς φωνάς. Ἀκολουθῶν δὲ τὰ βήματα τοῦ κυρίε τε, σαματᾶ ἐκεῖ ὅπου εἶναι σαυροδρόμια, καὶ καθὼς ἢ ὄσφρησίσ τε εἶναι πολλὰ ὄξυδερκῆς, δοκιμάζει ἀπὸ ποῖον δρόμον τὸ μύρισμα εἶναι δυνατώτερον, καὶ τότε συνακολουθεῖ ἐκεῖνον. Ὁ Θεὸς ἔδωκεν ἀξιοθαυμάσθους δυνάμεις καὶ προτερήματα εἰς πολλὰ ἀπὸ τὰ ἐμψυχά τε ποιήματα, κατ' ἐξοχὴν δὲ εἰς τοῦτο.

Ο ΟΝΟΣ.

Ὁ ὄνος, κοινῶς λεγόμενος γαῖδαρος, εἶναι ταπεινός, ὑπομονητικότες καὶ ἡσυχος. Διὰ τί λοιπὸν ἤθελεν ἐν πλάσμα τόσον ὑπομονητικόν, ἀδῶν, καὶ χρήσιμον, πραγματευθῆναι μετὰ καταφρόνησιν καὶ ὀμότητα; Ὁ γαῖδαρος εἶναι ἰσχυρὸς, κοπιαστικὸς, καὶ ἐγκρατής, ἐν ᾧ καὶ εἶναι ὀλιγώτερον τρυφηλὸς ὡς πρὸς τὰ φαγητὰ, παρὰ τὸν ἵππον. Ὁμῶς ὁ ὄνος δὲν εἶναι τόσον ἐλαφρὸς καὶ ὠκύποδος, ὡς ἐκεῖνο τὸ εὐγενικὸν καὶ γενναῖον ζῶον. Πολλάκις κατασαινεται ἀναίσθητος καὶ ἀργὸς ἀπὸ σκληρὰν μεταχειρίσιν, καὶ ἔττι τὸ μεμφόμεθα δι' ἐκεῖνο, ὅπου πρέπει μᾶλλον νὰ μᾶς παρακινήσῃ εἰς ἔλεος καὶ συμπάθειαν.

Ἐπάνω εἰς ἐν ἀπὸ τοῦτο τὸ γένος, ὁ Σωτὴρ ἦλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὀλίγον πρὸ τοῦ νὰ ἐδῶκε τὴν ζωήν τε ἐν λύτρον διὰ τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Ποτὲ δὲν ἐβάσαζε πρότερον ὁ ὄνος ἐν τόσον τίμιον ἐπιφόρτωμα. Τὰ παιδία πρέπει νὰ φέρωνται

ἐλεημόνως πρὸς τὸ δυσυχὲς ζῶον, ὅπου ἐτιμήθη τοσοῦτον ἀπὸ τὸν Κύριον τοῦ παντός. Φαίνεται ὅμως ἀμφίβαλλον ἀνὸ σαυρὸς, ὁ ὁποῖος εὐρίσκειτ' εἰς τοὺς ὤμους τοῦ γαϊδάρου, ἢ ἐνεχαράκηθη ἐκεῖ ἀπὸ θείαν τινα ἐνέργειαν, μετὰ τὴν ἡμιεργίαν τοῦ κόσμου, ὡς τινες ἐνόμιζον. Ἐν δὲ σημείον ὑπακοῆς ἔχει ὁ ὄνος, εἰς τὸν ἑαυτὸν τε τίμιον ὑπετάχθη εἰς τὸν Κύριον ἐκεῖ, ὅπερ ὁ ἄνθρωπος παραβαίνει. Ὁ ὄνος τοῦ Βαλαάμ ἠμποροῦσε νὰ σοφίσῃ τ' ἀσόχασα, ἀμαθῆ, καὶ ἀνυπήκοα παιδία, τ' ὅποια, εἶναι βέβαια παρ' αὐτὸ τὸ μελᾶρι ἀλογώτερα.

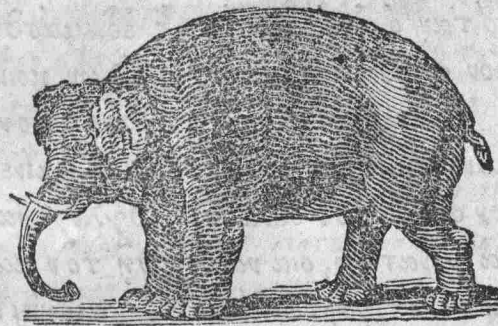

Ο ΛΕΩΝ.

Τὸ μεγαλοπρεπέστατον τοῦτο ζῶον ἔχει μεγάλην τὴν κεφαλὴν, μικρὰ καὶ στρογγυλὰ τ' ὦτα, μαλιαρὰν καὶ τραχειάν τὴν χαίτην, δυνατὰ τὰ μέλη, καὶ τὴν οὐράν τε φεντωτὴν εἰς τὴν κορυφήν. Τὸ χρῶμά τε εἶναι ἐν γένει μελαχρινόν, ἀλλ'

εἰς τὴν κοιλίαν κλίνει πρὸς τὸ λευκόν. Ἀπὸ τὴν μύτην ἕως τὸ τέλος τῆς οὐράς, ὁ αὐξημένος λέων θέλει μετρήσειν ἑπτὰ πήχεις. Ἡ δὲ λεάινα εἶναι ὀπωσοῦν μικροτέρα, καὶ ὑσερεῖται τῆς χαίτης. Ὑπὸ κάτω εἰς τὸν καύσωνα τοῦ ἡλίου τῆς Ἀφρικῆς, ὁ λέων εἶναι τὸ πλέον φοβερόν, φρικῶδες καὶ ἄφοβον ὅλων κοινῶς τῶν τετραπόδων. Εἰς μόνος λέων τῆς ἐρήμου θέλει ὀρμήσει καθ' ἑνὸς ὀλοκλήρου καραβανίου, καὶ θέλει μάχεται χωρὶς φόβου, ἕως τὴν τελευταίαν ἀναπνοήν.

Πρὸς τὸν φύλακα αὐτὸς φαίνεται ν' ἔχη ὄχι ὀλίγην προσκόλλησιν, καὶ μὲ ὄλον ὅτι τὰ πάθητα εἶναι ἰσχυρότατα, καὶ ἡ ὀρεξίστα ἄκρως βιαία· ὁμως αὐτὸς ἐδοκιμάσθη, καὶ εὐρέθη εὐγενὴς κατὰ τὴν ἐκδίκησίντε, μεγαλόψυχος κατὰ τὸ θάρροςτε, καὶ εὐχάριστος ὡς πρὸς τὴν διάθεσίντε. Ἐγὼ δὲ ἤκεσα περὶ ἐνὸς φύλακος ὁ ὁποῖος ἔβαλε τὴν κεφαλὴντε μέσα εἰς τὸ ἴδιον στόμα τοῦ λέοντος. Τὸ γενναῖον τοῦτο ζῶον βοᾷ τοσοῦτον μεγαλοφώνως, ὡς ὁ βρυγμὸς διαπερνᾷ τὸν ἀέρα ὡς ἡ βροντή.

Ο ΕΛΕΦΑΣ.

ΤΟΥΤΟ δὲν εἶναι μόνον τὸ εὐμεγεθέσειρον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἰσχυρότερον ὅλων τῶν τετραπόδων. Εἰς δὲ τὴν φυσικῆντου κατάστασιν, ὁ ἐλέφας εἶναι μήτε ὤμος, ἀλλ' οὔτε νοσώδης. Εἰρηνικὸς, πρᾶόστε καὶ ἀνδρείος, μόνον ἐνεργεῖ τὰς δυνάμεις τε πρὸς ἰδίαντε ὑπεράσπισιν, ἢ πρὸς διαυθέντευσιν τῆς συγκαοινωνίας, εἰς τὴν ὁποῖαν ἐγγίζει. Αὐτὸς εἶναι εὐπρόσητος καὶ φιλικὸς εἰς τοὺς ὁμογενεῖςτε. Ὅποταν μετατοπίζεν, ὁ γεροντώτερος τῆς ἀγέλης φαίνεται ὡς ὁδηγὸς, καὶ ὁ γέρων μετὰ τοῦτον φυλάττει εἰς τὰ ὀπισθεν. Ὡς περιπατοῦσιν ὁμοῦ, τὸ δάσος φαίνεται ὅτι τρέμει ὑποκάτω εἰς αὐτούς. Εἰς τὸν δρόμοντες, αὐτοὶ ρίπτεισιν κάτω τὰ κλαδία τῶν δένδρων, ἀπὸ τ' ὁποῖα καὶ βοσκῆν. Καὶ ἂν κατὰ τύχην ἐμβῶσιν εἰς γεωργημένα χωράφια, οἱ κόποι τῶν γεωργῶν ἀμέσως ἀφανίζονται.

Ὅποταν ὁ ἑλέφας ἄπαξ ἔδαμάσθῃ, εἶνα τὸ πλεόν πρᾶον καὶ εὐπειδὲς ὄλων κοινῶς τῶν ζῶων. Ἡ προσκόλλησις τε πρὸς τὸν φύλακά τε γίνεται ἀξιοσημείωτος, καὶ φαίνεται ὅτι ζῆ μόνον διὰ τὰ τὸν δελεῦν. Ὀγλίγωρα διδάσκεται τὰ γονατίζη, διὰ τὰ δεχθῆ τὸν καβαλάρη τε, ἢ τὸ ἐπιφόρτωμά τε, καὶ χαϊδεύει ἐκεῖνος, τοὺς ὁποίους γνωρίζει. Ἀπὸ τὴν διδακτικότητα, πραότητα, ὑπομονὴν, καὶ φιλίαν τούτου τοῦ εὐγενικοῦ ζῶου, ἀς μάθῃ ἡ νεολαία.

Ο ΧΟΙΡΟΣ.

ΤΟΥΤΟ τὸ μιαρὸν μὲν, ἐπωφελὲς δὲ ζῶον, ἔχει ξεσχισμένα τὰ ὀνύχια, ὡς αἱ λεγόμεναι ἀγελαίδες· ἀλλὰ τὰ κόκκαλα τῶν ποδαρίων τε εἶναι τῶ ὄντι ὅμοια μὲ ἐκεῖνα τῶν θηριῶδων ζῶων, ἐν ᾧ καὶ ὁ ἄγριος χοῖρος εἶναι βέβαια ὁμότερον θηρίον. Ἀπ' ἀρχῆς μὲν θεωροῦνται οἱ χοῖροι ὡς ἀχαλίνωτοι, ἀσόχαστοι, καὶ κάθε μαθήσεως ἀνεπιτήδευτοι· φαίνεται ὅμως ἀπο-

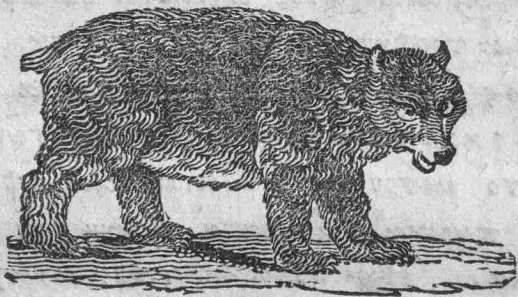
τὸν λεγόμενον πεπαιδευμένον χοῖρον, ὁ ποῦ ἔδειχνετο πρὸ ὀλίγου εἰς τὴν Εὐρώπην, ὅτι καὶ ταῦτα τὰ ζῶα ἐνδέχονται τινος μαθήσεως.

Δυσαρεστώτατος βέβαια, καὶ πολὺ ἄχαμνος εἶναι ὁ χοῖρος· εἶναι ῥυπαρὸς, λαίμαργος, πεισματώδης καὶ ἀειδέστατος· ἐν ταυτῷ δὲ ὠφελιμώτατος διὰ τροφήν, μετὰ τὴν σφαγήν τε.

Αὐτὸς εἶναι πολύφαγος μὲν, ἀλλὰ πολλὰ τρυφερὸς κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν φαγητῶν τε, ἀνζῆ εἰς τὸ μέσον τῆς ἀφθονίας, καὶ ἀφίνει τὰ σαπρὰ πωρικά, ἀν κατὰ τύχην τοῦ δοθῶσι τὰ καλά. Ἡ δὲ πείνα θέλει τὸν ἀναγκάσει τὰ φαγεῖν τὰς πλεόν σαπημέναις καὶ διεφθαρμέναις ὕλας. Ὁ χοῖρος ἔχει ἰσχυρὸν καὶ χονδρὸν τὸν λαιμὸν, μικρὰ τ' ὄμματα, μακρὰν τὴν μύτην, ὁμοίως καὶ ἀνόμαλον καὶ σκληρὰν, καὶ ἡ ὀσφρητικὴ αἴσθησις εἶναι ὀξύτατη.

Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι τὰ σκληροκάρδια παιδία, τὰ ῥυπαρὰ, τὰ πεισματώδη, τὰ ἀσόχασα, καὶ τέλος τὰ λαίμαργα καὶ ἀμαθῆ, ὁμοιάζον μὲ τοῦτο τὸ μιαρὸν καὶ ἀλογον ζῶον. Ποῖον δὲ τέκνον ἤθελε τὰ ὁμοιάζει; Ἄς εἰσθε λοιπὸν ἡμερα, πασρικά, ὑπήκοα, ἔξυπνα, ἐγκρατῆ, καὶ φιλομαθῆ· καὶ οὕτω θέλει φθάσετε εἰς τὴν ὑψηλὴν κατάστασιν τοῦ λογικοῦ ἀνθρώπου. Ἄς χαίρωνται οἱ χοῖροι τὰ κυλίονται εἰς τὴν λάσπην, καθότι ὁ Θεὸς τὸν ἐπλασε μὲ τοιαύ-

την προαίρεσιν ἢ δὲ νεότης ἔπρεπε νὰ δείχνη πλειότερον ἀπὸ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸν λόγον τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως. Τί γὰρ ἀσχημότερον τοῦ ἀσοχάστου καὶ ἀπάστρου παιδίου;

Η ΑΡΚΤΟΣ.

ΤΗΝ μορφήν καὶ τὸ φαινόμενον τῆς ἀρκτου, τὸ ἄνω σχῆμα δοιλοποιεῖ. Εἶναι ὅμως διάφορα εἶδη ἀρκτων, ὅποια ἢ μαύρα, ἢ μέλαινα, καὶ ἢ λευκή. Διότι ἐκ τοῦ χρώματος τες δίδεται καὶ ὄνομα.

Ἡ μὲν μαύρα ἀρκτος εἶναι ἰσχυρώτατον ζῶον, σκεπασμένον μὲ μαῦρα καὶ λαμπρὰ μαλλία, καὶ περισσεύουν αὐταὶ εἰς τὴν Βορείαν Ἀμερικὴν. Λέγουσιν ὅτι ἡ μαύρα ἀρκτος τρέφεται ἀπὸ τὰ φυτρώδη φαγητά· μερικὰ δὲ ἐξ ὧσων μετεφέρθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην, ἔδειξαν προαίρεσιν διὰ τὰ κρέατα. Ἡ ἀρκτος κτυπεῖ μὲ τὰ πρῶτα ποδάρια ὡς ἡ γάττα· σπανίως δὲ μεταχειρίζεται τὰ ὀδόντιατάς, ἀλλὰ ἀγκαλιάζεται

τοὺς κυνηγούς της τόσο σφικτῶς, ὥστε σχεδὸν τοὺς συσφίγγει εἰς θάνατον. Ἀφοῦ δὲ γίνονται παχῆ καὶ ῥωμαλέα, τὰ ζῶα ταῦτα ἀναχωρίζονται εἰς τὰ σπήλαιά τους, ὅπου καὶ μένουσιν δι' ἕξ καὶ ἑπτὰ μηνῶν διάστημα, εἰς ἐντελῆ ἀνέργειαν καὶ ὀκηρίαν, καὶ δι' ὅλα χωρὶς φαγητά.

Ἡ δὲ λευκὴ ἀρκτος, ἥτοι ἢ τῆς Γρηνλάνδας, ἔχει τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν λαιμὸν ἐδιαίτερος μακρούς, καὶ τὰ μέλη της εἶναι ἄκρως μεγάλα καὶ ὑπερβολικῶς ἰσχυρά. Τὸ σῶμά της συχνάκις μετρᾷ δέκα τρεῖς πόδας μᾶκρος. Ἡ λευκὴ ἀρκτος τρέφεται ἀπὸ τ' ὀψάρια, φῶκας, τὰ νεκρὰ λείψανα τῶν κητῶν, ὁμοῦ καὶ ἄλλα θαλάσσια ζῶα.

Αἰσθανόμεθα λοιπὸν ἡμεῖς εὐχάριστοι πρὸς Θεὸν, ὅτι δὲν εἴμεθα καταδικασμένοι εἰς τὸ ν' ὑπαντήσωμεν καθημερινῶς τὰ τόσοσφικτῶδη θηρία, μεταξὺ τῶν οἰκημάτων μας. Φεύγουν γὰρ ἀπὸ τὰς πολυανθρώπων πόλεις, καὶ εἰς τὰ βόρεια μέρη ζῶσιν, ὅπου οἱ ἀνθρώπινοι κάτοικοι δὲν περισσεύουν.

Μαθήματα εἰς τὰ τῆς ἀρετῆς, κ. τ. λ.

Μάθημα Α΄.

ΕΥΣΕΒΕΙΣ ΣΚΕΨΕΙΣ.

Ἀπὸ τὸν Κύριον, τὸν Θεὸν ἡμῶν προέρχονται ὅλας τὰ δῶρα. Αὐτὸς ἐπλασε τὸν Ἥλιον, τὴν Σελήνην, καὶ τοὺς ἀστέρας. Ἐπλασε καὶ τὸν ἀνθρωπον, καὶ τοὺς ἀγγέλους. Αὐτὸς μᾶς ἔδωκε νόμους διὰ νὰ τοὺς ὑπακούωμεν, καὶ ἔσειλε τὸν ἀγαπητόν του υἱόν, διὰ νὰ μᾶς λυτρώσῃ ἀποθνήσκων αὐτὸς δι' ἡμᾶς, καὶ νὰ μᾶς διδάξῃ πῶς νὰ δελεύωμεν τὸν Πλάσηνμας ἐν ἀληθείᾳ. Ὁ κόσμος ὁμοῦ καὶ πάντα τὰ πράγματα εἶναι ἐδικάτε. Ἡμεῖς ὅλοι ἤλθαμεν ἀπ' αὐτόν, καὶ εἰς αὐτὸν πάλιν γυρίζομεν μετὰ θάνατον.

Ὁ κληρὸς δὲ τοῦ κάθε ἀνθρώπου εἶναι ἡ ἀποθάνη. Ἡμεῖς λοιπὸν ἄς ζῶμεν μὲ τέτοιον τρόπον, ὥστε ὁ θάνατος ν' ἤθελε μᾶς εἶναι κέρδος. Ἡ καρδιά τοῦ ἐναρέτου ἔχει ἐλπίδα εἰς τὸν θάνατόν τε· ἀλλ' ὅποταν ὁ κακὸς εὐρεθῆ κοντὰ εἰς τὸ τέλος τε, θέλει φοβηθῆ, καθότι αὐτὸς δὲν εἰρηνεύθη μὲ τὸν Θεόν, διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Μάθημα Β΄.

Ο ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ.

Ἐπεσε κατὰ τύχην σαλαγματία νεροῦ ἀπὸ τὰ νέφη εἰς τὸν Ὠκεανόν, καὶ νομίζωντας ὅτι

εἶναι χαμένη εἰς μίαν τόσον ἐκτεταμένην ποσότητα ῥευστῆς ὕλης, ἀρχισε τὴν ἀκόλουθον σκέψιν· “Φεῦ! τί ἀσήμαντον πλάσμα εἰμ' ἐγὼ εἰς τοῦτον τὸν εὐμεγεθέστατον ὑδάτων Ὠκεανόν! ἢ ὑπαρξίς μου εἶναι οὐδὲν, καὶ δὲν μέλει τὸν κόσμον ἀν' ζῶ ἢ ὄχι· ἐγὼ εἶμαι τὸ ἐλαχιστότερον βέβαια τῶν ἔργων τοῦ Θεοῦ.”

Ἐτυχεν ὁμοῦς ἐκεῖ πλησίον ἐν ὄσρακον, καὶ ἀχαμνίζομενον κατὰ τύχην, κατέπτε τὴν σαλαγματίαν νεροῦ, εἰς τὸ μέσον ταύτης τῆς ἐλεεινῆς σκέψεώς της. Ἡ δὲ σαλαγματία ἐπλάγιασεν ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὸ ὄσρακον σκληρυνομένη, ἕως βαθμηδὸν μετεβλήθη εἰς ἓνα λαμπρότατον μαργαρίτην· καὶ ἀδεταί λόγος ὅτι τὴν σήμερον εἶναι βαλμένος εἰς τὴν κορυφήν τοῦ διὰ ἀδήματος τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν.

Ἴδου τέκνον μου, μὴ ἀπελπίσης ποτέ. Τώρα μὲν σὺ εἶσαι μόνον ἐν μικράκι, μετὰ δὲ ταῦτα, ἀνίσως καὶ ἦσαι σπερδαῖον καὶ ἐπιμελές, δυνατὸν νὰ γένης σοφώτερον καὶ εὐσεβέστερον, ὠφελιμώτερον καὶ εὐτυχέστερον. Ὁ ἐπίσημος Ἡρακλῆς ἦτον μίαν φοράν εἰς τὴν φατνην τε. Τὸ πυκνώτατον νέφος ἦτον ποτὲ μία μικρὰ ἀτμίς, καὶ ὁ ἴδιος Ὅμηρος ἦτο κατὰ πρῶτα μόνον ἐν μικρὸν παιδίον, ὡς σὺ.

Μάθημα Γ'.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΝΟΥΘΕΣΙΑΙ.

Μάθε, ὦ τέκνον μου! νὰ δουλεύῃς τὸν Θεόν σου
 μέ ὅλην σου τὴν ψυχὴν καὶ καρδίαν· καὶ ὅσον καιρὸν
 ζῆς, ἄς εἶναι τὸ φαγητὸν καὶ πιωτόν σου νὰ κάμ-
 νῃς καλόν, κατὰ τὸ θέλημα Θεοῦ, τοῦ οὐρανίου
 σου πατρός. Ἔτσι θέλει ὁ ὕπνος σου εἰσθαι
 γλυκὺς ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην σου, ἢ καρδία σου
 θέλει εἶναι ἡσύχη, καὶ κἀνένας φόβος ποτὲ δὲν
 θέλει σὲ ταράξῃ. Δὲν εἶναι ἔτσι ὅμως μὲ τὸν
 ἄνθρωπον τῆς ἀμαρτίας. Αὐτὸς ἀπερνᾷ μίαν
 ζωὴν ἐνοχῆς καὶ φόβου, καὶ εἰς τὴν φρικώδη ὥραν
 τοῦ θανάτου, αὐτὸς δὲν θέλει ἐξεύρειν καμμίαν
 ἐλπίδα. Θέλει τῷ εἰπεῖν ὁ παρωργισμένος κριτής·
 Σύρε, κατηραμένε, εἰς τὸ αἰώνιον πῦρ· διότι ἄξιός
 τῆς κολάσεως εἶν' ὁ ἀμαρτωλὸς, ἂν ἀποθάνῃ
 ἀμετανοήτως.

Μάθημα Δ'.

Ο ΠΑΤΗΡ ΕΙΣ ΤΟΝ ΥΙΟΝ.

Ἰέμε! ἡ χαρά σου ἄς εἶν' εἰς τὸν Θεῖον νόμον,
 Καὶ μὴ πηγαίνῃς εἰς τὴν συντροφίαν ἐνὸς κακῷ.
 Διότι αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶν' αὐτόπτης τῶν πράξεών σου.

Ἐσὺ δὲν βλέπεις τὸν Θεὸν, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐσέ.
 Ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Θεοῦ εἶν' εἰς ὅλην τὴν γῆν.
 Θεωρῶν καὶ ἐσέ, καὶ ὅ,τι καὶ ἂν πράττης.

Τὸν ψεύστην δὲν πιστεύομεν, μηδ' ὅταν ἀληθεύει.
 Ὁ Θεὸς προσάξει νὰ μὴ ψεύδεταιί τις πώποτε.
 Διὸ καὶ ὁ ψευδολόγος κινδυνεύει τῆς κολάσεως.

Μάθημα Ε'.

Η ΜΗΤΗΡ ΕΙΣ ΤΟ ΤΕΚΝΟΝ.

Τέκνον! ἄρα ἐρωτᾷς ἂν μέλλῃς ν' ἀποθάνῃς;
 Ναι, πρέπει ν' ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς, καὶ ὅλοι,
 Καὶ τὸ κακὸν παιδίον δὲν ὑπάγει εἰς τὸν Θεόν.

Ὅποιος ψευδολογεῖ, εἶν' ἐχθρὸς Θεῷ καὶ ἀνθρώπων.
 Ἄν ὀμιλῆς ἀληθῶς, εἶσαι φίλος τῆς ἀνθρωπότητος
 Καὶ ὁ Θεὸς σ' ἀγαπᾷ, διότι ἀγαπᾷ τὴν ἀλήθειαν.

Ἄραγε πρέπει νὰ κάμῃς καθὼς σὲ προσάξεν;
 Μάλιστα, τέκνον μου, ἢ ὑπακὴ εἶναι ἀναγκαῖα.
 Ὅμως ὁ καλὸς παῖς οὐδέποτε κάμνει τὸ κακόν.

Μάθημα ς'.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ.

Ἐξῆντα λεπτὰ ποιοῦν μίαν ὥραν, καὶ εἴκοσι
 τέσσαρες ὥραι εἶναι μία φυσικὴ ἡμέρα, ἢ νυχ-
 θήμερον. Τριάκοντα ἡμέραι ἀποτελοῦσιν ἓνα
 ὀλόκληρον μῆνα· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν μηνῶν εἶναι
 τὰ ἀκόλουθα —

Ἰαννουάριος,	Φεβρουάριος,	Μάρτιος,
Ἀπρίλιος,	Μαῖος,	Ἰούνιος,
Ἰούλιος,	Αὐγυστος,	Σεπτέμβριος,

Ὀκτώμβριος, Νοέμβριος, Δεκέμβριος.

Δώδεκα μῆνες, ἤτοι πενήντα δύο εβδομάδες, ἀποτελοῦσιν ἓνα ὀλόκληρον ἔνιαυτὸν ἢ χρόνον· ὅθεν ὁ χρόνος ἔχει τριακοσίους ἑξήντα πέντε ἡμέρας, πέντε ὥρας, καὶ σαράντα ἑννέα λεπτά.

Ὁ χρόνος ἔχει πτερύγια, καὶ φεύγει. Αὐτὸς εἶναι πρᾶγμα πολυτιμώτατον, καὶ μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν αἰωνιότητα, ὅπου κάθε παιδίον τε καὶ ἄνθρωπος πρέπει νὰ κριθῆ κατὰ τ' ἔργα του, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Ἄς μεταχειρίζωμαι καλὰ τὸν καιρὸν, διὰ ν' ἀποδώσω τὸν λογαριασμόν μου εἰς τὸν Θεὸν μετὰ χαρᾶς, ἀφοῦ ἀποθάνω.

Μάθημα Ζ'.

ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ.

Ἐχομεν τέσσαρας καιροὺς τοῦ χρόνου, δηλαδή, ἀνοιξιν, καλοκαῖρι, φθινόπωρον, καὶ χειμῶνα. Τὴν ἀνοιξιν, ἀρχίζει ἡ ἡμέρα ν' αὐξάνη, καὶ ὁ ἥλιος νὰ γίνηται θερμότερος, αἱ κερασιαὶ καὶ αἱ ἀμυγδαλιαὶ ν' ἀνθῶν, τὰ λειβαδία νὰ πρασινίσκω, καὶ τὰ ἀηδόνια νὰ λαλοῦν. Ἐγὼ δὲ ἠδύνομαι ἀπὸ τὰ διάφορα εὖσμα λελούδια, καὶ ὁ Θεὸς εἶναι ἄκρως καλὸς, δίδωντάς μας τὰς τοιαύτας ἀναπαύσεις.

Τὸ καλοκαῖρι, ἡ ἡμέρα γίνεται μεγαλωτάτη, καὶ ὁ ἥλιος θερμώτατος. Τότε γίνονται τὰ

κεράσια, τὰ χαμοκέρασα, καὶ τὰ καϊπια· τότε ὠριμάζεν τὰ σπαρτὰ, καὶ ὁ φιλόπονος γεωργὸς ἀόκνως ὑποφέρει εἰς τὸν θερσισμόν τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας. Τὸ φθινόπωρον, ἀρχίζει ἡ ἡμέρα νὰ σμικρύνη, καὶ ὁ αἶρας νὰ γίνηται ψυχρὸς, τὰ φύλλα τῶν δένδρων νὰ κιτερνίσκω, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ πίπτω κατὰ κάτω. Ὁ χειμῶν εἶναι ὁ καιρὸς τοῦ ψυχροῦ. Τὰ δυσυχῆ πουλία δὲν ἔχουν φωλεὰς, καὶ τὰ πρόβατα καὶ ἄλλα ζῶα ὑποφέρουν πολλά.

Ὡ τέκνον! μὴ φερθῆς οὐδέποτε σκληρῶς πρὸς τὰ καϊμένα κτήνη εἰς τὸν χειμῶνα. Ἡ δὲ ἀνοιξίς ἔρχεται πάλιν. Διὰ τί νὰ λυπηθῶ εἰς τὴν παρούσάν μου κατάσασιν; Τὸ μέρος τοῦ τροχοῦ τοῦ καιροῦ, ὅπου τώρα εἶναι εἰς τὸ κάτω, θέλει εἶναι εἰς τὸ ἄνω, καὶ ἂν εἶμαι καλὸς, θελ' εἶμαι καὶ εὐτυχῆς, ὅποταν ὁ τροχὸς γυρισθῆ.

Μάθημα Η'.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΑἴΣΘΗΣΕΩΝ.

Ὁ ἄνθρωπος συνίσταται ἐκ δύο μερῶν, δηλαδή, ἐκ σώματος ὑλικοῦ καὶ φθαρτοῦ, καὶ ἐκ ψυχῆς αἴθερος καὶ ἀθανάτου.

Ὁ ἄνθρωπος ἔχει πέντε αἰσθήσεις, αἱ ὁποῖαι καλοῦνται ὡς ἀκολουθῶς. —

Ὅρασις, Ἀκοή, Γεῦσις, Ὁσφρησις, καὶ Ἀφή. Διὰ τούτων αἰσθάνεται ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ.

Ὁργανα τῆς Ὁράσεως εἶναι τὰ ὄμματα τῆς Ἀκοῆς τὰ ὦτα τῆς γεύσεως ἡ γλῶσσα τῆς Ὁσφρήσεως ἡ μύτη τῆς δὲ Ἀφῆς οἱ δάκτυλοι, ὁμοῦ καὶ τὰ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος.

Βλέπω μὲ τὰ ὀμμάτια κυτάζοντας εἰς τὸν κῆπον, βλέπω τὰ τριαντάφυλλα ὅτι εἶναι κόκκινα, τὰ ἴτζια γαλάζια, τὰ κρίνη ἄσπρα, τὰ ἡλιοθήρια κίτρινα, τὸ χορτάρι πράσινον, τὸ καπέλον μὲ μαῦρον. Ὁ ἥλιος μᾶς κάμνει διὰ νὰ βλέπωμεν ὅταν εἶναι ἡμέρα ἢ δὲ σελήνη φωτίζει τὴν νύκτα. Θέλω παρατηρήσει ἀκριβῶς ὅλα τὰ πράγματα, διὰ νὰ τὰ διακρίνω ἀπὸ ὅσα ὁμοιάζον, διὰ τῶν πέντε αἰσθήσεων.

Μάθημα Θ΄.

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗΝ.

Παιδίον μὲ! ὅταν σηκωθῆς τὸ πρῶτον, λέγε ἐκ καρδίας τὰς εὐχάσεις, ὅπως σ' εὐλογῆσῃ ὁ πανεὺσπλαγχνος Σωτῆρ. Προσευχῆσθε καὶ διὰ τοὺς συγγενεῖς σε, τοὺς φίλους, καὶ τοὺς ἐχθρούς σε.

Τότε νύψε τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπόν σου, κτενίσθε, καὶ ἀφοῦ ἐνδεθῆς, χαιρέτησε πρῶτον τὴν γεννήτορά σε, καὶ ἔπειτα τοὺς ὅσοι εἶν' ἐν τῷ οἴκῳ. Φυλάξθε νὰ μὴ φανῆς μὲ λερά καὶ ξεσχισμένα φορέματα.

Τελειώσας τὸ προάρισον, μετ' εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεόν, τότε ὁ καλὸς παῖς πηγαίνει ἢ εἰς

τὴν δελεῖαν, ἢ εἰς τὸ σχολεῖον, χωρὶς νὰ παίξῃ εἰς τὰς γράτας, διότι μόνον τὰ κακὰ παιδία κάμνεν ἐκεῖνο.

Ἀφοῦ φθάσῃ εἰς σχολεῖον, χαιρέτησε τὸν καλοδιδάσκαλον, ὁμοῦ καὶ τοὺς συμμαθητάς, κάθησε, καὶ μὴ κάμῃς οὐδεμίαν ταραχὴν, ὁμιλῶντας εἰς τοὺς πλησίον μαθητάς. Σπούδαζε τὰ μαθήματά σε ἐπιμελῶς, ὡς καλὸν παιδί, καὶ ὅταν κραχθῆς διὰ νὰ τὰ λέγῃς, ὁμίλισε μὲ μέτριον καὶ φυσικὴν φωνήν, ὅπως σ' ἀκούσωσιν ὅλοι οἱ ἐν τῇ ἰδίᾳ τάξει.

Ν' ἀγαπᾶς ὅλους μὲν τοὺς συσχολασάσσε, βοήθησε ὅμως μόνον τοὺς, ὅσοι γέργον τὰ βιβλία τους. Διότι, ἀν βοηθήσῃς ἀόκνους καὶ ἀκαμάτας, ἀδικεῖς τοὺς γονεῖς των, καὶ ἐκεῖνος κάμνει πλεόν ἀμελεῖς.

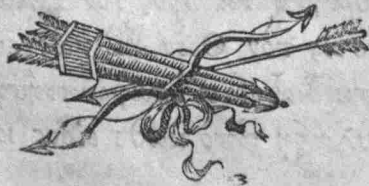
Ἐπίσρεψε ἀπὸ σχολεῖον ἡσύχως, ὡς καλὸς παῖς. Μὴ περιγελάσῃς τοὺς πτωχοὺς, τοὺς γηραλείς, τοὺς κελζοὺς ἢ τοὺς τυφλοὺς, τοὺς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ. Μὴ κτυπήσῃς τὰ ἀδελφιά σε, μήτε τοὺς δουλευτάδας· φάγε ὅ,τι σὲ δίδουν οἱ γονεῖς σε, καὶ κάμε ὅ,τι σὲ προσάξεν. Πρὶν πλαγιάσῃς, ἐνδυμήσθε τὰ πρὸς τὸν Πλάσησε χρέη, καὶ εὐχαριστήσας τὸν Θεόν διὰ τὰς εὐλογίας τῆς ἡμέρας, δεῆσε διὰ νὰ σ' ἐπαγρυπνήσῃ τὴν νύκτα, καὶ νὰ σὲ φυλάξῃ ἀπὸ κάθε εἶδος κακοῦ.

Οὕτως ἀρχίζων καὶ τελειόνων ἐκάστην ἡμέραν, θέλεις χαίρειν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν φιλοκάλων· καὶ φθάσας εἰς ἀνδρικὴν ἡλικίαν, μία ζωὴ ἀρετῆς σοῦ γίνεται ζωὴ εὐκόλος τε, καὶ εὐδαίμων.

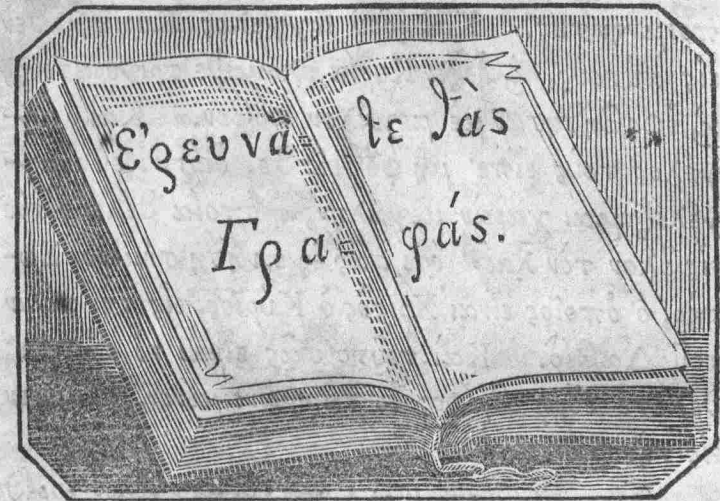
Μάθημα Γ΄.

ΜΙΚΡΟΤΗΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ.

Τί πλάσμα ὁ ἄνθρωπος! Ἡ πρόνοια σκεπάζει τὰ ζῶα μὲ τρίχας, τὰ πετεινὰ μὲ πτερὰ, τὰ ὄψαρια μὲ λεπίδια. Ὁ δὲ ἄνθρωπος γεννᾶται γυμνός· δὲν δύνανται αἱ χεῖρές τε νὰ πιάνεν, οἱ πόδες τε νὰ περιπατοῦν, ἢ γλῶσσά τε νὲ ὁμιλῆ. Γεννᾶται κλαίων, ζῆ γελῶν, καὶ ἀποθνήσκει σενάζων. Εἰς ἄγγελος δὲν δύναται νὰ τὸν ἀρπάξῃ ἀπὸ τὸ μνήμα, οὔτε μυριάδες τούτων νὰ τὸν κρατοῦν ἐκεῖ. Εἶναι γῆ, ἀλλ' εἶναι καὶ πνεῦμα· θνητός καὶ ἀθάνατος· πατέρα ἔχει ἐπίγειον, πατέρα ἔχει οὐράνιον. ὦ ἄνθρωπε! ἐνδυμήσε τ' ὑψηλά σου προτερήματα, καὶ ἀνθέλης νὲ ἀποθάνῃς ἐν εἰρήνῃ, ζῆσε ἐν χρυσοσύνῃ.

ΕΚΛΟΓΗ ΙΕΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ.

Μάθημα Α΄.

ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ.

Ἀνέβη ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τὴν Γαλιλαίαν, ἀπὸ τὴν πόλιν Ναζαρέτ, εἰς τὴν Ἰδαίαν, εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δαβὶδ, ἢ ὁποία καλεῖται Βηθλεέμ, (καθότι αὐτὸς ἦτον ἀπὸ τὸν οἶκον καὶ τὴν φάμελίαν τοῦ Δαβὶδ) διὰ νὰ ἀπογραφῆ μαζὶ μὲ τὴν Μαριάμ, τὴν ὁποίαν εἶχε ἀρραβωνιασμένην εἰς γυναῖκά τε, ὧντας αὐτὴ ἐγγασφωμένη. Ἐν ᾧ δὲ αὐτοὶ ἦσαν ἐκεῖ, ἐτελειώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ νὰ γεννήσῃ. Καὶ ἐγέννησε τὸν υἱόν της τὸν πρωτότοκον, καὶ τὸν ἐτύλιξεν εἰς τὰ σπάργαννα, καὶ τὸν ἐπλαγίασεν εἰς τὴν φάτνην, διότι αὐτὸς δὲν εἶχε τόπον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον. Καὶ ἦσαν ποιμένες εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, οἵτινες ἔμενον ἔξω

εἰς τὰ χωράφια, φυλάττοντες διὰ νυκτὸς τὴν ποιμνὴν τες. Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίε ἦλθεν εἰς αὐτούς, καὶ δόξα Κυρίε ἔλαμψε τριγύρωτους, καὶ ἐφοβήθησαν μὲν μέγαλον φόβον. Καὶ ὁ ἄγγελος τοὺς εἶπε· μὴ φοβεῖσθε, διότι ἰδοὺ εὐαγγελίζομαι χαρὰν μεγάλην, ἣ ἧσθαι εἰς ὅλον τὸν λαόν· ὅτι σᾶς ἐγεννήθη σήμερον Σωτὴρ, ὁ ὁποῖος εἶναι Χριστὸς ὁ Κύριος, εἰς τὴν πόλιν τοῦ Δαβίδ. Καὶ τοῦτο σᾶς εἶναι τὸ σημεῖον· θέλετε εὖρη βρέφος ἐσπαργανωμένον, κείμενον εἰς τὴν φάτνην.

Καὶ παρευθὺς μαζὶ μὲν τὸν ἄγγελον εὐρέθη πλῆθος στρατεύματος οὐρανίε, ὅπου ὑμνοῦσαν τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον· — Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῶ, καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία! Καὶ ὁπότεν ἀπέρασαν ἀπ' αὐτούς οἱ ἄγγελοι, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸν οὐρανόν, οἱ ποιμένες εἶπον ἀναμυσάτες· ἄς ὑπάγωμεν λοιπὸν ἕως τὴν Βηθλεὲμ, καὶ ἰδῶμεν τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅπου ἔγεινε, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος μᾶς εἰδοποίησεν. Ὑπῆγαν λοιπὸν δρομαίως, καὶ εὐρήκαν τὴν Μαριὰμ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὸ βρέφος κείμενον εἰς τὴν φάτνην. Καὶ ὅταν εἶδαν, ἐφήμησαν τὸν λόγον, ὁ ὁποῖος τοὺς ἐλαλήθη περὶ τοῦ παιδὸς τούτου. Καὶ ὅλοι ὅσοι τὸ ἤκουσαν, ἐθαύμασαν περὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, ὅπου ἐλαλήθησαν εἰς αὐτούς ἀπὸ τοῦ ποιμένας. Ἡ δὲ Μαριὰμ ἐφύλαττεν ὅλας

τούτας τοὺς λόγους, σοχαζομένη τοὺς μέσσα εἰς τὴν καρδίαν της. Καὶ οἱ ποιμένες ἐγύρισαν, δοξάζοντες καὶ ὑμνοῦντες τὸν Θεόν, δι' ὅλα ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδαν, καθὼς τοὺς ἐλαλήθη.

Καὶ ἰδοὺ ἦτον ἄνθρωπος εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, τὸ ὄνομά τε Συμεών. Καὶ ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτον δίκαιος καὶ εὐλαβὴς, προσδεχόμενος τὴν παρηγορίαν τοῦ Ἰσραὴλ· καὶ Πνεῦμα Ἅγιον ἦτον ἐπάνω εἰς αὐτόν. Καὶ ἦτον εἰς αὐτόν ἀποκαλυμμένον ἀπὸ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου νὰ μὴν εἰδῆ θάνατον, πρὶν ν' εἰδῆ τὸν Χριστὸν τοῦ Κυρίε. Καὶ ἦλθεν ἐν τῷ Πνεύματι, εἰς τὸ Ἱερὸν· καὶ ἐκεῖ ὅπου οἱ γονεῖς ἐμβαζον τὸ παιδίον τὸν Ἰησοῦν, νὰ κάμωσι δι' αὐτόν κατὰ τὴν συνήθειαν τοῦ νόμου, αὐτὸς τὸ ἐδέχθη εἰς τὰς ἀγκάλας, καὶ εὐλόγησε τὸν Θεόν, καὶ εἶπε· Τώρα ἐλευθερώνεις τὸν δούλόν σου, Δέσποτα, μὲν εἰρήνην, κατὰ τὸν λόγον σου· καθότι τὰ ὀμμάτιά μου εἶδον τὸ σωτήριόν σου, τὸ ὁποῖον ἠτοίμασες ἐνώπιον εἰς τὸ πρόσωπον ὅλων τῶν λαῶν, φῶς νὰ φωτίσῃ τὰ ἔθνη, καὶ δόξαν τοῦ λαοῦ σου Ἰσραὴλ!

Μάθημα Β΄.

ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ ΥΙΟΥ.

Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς, καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος ἀπ' αὐτούς πρὸς τὸν πατέρα· — Πάτερ, δός μου τὸ μέρος τῆς οὐσίας, ὅπου μοῦ τυχαίνει.

Καὶ ἐχώρισεν εἰς αὐτοὺς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, ὁ νεώτερος υἱὸς ἐσύναξεν ὅλα, καὶ ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν τε, ζῶντας ἀσώτως. Ἀλλ' ὅποταν αὐτὸς εἶχεν ἐξοδεύσειν ὅλα, ἐγένετο λιμὸς μέγας εἰς τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἀρχισε ν' ὑπερεῖται. Καὶ ὑπῆγε καὶ ἐκολλήθη εἰς ἓνα τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, καὶ ἔπεμφέτον εἰς τὰ χωράφια τε καὶ βόσκη τοὺς χοίρους. Καὶ ἐπέθυμει καὶ γεμίσει τὴν κοιλίαν τε ἀπὸ τὰ ξηροκέρατα, ὅπου ἔτρωγαν οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς δὲν τοῦ εἶδεν. —

Ὅποταν δὲ ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτόν τε, εἶπε — πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρόσ μου περισσεύουσιν ἄρτων, καὶ ἐγὼ χάνομαι ἀπὸ τὴν πείναν! Θέλω σηκωθῆ καὶ ὑπάγη εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ θέλω τοῦ εἶπῆ· — Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σε, καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος πλέον καὶ καλεσθῶ υἱός σε· κάμε με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σε. Καὶ σηκωνόμενος ἦλθεν εἰς τὸν πατέρα τε. Ὦντας δὲ ἐτι μακρὰν, τὸν εἶδεν ὁ πατήρ τε, καὶ τὸν εὐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶντας ἔπεσεν εἰς τὸν λαιμόν τε, καὶ τὸν κατεφίλησε.

Εἶπε δὲ ὁ υἱὸς· — Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σε, καὶ δὲν εἶμαι ἄξιος πλέον καὶ καλεσθῶ υἱός σε. Ἀλλ' ὁ πατήρ, εἶπεν εἰς τοὺς δούλους του· — εὐγάλετε τὴν φορεσίαν τὴν

πρώτην, καὶ ἐνδύσατέ τον, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρά τε, καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας του, καὶ φέρετε ἔξω τὸ μοσχάρι τὸ θρεπτόν, καὶ σφαξέτε το, καὶ φαγόντες ἄς εὐφρανθῶμεν. Διότι οὗτος ὁ υἱός μου ἦτον νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὸς καὶ εὐρέθη. Καὶ ἀρχισαν ν' εὐφραίνωνται.

Ἦτον δὲ ὁ μεγαλύτερος τε υἱὸς εἰς τὸ χωράφιον· καὶ ὅταν ἤρχετο καὶ ἐσήμενον εἰς τὸ σπῆτι, ἤκασε συμφωνίαν καὶ χορούς. Καὶ προσκαλῶντας ἓνα τῶν δούλων, ἠρώτησε τί θέλει ν' εἶναι αὐτά; Καὶ ἐκεῖνος τοῦ εἶπεν· — ὅτι ὁ ἀδελφός σε ἦλθε, καὶ ὁ πατήρ σε ἔσφαξε τὸ μοσχάρι τὸ θρεπτόν, διότι τὸν ἀπέλαβεν ὑγιαίνοντα. Τότε ὠργίσθη, καὶ δὲν ἠθέλε ν' εἰσέλθη. Ὁ πατήρ τε λοιπὸν εὐγαίνωντας τὸν παρεκάλει.

Ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν· — Ἴδου τόσους χρόνους σοῦ δελεύω, καὶ οὐδέποτε παρήκασα τὴν ἐντολήν σε, καὶ ἐμοῦ οὐδέποτε ἔδωκας ἐρίφον, ἵνα καὶ ἐγὼ εὐφρανθῶ μετὰ τῶν φίλων μου. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σε οὗτος, ὁ ὁποῖος κατέφαγε τὸν βίον σου μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔσφαξες δι' αὐτόν τὸ μοσχάρι τὸ θρεπτόν. Ἀλλὰ τοῦ εἶπε· — Τέκνον, ἐσὺ εἶσαι πάντοτε μετ' ἐμοῦ, καὶ ὅλα τ' ἐδικά μου ἐδικά σου εἶναι· πλὴν ἔπρεπε ν' εὐφρανθῶμεν, καθότι ὁ ἀδελφός σε οὗτος ἦτον νεκρὸς καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὸς καὶ εὐρέθη.

Δικαίως λέγει ὁ εὐσεβὴς Θεοφύλακτος, ὅτι ἡμεῖς πρέπει νὰ προσφύγωμεν εἰς τὸν Θεόν, λέγοντές τε εὐλαβῶς· — Πά-

τες, ἤμαρτον καὶ ἐγὼ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· ἐλέησόν με
Κύριε, Κύριε ἀγαθὲ, ἐλέησόν με εὐσπλάγγως.

Μάθημα Γ΄.

ΕΙΣ ΑΙΩΝΙΟΝ ΕΛΕΟΣ ΑΙΩΝΙΟΣ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ.

Ἐξομολογεῖσθε εἰς τὸν Κύριον, ὅτι εἶναι ἀγαθός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε εἰς τὸν Θεὸν τῶν Θεῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε εἰς τὸν Κύριον τῶν Κυρίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰς μόνον ἐκεῖνον, ὁποῦ ἐποίησε θαυμάσια μεγάλα, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ ἐσερέωσε τὴν γῆν ἐπάνω εἰς τὰ νερά, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰς μόνον ἐκεῖνον, ὁποῦ ἔκαμε φῶτα μεγάλα, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Εἰς ἐκεῖνον ὁποῦ ἐπάταξε τὴν Αἴγυπτον, ὁμοῦ μὲ τοὺς πρωτοτόκους αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁποῦ ἐξεύγαλε τὸν Ἰσραὴλ ἀπὸ τοῦ μέσου αὐτῶν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Μὲ χερί δυνατὸν καὶ μὲ βραχίονα ὑψηλόν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ διεχώρισε τὴν ἔρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαίρεσεις, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ

ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁποῦ διεπέρασε τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν διὰ μέσου αὐτῆς, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁποῦ ἐξετίναξε τὸν Φαραὼ καὶ τὴν δύναμίν τε μέσα εἰς τὴν ἔρυθρὰν θάλασσαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ διήγαγε τὸν λαόν τε εἰς τὴν ἔρημον, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁποῦ κατεπάταξε βασιλεῖς μεγάλας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Τὸν Σηὼν, Βασιλέα τῶν Ἀμορραίων, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ τὸν Ὠγ, Βασιλέα τῆς Βασάν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ ὁποῦ ἔδωκε τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Κληρονομίαν εἰς τὸν δοῦλόν τε Ἰσραὴλ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐπειδὴ εἰς τὴν ταπεινώσιν μας ἐνεθυμήθη ἡμῶν ὁ Κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Καὶ μᾶς ἐλύτρωσεν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς μας, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ δίδει τροφήν εἰς κάθε σάρκα, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ. Ἐξομολογεῖσθε εἰς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Μάθημα Δ΄.

ΜΑΚΑΡΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΚΑΛΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς βλέπωντας τοὺς ὄχλους, ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν· καὶ ἐν ᾧ ἐκάθησεν, ἐπλη-

σίασαν εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταί τε. Καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα, τοὺς ἐδίδασκε λέγωντας —

Μακάριοι ἐκεῖνοι, ὅπου εἶναι πτωχοὶ κατὰ τὸ πνεῦμα· ὅτι αὐτῶν εἶν' ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι λυποῦνται· ὅτι αὐτοὶ θέλσιν παρηγορηθῆναι.

Μακάριοι ἐκεῖνοι, ὅπου εἶναι ἡμεροὶ· ὅτι αὐτοὶ θέλσιν κληρονομήσει τὴν γῆν.

Μακάριοι ἐκεῖνοι, οἵτινες πεινῶσι καὶ διψῶσι τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ θέλσιν χορτασθῆναι.

Μακάριοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶναι ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ θέλσιν ἐλεηθῆναι.

Μακάριοι ἐκεῖνοι, ὅπου εἶναι καθαροὶ κατὰ τὴν καρδίαν· ὅτι αὐτοὶ θέλσιν ἰδῆναι τὸν Θεόν.

Μακάριοι ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι εἶναι εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ θέλσιν καλεσθῆναι υἱοὶ τοῦ Θεοῦ.

Μακάριοι ὅσοι διωχθῶσι διὰ τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτῶν εἶναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Μακάριοι εἴσατε, ὅταν σᾶς ὀνειδίσωσι, καὶ σᾶς διώξωσι, καὶ εἴπωσι κάθε κακὸν λόγον ἐναντίον σας, ψευδόμενοι δι' ἐμέ. Χαίrete καὶ εὐφραίνεσθε, ὅτι ὁ μισθός σας εἶναι πολὺς εἰς τοὺς οὐρανοὺς· διότι τοιοῦτης λογῆς ἐδίωξαν καὶ τοὺς προφήτας, τοὺς πρωτῆτερά σας.

Μάθημα Ε΄.

Αἱ Φρονίμοι καὶ Μωραὶ Παρθένοι.

Τότε θέλει ὁμοιωθῆναι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, δέκα παρθένοις· αἱ ὅποιοι ἐπῆραν τὰς λαμπάδας των, καὶ εὐγῆκαν εἰς συναπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε δὲ ἀπ' αὐτὰς ἦσαν φρονίμοι, καὶ πέντε μωραὶ. Αἱ ὅποιοι μωραὶ ἐν ᾧ ἐπῆραν τὰς λαμπάδας των, δὲν ἐπῆραν μαζύτης ἔλαιον· αἱ δὲ φρονίμοι ἔλαβον ἔλαιον εἰς τὰ ἀγγεῖά των, ὁμοῦ μὲ τὰς λαμπάδας των. Καὶ ἐπειδὴ ἤρργοπύρει ὁ νυμφίος, ἐνύσαξαν ὄλαι, καὶ ἐκοιμοῦντο. Καὶ πρὸς τὰ μεσάνυκτα ἔγινε βοή· ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται, εὐγῆτε νὰ τὸν ἀπαντήσητε. Τότε ἐσηκάθησαν ὄλαι ἐκεῖναι αἱ παρθένοι, καὶ ἠτοίμασαν τὰς λαμπάδας των. Καὶ αἱ μωραὶ εἶπαν εἰς τὰς φρονίμους· δότεμας ἀπὸ τὸ ἔλαιόν σας, ὅτι αἱ λαμπᾶδες μας σβύνονται. Αἱ δὲ φρονίμοι ἀπεκρίθησαν, λέγουσαι· — μήπως καὶ δὲν φθάση καὶ ἡμᾶς καὶ ἐσᾶς· πηγαίνετε κάλλιον εἰς ἐκεῖνας ὅπου τὸ πωλοῦν, καὶ ἀγοράσατε διὰ λόγους σας.

Πηγενάμεναι δὲ αὐταὶ ἢ ἀγοράσαν, ἦλθεν ὁ νυμφίος, καὶ ἐκεῖναι ὅπου ἦσαν ἐτοιμαὶ, ἐμβῆκαν μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους, καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ἐξερὸν δὲ ἦλθον καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, λέγουσαι· — Κύριε, Κύριε, ἀνοίξαί μας. Ἄλλ' αὐτὸς ταῖς ἀπεκρίθη, καὶ εἶπε· — βέβαια σᾶς λέγω, δὲν σᾶς γνωρίζω. Ἀγρυπνεῖτε λοιπὸν, διότι δὲν

ἰξεύετε τὴν ἡμέραν, οὐδὲ τὴν ὥραν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔρχεται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Μάθημα 5'.

ΠΑΡΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΣΠΕΙΡΟΝΤΟΣ.

Ἴδου ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ ναὶ σπείρη. Καὶ ἐνῶ ἔσπειρε τὸν σπόρον, ἄλλα μὲν ἔπεσον εἰς τὴν σβάταν, καὶ ἦλθον τὰ πετεινά, καὶ κατέφαγον αὐτά· ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπερ δὲν εἶχον γῆν πολλήν· καὶ εὐθὺς ἐφύτρωσαν, διότι δὲν εἶχον γῆν βαθείαν. Ἀφοῦ δ' ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, ἐκαυματίσθησαν· καὶ διὰ τὸ ναὶ μὴν εἶχον ῥίζαν, ἐξηράνθησαν.

Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπάνω εἰς τ' ἀκάνθια, καὶ ἀνέβησαν τ' ἀκάνθια, καὶ τ' ἀπέπνιξαν. Ἄλλα δὲ ἔπεσον ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν, καὶ ἔδωκαν καρπὸν, ἄλλο μὲν ἑκατὸν, ἄλλο δὲ ἐξῆντα, καὶ ἄλλο τριάντα. Ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν, ἀκεέτω.

Ἔσεῖς λοιπὸν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος. Καθ' ἕκαστος, ὁ ὁποῖος ἀκούει τὸν λόγον τῆς βασιλείας, καὶ δὲν ἐννοεῖ, ἔρχεται ὁ πονηρὸς, καὶ ἀρπάζει τ' ἐσπαρμένον εἰς τὴν καρδίαν τε· οὗτος εἶναι ὁ σπόρος, ὁ ὁποῖος ἐσπάρθη εἰς τὴν σβάταν. Ὁ δὲ σπαρθεὶς ἐπὶ τὰ πετρώδη, εἶναι οὗτος ὁ ἀκούων τὸν λόγον, καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς τὸν λαμβάνει· δὲν ἔχει ὅμως ῥίζαν εἰς τὸν ἑαυτὸν του, ἀλλ' εἶναι προσωρινός· ὅταν δὲ

ἀκολουθήσῃ θλίψις, ἢ διωγμὸς διὰ τὸν λόγον, εὐθὺς σκανδαλίζεται.

Ὁ εἰς τὰς ἀκάνθια σπαρθεὶς, οὗτος εἶναι ὁ τὸν λόγον ἀκούων· ἀλλ' ἢ φροντὶς τοῦ αἰῶνος τούτου, καὶ ἢ ἀπάτη τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ δὲν φέρει καρπὸν.

Ὁ σπειρόμενος δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλήν, εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀκούει τὸν λόγον, καὶ καταλαμβάνει· ὁ ὁποῖος καρποφορεῖ, καὶ κάμνει ἄλλο μὲν ἑκατὸν, ἄλλο δὲ ἐξῆντα, καὶ ἄλλο τριάντα.

Μάθημα 7'.

Ο ΚΑΛΟΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΗΣ.

Ὁ δὲ Ἰησοῦς, εἶπεν· — Ἄνθρωπός τις κατέβαινε ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Ἱεριχώ, καὶ περιέπεσε εἰς λησᾶς, οἱ ὁποῖοι καὶ ἐκδυσάντον, καὶ ραβδίσαντες αὐτὸν ἀνεχώρησαν, ἀφίνοντές τον μισαποδαμμένον. Κατὰ τύχην δὲ ἱερεὺς τις κατέβαινε εἰς τὴν σβάταν ἐκείνην· καὶ ἰδὼν αὐτὸν, ἐπέρασεν ἀντικρὺ. Ὁμοίως δὲ καὶ λευίτης, περνῶντας ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθεν.

Σαμαρείτης δὲ τις περιπατῶν, τοῦ ἦλθε πλησίον, καὶ βλέπωντάςτον ἐσπλαχνίσθη· καὶ πλησιάσας κατέδησε τὰς πληγὰς του, ἐπιχέωντας ἔλαιον καὶ οἶνον. Ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπάνω εἰς τὸ κτήνος τε, τὸν ὑπήγεν εἰς πανδοχεῖον, καὶ

ἐπεμελήθη αὐτοῦ. Καὶ ἐπὶ τὴν αὐριον πρὶν ἐξελθῆν, ἐκβαλὼν δύο δηνάρια, τ' ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα, καὶ τῷ εἶπεν· ἐπιμελήθητι αὐτοῦ, καὶ ὅ,τι ἂν προσεξοδεύσης, ἐγὼ ἐπαναστρέφοντας θέλω σὲ τ' ἀποδώσειν.

Ποῖος λοιπὸν ἀπὸ τούτους, σὲ φαίνεται ὅτι ἔγινε πλησίον τοῦ ἐμπεσόντος εἰς τοὺς λησείας; Ὁ δὲ νομικὸς εἶπεν· ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐλέησεν. Εἶπέτω λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς· πῆγαινε, καὶ σὺ πράττε ὁμοίως.

Μάθημα Η'.

Ο ΠΛΟΥΣΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΛΑΖΑΡΟΣ.

Ἄνθρωπός τις ἦτο πλούσιος, καὶ ἐνδύετο πορφύρα καὶ βύσσινά φορέματα, εὐφραϊνόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς. Ἦτο δὲ καὶ πτωχὸς τις ὀνομαζόμενος Λάζαρος, ὁ ὁποῖος ἐκείτετο πρὸς τὴν ἐξωθύραν ἐκείνης πληγομένος, καὶ ἐπιθυμῶν νὰ χορτασθῆ ἀπὸ τῶν ψυχίων, τὰ ὅποια ἐπιπτον ἀπὸ τὴν τράπεζαν τοῦ πλουσίου· ἀλλὰ καὶ οἱ σκυῶλοι ἐρχόμενοι ἀπέγλυφον τὰς πληγὰς τε.

Συνέβη δὲ ν' ἀποθάνῃ ὁ πτωχὸς, καὶ ἐφέρθη ἀπὸ τούτους ἀγγέλους εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀβραάμ· ἀπέθανε καὶ ὁ πλούσιος, καὶ ἐτάφη. Καὶ εἰς τὸν αἶδην σηκώσας τὰ ὀμμάτιά τε, ὄντας εἰς τὰς βασάνους, βλέπει τὸν Ἀβραάμ μακρόθεν, καὶ τὸν Λάζαρον εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ. Καὶ αὐτὸς

Φωνάζας εἶπε· — Πάτερ Ἀβραάμ, ἐλέησόν με, καὶ πέμψαι τὸν Λάζαρον ἵνα ἐμβαίῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου τε εἰς τὸ νερὸν, καὶ νὰ δροσίση τὴν γλῶσσαν μου· διότι βασανίζομαι εἰς τὴν φλόγα ταύτην. Εἶπε δὲ Ἀβραάμ· — Τέκνον, ἐνθυμήθητι ὅτι ἀπήλαυσας ἐσὺ τ' ἀγαθά σου εἰς τὴν ζωή σου, καὶ ὁ Λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά· τῶρα δὲ αὐτὸς ἐδῶ παρηγορεῖται, καὶ σὺ ταλαιπωρεῖσαι. Καὶ ὕστερον ἀπ' ὅλα ταῦτα, μεταξύ ἡμῶν καὶ ἐσῶς χάσμα μέγαλον εἶναι ἐσηριγμένον, ἵνα μὴ ἐμποροῦν οἱ θέλοντες νὰ διαβῶσιν ἀπ' ἐδῶ πρὸς ἐσῶς, μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν νὰ διαπερῶσι πρὸς ἡμᾶς.

Εἶπε δὲ· — Παρακαλῶσε λοιπὸν πάτερ, ἵνα στείλῃς αὐτὸν εἰς τὸ σπῆτι τοῦ πατρός μου· διότι ἔχω πέντε ἀδελφούς, ἵνα τοὺς διαμαρτυρήσῃ, διὰ νὰ μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. Λέγειτω ὁ Ἀβραάμ· — ἔχουσι τὸν Μωσέα καὶ τοὺς προφῆτας ὡς ἀκούσωσιν αὐτούς. Καὶ αὐτὸς εἶπεν· — οὐχὶ πάτερ Ἀβραάμ, ἀλλ' ἐάν τις ἀπὸ τούτους νεκρὸς ὑπάγῃ πρὸς αὐτούς, θέλουσιν μετανοήσειν. Καὶ ὁ Ἀβραάμ τῷ εἶπεν· — ἂν τὸν Μωϋσῆν καὶ τοὺς προφῆτας δὲν ἀκούσωσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ θεῶσι καταπεισθῆν.

Μάθημα Θ'.

ΙΗΣΟΥΣ Ο ΚΑΛΟΣ ΠΟΙΜΗΝ.

Ὁ Κύριος μὲ ποιμαίνει, καὶ δὲν θέλει ὑστερηθῶ

ἀπὸ τίποτε. Ἐβαλέμε εἰς τόπον χλοερὸν, καὶ ἔξεθρεψέμε ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως. Ἐπέσρεψε τὴν ψυχὴν μου. Μὲ ὠδήγησεν εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς δικαιοσύνης, ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός τε. Ἄνισως γὰρ, καὶ ἡθέλα περιπατήσῃ ἀκόμι εἰς τὸ μέσον τῆς σκιάς τοῦ θανάτου, δὲν θέλω φοβηθῆν κακὰ, καθότι σὺ εἶσαι μαζί μου· ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταὶ μὲ ἐπαρηγόρησαν. Ἡτοιμάσας ἐνώπιόν μου τράπεζαν κατέναντι ἐκείνων, ὅπου μὲ θλίβουσιν· ἐρράντισας τὴν κεφαλὴν μου μὲ ἔλαιον, καὶ τὸ ποτήριόν μου πλημμυρεῖ ὡς κρέτισον. Καὶ τὸ ἔλεός σου θέλει μὲ συνακολουθεῖν εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου, καὶ θέλει κατοικῆ ἔγῳ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Κυρίου, εἰς μακρὰς καὶ αἰωνίους ἡμέρας.

Μάθημα Ι'.

ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ.

Ποῖος ἄνθρωπος ἀπ' ἐσῶς, ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ χάνωντας ἐν ἀπ' αὐτὰ, δὲν παραιτεῖ τὰ ἐννενηκονταεννέα εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ὑπάγει πρὸς τὸ χαμένον ἕως νὰ τὸ εὔρη; Καὶ εὐρῶν τὸ ἐπιβάλλει εἰς τοὺς ὄμους τε χαίρων· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας, λέγων εἰς αὐτούς· — συγχάρητέ μοι, διότι εὐρήκα τὸ χαμένον πρόβατόν μου. — Λέγω σας, ὅτι οὕτω θέλει εἰσθαι χαρὰ εἰς τὸν οὐρανὸν, δι' ἕνα

ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα, παρά δι' ἐννενηκονταεννέα δικαίους, οἱ ὅποιοι νὰ μὴν ἔχωσι χρεῖαν μετανοίας.

Ἡ ποῖα γυνὴ, ἔχουσα δραχμὰς δέκα, εἰάν χάσῃ μίαν δραχμὴν, δὲν ἀνάπτει λύχνον, καὶ σαρρῖ τὸ σπῆτι, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτε τὴν εὔρη; Καὶ εὐροῦσα συγκαλεῖ τὰς φιλενάδας, καὶ τὰς γειτόνισσας, λέγουσα· — συγχάρητέ μοι, διότι εὔρον τὴν ὁποίαν ἔχασα δραχμὴν. — Οὕτω, σᾶς λέγω, χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ, δι' ἕνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα.

Μάθημα ΙΑ'.

ΕΛΕΟΣ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΑΥΤΡΩΤΟΥ.

Τὴν δὲ ἀκόλουθον ἡμέραν, ὑπῆγεν ὁ Ἰησοῦς εἰς μίαν πόλιν λεγομένην Ναΐν· καὶ μαζί μὲ αὐτὸν ἐπήγαινον καὶ ἄρκετοὶ μαθηταί τε, καὶ λαὸς πολλός. Καὶ ὡς ἐπλησίασεν εἰς τὸν πυλῶνα τῆς πόλεως, ἰδοὺ ἔφερον ἔξω νεκρὸν, ὁ ὁποῖος ἦτον υἱὸς μονογενῆς τῆς μητρόστε, καὶ ἐκείνη χῆρα· καὶ ὄχλος ἄρκετός τῆς πόλεως ἦτο μαζί μὲ αὐτήν. Καὶ ὅταν τὴν εἶδεν ὁ Κύριος, τὴν εὐσπλαχνίσθη, καὶ λέγει τῆς· — μὴ κλαίης. Καὶ πλησιάσων ἐπίασε τὸ νεκρικὸν κρεβάτι, (ἐσαμάτησαν δὲ ὅσοι τὸ ἐβάσιάζον) καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἀποθαμμένον· — ὦ Νεανίσκε! σὲ λέγω, σηκώθητι ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ νεκρὸς ἐσηκώθη, καὶ ἐκάθησε,

καὶ ἄρχισε νὰ λαλή, καὶ ἔδωκέντον εἰς τὴν μητέρα
 τε. Καὶ φόβος ἐκυρίευσεν ὅλους, καὶ ἐδόξαζον
 τὸν Θεόν, λέγοντες· — ὅτι μέγας προφήτης
 ἠγέρθη εἰς ἡμᾶς, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐπεσκέψατο τὸν
 λαόν τε.

Καὶ ἐν ᾧ ἐμβῆκεν εἰς τὸ πλοῖον, τὸν ἠκολού-
 θησαν καὶ οἱ μαθηταί τε. Καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ἅμα
 ἔγινε μέγας σεισμός εἰς τὴν θάλασσαν, τόσον
 ὅπου τὸ καράβιον ἐσκεπάζετο ἀπὸ τὰ κύματα,
 καὶ αὐτὸς ἐκοιμᾶτο. Πλησιάσαντες δὲ εἰς αὐτὸν
 οἱ μαθηταί τε, τὸν ἐξύπνησαν, λέγοντες· — Κύ-
 ριε, λύτρωσαίμας, χανόμεθα. Καὶ λέγει τος·
 — διὰ τί εἰσθε δειλοὶ, ὀλιγόπιστοι; Τότε ἔση-
 κώθη, καὶ μὲ φοβερισμόν ἐπρόσασξε τοὺς ἀνέμους
 καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ ἔγινε γαλήνη μεγάλη.

Μάθημα ΙΒ'.

ΦΑΡΙΣΑΙΟΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΗΣ.

Εἶπε δὲ ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς κάποιους, οἱ ὁποῖοι
 ἐπίσειον εἰς τὸν ἑαυτόντες νὰ εἶναι δίκαιοι, καὶ
 κατεφρόνεν τοὺς ἄλλους, ταύτην τὴν παραβολάν.
 Δύω ἄνθρωποι ἀνέβηκαν εἰς τὸ Ἱερόν νὰ προ-
 σευχηθῶσιν· ὁ ἓνας ἦτο Φαρισαῖος, καὶ ὁ ἄλλος
 Τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς τοῦ λόγου
 τε, ἐπροσεύχετο τὰ λόγια ταῦτα· — Ὁ Θεέ,
 εὐχαρισῶσαι, ὅτι δὲν εἶμαι καθὼς οἱ λοιποὶ ἄν-
 θρωποι, ὅπου εἶναι ἄρπαγες, ἀδικοὶ, μοιχοί, ἢ

ὡς οὗτος ὁ Καμερκιάρης. Νησεύω δύο φοραῖς
 τὴν ἐβδομάδα, ἀποδεκατίζω ὅλα ὅσα καὶ ἂν ἔχω.
 Καὶ ὁ Τελώνης ἐσέκετο ἀπὸ μακρὰν, καὶ δὲν ἤθε-
 λε μήτε τὰ ὀμμάτιά τε ἢ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν,
 ἀλλ' ἐκτύπα τὸ σῆθος τε, καὶ ἔλεγεν· — ὁ Θεὸς
 ἰλάσθητί μοι τῶ ἁμαρτωλῶ.

Σᾶς λέγω· οὗτος ἐκατέβη δεικναιωμένος εἰς
 τὸ σπῆτί τε, μᾶλλον παρ' ἐκεῖνον. Διότι κάθε
 ἄνθρωπος ὅπου ὑψώνει τὸν ἑαυτόν τε, θέλει τα-
 πεινωθῆ, καὶ ὅστις ταπεινώνεται θέλει ὑψωθῆ.
 Τοῦ ἐπρόσφeraan ἀκόμι βρέφη, διὰ νὰ τὰ χει-
 ροποιήσῃ, καὶ οἱ μαθηταί τε βλέποντες τοῦτο,
 ὠνείδισαν ἐκεῖνος ὅπου τ' ἔφεραν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς
 τ' ἐπροσκάλεσε, καὶ εἶπεν· — ἀφήτε τὰ παιδία
 ν' ἔρχωνται εἰς ἐμέ, καὶ μὴ τ' ἐμποδίζατε· διότι
 τῶν τοιούτων εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Βέβαια
 σᾶς λέγω, ὅστις δὲν ἠθέλε δεχθῆν τὴν βασιλείαν
 τοῦ Θεοῦ ὡς παιδίον, δὲν θέλει ἐμβῆ εἰς αὐτήν.

Μάθημα ΙΓ'.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΛΑΖΑΡΟΥ.

Ἦτο δὲ τις ἀσθενὴς Λάζαρος ἀπὸ τὴν Βηθα-
 νίαν, ἀπὸ τὸ χωρίον τῆς Μαρίας, καὶ Μάρθας
 τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. Καὶ ἡ Μαρία ἦν ἐκεῖνη, ἡ
 ὁποία ἀλείψε τὸν Κύριον μὲ μύρον, καὶ ἐσφόγγισε
 τοὺς πόδας τε μὲ τὰς τρίχας τῆς ὁποίας ὁ
 ἀδελφὸς Λάζαρος ἦτον ἀρρώστος. Ἀπέσειλεν λοι-

πὸν αἱ ἀδελφαί τε πρὸς αὐτὸν, λέγασαι. — Κύριε, ἴδε, ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἀγαπᾶς, εἶν' ἀσθενής.

Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. — αὕτη ἡ ἀσθένεια δὲν εἶναι πρὸς θάνατον, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, διὰ τὴν δόξασθῆναι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ διὰ μέσας αὐτῆς. Ἠγάπα δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν Μάρθαν, καὶ τὴν ἀδελφὴν τῆς, καὶ τὸν Λάζαρον.

Ἡ Μάρθα λοιπὸν, ὡς ἠκασεν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, τὸν προὔπαντησεν· ἀλλ' ἡ Μαρία ἐκάθητο εἰς τὸ σπήτι. Εἶπε δὲ ἡ Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν. — Κύριε, ἂν ἦσεν ἐδῶ, ὁ ἀδελφός μου δὲν ἠθέλει ἀποθάνη· ἀλλὰ καὶ τῶρα ἐξεύρω ὅτι ὅσα ἂν ζητήσης τὸν Θεόν, θέλει σοι τὰ δώσειν ὁ Θεός. Λέγει τῆς ὁ Ἰησοῦς. — θέλει ἀνασταθῆναι ὁ ἀδελφός σου. Λέγει τῆς ἡ Μάρθα. — ἐξεύρω ὅτι θέλει ἀνασταθῆναι εἰς τὴν ἀνάστασιν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Εἰπέ τῆς ὁ Ἰησοῦς. — Ἐγὼ εἶμαι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, καὶ ἀποθάνη, ζήσεται. Καὶ πᾶς ὁ ζῶν, καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ, δὲν θέλει ἀποθάνη εἰς τὸν αἰῶνα. — Πιστεύεις τοῦτο;

Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν, ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίσασαν, καὶ τοὺς συνελθόντας Ἰουδαίους μετ' αὐτῆς κλαίοντας, ἐπόνεσέ τον ἡ ψυχὴν, καὶ ἐτάραξε τὸν ἑαυτὸν τε, καὶ εἶπε. — πῶς τὸν ἐβάλετε; Λέγουσιν αὐτῶν. — Κύριε, ἔρχε καὶ ἴδε. Ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς. Ἐλεγον λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι. — ἴδε πῶς τὸν ἠγάπα. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον. — δὲν ἠμπορεῖ

τάχα οὗτος, ὁ ὁποῖος ἠνοῖξε τ' ὀμμάτια τοῦ τυφλοῦ, νὰ κάμη ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνη; Καὶ ὁ Ἰησοῦς πάλιν βρυχώμενος εἰς ἑαυτὸν, ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦτο δὲ σπήλαιον, καὶ λίθος ἐκεῖτετο ἐπ' αὐτῶν. Λέγει ὁ Ἰησοῦς. — Σηκώσατε τὸν λίθον. Λέγει τῆς ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀποθαμμένου Μάρθα. — Κύριε ἤδη ὄξει διότι ἔχει τέσσαρας ἡμέρας ἀφοῦ ἀπέθανε. Λέγει τῆς ὁ Ἰησοῦς· δὲν σὲ εἶπα ὅτι, εἰάν πιστεύσης θέλεις εἶδεῖν τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;

Ἐσήκωσαν, λοιπὸν τὴν πέτραν, ὅπερ ἦν ὁ ἀποθαμμένος. Καὶ ὁ Ἰησοῦς ὑψωσε τ' ὀμμάτια ἐπάνω, καὶ εἶπε. — Πάτερ, εὐχαρισῶ σοι ὅτι μοῦ ἠκασας. Ἐγὼ δὲ ἠξυρον ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν λαόν, ὁ ὁποῖος ζέκεται τριγύρω εἶπα, ἵνα πισεύσωσιν ὅτι σὺ μὲ ἀπέσειλας. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, μὲ φωνὴν μεγάλην ἔκραξε. — Λάζαρε, ἐλθέ ἔξω. Καὶ εὐγῆκεν ὁ ἀποθαμμένος, δεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας μὲ νεκροδεσίματα· καὶ τὸ πρόσωπόν τε μὲ σιδάριον δεδεμένον. Λέγει τῆς ὁ Ἰησοῦς. — λύσατέ τον, καὶ ἄφετε ν' ὑπάγη.

Μάθημα ΙΔ'.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΕΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ.

Εὐθύς δὲ ἠνάγκασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητάς τε νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὸ πλοῖον, καὶ νὰ περάσεν προ-

τήτερά τε εἰς τὸ περαν, ἕως οὐ ν' ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. Αὐτοὺς δὲ ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατὰ μόνους νὰ προσευχηθῆ. Καὶ βραδιάζοντας, ἦτον ἐκεῖ μόνος. Τὸ δὲ πλοῖον ἦτον ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης, βασανιζόμενον ἀπὸ τὰ κύματα· διότι ἦν ἐναντίος ὁ ἄνεμος. Εἰς τετάρτην δὲ φυλακὴν τῆς νυκτὸς ὑπῆγε πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς, περιπατῶν ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν. Καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ περιπατοῦντα ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ἐταράχθησαν λέγοντες· — ὅτι εἶναι φάντασμα· καὶ ἀπὸ τὸν φόβοντες ἐφώνησαν. Καὶ παρευθὺς τοὺς ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, λέγωντας· — θαρσεῖτε· ἐγὼ εἶμαι· μὴ φοβεῖσθε. Καὶ ὁ Πέτρος ἀποκριθεὶς εἰς αὐτὸν εἶπε· — Κύριε, ἂν εἶσαι σὺ, πρόσαξάίμε ν' ἔλθῃ πρὸς ἐσὲ ἐπάνω εἰς τὰ νερά. Καὶ αὐτὸς εἶπεν· — ἔλθέ. Καὶ καταβαῖς ἀπὸ τὸ πλοῖον ὁ Πέτρος, ἐπεριπάτησεν ἐπάνω εἰς τὰ νερά, διὰ νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν Ἰησοῦν. Βλέπωντας ὅμως τὸν ἄνεμον δυνατὸν, ἐφοβήθη· καὶ ἀρχίζοντας νὰ βολίζῃ, ἐκραξε, λέγωντας· — Κύριε, σῶσόν με. Εὐθὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἀπλώσας τὴν χεῖρα, τὸν ἐπίασε, καὶ λέγειτω· — ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἀμφίβαλες; Καὶ ἐμβάντες αὐτοὶ εἰς τὸ πλοῖον, ἡσύχασεν ὁ ἄνεμος.

Ἐκεῖνοι δὲ, οἱ ὁποῖοι ἦσαν εἰς τὸ πλοῖον, ἤλθον καὶ τὸν ἐπροσκύνησαν· λέγοντες· — ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶσαι.

Καὶ διαπεράσαντες ἤλθον εἰς τὴν γῆν Γεννησαρέτ. Καὶ γνωρίσαντέστον οἱ ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου, ἀπέσειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην, καὶ τοῦ προσέφερον ὅλους τοὺς κακῶς ἔχοντας. Καὶ τὸν ἐπαρακάλεν ἵνα μόνον πιάσῃ τὴν ἄκραν τοῦ φορεματός του· καὶ ὅσοι ἐπίασαν, ἰατρεύθησαν.

Μάθημα ΙΕ'.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ.

Εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἦκσεν Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὴν φήμην τοῦ Ἰησοῦ· καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ὑπηρέτας· — Οὗτος εἶναι Ἰωάννης ὁ Βαπτιστῆς· αὐτὸς ἀνεσάθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν εἰς αὐτόν. Καθότι ὁ Ἡρώδης ἐπίασε τὸν Ἰωάννην, τὸν ἔδεσε καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν, διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ τῆς· ἐπειδὴ τῆς ἔλεγεν ὁ Ἰωάννης· — δὲν σοὶ εἶναι συγχωρημένον νὰ τὴν ἔχῃς. Καὶ θέλωντας (ὁ Ἡρώδης) νὰ τὸν φονεύσῃ, ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι εἶχον αὐτὸν ὡς προφήτην.

Ὅταν δὲ εορτάζοντο τὰ γενέθλια τοῦ Ἡρώδου, ἐχόρευεν ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐν τῷ μέσῳ, καὶ ἤρσεν εἰς τὸν Ἡρώδην· ὁθεν μεθ' ὅρκου ὡμολόγησεν εἰς αὐτὴν νὰ τῆς δώσῃ ὅ,τι ἠθέλε τοῦ ζητήσῃ. Παρακινήθεισα δ' ἐκείνη ἀπὸ τὴν μητέ-

ρατης, — δός μοι, λέγει, ἑδῶ εἰς ἓν πινάκι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννη τοῦ Βαπτιστοῦ. Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασιλεὺς· ἀλλὰ διὰ τοὺς ὄρκους καὶ τοὺς καθεζομένους, ἐπρόσαξε νὰ δοθῇ· καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν φυλακὴν· καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ ἐπὶ πῖνακα, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κοράσιον· καὶ τὴν ἔφερον εἰς τὴν μητέρα της. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ ἐπῆραν τὸ σῶμα, καὶ τὸ ἔθαψαν· καὶ ἐλθόντες ἐμύνησαν τοῦτο εἰς τὸν Ἰησοῦν.

Μάθημα Ις.

ΘΑΥΜΑ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΨΩΜΙΩΝ.

Ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς (τῷ Βαπτιστοῦ τὸν μαθητὴν,) ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν μετὰ πλοῖον εἰς ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι, τὸν ἠκολούθησαν πεζῶ ἀπὸ τὰς πόλεις. Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς, εἶδε πολὺν λαόν· καὶ εὐσπλαγχνισθεὶς, καὶ ἰάτρευσε τοὺς ἀρρώστους. Καὶ ὅταν ἐνύκτωσε, τοῦ ἐπλησίασαν οἱ μαθηταὶ, λέγοντες· ὁ τόπος εἶναι ἔρημος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη ἀπέρασεν· ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ὑπάγωσιν εἰς τὰ χωρία, καὶ ἀγοράσωσι διὰ τὸν ἑαυτὸν τους φαγητά. Λέγει τὸς ὁ Ἰησοῦς· δὲν ἔχουσι χρεῖαν νὰ ὑπάγωσι· δότε εἰς αὐτοὺς ἐσεῖς νὰ φάγωσι· καὶ ἐκεῖνοι τῷ εἶπαν· δὲν ἔχομεν ἑδῶ παρά πέντε ψωμῖα, καὶ δύο ψάρια. Εἶπε δὲ αὐτός· — φέ-

ρετέμοιτα ἑδῶ, Καὶ προσάξας τοὺς ὄχλους νὰ καθίσωσιν ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα, καὶ λαβὼν τὰ πέντε ψωμῖα καὶ τὰ δύο ψάρια, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, ἠλόγησε· καὶ τζακίσας τὰ ψωμῖα τ' ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν λαόν· καὶ ἔφαγον ὅλοι καὶ ἔχορτάσθησαν· καὶ ἐπῆραν τὰ περισσεύοντα κομμάτια δώδεκα κοφίνες γεμάτες. Ἐκεῖνοι δὲ, οἱ ὁποῖοι ἔφαγον, ἦσαν ἕως πέντε χιλιάδες ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

Μάθημα ΙΖ.

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΜΑΡΤΩΛΟΥΣ.

Εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· — Ὁμοιάζει ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν μετὰ ἓνα ἄνθρωπον βασιλέα, ὁ ὁποῖος ἔκαμε γάμους τοῦ υἱοῦ τε. Καὶ ἔσειλε τοὺς δούλους του νὰ κρᾶξουν τοὺς καλεσμένους εἰς τοὺς γάμους, καὶ δὲν ἤθελον ν' ἔλθουν. Πάλιν ἔσειλεν ἄλλους δούλους, λέγωντάς τους· εἴπετε εἰς τοὺς καλεσμένους· — ἰδοὺ ὁ ποῦ ἡτοίμασα τὸ γεῦμά μου, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ θρεπτά εἶναι σφαγμένα, καὶ ὅλα εἶναι ἔτοιμα· ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐκεῖνοι ἀμελήσαντες, ἄλλος μὲν ὑπῆγεν εἰς τὸ χωράφι τε, ἄλλος δὲ εἰς τὴν πραγματείαν τε, καὶ οἱ ἐπίλοιποι ἐπίασαν τοὺς δούλους αὐτοῦ, τοὺς ὕβρισαν, καὶ τοὺς ἐσκότωσαν.

Καὶ ὅταν τ' ἤκησεν ὁ βασιλεὺς, ἐθυμώθη, καὶ σείλας τὰ στρατεύματά του, ἐχάλασε τοὺς

φονέας εκείνης, κὴ τὴν πόλιν τὴν ἑκατάκαυσε. Τότε λέγει εἰς τοὺς δούλους τῆς οἰκίας· ὁ μὲν γάμος εἶναι ἕτοιμος, οἱ δὲ καλεσμένοι δὲν εἴσαν ἄξιοι. Ὑπάγετε λοιπὸν εἰς τοὺς δρόμους τῶν ὁδῶν, κὴ ὅσους ἂν εὕρητε, καλέσατέ τους εἰς τοὺς γάμους. Καὶ εὐγαίνοντες ἔξω οἱ δούλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς σάλας, ἐσύναξαν ὅλους ὅσους εὕρηκαν, κακοὺς τε κὴ καλοὺς, κὴ ἐγένευσεν ὁ γάμος ἀπὸ ἀνακειμένων.

Καὶ ὁ βασιλεὺς ἐμβαινὼντας ἔειδεν τοὺς παρακαθημένους εἰς τὴν τράπεζαν, εἶδεν ἐκεῖ ἕνα ἄνθρωπον, ὁποῦ δὲν ἐφόρει ἔνδυμα γάμου. Καὶ λέγει πρὸς αὐτόν· — φίλε, πῶς ἐμβῆκες ἐδῶ, μὴν ἔχωντας φόρεμα τοῦ γάμου; κὴ ἐκεῖνος ἀπεσομῶθη. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς ὑπηρέτας· δέσατέ τον χειρὰς κὴ πόδας τε, σηκώσατέ τον, καὶ ἐκβάλετε αὐτόν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θέλει εἶσθε ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. Διότι πολλοὶ εἶναι οἱ καλεσμένοι, πλὴν ὀλίγοι οἱ ἐκλελεγμένοι.

Μάθημα ΙΗ΄.

ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ.

Τότε ἐπίασεν ὁ Πιλάτος τὸν Ἰησοῦν, κὴ τὸν ἔδειρε. Καὶ οἱ στρατιῶται ἐπλεξαν ἕνα στέφανον ἀπὸ ἀκάνθια, κὴ τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν κεφαλὴν τε, κὴ τὸν ἐνδυσαν ἐν φόρεμα κόκκινον. Καὶ ἔλεγον· — χαῖρε, ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων! κὴ τοῦ ἔδιδαν

ραπίσματα. Εὐγῆκε πάλιν ἔξω ὁ Πιλάτος, κὴ λέγει τῆς, ἰδοὺ σᾶς τὸν φέρω ἔξω, διὰ τὰ γνωρίσητε ὅτι εἰς αὐτὸν δὲν εὕρισκω οὐδεμίαν αἰτίαν. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εὐγῆκεν φορῶντας τὸν ἀκανθένιον στέφανον, κὴ τὰ κόκκινον φόρεμα. Καὶ λέγει τῆς ὁ Πιλάτος· — ἰδοὺ ὁ ἄνθρωπος.

Καὶ ὡς ἂν τὸν εἶδαν λοιπὸν οἱ ἀρχιερεῖς κὴ οἱ ὑπηρέται, ἔκραξαν μεγαλοφῶνως, κὴ εἶπαν· — σαύρωσον, σαύρωσον αὐτόν. Λέγει τῆς ὁ Πιλάτος· — ἐπάρετέ τον σείς, κὴ σαυρώσατέ τον, διότι ἐγὼ κάμμίαν ἀφορμὴν δὲν εὕρισκω εἰς αὐτόν. Οἱ Ἰουδαῖοι τοῦ ἀπεκρίθησαν· — ἡμεῖς ἔχομεν νόμον, κὴ κατὰ τὸν νόμον μας χρεωθεῖ ἢ ἀποθάνῃ, ὅτι ἔκαμε τοῦ λόγου τοῦ υἱὸν Θεοῦ. Ὅταν λοιπὸν ἤκουσεν ὁ Πιλάτος τοῦτον τὸν λόγον, περισσότερον ἐφοβῆθη. Καὶ ἐμβῆκε πάλιν εἰς τὸ πραιτώριον, καὶ λέγει τοῦ Ἰησοῦ· — πόθεν εἶσαι σύ; ὁ δὲ Ἰησοῦς δὲν τοῦ ἀπεκρίθη. Λέγει τῆς λοιπὸν ὁ Πιλάτος· — εἰς ἐμὲ δὲν ὁμιλεῖς; δὲν ἐξεύρεις ὅτι ἔχω ἐξουσίαν νὰ σὲ σαυρώσω, κὴ ἐξουσίαν ἔχω νὰ σὲ ἀπολύσω; Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· — οὐδεμίαν ἐξουσίαν εἶχες ἐναντίον μου, ἂν δὲν σοῦ ἦτον δεδομένον ἄνωθεν. Διὰ τοῦτο, ἐκεῖνος ὅπου μὲ ἐπαράδωκεν εἰς ἐσὲ, ἔχει μεγαλητέραν ἁμαρτίαν.

Ἀπ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἐζητεῖ ὁ Πιλάτος νὰ τὸν ἀπολύσῃ, ἀλλ' οἱ Ἰουδαῖοι ἐφώναζαν κὴ ἔλεγον· — ἂν ἀπολύσῃς τοῦτον, δὲν εἶσαι φίλος

τοῦ Καίσαρος. Κάθε ἄνθρωπος ὁποῦ κάμνει τοῦ λόγου τῆ βασιλεία, ἐναντιεῖται εἰς τὸν Καίσαρα. Ὁ Πιλάτος λοιπὸν ὡσὰν ἤκουσε τοῦτου τὸν λόγον, εὐγαλεν ἔξω τὸν Ἰησοῦν, καὶ αὐτὸς ἐκάθισεν εἰς τὸ κριτήριον, εἰς ἓνα τόπον λεγόμενον Λιδόσρωτον, Ἑβραϊκῶ δὲ Γαββαθᾶ. Καὶ ἦτον ἡ παρασκευὴ τῆ Πάσχα, σχεδὸν ἕκτη ὥρα. Καὶ λέγει εἰς τοὺς Ἰουδαίους· — νὰ ὁ Βασιλεὺς σας! Καὶ ἐκεῖνοι ἐφώναζαν· — ἄρον, ἄρον, σαύρωσον αὐτόν. Λέγει τῶς ὁ Πιλάτος· — τὸν βασιλέα σας νὰ σαυρώσω; Ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ εἶπαν· — ἡμεῖς δὲν ἔχομεν βασιλέα, παρὰ τὸν Καίσαρα.

Τότε λοιπὸν τὸν ἐπαράδωκεν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ σαυρωθῆ καὶ ἐπῆραν τὸν Ἰησοῦν, καὶ τὸν ἐπήγαγον. Καὶ βασάζοντας τὸν ἰδιόντε σαυρὸν, εὐγῆκεν ἔξω εἰς τὸν τόπον, λεγόμενον Ἑβραϊκῶ Γολγοθᾶ. Ὅπου τὸν ἐσαύρωσαν, καὶ μετ' αὐτὸν ἄλλες δύο, ἓνα ἀπὸ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἓνα ἀπὸ τὸ ἄλλο, καὶ εἰς τὴν μέσην τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐγραψε καὶ ἐπανωγραφὴν, καὶ τὴν ἔβαλεν ἐπάνω εἰς τὸν σαυρὸν, καὶ ἦτον γεγραμμένον· —

ΙΗΣΟΥΣ Ο ΝΑΖΩΡΑΙΟΣ Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΙΟΥΔΑΙΩΝ.

Λοιπὸν ἐκεῖτετο ἐκεῖ ἀγγεῖον γεμάτον ξύδι, καὶ οἱ στρατιῶται γεμίσαντες ἓν σπογγάριον μετ' ξύδι, καὶ ἐμπήγοντέστο εἰς καλάμι, τὸ ἔβαλαν εἰς τὸ σῶμα του. Ὅταν

λοιπὸν ἐπῆρε τὸ ξύδι ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν· — Ἐτελειώθη καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν τῆ, παρέδωκε τὸ πνεῦμα!

Καὶ παρευθὺς τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο, ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω, καὶ ἡ γῆ ἐσεισθη, καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν. Καὶ τὰ μνημεῖα ἀνοίχθησαν, καὶ πολλὰ κορμῖα τῶν ἀποδαμμένων ἀγίων, ἀνεσάθησαν. Καὶ εὐγῆκαν ἔξω ἀπὸ τὰ μνήματα, ὑσερα ἀπὸ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὴν ἀγίαν πόλιν, καὶ ἐφάνησαν εἰς πολλούς. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος, καὶ ἐκεῖνοι, ὁποῦ ἦσαν ὁμοῦ μετ' αὐτὸν, φυλάττοντες τὸν Ἰησοῦν, βλέποντες τὸν σεισμὸν, καὶ ἐκεῖνα ὁποῦ ἐγίνοντο, ἐφοβήθησαν κατὰ πολλὰ, καὶ εἶπαν· — ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς ἦτον οὗτος!

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΣΥΝΟΨΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ

Δι' ἀρχαρία Τέκνα.

—οο—

Εἰς τὴν γραμματικὴν τῆς Ἀπλο-ελληνικῆς γλώσσης, ὑπάρχουσι τέσσαρες κεφαλαιώδεις διαίρεσεις— Ὄρθογραφία καὶ Ἑτυμολογία, Σύνταξις, καὶ Προσωδία.

ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ.

Ὅρισμοὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

Αἱ πολυπύκοιλοι λέξεις, αἱ ὁποῖαι φαίνονται εἰς τὸ παρὸν Ἀλφαβητάριον, ὁμοίως καὶ εἰς κάθε ἄλλο βιβλίον, λέγοντ' ἀπὸ τοὺς Γραμματιστάς, τὰ μέρη τοῦ λόγου, δηλονότι τῆς ὁμιλίας. Εἶναι δὲ ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν, καὶ ὀνομάζονται οὕτως—*

1. Ὄνομα,	5. Ἀντωνυμία,
2. Ῥῆμα,	6. Πρόθεσις,
3. Μετοχή,	7. Ἐπίρρημα,
4. Ἄρθρον,	8. Σύνδεσμος.

Ταῦτα λοιπὸν τὰ ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου, θέλει ἐξηγηθῶμεν κατὰ συνέχειαν· καὶ ἐνθυμήθητι ὅτι αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις ἀποβλέπουσιν ἵνα σὲ

* Ὁ μὲν ἀρχάριος πρέπει νὰ μάθῃ ἐκ γήθους τὴν Σύνοψιν ταύτην. Ὁ δὲ Διδάσκαλος δελεῖ τὴν παραδῶσειν βαθμυδὸν, ἀρμοδιάζων τοῦ μαθήματος τὴν ποσότητα εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν παιδίων.

ΤΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ Ο ΟΔΗΓΟΣ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περιέχον

ΣΥΝΟΨΙΝ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ,
ΕΚΛΟΓΗΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΟΥ ΔΙΩΠΟΥ,
ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΝ ΗΘΙΚΗΝ,
ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ ΣΟΦΩΝ ΚΑΙ ΕΝΑΡΕΤΩΝ ΑΝΔΡΩΝ,

ΣΕΙΡΑΝ ΠΟΙΗΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΕΖΙΚΩΝ,

ΤΟΝ ΔΕΚΑΛΟΓΟΝ,

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ,
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΝ,

Καὶ ἄλλα χρήσιμα.

διδάξωσι τὴν φύσιν, καὶ τὴν ὀρθὴν αὐτῶν προσάρ-
μοσιν, διὰ τὴν ὁμιλίαν καὶ γραφῆς μετὰ ἀκρίβειαν καὶ
κομψότητα.

1. Ὀνομα. Ὅτι καὶ ἂν ἐμπορῆ νὰ φαί-
νηται, νὰ ἀκούηται, ἢ καὶ νὰ ἐννοῆται, τοῦτο ὄνομα
καλεῖται· οἶον, οἶκος, φωνή, τιμὴ, καὶ ἄλλα
πολλά. Τὸ ὄνομα εἶναι ἢ κοινόν, οἶον, βιβλίον,
καθέκλα· ἢ κύριον, οἶον, Διονύσιος, Ἑλλάς, Χρυ-
σόσομος, Ἀγγλία.

Τὸ ὄνομα διαιρεῖται εἰς οὐσιαστικόν, καὶ ἐπί-
θετον. Τὰ μὲν οὐσιαστικὰ ὀνόματα εἶναι πράγ-
ματα, ὡς κρασί, τιμὴ· τὰ δὲ ἐπίθετα εἶναι
ποιότητες πραγμάτων, ὡς γλυκὺ κρασί,
μεγάλῃ τιμῇ. Πρὸς φανέρωσιν τῆς φύσεως τῶν
δύο τούτων, λάβετε ἑπόμενα παραδείγματα.—

Οὐσιαστικά.	Ἐπίθετα.
ἄνθρωπος	ἑνδοξός,
γεωργός	ἀοκνός,
τιμὴ	μεγάλῃ,
φωνή	τερπνὴ,
ζῶον	λευκόν,
ξύλον	σκληρόν.

2. Ῥῆμα. Ὅποια λέξις ἐκφράζει τὸ ὑπάρ-
χειν, τὸ πράττειν, ἢ τὸ πάσχειν, αὐτὴ εἶναι
Ῥῆμα· οἶον, γίνομαι, γράφω, γράφομαι. Τὸ
Ῥῆμα διαιρεῖται εἰς ἐνεργητικόν, παθητικόν, οὐ-
δέτερον, κοινόν ἢ μέσον, καὶ ἀποθετικόν.

Παραδείγματα Ῥημάτων Ἐνεργητικῶν.

Γράφω-εις,	Ἀγαπῶ-ᾶς,	Φιλῶ-εῖς.
Τύπτω-εις,	Βασῶ-ᾶς,	Ζητῶ-εῖς.
Λέγω-εις,	Ἐρευνῶ-ᾶς,	Ποιῶ-εῖς.
Κρύπτω-εις,	Τιμῶ-ᾶς,	Πωλῶ-εῖς.
Ἀφίνω-εις,	Ἀπατῶ-ᾶς,	Κρατῶ-εῖς.*

Παραδείγματα τῶν Παθητικῶν.

Γράφομαι,	Ἀγαπᾶσαι,	Φιλεῖται.
Τύπτομαι,	Βασᾶσαι,	Ζητεῖται.
Λέγομαι,	Τιμᾶσαι,	Ποιεῖται.

Τῶν Οὐδέτερων.

Πετῶ,	Σιωπῶ,	Περιπατῶ.
Εἶμαι,	Ἵπάγω,	Καθεύδω.

Τῶν Μέσων.

Κοιμῶμαι,	Ἐρχομαι,	Ἀπατῶμαι.
Βιάζομαι,	Στέκομαι,	Κάθομαι.

Τῶν Ἀποθετικῶν.

Φοβοῦμαι,	Δέχομαι,	Ἐπιχειρίζομαι.
Παραιτοῦμαι,	Μάχομαι,	Εὐαγγελίζομαι

Εἶναι ὁμῶς ἀξιοσημείωτον ὅτι, μεταβάλλε-
ται ἐνίοτε ἡ φύσις τοῦ Ῥήματος, κατὰ περίσσειαν
Διότι τὸ ἴδιον Ῥῆμα εἶναι ποτὲ μὲν ἐνεργητικόν

* Τὰ Ῥήματα εἰς ΟΩ τὴν σήμεραν γίνονται εἰς ΟΝ Ω· οἶον,
χρυσῶ — χρυσόνω.

ποτέ δὲ οὐδέτερον. Τὸ, τὸν σιωπῶ, εἶναι ἐνεργητικὸν, ἀλλὰ τὸ σιωπῶ εἶναι οὐδέτερον, ταυτοσήμαντον ὡς τὸ σιωπῶμαι. Οὕτω κὲ τὸ μὲν βιάζομαι δι' αὐτοῦ, εἶναι παθητικὸν, τὸ δὲ βιάζομαι πρὸς τὴν πόλιν, κοινὸν ἢ μέσον. Μεταβάλλονται δὲ καὶ τ' ἄλλα μέρη τοῦ λόγου, οἷον, τὸ πλὴν· ἐκεῖνον ἀγαπῶ, πλὴν ὅχι τοῦτον· ὅλοι ἤλθον, πλὴν τῶν Ἀθηναίων. Εἰς μὲν τὴν πρώτην φράσιν, τὸ πλὴν εἶναι σύνδεσμος, εἰς δὲ τὴν δευτέραν, προθέσις. Τίς; κὲ τις· ὅτι, κὲ ὅτι· τὸν ὑπάγω· καὶ ἐγὼ ὑπάγω, τρώγω, καὶ τρώγω τὸ μῆλον· τὰ καλάμε, κὲ καλὰ χωράφια· διδάσκομαι, κὲ διδάσκομαι τὸν υἱόν μου· ἐλαφρὰ πατήματα, κὲ περιπατῶ ἐλαφρὰ· ὅλα ταῦτα ἐν συντόμῳ παραδειγματίζειν τὴν ἰδίαν μεταβολήν.

3. Μετοχή. Ἐκ τοῦ ῥήματος γίνεται ἡ Μετοχή, ἣτις εἶναι, κυρίως, μέρος τοῦ ῥήματος κὲ κλίνεται ὡς ὄνομα· οἷον,

Ὁ γράφων, ἢ γράφουσα, τὸ γράφον.
 Ὁ τιμῶν, ἢ τιμῶσα, τὸ τιμῶν.
 Ὁ δηλῶν, ἢ δηλοῦσα, τὸ δηλοῦν.

Εἰς τὴν νῦν-ἑλληνικὴν ὁμως γλῶσσαν, αἱ ἄνωθεν, ὡς καὶ ὅλοι αἱ ἐνεργητικαὶ μετοχαὶ, δύνανται ν' ἐκφράζονται καὶ ἄνευ γένους· οἷον, γράφοντας, τιμῶντας, δηλῶντας, κὲ τ' ἐξῆς.

4. Ἄρθρον. Ἐκεῖνο τὸ μόριον, ὃ περὶ δεικνύει τὴν ἔκτασιν τοῦ ὀνόματος, ἄρθρον καλεῖται. Τὰ δὲ ἄρθρα εἶναι τρία κατὰ γένος.

Ἄρσενικόν ὁ.
 Θυλικόν ἡ.
 Οὐδέτερον τό.

ὁ πατήρ, ἢ μήτηρ, τὸ τέκνον.
 ὁ ἀγαθός, ἢ ἀγαθή, τὸ ἀγαθόν.

5. Ἄντωνυμία. Αἱ λέξεις, αἵτινες γέονται ἐν τόπῳ ὀνόματος, ἄντωνυμιαὶ καλοῦνται. Αὐταὶ διαιροῦνται εἰς διαφόρους κλάσεις· π. χ.

α'. πρωτότυποι, ὡς — ἐγὼ, σὺ, ὅς.
 β'. κτητικαὶ, ὡς — ἐμός, σός, ἐός.
 γ'. δεικτικαὶ, ὡς — οὗτος, αὕτη, τοῦτο.
 δ'. ἀναφορικαὶ, ὡς — αὐτός, αὕτη, αὐτό.
 ε'. σύνδετοι, ὡς — ἐμαυτοῦ, σεαυτῆ ἑαυτοῦ.

6. Πρόθεσις. Ἐκεῖνα τὰ μόρια, τ' ὅποια συντάττονται μὲ ὀνόματα, καὶ ἄλλα τινα μέρη τοῦ λόγου, προθέσεις ὀνομάζονται· οἷον, ἐν τῷ οἴκῳ, εἰς τὸν οἶκον, συμ-φέρει, προσ-έχων, πρὸ ἐμοῦ, δι' ἐμέ, καθ' ὄν, κ. τ. λ. Διαιρεῖται ἡ πρόθεσις εἰς δύο εἶδη — προθέσεις μονοσύλλαβοι, κὲ προθέσεις δισύλλαβοι.

Προθέσεις Μονοσύλλαβοι.

Ἐν, εἰς, ἐκ ἢ ἐξ, σὺν, πρὶν, πρὸς, πρό.

Προθέσεις Δυσύλλαβοι.

Ἄνα κατὰ, δια, μετὰ παρὰ, ἀντί,
Περὶ, ἀμφί, ἐπί, ἀπό, ὑπό, ὑπέρ.

7. Ἐπίρρημα. Ὅσα μόρια ἀπονέμωσι ποιότητα εἰς τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ἐπίθετον, ἢ καὶ εἰς ἄλλο ἐπίρρημα, ταῦτα καλοῦνται μὲ ὄνομα ἐπίρρημα. Τα δὲ ἐπίρρηματα ἔχουσι διαφορὰς σημασίας, καὶ εἰς πολυποικίλους κλάσεις διαιροῦνται. Τα περισσότερα ὁμῶς δύνανται νὰ περικλειῶνται εἰς τὰ τρία ταῦτα εἶδη· δηλαδή, ἐπίρρηματα χρόνου, ἐπίρρηματα τόπου, καὶ ἐπίρρηματα τρόπου.

Τὰ μὲν τοῦ χρόνου· οἶον,

Ὅποτε, τώρα, προχθές, σήμερον.
Ὅταν, νῦν, ἔχθες, αὔριον.
Τότε, ποτέ, πότε; μεθαύριον.

Τὰ δὲ τοῦ τόπου· οἶον,

Ἐδῶ, ἐδῶθεν, ἄνω, ἔξω.
Ἐκεῖ, ἐκεῖθεν, κάτω, ἔσω.
Μακρὰν, μακρόθεν, ἔνδον, ἔσωθεν.

Καὶ τὰ τοῦ τρόπου· οἶον,

Καλῶς, πρῶτον, ὁσάκις, βοτρυδόν.
Κακῶς, δεύτερον, πολλάκις, ποταμηδόν.
Πῶς; τρίτον, τοσάκις, βαθμηδόν.

8. Σύνδεσμος. Ἐκεῖναι αἱ λέξεις, αἱ ὁποῖαι συνδέουσι λόγους καὶ φράσεις, σύνδεσμοι

καλοῦνται. Αὐτοὶ δὲ δεκνύουσι τὴν σχέσιν, τὴν ὁποῖαν τὰ ἄλλα μέρη τοῦ λόγου ἔχουσιν ἀναμεταξύτων, καὶ διαιροῦνται εἰς διαφορὰς κλάσεις.

Παραδείγματος χάριν·

α. Συμπλεκτικοὶ, ὡς—μὲν, δὲ, καὶ, τε.

β. Διαζευκτικοὶ, ὡς—ἢ, ἢτοι, ἢγυν.

γ. Συναπτικοὶ, ὡς—εἰ, εἴπερ, ἀν, ἐάν.

—o-o—

Ἐνθυμήθητι τώρα ὅτι, ἡ καθεαύτη λέξις ὅπου καὶ ἂν ἀναγνώσης, προσήκει εἰς τὰ ἀνωειρημένα ὀκτὼ μέρη τοῦ λόγου, καὶ εἶναι ἢ ὄνομα, ἢ ῥῆμα, ἢ ἀπὸ τὰ ἐξῆς· ὡς φαίνεται εἰς τὴν ἐπομένην παραδειγματίσιν τῶν διαφορῶν τοῦ λόγου μερῶν. Παρατήρησαν δὲ ὅτι, ἀνταποκρίνονται οἱ ἀκόλουθοι ἀριθμοὶ, μετ' ὀνόματα τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου, ὡς προεξηγήθησαν εἰς σελίδα 117.

ΟΛΑ ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ.

Ἡ μέλλισσα εἶναι παράδειγμα ἀουκίας τε
 4 1 2 1 1 8
 καὶ σοφίας. Εὐτυχῆς ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος
 8 1 1 4 1 4 5
 ἐπιμελῶς ἀποβλέπει εἰς ἐκεῖνο τὸ μικρὸν ζῶον,
 7 2 6 5 4 1 1
 μιμούμενος τὰς λεπτομερεῖς μὲν, φρονίμους δὲ,
 3 4 1 8 1 8
 καὶ καλὰς τῆς πράξεως.
 8 1 5 1

Σύντομοι κανῶνες πρὸς τὸ
γραμματικῶς γράφειν καὶ ὁμιλεῖν.

Κανὼν Α'. Τὸ ῥῆμα πρέπει νὰ συμφωνῇ
μὲ τ' ὄνομα, ἢ τὴν ἀντωνυμίαν τε, κατ' ἀριθμὸν
καὶ πρόσωπον οἶον, ἀναγινώσκει ὁ ἄνθρωπος·
ράπτεισιν αἱ γυναῖκες. Δὲν ἦτον ὀρθὸν νὰ λέγῃς,
ἀναγινώσκειν ὁ ἄνθρωπος, ἢ ῥάπτει αἱ
γυναῖκες.

Κανὼν Β'. Τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ μὲ τὸ
οὐσιαστικὸν κατὰ γένος, ἀριθμὸν, καὶ πτώσιν οἶον,
ὁ Θεὸς εἶναι σοφός· οἱ ἄνδρες ἦσαν παρόντες· αὐ-
τὸς ἀγαπᾷ τὴν ἐνάρετον γυναῖκα. Δὲν ἦτον
γραμματικὸν νὰ λέγῃς, Θεὸς σοφὸν, οἱ ἄνδρες
ἦσαν παρῶν, ἢ αὐτὸς ἀγαπᾷ τὴν ἐνάρετος
γυναῖκα.

Κανὼν Γ'. Τὸ ῥῆμα ἐνεργητικὸν συντάτ-
τεται κοινῶς μὲ τὴν αἰτιατικὴν πτώσιν οἶον,
ἐγὼ μελετῶ τὴν Ἱερὰν Γραφήν. Ἦτον ἄτοπον
νὰ λέγῃς, ἐγὼ μελετῶ τὴν Ἱερὰν Γραφήν.

Κανὼν Δ'. Ὅποτε δύο ὀνόματα τύχωσιν
ὁμοῦ, τὸ δεύτερον βάλλεται εἰς τὴν γενικὴν πτώ-
σιν οἶον, ὁ Θεὸς τοῦ παντός· ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας.
Δὲν ἦτον κατὰ γραμματικὴν νὰ λέγῃς, ὁ Θεὸς
τοῦ πᾶν, καὶ τ' ἐξῆς.

Κανὼν Ε'. Τινὲς μὲν προθέσεις συντάτ-
τονται μὲ διαφόρους πτώσεις, κατὰ τὸ νόημά των·
οἶον, κατ' ἐμοῦ, κατ' ἐμέ· περὶ αὐτοῦ, περὶ αὐ-
τόν· διὰ σοφίας, διὰ σοφίαν. Ἄλλαι δὲ προθέσεις
συντάσσονται μόνον μὲ τὴν αἰτιατικὴν πτώσιν
οἶον, εἰς Θεόν, εἰς τὸ κριτήριον. Ἄλλαι πάλιν
μόνον μὲ τὴν γενικὴν οἶον, ἐπάνω τοῦ οἴκου· καὶ
ἄλλαι μὲ μόνον τὴν ἀρχαίαν δοτικὴν οἶον, ἐν
Χριστῷ, σὺν Θεῷ. Τὴν δοτικὴν ὁμῶς σπανίως
μεταχειρίζομεθα τὴν σήμερον.

Κανὼν Τελευταῖος. Οἱ σύνδεσμοι ἐνόησι
παρομοίους φωνὰς καὶ πρόσωπα τῶν ῥημάτων,
καθὼς καὶ παρομοίους πτώσεις τῶν ὀνομάτων οἶον,
αὐτὸς μισεῖ καὶ παραιτεῖ μνησικακίαν καὶ φθόνον.
Ἦδελε φανῆ λίαν ἀνόητον νὰ λέγῃς, αὐτὸς μι-
σεῖ καὶ παραιτεῖς μνησικακίαν καὶ φθόνος.

Περὶ τῆς Ἐμφάσεως, εἰς τε τὸ
ἀναγινώσκειν, καὶ ὁμιλεῖν.

Ὅποτε σημειοῦται συλλαβὴ μὲ ἰσχυρὰν
φωνήν, αὐτὸ καλεῖται τόνος οἶον, πλήρης, ὄχι
πλήρης. Ἄλλ' ὅταν ξεχωρίζεται λέξις μὲ
τὴν φωνήν, τοῦτο ἔμφασις ὀνομάζεται. Εἶναι
φράσεις, αἵ τινες ἐπιδέχονται διάφορα νοήματα,
καὶ τὸ νόημα, ὅπου θέλει ὁ ὁμιλῶν, θεωρεῖται
μόνον ἀπὸ τὴν ὀρθὴν ἔμφασιν, εἴτε ἐν τῷ ἀναγι-
νώσκειν, εἴτε ἐν τῷ συνομιλεῖν· χάριν παραδείγ-

ματος. — Θέλετε σεις καβαλικεύσειν ἕως τῶν Θεβῶν σήμερον; Αὕτη δὲ ἡ ἐρώτησις εἶναι δεκτικὴ τεσσάρων διαφορῶν νοημάτων, κατὰ πῶς βαλθῆν ἢ ἔμφασις. Ἐὰν γὰρ βαλθῆ ἐπὶ τὸ σεις, ἢ ἀπόκρισις εἶναι ὄχι, ἀλλὰ θέλω σείλει τὸν δοῦλόν μου. Ἄν βαλθῆ ἢ ἔμφασις ἐπὶ τὸ καβαλικεύσειν, ἢ ἀπόκρισις εἶναι ὄχι, θέλω περιπατήσσειν. Ἄν πάλιν βαλθῆ ἐπὶ τὸ Θεβῶν, τότε ἢ ἀπόκρισις δύναται ν' εἶναι ὄχι, ἔχω σκοπὸν νὰ πορευθῶ ἕως εἰς τὰς Ἀθῆνας. Ἄν τέλος βαλθῆ ἢ ἔμφασις ἐπὶ τὸ σήμερον, ἢ ἀπόκρισις γίνεται ὄχι, ὑπάγω αὔριον, ἢ μεθαύριον. Αὕτη λοιπὸν ἡ παρατήρησις ἀποδεικνύει σαφέστατα τὴν ἀνάγκην τῆς ὀρθῆς ἐμφάσεως, εἰς κάθε περίστασιν.

Κανῶνες Γενικοὶ πρὸς ὀρθῶς τε
καὶ καλῶς ἀναγινώσκειν.

α'. Εἰς τὴν ὑποσιγμὴν, κράτει τὴν φωνὴν πολλὰ ὀλίγον, δηλονότι ἕως ὅπου νὰ λάβῃς τὸν ἀνασπασμόν σου.

β'. Εἰς τὴν μεσαίαν σιγμὴν, ὀλίγοντι πλέον.

γ'. Εἰς τὴν τελείαν σιγμὴν, πολὺ περισσότερον· καὶ δεῖ νὰ καταβάλλῃς τὴν φωνήν σου, καθότι εἰς αὐτὴν τελειώνει τὸ νόημα τοῦ λόγου.

δ'. Εἰς τὸ ἐρωτηματικόν, ν' ἀναγινώσκῃς καθὼς ὁμιλεῖς ὅταν ἐρωτᾷς.

ε'. Εἰς τὸ θαυμασικόν, ν' ἀναγινώσκῃς καθὼς φωνάζεις, ὅταν αἰσθάνησαι κἀνένα πόνον, λύπην, χαρὰν, θαυμασμόν, ἢ ἄλλο τι πάθος τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

ς'. Ἀναγίνωσκε μὲ φυσικὴν καὶ μετρίαν φωνήν, καθ' ὃν τρόπον καὶ ὁμιλεῖς.

Περὶ τῆς Ἐφαρμογῆς Κεφαλαιακῶν
ἢ τῶν μεγάλων χαρακτήρων.

Ἐν κεφαλαιακῶν οὐδέποτε μεταχειρισθῆς εἰς τὸ μέσον, ἢ τὸ τέλος τῆς λέξεως· ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τ' ἀκόλουθα περιστατικά.

α'. Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ κάθε βιβλίου, γραφῆς, κεφαλαίε, καὶ παραγράφου.

β'. Μετὰ καθεκάσῃν περίοδον, ἢ τελείαν σιγμὴν.

γ'. Ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τῶν γραμμῶν εἰς τὰ ποιητικά, ὁμοῦ καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς κάθε περιόδου τῆς Ἱερᾶς Γραφῆς.

δ'. Εἰς τὴν ἀρχὴν ὅλων κοινῶς τῶν κυρίων ὀνομάτων, εἴτε τὰ τῶν προσώπων, εἴτε τὰ τῶν τόπων· οἷον, Γρηγόριος, Αἴγυπτος.

ε'. Ὅλα τ' ὀνόματα καὶ ἐπίθετα τοῦ Θεοῦ πρέπει ν' ἀρχηθῶσιν ἀπὸ μεγάλου γράμματος.

οἶον, Θεός, Κύριος, Παντοδύναμος, Χριστός, Λυ-
τρωτής, Σωτήρ, κὶ Παντοκράτωρ.

Κανῶνές τινες διὰ τὴν ὀρθὴν
προσάρμωσιν τῶν τόνων.

Οἱ τόνοι εἶναι τρεῖς, ὀξεῖα (acute) βαρεῖα (grave) κὶ
περισπωμένη (circumflex). Ὑπάρχουσι δὲ νόμοι διὰ τὴν
ὀρθὴν χρῆσιν τούτων. Πρόσεχε λοιπὸν εἰς τοὺς
ἀκολουθεῖς ἐν συντόμῳ κανῶνας.

α'. Βάλε τὸν τόνον ἐν τῷ γράφειν, ὅπου καὶ
ἀν' ἑσέως τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς ἐν τῷ ὀμιλεῖν.

β'. Αἱ μακραὶ συλλαβαὶ ἔχουσιν ἐν γένει τὴν
περισπωμένην οἶον, ὀρθῶς, σκοποῦ.

γ'. Αἱ βραχεῖαι συλλαβαὶ λαμβάνουσι τὴν
ὀξεῖαν, ἢ τὴν βαρεῖαν, κατὰ περίσασιν.

δ'. Ἡ ὀξεῖα βάλλεται εἰς τὴν πρώτην, κὶ εἰς
τὰς μέσας συλλαβάς· οἶον, λόγος, ἐπίπονος,
πολυκαιρία· ὁμοίως πρὶν τῆς ἀνω σιγμῆς, κὶ εἰς
τὸ τέλος περιόδου οἶον, τὸ σύγγραμμα τὸ κομ-
ψόν· τὸ πονηθέν.

ε'. Ἡ βαρεῖα βάλλεται εἰς τὴν λήγουσαν, ἢ τοὶ
τελικὴν συλλαβὴν· ὡς, ἀληθής, φανερόν, κὶ ἄλ-
λα πολλά.

ς'. Αἱ μονοσύλλαβοι ἔχουσι τὴν βαρεῖαν ἀν-
τὶναι βραχεῖαι, καὶ τὴν περισπωμένην ὁπόταν

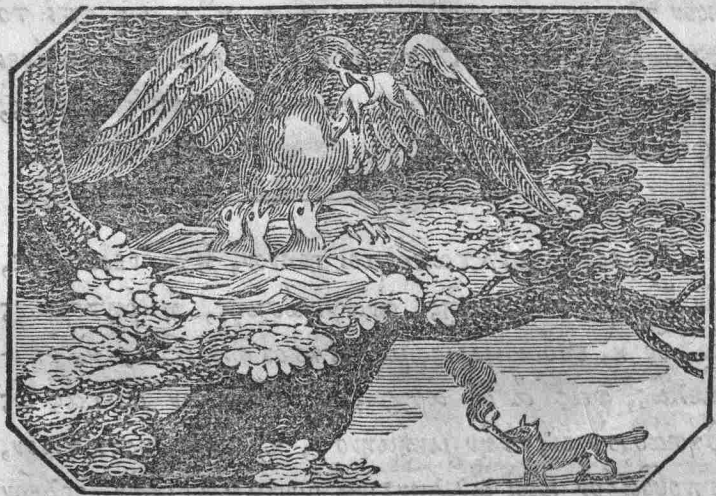
μακραὶ οἶον, τὸ, δέ, φῶς, χῶ. Ἐξαιρεῖται,
ὅμως τὸ χεῖρ, ὅ, ἦ, ὡς, κὶ ἄλλα τινα.

ζ'. Ὡς πρὸς τὰ πνεύματα, λάβε τὸν γεν-
ικὸν τοῦτον κανόνα· — τὸ α, ε, κὶ ο, ὡς ἐπὶ τὸ
πλείστον ψιλοῦνται· τὸ δὲ ὑ πάντοτε λαμβάνει
τὴν δασεῖαν. Λόγε χάριν — ἀνθρωπος, ἔνδοξος,
ὀφθαλμός, ὑπάγω.

Τέλος, ὃ φίλτατόν μοι τέκνον, ἢ κὶ νεανίσκε,
ἀν' ἡθέλεις ν' ὀμιλήσῃς, ἀναγινώσκῃς, ἢ ῥητορεύσῃς
ὀρθῶς κὶ εὐδοκίμως, μελέτησον ἀκριβῶς κὶ ἐπι-
μελῶς, τὰς ἀνω ἀρχάς. Φύλαξον αὐτὰς ὡς
θησαυρὸν εἰς τὴν μνήμησιν, κὶ ἀν' ἔχῃς καιρὸν,
σπούδαξον καὶ ἀλληθινα γραμματικὴν, πλέον
ἐκτεταμένην κὶ ἐπωφελῆ, παρὰ τὴν παροῦσαν
συντομωτάτην ἐπιτομήν. Οὕτω θέλεις συμ-
βοηθήσειν εἰς τὸ ἔνδοξον ἔργον, τὸν πανάξιον
ἀγῶνα, τοῦ πλουτίζειν κὶ καλλοπίζειν τὴν νυν-
ελληνικὴν διάλεκτον· θέλεις προξενήσειν γνησίαν
ἀγαλλίασιν εἰς τοὺς γονεῖς καὶ διδασκάλους, κὶ
δύνασαι ν' ἀναγνώσῃς τὴν ἐπομένην συνάθροι-
σιν πεζικῶν κὶ ποιητικῶν, εὐκόλως τε, καὶ μετὰ
χαρᾶς.

ΕΚΛΟΓΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΥΘΟΥΣ ΤΟΥ ΛΙΣΩΠΟΥ.

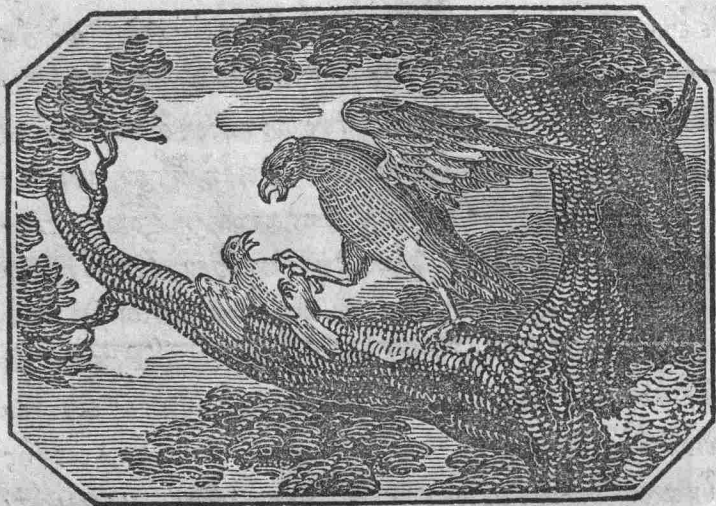
ΑΕΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ.

ΑΕΤΟΣ κὲ ἀλώπου, καμόντες φιλίαν, ἀπεφάσισαν νὰ κατοικοῦν πλησίον ὁ ἓνας τοῦ ἄλλου, σοχαζόμενοι ὅτι ἡ συχνὴ συναναστροφὴ ἤθελεν εἶναι ἀσφάλεια τῆς φιλίαςτων. Λοιπὸν ὁ μὲν αἰετὸς κατεσκευάσεν τὴν φωλεάντη ἐπάνω εἰς ὑψηλὸν τι δένδρον, κὲ ἡ Ἀλώπηξ ἐγέννησε τὰ τέκνα της, κοινῶς κατὰβια, εἰς τὰ πλησίον χαμόκλαδα τοῦ δένδρου. Ἐπειδὴ ὁ μὲν αἰετὸς ὄντας ὑπερημένοσ ἀπὸ τροφῆν, πετῶντας κατέβη εἰς τὰ χαμόκλαδα, ἤρπαξε τὰ παιδιὰ τῆς ἀλώπεκος, κὲ τὰ ἔφαγεν ὁμοῦ μὲ τὰ πελῖα τε. Ἄφ' οὗ

δὲ ἐγύρισεν ἡ ἀλώπου, καὶ ἔμαθεν ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον ὁ αἰετὸς τῆς ἔκαμε, δὲν ἐλυπήθη τόσον διὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνωντης, ὅσον διότι δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἐκδιηθῆ ἔπειδὴ ἦτον τετραπόδον, κὲ δὲν ἐδύνατο νὰ κατατρέχη ζῶον πτερωτόν. Διὰ τοῦτο κὲ ἐσάθη μακρόθεν, (τ' ὅποιον αὐτὸ εἶναι κὲ εἰς τοὺς ἀδυνατὲς εὐκόλου,) καὶ κατηράτο τὸν ἐχθρόν της Ἀετόν. Ὑστερον δὲ ἀπ' ὀλίγον καιρὸν, κάποιοι ἄνθρωποι εἴληνον μίαν αἰγίδα εἰς τὸ πλησίον χωράφιον. Ὁ αἰετὸς οὖν κατέβη ἀπετῶντας, κὲ ἤρπαξεν ἐν κομματί ἀπὸ τὰ θυσιασμένα κρέατα, ὁμοῦ μὲ ἀναμμένα τινα κάρβυνα, τὰ ὅποια εἰς αὐτὸ ἦσαν κολλημένα. Ταῦτα γοῦν ἔφερεν ἐπάνω εἰς τὴν φωλεάν τῶν πελίων τε· κὲ ἔπειδὴ τότε ἐφύσησεν σφοδρῶς ὁ ἄνεμος, κὲ ἡ φωτιά ἤξησε, τὰ πουλῖα τοῦ αἰετοῦ ὄντας ἀκόμη χωρὶς πτερὰ ἐψύθησαν, καὶ ἔπεσον κάτω εἰς τὴν γῆν. Ἡ δὲ ἀλώπηξ ἐπέδραμε, κὲ τὰ κατέφαγεν ὅλα, ἔμπροσθεν εἰς τὸν Ἀετόν.

Ἐπιμύθειον, ἦτοι Ἀλληγορία.

Ὁ ἄνωθεν μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐκεῖνοι, οἵτινες παραβαίνουσι καὶ προδίδουσι τὴν φιλίαν, ἀνίσως κὲ ἀποφύγουσι τὴν ἀπὸ τοὺς ἀδικηθέντας φίλους τιμωρίαν, διὰ τὴν ἀδυναμίαν των, κὲ ὑπομονῆν, δὲν θέλουσι ποτὲ ἀπηφύγη τὴν ἀπὸ τὸν Θεόν.

ΑΗΔΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΑΞ.

Ἐν ἀηδώνιον καθήμενον ἐπάνω εἰς δένδρον τι, ἐκελαδοῦσε γλυκὰ κατὰ τὴν συνήθειάν τε. Ἐν Ἱεράκιον ὁμῶς βλέπωντάς το, καὶ ὄντας πειρασμένον, πετῶντας τ' ἐπίασεν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τ' ἀηδώνιον ἔμελλε νὰ θανατωθῆ, ἐπαρακαλοῦσε τὸν Ἱεράκα διὰ νὰ μὴ φαγωθῆ ἀπ' αὐτὸ, λέγωντας, ὅτι μῆτε ἀρκετὸν εἶναι νὰ χορτάσῃ κοιλίαν ἱερακίε. Καὶ πρὸς τούτοις ἔλεγεν, ὅτι πρέπει, ἂν ἔχη χρεῖαν ἀπὸ τροφῆν, νὰ σραφῆν εἰς τὰ μεγαλύτερα ὄρνεα. Τὸ δὲ ἱεράκι ἀπεκρίθη λέγωντας· βέβαια ἐγὼ ἤλεθα ἡμῖν ἀνόητον, ἀνίσως ἀφίνωντας τ' ἔτοιμον φαγητὸν, ὃ περ' ἔχω εἰς χειράς μου, ἤθελα κυνηγῶ ἐκεῖνα, ὅπου ἀκόμι δὲν φαίνονται.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ ἀνώθεν μῦθος φανερώνει ὅτι, καὶ τινες ἄνθρωποι εἶναι ἐπίσης ἀνόητοι, ὅποτεν παραιτοῦν τὰ πράγματα, ὅπου ἔχεν εἰς τὰς χειράς των, μὲ ἐλπίδα ν' ἀποκτήσεν περισσότερα, τ' ὅποια μῆτε μὲν φαίνονται, ἀλλ' οὐδ' ὑπάρχουν. Ἐλέγχει δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὴν κροσκόλλησιν τῶν ἀθανάτων ὄντων εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἔνθα ὅλα τὰ πράγματα εἶναι πρόσκαιρά τε καὶ ἀνασφαλέστατα.

ΛΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ.

Μία ἀλώπηξ, καθὼς δὲν εἶδεν ἀκόμη λεοντάριον, καὶ ἐπειδὴ κατὰ συμβεβηκὸς τ' ἐσυναπάντησε, τόσον ἐφοβήθη τὴν πρώτην φοράν, ὥστε ὀλίγον ἔλειψε καὶ ν' ἀποθάνῃ. Ἐπειτα βλέψασα αὐτὸ τὴν δευτέραν φοράν, ἐφοβήθη μὲν καὶ τότε, ἀλλ'

ὄχι ὁμῶς καθὼς τὸ πρότερον. Ἄλλ' ὅταν τὸ εἶδε τὴν τρίτην φοράν, τόσον θάρρος ἔλαβε κατ' αὐτοῦ, ὥστε ἐπλησίασε, καὶ παρρησία τοῦ συνωμίλησε.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ ἄνωθεν μῦθος δεικνύει, ὅτι ἡ συνήθεια κάμνει καὶ τὰ φοβερά πράγματα εὐκολοπλησίασα, καὶ εὐκολομεταχείρισα.

ΑΛΩΠΗΞ ΜΗΝ ΕΧΟΥΣΑ ΟΥΡΑΝ.

Αλωποῦ τις ἐπιάσθη ποτὲ εἰς μίαν παγίδα, ἀπεκόπη ἡ οὐράτης, καὶ ἔφυγεν. Ἄλλ' ἤσθάνετο τὴν ζωὴν τῆς λυπηραίν ἀπὸ τὴν ἐντροπήτης. Ἐκρεῖνε λοιπὸν εὐλογον καὶ συμβελεύση καὶ τὰς ἄλλας ἀλώπεκας νὰ κάμνεν τ' ἴδιον, δηλαδὴ νὰ κόψωσι τὰς οὐράςτων, διὰ νὰ σκεπάσῃ μὲ τὸ

κοινὸν πάθος, τὴν ἰδικήτης ἐντροπήν. Ἄφ' οὗ λοιπὸν τὰς ἐσυμμάζωξεν ὅλας, τὰς ἐσυμβούλευε νὰ κόψουν τὰς οὐράς, καθότι ὄχι μόνον τοῦτο εἶναι ἐν μέλος ἀσχημον, ἀλλὰ καὶ περιττὸν καὶ ὀχληρὸν βάρος. Μία δ' ἀπ' αὐτὰς, τὴν ἀπεκρίθη καὶ εἶπε — ὦ ἀγαπημένημε, ἀνίσως αὐτὸ ὅπου λέγεις δὲν ἐχρησίμευεν εἰς ἐσέ, βέβαια δὲν ἤθελες τὸ συμβελεύση καὶ εἰς ἡμᾶς.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ ἄνωθεν μῦθος δηλοῖ, ὅτι οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι σπανίως συμβουλεύουν τοὺς γείτονας των διὰ καλοκάγαθίαν, ἀλλὰ διὰ μόνον τὸ συμφέρον τοῦ ἑαυτοῦ των. Μὴν ἦσαι ζυλότυπος, ἀλλ' οὔτε φθονήσης ἄλλας δι' ἐκεῖνο, τ' ὅποιον σὺ δὲν δύνασαι ἢ ἀποκτήσης. Εἰ δὲ μὴ, ὁμοιάζεις μὲ τὸν εἰς τὴν φάτνην σκυῶν, ὁ ὁποῖος, φθονερὸν πλάσμα! μῆτε ἐδύνατο νὰ τρώγῃ ὁ ἴδιος τὰ ξηροχορτάρια, μῆτε ἤθελεν ἀφήσῃ τὸ βοῖδιον νὰ τὰ φάγῃ! *

* Οὐδεὶς ἀρνεῖται ὅτι ὁ ἀγχίνος μυθολόγος, ὁ Αἴσωπος, ἐδίδασκε βέβαια ἀξαιρέτους ἠθικὰς ἀρχάς. Εἶναι ὅμως ἐπίσης φανερόν, ὅτι αἱ τοῦ Εὐαγγελίου ἀρχαὶ ὑπερέχον τὰς τοῦ μυθολόγου. Μᾶς διδάσκει ἡ οὐρανόθεν ἀλήθεια νὰ ἐμβλέψωμεν εἰς τὰς ἀναπαύσεις τῆς αἰωνιότητος, ὅταν θλιβόμεθα εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, καὶ παρηγορεῖ τὴν τεθλιμμένην καρδίαν μὲ τὰς χερσὰς ἐλπίδας τῶν μελλόντων ἀγαθῶν.

ΑΛΙΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΣ ΟΨΑΡΑΔΕΣ.

Κάποιοι ὀψαράδες ἔσυρναν δίκτυον ἀπὸ τὴν θάλασσαν· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ ἦτον βαρὺ, ἔχαιρον καὶ ἐχόρευον, σοχαζόμενοι ὅτι τὸ κυνήγι εἶναι πολὺ. Ἀφ' οὗ ὅμως ἔσειραν τὸ δίκτυον ἔξω εἰς τὸ παραθαλάσσιον, εὔρον πολλὰ ὀλίγα ὀψάρια, καὶ πρὸς τούτοις εὗρηκαν μέσα εἰς αὐτὸ μίαν πέτραν κατὰ πολλὰ μεγάλην. Ἄρχισαν διὰ τοῦτο νὰ πικραίνωνται καὶ νὰ μελαγχολοῦν, ὅχι τόσο διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν ὀψαρίων, ὅσον ὅτι καὶ τὰ ἐναντία προεσοχάσθησαν, ἤγεν, πολλὰ ὀψάρια αὐτὴ τῆς πέτρας. Ἄλλ' ἓνας μεταξὺ αὐτῶν γεροντότερος, εἶπεν — ἄς μὴ λυπώμεθα, ὡς σύντροφοι, ἐπειδὴ, καθὼς φαίνεται, ἡ λύπη εἶναι ἀδελφὴ τῆς χαρᾶς. Καὶ ἡμεῖς λοιπὸν, οἱ ὅποιοι προεχαρήμεν τόσον πολλὰ, ἔπρεπε βέβαια καὶ νὰ λυπηθῶμεν ὀλίγον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος σημαίνει, ὅτι δὲν πρέπει νὰ λυπώμεθα εἰς τὰς ἀποτυχίας, δηλονότι ὅποταν δὲν φθάνωμεν εἰς τὸ σκοπούμενον· καὶ ὅτι αἱ θλίψεις εἶναι κύριαι εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἐνώθεισαι μὲ τὰς περισσοτέρας μας ἀναπαύσεις, καὶ κοσμικὰς παρηγορίας.

ΓΕΡΩΝ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ.

Γέρων τινας, κόπτωντας, ἓνα καιρὸν, ξύλα ἀπὸ ἓνα βενδόν, καὶ φέροντάς τα ἐπάνω εἰς τοὺς ὤμους του, ἐπειδὴ ἐπεριπάτησε πολλὴν σφάταν φορτωμένος, ἀποσάσας ἀπέκαμε, καὶ ἀπέρριψε κάτω τὰ ξύλα, ἐνθέρμως παρακαλῶν τὸν θάνατον διὰ νὰ τοῦ ἔλθῃ. Καὶ ἰδοὺ παρευδὺς ἐφάνη παρῶν ὁ θάνατος, καὶ ἠρώτησε νὰ μάθῃ τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν τὸν εἶχε κράζειν. Ὁ δὲ

γέρων τοῦ ἀπεκρίθη·—σὲ ἔκραξα μόνον διὰ τὴν
σηκώσης τοῦτο τὸ φορτίον, καὶ νὰ τὸ βάλῃς
ἐπάνω μου.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ ἄνωθεν μῦθος δηλοῖ, ὅτι κάθε ἄνθρωπος
ὄντας φιλόζωος, ἀν καὶ καταντήσας εἰς μυρίους
κινδύνους, αὐτὸς φαίνεται μὲν ὅτι ἐπιθυμεῖ τὸν
θάνατον, πολλάκις δὲ προτιμᾷ τὴν ζωὴν, πολὺ
περισσότερον παρὰ τὸν θάνατον.

ΓΕΩΡΓΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΣ ΑΥΤΟΥ.

Ἐνας γεωργὸς μέλλωντας ν' ἀποθάνῃ, καὶ
θέλωντας τὰ παιδιά τε νὰ λάβωσιν ἐμπειρίαν
καὶ δοκιμὴν τῆς γεωργικῆς τέχνης· τ' ἐπροσκάλε-
σε, καὶ τοῖς εἶπε·—Παῖδιά μου, ἐγὼ σχεδὸν τῶρα
ἐπαφίνω τὴν ζωὴν, ἀλλ' ἐσεῖς ἐξετάσαντες,

θέλετε εὔρειν ὅλα ἐκεῖνα, ὅσα εἶναι κεκρυμμένα
εἰς τὸ ἀμπέλιμον. Τὰ λοιπὸν παιδιά ἐσοχάσ-
θησαν ὅτι εἶναι ἐκεῖ θησαυρὸς τις παραχωμένος,
καὶ οὕτως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός των,
κατέσκαψαν ὅλην τὴν γῆν τῆς ἀμπέλης. Θησαυ-
ρὸν μὲν δὲν ἐπέτυχον, ἀλλὰ τὸ ἀμπέλι, μὲ τὸ
νὰ ἐσκάφη καλῶς, ἔδωκεν εἰς αὐτὰ πλεσιοπα-
ραχον τὸν καρπὸν.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος ἐπιδυκνύει, ὅτι ὁ κόπος καὶ ἡ ἐργα-
σία εἶναι τῶ ὄντι ἕνας θησαυρὸς, καὶ ἀληθῆς
πλοῦτος εἰς τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ὅτι ἡ σπευδὴ καὶ
ἡ φιλοπονία εἶναι βέβαια ἢ πλεσιοπαραχωτέρα
κληρονομία. *

* Οἱ μὲν πλούσιοι γονεῖς δὲν δύνανται νὰ πλανῶνται, ἐγχα-
ράττοντες εἰς τὸν νοῦν τῶν τέκνων τῆς, τὴν ὠφέλειαν τῆς με-
λέτης καὶ ἐπιμελείας. Οἱ δὲ πτωχεύοντες πρέπει ἐξ ἀνάγκης νὰ
κάμωσι τοῦτο διὰ τὰ ἐδικάτων παιδιά. Πόσοι μεγάλοι ἄν-
δρες εἰς τε τὴν Διοίκησιν καὶ Ἐκκλησίαν, ὑψώθησαν ἐκ τῶν
ταπεινότερων τάξεων, ἀπὸ παιδείαν καὶ φιλοπονίαν!

Τὸν δὲ ἀκόλουθον μῦθον, δυνάμεθα νὰ τὸν προσαρμώσωμεν
καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐπιστημῶν καὶ ἐπαγγελμάτων διὰ νέους. Κα-
λὸν εἶναι, καὶ εὐλογον, οἱ γονεῖς καὶ διδασκάλοι νὰ παρατηρήσωσι
τὰ φυσικὰ προτεγρήματα καὶ διαδίσεις τῶν παιδίων, καὶ νὰ τοῖς
δίδωσιν ἐπιστήμας καὶ ἐπαγγέλματα, τούτοις προσηρμοσμένα.
Δικαίως λέγει ὁ Κοραΐς, (Προλεγ. Ἄριστ. σελ. π.) “Ἡ
πολιτικὴ ἐπιστήμη καθ' ἑαυτὴν δὲν ἔχει δύναμιν νὰ πλάσῃ
ἀνθρώπους, ὡς τοὺς θέλει, ἀλλὰ τοὺς λαμβάνει, καθὼς τοὺς
εὐρίσκει πλασμένους ἀπὸ τὴν φύσιν.” Ἡ φρόνησις τῶν γονέων,
ὡς εἶναι ἴση μὲ τὴν τῶν νομοθέτων.

ΑΛΩΠΗΞ ΚΑΙ ΠΙΘΗΚΟΣ.

Εἰς τὴν συναγωγὴν, ἓνα καιρὸν, τῶν ἀλόγων ζῶων, ἡ μαίμου ἔχόρευσε καὶ εὐδοκίμησασα εἰς τοῦτο, ἐψηφίσθη ὁμοθυμαδὸν βασιλεὺς ἐπ' αὐτά. Ἡ δὲ ἀλωπού ὅμως τὴν ἐφθόνησε, καὶ ὡς εἶδεν ἓνα κομμάτιον κρέας εἰς μίαν παγίδα, ἔλαβε τὴν μαίμου, καὶ τὴν ἔφερεν ἐκεῖ, λέγασα ὅτι αὐτὴ ναί, εὗρηκε τοῦτον τὸν θησαυρὸν, πλὴν δὲν τῆς εἶναι συγχωρημένον καὶ ναὶ τὸν μεταχειρισθῆ, ἐπειδὴ ὁ νόμος δίδει τοῦτο τὸ δικαίωμα εἰς τὸν βασιλέα καὶ τῆς ἐπαρακίνηει, καθότι εἶναι βασιλεὺς, ν' ἀναδεχθῆ τὸν θησαυρὸν. Ἡ λοιπὸν μαίμου πλησιάσασα ἀπροσοχάως, καὶ πιασθεῖσα ἀπὸ τὴν παγίδα, ἐκατηγόρει τὴν ἀλωπού διότι τὴν ἐπλάνεσεν. Ἄλλ' αὐτὴ τῆς εἶπεν ὡπίθηκε! ἔχωντας σὺ τοσαύτην μωρίαν καὶ ἀγνωσίαν, θέλεις ν' εἶσαι βασιλεὺς τῶν ζῶων;

Ἐπιμύθειον.

Ὁ ἄνωθεν μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐκεῖνοι, ὅσοι ἐπιχειρίζονται κάποια πράγματα ἀπροσοχάως, κατανταίνουσιν ἀφεύκτως εἰς δυσυχίας· ἐν ᾧ καὶ διδάσκει, ὅτι ὁ φθόνος τυχαίνει βέβαιος κλῆρος τῶν ἀξιομάτων.

ΙΞΕΥΤΗΣ ΚΑΙ ΕΧΙΣ.

Ἐνας ἰξευτῆς, πελιοκυνηγός, πέρνωντας μαζὺτε ἰξόβεργα καὶ καλάμια, ἐκβῆκεν εἰς κυνηγέσιον. Βλέπωντας κατὰ τύχην μίαν κίχλαν, καθημένην ἐπάνω εἰς ὑψηλὸν δένδρον, καὶ συναρμώσας τὰ καλάμια εἰς μᾶκρος τὸ ἐν μέτ' ἄλλο, ἀνεκοίταζεν ἄνω πρὸς τὴν κίχλαν, θέλων ναὶ τὴν πιάσῃ. Ἀσοχήσας δὲ, ἐπάτησε κακῆ τύχῃ μίαν ἔχιντραν, ἣτις ἐκοιμᾶτο ὑπὸ κάτω εἰς τὰ ποδάριά τε. Ἡ ἔχιντρα λοιπὸν ἐθυμώθη, καὶ τὸν

ἔδάγκασε. Λειποψυχοῦντας γοῦν ἐκεῖνος, τότε ἔλεγε· ταλαίπωρος ἐγώ! θέλωντας γὰρ νὰ θηρεύσω ἄλλον, ἐθηρεύθην ὁ ἴδιος ἀπ' ἄλλον, εἰς θάνατον.

Ἐπιμύθιον.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες ἐπιβελεύονται τοὺς πλησίοντων, λανθάνουσι πολλάκις, καὶ πάσχεσιν αὐτοὶ τ' ἴδιον ἀπ' ἄλλης.

ΛΕΩΝ, ΟΝΟΣ, ΚΑΙ ΑΛΩΠΗΞ.

Ἐν Λεοντάριον, ἓνας γαῖδαρος, καὶ μία ἀλωπού, καμόντες συντροφίαν, ἐεξῆκαν εἰς κυνηγέσιον. Πιασθὲν οὖν πολὺ κυνήγι, ὁ λέων ἐπρόσασσε τὸν γαῖδαρον νὰ τοὺς τὸ διαμοιράσῃ. Καὶ ὁ γαῖδαρος κάμωντας τρεῖς μερίδας ἐξ ἴσε, ἐπαρκίνει τοὺς συντρόφους τε ἢ ἐκλέξεν ἐκεῖνο ὅπου τοὺς ἀρέσῃ. Ὁ λέων δὲ θυμωθεὶς, κατέφαγε

τὸν γαῖδαρον. Ἐπειτα ἐπρόσασσε τὴν ἀλωπού νὰ κάμῃ τὴν μοιρασίαν. Ἀλλ' αὐτὴ ἐσώρευσεν ὅλα εἰς ἓν μόνον μερίδιον, οὐδὲν ἀφίνωντας παρ' ὀλίγον τι διὰ τὸν ἑαυτόντης. Τῆς εἶπε λοιπὸν ὁ λέων· — ποῖος, ὦ καλλίση ἀλώπηξ, σὲ ἐδίδαξε νὰ διαμερίζῃς τοιαυτοτρόπως; καὶ αὐτὴ ἀπεκρίθη· — ἡ δυσυχία τοῦ γαϊδάρου!

Τὰ δυσυχήματα τῶν γειτόνων, γίνονται σοφρονισμοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Μᾶς συμφέρει πολλάκις ἡ ὑπομονή, ἀν' ἔχωμεν νὰ πραγματευώμεθα μὲ ἀδίκον ἐξουσίαν, καὶ κράτος ἐνωμένον μὲ θηριώδη καὶ παράνομον διάθεσιν.

ΜΥΡΜΗΞ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ.

Ἐνας μύρμηξ, κοινῶς μυρμήγγι, ὄντας διψασμένος, ἐκατέβη διὰ νὰ πῆ εἰς τινὰ βρύσιν. Ἐπειδὴ δὲ παρεσύρθη ἀπὸ τὸ ρεῦμα τοῦ νεροῦ, ἔ-

μελλε να πινη. Καθότι όμως είδε τούτο μία περισερά, έτζάκισεν έν κλωναράκι δένδρα, κ' τὸ έρριψεν εις τήν βρύσιν, επάνω του όποιος κ' εκάδισεν ο μύρμηξ, κ' ούτως έλυτρώθη. Κάποιος δέ ορνιθοκυνηγός, ολίγον ύσερον από τούτο τὸ συμβεβηκός, συναρμώσας τὰ καλάμιά τε, επήγαινεν εις τὸ να πιάση τήν περισεράν. Ως είδεν αυτό ο μύρμηξ, εδάγκασε τὸ ποδάρι του ίζευτου καί εκείνος επειδή τὸν επόνεσεν, απέρριψε κάτω τὰ καλάμια, κ' παρευδύς τήν άφησε να φύγη.

Ανταπόδιδε πάντοτε χάριν εις τούς ευεργέτας σε· διότι η άχαρισία είναι ασχημον βέβαια, κ' ατιμώτατον κρίμα.

ΠΑΙΣ ΚΑΙ ΜΗΤΗΡ.

Έν παιδίον εκλεψε τὸ βιβλίον του συμμαθητου τε από τὸ σχολειόν, κ' τ' έφερεν εις τήν

μητέρα τε. Καί επειδή η μάνα τε δέν τὸ επέπληξεν, αλλά μάλις κ' τὸ επήναισεν αποδοχομένη τι· αυτό προχωρούοντας τήν ηλικίαν, άρχισε να κλέπτη κ' τὰ μεγαλύτερα πράγματα. Αφ' ου δέ επιάσθη μίαν φοράν επάνω εις τὸ έργον τής κλεψίας, απέφερετο δικαίως εις τήν σράταν του θανάτου· κ' επειδή η μάνα τε τὸν ηκούθει, κ' εκλαιεν ανασεναζουσα, εκείνος επαρακάλει τούς δημίους η φονευτάς, να τὸν αφίσεν ν' ομιλήση ολίγα τινα λόγια εις τὸ ωτίον τής μητρός τε. Παρευθύς λοιπόν εκείνη επρόσβαλεν εις τὸ σόμα του παιδίου τ' ωτιότης, κ' τὸ παιδίον δαγκάζωντας τ' απέκοψε. Καί επειδή τότε η μάνα, καί οι άλλοι ακόμη εκατηγόρεν αυτόν, ότι όχι μόνον ητον κλέπτης, αλλά κ' άσεβής εις τήν μητέρα τε, εκείνος τούς απεκρίθη· αυτή η ίδια έγινεν άφορμή τής απωλείας μου. Διότι ανίσως αυτή, όπόταν εγώ εκλεψα τὸ βιβλίον, ηθελε με επιπλήξη, δέν ηθελε προχωρήσω έως εις τὰ μεγαλύτερα κρίματα, ώσε να φερδῶ τώρα εις θάνατον. Αυτή μου εδιδε θάρρος, καγώ εξηκολούθησα εις τὰς ανομίας με. Ω μητηρ! δια τής άμελείας σου εγώ αποδνήσκω.

Τ' άμαρτήματα όπου απ' αρχής δέν παιδεύονται, αυξανεν επεिता εις μεγαλύτερα κ' χειρότερα. Η καθεκάση μητηρ ως διδάξη τὰ τέκνα της επιμελώς, τὰς καλιτέρας ηθικὰς αρχάς.

ΑΛΕΚΤΡΥΩΝ, ΟΝΟΣ, ΚΑΙ ΛΕΩΝ.

Ἐνας ἀλεκτρυὼν, ἢ πετεινὸς, κοινότερον δὲ κόκοτος, συνέβησκειν ἕνα καιρὸν, ὁμοῦ μὲ ἕνα γαῖδαρον. Καὶ ἐπειδὴ ἐν λεοντάριον ἐφώρμησε κατ' ἐπάνω τοῦ γαϊδάρε, ὁ ἀλεκτρυὼν ἐφώναξεν, καὶ τὸ μὲν λεοντάριον ἐφυγε, διότι λέγασιν, ὅτι αὐτὸ φοβεῖται τὴν φωνὴν τοῦ ἀλεκτρυόνος. Ὁ δὲ γαῖδαρος σοχαζόμενος ὅτι δι' αὐτὸν ἐφυγεν, ἐπέδραμεν εὐθύς κατὰ τοῦ λεονταρίου. Καὶ ἄφ' οὗ τ' ἐδίωξε μακρὰν, ἕως ἐκεῖ ὅπου δὲν ἐφθανε πλέον ἢ φωνὴ τοῦ πετεινοῦ· ὁ λέων τότε ἐγύρισε, καὶ τὸν κατέφαγεν. Ὁ λοιπὸν γαῖδαρος ἐν ᾧ ἦτον ν' ἀποδάνη, ἐκραξε μεγαλοφώνως ᾧ δυσυχὴς ἐγὼ, καὶ ἀνόητος! μὴν ὄντας υἱὸς γονέων πολεμιστῶν, διὰ ποίαν αἰτίαν ἐκινήθην εἰς πόλεμον;

Ὁ ἄνωθεν μῦθος φανεράνει, ὅτι πολλοὶ ἄνθρωποι ἐπιφορτόνουνται τοὺς ἐχθρούς των, καὶ τοὺς κατατρέχουσιν, ὅταν ἐξ ἐπίτηδες καὶ θεληματικῶς αὐτοὶ ταπεινῶνται· ἔπειτα ὅμως δικαίως ἀφανίζονται ἀπ' ἐκείνους τοὺς κατατρεγμένους ἐχθρούς. Ἀλλὰ καὶ δηλοῖ, ὅτι ὁ φρόνιμος δὲν θέλει φαντασθῆ ὅτι ἔχει προτερήματα, τ' ὅποια μήτε ἡ φύσις, μήτε ἡ παιδεία δὲν τοῦ ἐχάρισε. Πόσοι δὲ τοιοῦτοι γαῖδαροι, εὐρίσκονται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν!

ΕΡΙΦΟΣ ΚΑΙ ΛΥΚΟΣ.

Ἐν ἐρίφιον, κοινῶς λεγόμενον κατζῆκι, ἐπειδὴ καὶ ἔχασε τὴν ποίμνην, ἐκατατρέχετο ἀπ' ἕνα λύκον. Γυρίζωντας ὅμως πρὸς αὐτὸν, εἶπεν· ὦ λύκε, ἐπειδὴ εἶμαι πληροφορημένον καὶ βέβαιον ὅτι θέλω γίνεῖν ἐδικόν σου φαγητὸν, καὶ διὰ νὰ μὴν

ἀποθάνω μὲ δυσαρέσκεϊαν, αὐλήσον ὀλίγον πρῶτον, διὰ τὴν χορεύσω. Ἐν ᾧ δὲ ὁ λύκος ἐλαλοῦσε, καὶ τὸ ἐρίφιον ἐχόρευεν, οἱ σκυῖλοι ἀκούσαντες κατέτρεχον τὸν λύκον. Ἐκεῖνος γοῦν κοιτάζωντας εἰς τ' ὀπίσω, εἶπεν εἰς τὸ ἐρίφιον· μὲ δίκαιον τρόπον μοῦ γίνονται ταῦτα, καθότι ἔπρεπεν εἰς καιρὸν ὁποῦ ἤμην μάγειρος, νὰ μὴν μιμῶμαι τὸν αὐλητήν.

Ὁ ἄνωθεν μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὅσοι ἀμελοῦν τὰ προτερήματα, τ' ὅποια ἔχουσιν ἐκ φύσεως, δηλονότι τὰς φυσικὰς τῶν ἐνεργείας, καὶ δοκιμάζουσι καὶ ἐπιτηδεύονται, καὶ νὰ μιμῶνται τὰ τῶν ἄλλων, συχναίως περιπίπτουσιν εἰς μεγάλας δυσυχίας.

ΤΟΥ ΑἴΣΩΠΟΥ Ἡ ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΣ.

Οἱ μὲν μῦθοι τοῦ Αἴσωπου εἶναι καλῶς γνωστοί, ὁ δὲ βίος τε ἐδῶ προσδέττεται εἰδήσεως χάριν. — Αἴσωπος ὁ ἐκ τῆς Φρυγίας ἔζη εἰς τὸν καιρὸν τοῦ Σόλωνος καὶ τῶν λοιπῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς Ἑλλάδος. Γεννηθεὶς κατὰ δυσυχίαν δούλος, ἔπρεπε κατὰ τὴν κατάστασίν τε νὰ δουλεύῃ καὶ πολλοὺς αὐθέντας. Μεταξὺ τούτων ὁ φιλόσοφος Ἰάδμων ὁ Σάμιος, ἔνεκεν τῆς ἀγχινιάσθε τῷ ἐχάρησε τὴν ἐλευθερίαν. Λέγουσι τέλος πάντων ὅτι, συγκοφαντηθεὶς ἀπὸ τοῦς ἐγκατοίκους τῶν Δελφῶν, κλοπέας χρυσῆς τινας φυάλης, ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, ἐκρεμίσθη ὑπ' αὐτῶν ἀπότινος ὑψηλῆς ἀποτόμῃ πέτρας. Οὕτως ἐτελεύτησεν ὁ μυθολόγος μας!

ΣΥΝΤΟΜΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΕΙΣ,

πρὸς ΔΙΔΑΞΙΝ, εἰς τὴν Νεότητα,
ΟΛΙΓΩΝ ΗΘΙΩΝ ΧΡΕΩΝ.

Ὁμοῦ καὶ τινὰ ἀρμόδια ἀνεκδοτά, ἀπὸ τῆν

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΝ ΗΘΙΚΗΝ,

τοῦ πολυμαθοῦς Διδασκάλου Βάμβα.

Ι. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ.

Πρώτη τῶν κοινωνικῶν ἀρετῶν εἶναι ἡ δικαιοσύνη, ἣτις μᾶς προσάξει νὰ δίδωμεν εἰς καθένα τὸ ἀνήκόν τε, καὶ νὰ μεταχειριζώμεθα τοὺς ἄλλους, ὡς θέλομεν καὶ οἱ ἄλλοι νὰ μᾶς μεταχειρίζονται. Τοῦτο εἶναι ἀξίωμα καὶ βάση τοῦ φυσικοῦ νόμου, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐνεχάραξεν εἰς τὰς καρδίας μας, καὶ τὸν ὁποῖον κανεὶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ παραβῇ ἀτιμωρήτως, ἢ τοῦλάχιστον χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ τὰς ἐσωτερικὰς ἐπιπλήξεις τῆς συνειδήσεως.

Ὁ Ἀρχίδαμος βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ἀκούσας μίαν ἡμέραν ἕνα ἀπὸ τοὺς αὐλικούς τε ὅτι ἔκαμεν ὑπερβολικοὺς ἐπαίνους διὰ μεσικόν τινα· “ φίλε, τοῦ εἶπε, ποίας λοιπὸν τιμὰς φυλάττεις διὰ τὴν ἀρετὴν, ἀν' ἐπαινεῖς μὲ τόσον ἐνθεσιασμόν τὴν τέχνην ἐνὸς ἀχρεῖος μεσικοῦ; ”

Ὁ Φιλόσοφος Βίας ἀναγκασμένος ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην νὰ καταδικάσῃ εἰς θάνατον ἕνα

πταίσην, ἔκλαυσεν εἰς τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν τοῦ δυσυχοῦς, καὶ ὅταν τις τὸν ἠρώτησε· “ Διὰ τί κλαίεις; δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν σε ν’ ἀπολύσης τὸν ἄνθρωπον, ὡς καὶ τὸν καταδικάσης; — Ὁχι, ἀπεκρίθη ὁ Βίας, ἡ δικαιοσύνη καὶ οἱ νόμοι ἀπαιτοῦν νὰ τὸν καταδικάσω ἢ φύσις ὁμῶς ζητεῖ νὰ κλαύσω τὰς δυσυχίας τῆς ἀνθρωπότητος. ”

2. ΑΓΑΘΟΤΗΣ.

Ἄγαθότης λέγεται ἡ ἀρετὴ ἐκεῖνη, ἣτις κάμνει τὸν ἄνθρωπον νὰ λέγῃ περὶ τῶν ἄλλων, καὶ νὰ πράττῃ εἰς αὐτοὺς τὸ καλόν, ν’ ἀποφεύγῃ δὲ τὸ κακόν, καὶ νὰ ᾔηται πάντοτε γλυκὺς καὶ ἡμερος. Ἡ ἀρετὴ αὕτη εἶναι ὁ χαρακτήρ τῶν τιμίῶν ἀνθρώπων.

Ὁ Πύρρος ὁ βασιλεὺς, ὅταν ἔμαθεν ὅτι δύο νέοι ἀξιωματικοὶ συμπίνοντες, ἐλάλησαν ἐναντίον του ὑβριστικὰ, τοὺς ἔκραξε καὶ τοὺς ἠρώτησε μὲ ἀπειλητικὸν ὕφος, ἂν ὠμίλησαν περὶ τοῦ βασιλέως των μὲ τὴν ἀναίδειαν. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἀπεκρίθη·—ναὶ βασιλεῦ, καὶ ἂν ἐπίναμεν περισσότερον, χειρότερα ἠθέλαμεν εἰπεῖν κατὰ σοῦ. Ὁ Πύρρος ἐγέλασεν εἰς τὴν ἀπόκρισιν ταύτην, καὶ τοὺς ἐσυγχώρησε.

Μίαν ἡμέραν εἰς καιρὸν θέρους, ὅταν ὁ μέγας Τερέννος, ἐνδυμένος μὲ οἰκοιακὴν ἀπλότητα, ἐστέκετο ἀκεμβλισμένος εἰς τὸ παράθυρον, εἰς ἐκ

τῶν ὑπηρετῶν τοῦ παλατίου, νομίσας ὅτι εἶναι κανεὶς ἀπὸ τοὺς παραμαγεῖρας, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὰ ὀπίσθια μ’ ὅσην δύναμιν εἶχεν. Ὁ Τερέννος ἐστράφη μὲ ἀπορίαν ν’ ἰδῆ, καὶ ὁ ὑπηρετὴς ἀπελπισμένος, προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ ζητῶν συγχώρησιν, ὅτι ἠπατήθη νομίσας αὐτὸν ὅτι ἦτον ὁ Γεώργιος. Καλὰ, τὸν εἶπεν ὁ ἡγεμῶν, τρίβων ἐνταυτῷ τὴν ῥάχην τε, καὶ ὁ Γεώργιος ἂν ἦτο, δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν κτυπήσης τόσο δυνατὰ.

3. ΑΔΙΑΦΘΟΡΙΑ.

Ἀδιαφθορία λέγεται, ὅταν τις δὲν διαφθείρεται εἰς τὰς κρίσεις τε, δὲν ἀποφασίζει δηλαδὴ νὰ κάμῃ ἢ νὰ εἰπῇ τίποτε, τ’ ὅποιον αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ἀπρεπὲς ἢ ἀδίκον, οὔτε ἀπὸ ὑποσχέσεις, οὔτε ἀπὸ ἀπειλῶν, οὔτε ἀπὸ χρήματα. Ἡ ἀδιαφθορία εἶναι ἀπὸ τὰ πρῶτα χρέη τοῦ κριτοῦ, διότι εἶναι ὄργανον τοῦ νόμου, καὶ μίατις παράβλεψις, ἣτις ἐμπορεῖ ν’ ᾔηται συγχωρητὴ εἰς ἓνα ἰδιώτην ἄνθρωπον, εἶναι ἀμάρτημα ἀσυγχώρητον εἰς τὸν, ὅστις εἶναι διωρισμένος ν’ ἀποφασίζῃ περὶ τῆς τύχης, ἢ τιμῆς τῶν πολιτῶν.

Ὁ περίφημος Ἀρισείδης, ὅταν ἔκρινε δύο ἀνθρώπους, ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν διὰ νὰ παροργίσῃ τὸν κριτὴν, ἄρχισε νὰ λέγῃ ὅτι ὁ ἀντίδικός τε ἐλάλησε μυρίας ὕβρεις κατὰ τοῦ Ἀρισείδου· ἀλλ’ ὁ ἀδιαφθορὸς οὗτος ἀνὴρ· “ Ἄφησε, τὸν εἶπε, τ’ ὅποια ὁ ἀντίδικός σε ἐλάλησεν ὑβριστικῶς περὶ ἐμοῦ· ἀς

ἐξετάσωμεν τί σοῦ ἔκαμεν· ἐδῶ δὲν εἶμαι κριτῆς τῶν εἰς ἐμὲ γινομένων ὑβρέων, ἀλλὰ τῆς ἰδικῆς σας διαφορᾶς.”

4. ΑΓΑΘΟΠΟΙΪΑ.

Ἡ ἀγαθοποιΐα εἶναι μία ἀπὸ τὰς ἐρασμίας ἐκεῖνας ἀρετὰς, τῶν ὁποίων καὶ μόνον τ' ὄνομα ἠδύνει τὴν ἀκοήν, καὶ ἐγείρει εἰς τὴν ψυχὴν θεῖαν τινα ἀγαλλίασιν. Αὕτη βοηθεῖ τοὺς δυσυχεῖς, παρηγορεῖ τοὺς τεθλιμμένους, ἀνακαθίξει τοὺς ἀδυνατῆς, καὶ συντηρεῖ τὴν ἱεράν ταύτην ἔνωσιν, τὴν ὁποίαν ὁ Ποιητὴς τοῦ παντός ἠθέλησε καὶ συζήσῃ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· αὕτη καὶ μόνη, καὶ εἶπω οὕτω, ἐδύνατο καὶ κατασῆσῃ εὐτυχῆς τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἂν ὅλοι ἀκολοθοῦσαν σταθερῶς τὴν πρᾶξίν της. Ὁ Ξενοφῶν ἔλεγεν ὅτι αἱ ἀγαθοποιΐαι εἶναι τόσα τρόπαια, τ' ὅποια ὁ ἀγαθοποιὸς ἐγείρει εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων. Ἐὰν ἕκαστος ἀνθρώπος ἐπραττε τ' ἀγαθὸν κατὰ τὴν δύναμίν τε, δὲν ἠδελαν εὐρίσκεισθαι τελείως ἀνθρώποι δυσυχεῖς.

Ὁ Τίτος συνδειπνῶν μετὰ τοὺς φίλους τε, ἐνθυμήθη ὅτι κανεὶς δὲν τὸν ἐζήτητε καμμίαν χάριν ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν, καὶ λυπούμενος ἐφώνασεν· “ἔχασα, φίλοι με, ταύτην τὴν ἡμέραν.”

Ἀλφόνσος Ε΄ βασιλεὺς τῆς Ἀρραγωνίας, ἤξευρεν ὅτι εὐρίσκοντο εἰς τὴν αὐλήν τε τιμῆς, οἱ ἅποιοι τὸν ἐκακολογοῦσαν κρυφίως, καὶ ἐζήτουν

μετὰ τὰς συκοφαντίας τες ἢ ἀμαυρώσωσι τὴν ὑπόληψίν τε· ὅμως ἀντὶ καὶ τοὺς παιδεύσῃ διὰ τὴν ἀχαρισίαν των· “Τοιαύτη, εἶπεν, εἶναι ἡ τύχη τῶν βασιλέων, καὶ κάμνωσιν ἀχαρίστους· ὁποῖαν ὅμως ἀχαρισίαν καὶ ἂν με δείχνωσι, ποτὲ θέλουν ἐμπορέσειν καὶ με ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τοῦ καὶ ἡμαὶ ἐλευθέριος καὶ ἀγαθοποιός.”

Ὁ Ἀλέξιος, βασιλεὺς τῆς Μοσκοβίας εἰς τὸ 1646, ὅταν τοῦ ἔφεραν κατὰ τὴν συνήθειαν ἢ ὑπογράψῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ θανάτου ἐνὸς κατακριτοῦ· “Δυσυχῆς ἐγώ! εἶπεν· εἶμαι λοιπὸν βασιλεὺς διὰ καὶ ἐπικυρόνω μᾶλλον τὸν θάνατον τῶν ὑπηκόων με, παρά διὰ καὶ φυλάττω τὴν ζωὴν των!”

5. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΣ.

Ἐλευθεριότης λέγεται τὸ καὶ μεταδίδωμεν εἰς τοὺς ἄλλους ἀπὸ τ' ἀγαθῆμας χωρὶς φειδωλότητα. Καθὼς ὅμως εἰς τὴν ἀγαθοποιΐαν, οὕτω καὶ εἰς τὴν ἐλευθεριότητα χρειάζεται μεγάλη προσοχή καὶ παρατήρησις εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑποκειμένων, καὶ μὴν ἦναι ἀνάξια. Ὁ Κύρος ἐσοχάζετο τὴν ἐλευθεριότητα, ὡς μίαν τῶν ὀντι βασιλικὴν ἀρετὴν. Εἰς τὰ πλούτη καὶ εἰς τὴν ἐξουσίαν τε, δὲν εὐρίσκειν ἄλλο μεγαλῆτερον, οὐδὲ πολυτιμότερον παρά τὴν ἡδονὴν τοῦ καὶ μεταδίδῃ. “Ἐχω, ἔλεγε, μεγάλα πλούτη· τ' ὁμολογῶ, καὶ ἀγαπῶ καὶ τὸ ἐξεύρωσιν ὅλοι· ταῦτα

ὅμως τὰ πλούτη εἶναι ἔξις κοινὰ εἰς τοὺς ὑπηκόους μὲν. Διὰ τί τέλος βέβαια ἤθελα τὰ συνάξαι; διὰ τὰς χρείας μὲν; διὰ τὰ ἐξοδεύω μόνος; καὶ ἂν ἤθελα, δὲν ἠμποροῦσα τὰ συνάξω, διὰ τὰ διανέμω εἰς ἀνταμοιβὰς τῶν, ὅσοι δουλεύουν ὠφελίμως τὸ ἔθνος, καὶ εἰς βοήθειαν τῶν ἀναξίως δυσυχούντων.”

“Οἱ ἀληθεῖς χαρακτῆρες τοῦ ἡγεμόνος εἶναι τὰ δίδη, καὶ τὰ συγχωρῆ,” ἔλεγεν ὁ Κάρολος Ἐμανηλ, Α΄. δούξ τῆς Σαβεδίας. “Ὁ πλεόν δυσυχῆς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ἤθελα εἶσθαι, ἂν ὁ Θεὸς δὲν ἤθελε μὲ βάλειν εἰς κατὰσασιν καὶ ἐκτελῶ καὶ τὰ δύο.”

Εἰς τῶν θησαυροφυλάκων τοῦ Ἀλφόνσου Ε΄ βασιλέως τῆς Ἀραγωνίας, ἔφερε μίαν ἡμέραν ἔμπροσθέν τε δέκα χιλιάδας νομίσματα χρυσίε, τὰ ὅποια βλέπων τις τῶν αὐλικῶν, καὶ νομίζων ὅτι ὁ βασιλεὺς δὲν τὸν ἀκούει, εἶπεν εἰς τὸν πλησίον τε· “ἰδοὺ μία ποσότης χρημάτων, ἣ ὅποια ἠμποροῦσε καὶ μὲ κάμη εὐτυχῆ εἰς ὅλην μὲ τὴν ζωὴν. Ἔσο!” ἐφώνησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ εὐθὺς τοῦ τὰ ἔδωκε. Πρέπει ὅμως ν’ ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ αὐλικὸς οὗτος ἦτον ἄνθρωπος ὑπολήψεως μεγάλης, καὶ ἐδούλευσε τὸ κοινόν· διότι ἀλλέως ἢ ἐλευθεριότης αὕτη δὲν εἶναι ἐπαινετή.

6. ΠΑΤΡΙΩΤΗΣΜΟΣ.

Ὁ Πατριωτισμὸς εἶναι ζῆλος θερμὸς διὰ τὰ

συμφέροντα τῆς πατρίδος, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ζῆλον ἐμψυχονόμενοι οἱ πολῖται συνεισφέρουσιν ὅ,τι δύναται ἕκαστος. Ὅλοι εὐρίσκομεν ἠδονὴν τινα, ἐνθυμούμενοι τὸν τόπον, εἰς τὸν ὁποῖον ἐγεννήθημεν καὶ ἀντεράφημεν, τὰ ὑποκείμενα μὲ τ’ ὅποια ἐλάβαμεν τὰς πρώτας συνηθείας, καὶ τὰ πρώτα αἰσθήματα· χαίρομεν φανταζόμενοι ἕως καὶ αὐτὰ τ’ αἴψυχα πράγματα τῆς πατρίδος, ὡς συντρόφος τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας· καὶ καθὼς λέγει εἰς τῶν μεταγενεσέρων σοφῶν, ὁ ἔρωσ τῆς πατρίδος εἶναι ὁ νόμος τῶν κλιμάτων, ὅστις ὑποχρεώνει ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ εὐχαρισῶνται εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς των, ὡς τὰ φυτὰ, καὶ εἶπω οὕτω, καὶ τ’ ἄλλα ἐμψυχα ὄντα. Ἀληθὴς ὅμως πατριωτισμὸς εἶναι, ὡς εἶπαμεν τὴν ἀρχὴν, ζῆλος ὑπὲρ τῶν κοινῶν συμφερόντων, καὶ ὄχι ἀπλῶς φυσικὸν αἰσθημα, ἢ προσκόλλησις προερχομένη ἀπὸ τὰς πρώτας συνηθείας. Ὅστις ἔχει ἀληθινὸν πατριωτισμὸν, οὗτος βλέπει εἰς τὴν πατρίδα τε καὶ τὴν εὐτυχίαν, καὶ τὴν ὑπόληψιν, καὶ τὴν δόξαν του· αἰσθάνεται ὅτι χωρὶς πατρίδα, ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλανήτης φερόμενος ἀτάκτως ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Πομπόνιος Ῥωμαῖὸς τις ἀξιωματικὸς, εἶχε πιασθῆναι αἰχμαλώτος εἰς τὸν κατὰ τοῦ Μιθριδάτε πόλεμον. Ὁ βασιλεὺς τὸν ἐπεριποιήθη, ἐδιόρισεν ἰατροὺς καὶ ἰατρεύσασιν τὰς πληγὰς τε, καὶ ἀφοῦ ἔλαβε τελείαν ὑγείαν, τὸν ἠρώτησεν, ἂν

εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν τόσων περιποιήσεων θέλη μένειν φίλος πρὸς εἰς αὐτόν. “Εἶμαι φίλος σε, ἀπεκρίθη ὁ Ῥωμαῖος ἀξιοματικός, ἀνὴρ θέλῃς καὶ σὺ νὰ ἦσαι φίλος τῆς πατρίδος με· ἀνὴρ ὅμως ἐπιμένῃς νὰ τὴν μισῆς καὶ νὰ τὴν κατατρέχῃς, θέλεις μὲ εὐρίσκειν πάντοτε τὸν πλέον ἀδιάλλακτόν σε ἐχθρόν.”

Ὁ Ἀρισείδης καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς ἦσαν ἐχθροὶ, καὶ ἀντεφέροντο πάντοτε· ὅταν ὅμως ἴδαν τὴν πατρίδα εἰς κίνδυνον· “Ὅσον ἀφήσωμεν, εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς, τὴν ἐχθραν μας ἐδῶ εἰς τὰς πύλας τῆς πατρίδος, καὶ ὅταν ἐπιστρέψωμεν ἀπὸ τὴν δούλευσιν τοῦ κοινοῦ, ἀνὴρ θέλῃς, ἀναλαμβάνωμεν πάλιν τὴν ἐχθραν μας.”

7. ΜΑΛΑΚΙΑ.

Μαλακὸς λέγεται ὁ μὴ ὑποφέρων οὐδ’ αὐτοὺς τοὺς ἀναγκαίους εἰς τὸν ἀνδρωπὸν κόπας. Πόσον δυσυχὴς εἶναι λοιπὸν ἡ ζωὴ τοιούτων ἀνθρώπων! Λαβόντες ἀπὸ τὴν φύσιν δυνάμεις, καὶ ὑποκειμένοι εἰς χρεῖας καὶ περιστάσεις νὰ τὰς μεταχειρίζονται, φθείρουν ἑαυτοὺς, ἐξανδραποδίζονται, καὶ καταστένονται ἀνάξιοι νὰ ζῶσι· διότι ζωὴ κυρίως δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ἐνέργεια τῶν ψυχικῶν καὶ σωματικῶν δυνάμεων. Ἡ τρυφή τῶν Συβαριτῶν εἶναι ἡ πλέον περιβόητος εἰς τὴν ἰσορίαν. Ὁ παλαιὸς οὗτος λαὸς τῆς Καλαβρίας ἐσάθη τόσον τρυφηλὸς, ὥστε δὲν ὑπέφερε, λέγαν,

νὰ εὐρίσκειται εἰς τὴν πόλιν τῶν καμμία τέχνη θορυβώδης. Δὲν ἦτο συγχωρημένον εἰς τινα οὐδὲ πετεινοὺς νὰ τρέφῃ, διὰ νὰ μὴ συγχίζωσι μετὰς φωνὰς τῶν τὴν τρυφηλὴν αὐτῶν ἀνάπαυσιν· ὅθεν δικαίως ἐσκώπτοντο καὶ ἐκαταφρονοῦντο. Διηγοῦνται ὅτι εἰς ἐκείνων τῶν Συβαριτῶν, ἰδὼν μίαν ἡμέραν γεωργοὺς νὰ σπῶσι βώλους γῆς, τοὺς ἐπαρακάλεσε νὰ ἀφήσωσι τὴν ἐργασίαν των, ἕως νὰ περάσῃ, λέγων ὅτι ἡ θεὰ τοῦ κόπαςτων ἔκοπτε τὰ γόνατά τε. Ἄλλος κοιμώμενος εἰς στῶμα ἀπὸ ρόδα, ἐπαραπονεῖτο ὅτι ἐπέρασε κακὴν νύκτα, διότι ἐν φύλλον ἦτο διπλωμένον.

8. ΥΠΕΡΗΦΑΝΙΑ.

Ἡ ὑπερηφάνια προερχομένη ἀπὸ τὴν μεγάλην ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ὁ ὑπερήφανος ἔχει περὶ ἑαυτοῦ, τὸν κάμνει νὰ καταφρονῇ τοὺς ἄλλους, καὶ νὰ φέρεται μετὰ αὐτοὺς, ὡς νὰ ἦναι ἄλλης φύσεως. Εἰς τὸ πάθος τοῦτο ὑπόκεινται μάλιστα οἱ δυνατοὶ τῆς γῆς, οἱ πλούσιοι, οἱ εὐγενεῖς καὶ οἱ ἡγεμόνες, οἱ τινες συνειδησμένοι ν’ ἀπολαμβάνωσι τὴν ὑπόκλισιν τῶν ὑποκειμένων, καὶ κολακευόμενοι ἀπὸ κόλακας, τοὺς μεγαλητέρους ἐχθροὺς τῆς ἡγεμονίας των, καταντοῦν νὰ φαντάζονται ὅτι δὲν εἶναι ἀνθρώποι. Ἐκ τούτου ἐφθασάν τινες τῶν παλαιῶν ἡγεμόνων νὰ ἐπαίρωνται ὡς Θεοὶ, καὶ νὰ λαμβάνωσι τοιούτους τίτλους — βασιλεὺς τῶν βασιλέων, ἀδελφὸς τοῦ ἡλίου, τῶν Θεῶν τῆς

γῆς, καὶ τῶν Κυρίων τῆς φύσεως. Ἐκ τούτου ὁ Ξέρξης, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν, ἐνόμιζε τὸν ἑαυτὸν τε κύριον τῶν σοιχείων, ὡσεὶ καὶ νὰ γράψῃ τοιαύτην ἐπιστολὴν εἰς τὸ ὄρος τοῦ Ἄθως. “Ἐπὴρμένε Ἄθως, ὅστις ὑψόνεις τὴν κεφαλὴν σου ἕως τὸν οὐρανὸν, μὴν εἶσαι τόσον τολμηρὸς, ὡσεὶ ν’ ἀντιζέμεσαι εἰς τοὺς λιθοτόμους μου· ἀλλέως θέλω σὲ κατακόψειν, καὶ κρημνίσειν εἰς τὴν θάλασσαν.” Ὁ αὐτὸς εἶχε κατασκευάσει ἀπὸ πλοῖα γέφυραν εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, διὰ νὰ περάσῃ τὰ στρατεύματά τε ἀπὸ τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐρώπην· καὶ ὅταν ἔμαθεν ὅτι βιαία τρικυμία ἀνέτρεψε τὴν γέφυραν, ἔδυμῶδη διὰ τοιαύτην καταφρόνησιν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπρόσασσε νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν ἑκατὸν μασιγῶσεις, φωνάζων· “Δυσυχὲς στοιχεῖον, ἐγὼ ὁ κύριός σου σὲ παιδεύω οὕτω, διότι ἐτόλμησες νὰ φερθῆς εἰς ἐμὲ ὑβριστικῶς.”

Πῶς ἐμπορεῖ ὁ ἄνθρωπος ν’ ὑπερηφανευθῆ, ὅταν συλλογισθῆ ὅτι ἡ ἐπισήμη τε εἶναι μὴδὲν πρὸς τὰ ὅσα ἀγνοεῖ ὅτι ὁ πλοῦτος, ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐξουσία τε, περιωρισμένα καὶ ἄστατα· ὅτι τέλος πάντων, ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς χρείας, εἰς τὰς αὐτὰς ἀδυναμίας καὶ πάθη, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν θάνατον, μὲ τοὺς πλέον παραμικροὺς.

9. ΦΙΛΟΔΟΣΙΑ.

Ἡ φιλοδοξία εἶναι ἄλλοτε κακία καὶ ἄλλοτε ἀρετὴ, κατὰ τ’ ὑποκείμενα, καὶ κατὰ τὰς αἰτίας,

ἀπὸ τὰς ὁποίας κινεῖται. Εἶναι ἀρετὴ, παραδείγματος χάριν, εἰς ἄνθρωπον, ὅστις ζητεῖ νὰ ἀποκτήσῃ προτερήματα, μὲ σκοπὸν νὰ ὠφεληθῇ τοὺς ὁμοίους μ. Τοιαύτη εἶναι ἡ φιλοδοξία τῶν τεχνιτῶν, τῶν ἐπιστημονικῶν, τῶν συγγραφέων, τῶν κριτῶν, τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων, ὅταν ἐνασχολῶνται εἰς τὸ ἔργον των, καὶ ἐκπληρῶσιν ἀκριβῶς τὰ χρεῖα των, ἀποβλέποντες τὸ κοινὸν καλὸν, χωρὶς κανένα σκοπὸν βλάβης.

Εἰς τὸν κατάλογον ὅμως τῶν τοιούτων ἐναρέτων φιλοδόξων, δὲν συναριθμοῦνται βέβαια Ἀλέξανδροι, Καίσαρες, καὶ τόσοι ἄλλοι περιβόητοι ἄνδρες, τῶν ὁποίων ἡ φιλοδοξία ἐσάθη ὀλέθριος εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος· διότι ἀπέβλεπαν εἰς παραλόγους νίκας, καὶ τρόπαια φαντασικά. Ἡ Ἱστορία μᾶς ἄφησε τοῦ πάθους τούτου τὸ πλέον φρικῶδες παράδειγμα εἰς τὴν Ἀγριππίνην, τὴν μητέρα τοῦ Νέρωνος. Ἡ φιλοδόξος αὕτη αὐτοκρατόρισα τῆς Ῥώμης, μὴν εὐχαρισημένη νὰ ἦναι θυγάτηρ, ἀδελφὴ, καὶ γυνὴ αὐτοκράτορος, ἠθέλησεν ἀκόμη νὰ προσδέσῃ εἰς τόσους τίτλους καὶ τὸν τίτλον, Μήτηρ αὐτοκράτορος. Ἐφαρμάκωσε λοιπὸν τὸν ἄνδρα της, διὰ νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον τὸν υἱὸν της. Ὅταν εἰς τῶν πλέον φρονίμων συμβούλων της, γνωρίζων καλῶς τὸν θηριώδη χαρακτῆρα τοῦ υἱοῦ τούτου, τὴν ἔλεγεν ὅτι δὲν εἶναι φρόνησις νὰ κάμῃ τοιοῦτο πρᾶγμα, ὅτι ὁ υἱός της ἐμπορεῖ ἴσως νὰ θα-

νατώση κὲ αὐτὴν μίαν ἡμέραν — “Καλὰ, εἶπεν, ἄς μὲ θανατώσῃ, μόνον ἄς βασιλεύσῃ.” Ἐβασίλευσε, κὲ δὲν ἄργησε τῶντι νὰ πνίξῃ ὁ θηριώδης τὴν μητέρα του.

Εἰς τοιαῦτα τέλη φέρει ἡ φιλοδοξία τοὺς, ὅσοι παραδίδονται εἰς τὰς φρενιτικὰς ὀρμὰς της. Ἄν τὸ πάθος τοῦτο δὲν μᾶς φέρῃ πάντοτε εἰς τοιαύτας ὑπερβολὰς, τοῦλάχιστον ὅμως δὲν παύει νὰ μᾶς τυραννῇ κὲ ἐνῶ βάλλομεν ὅλα μας τὰ δυνατὰ διὰ νὰ τὸ εὐχαρισήσωμεν. Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδῶν, ἀφοῦ ἔφερε τὰς νίκας του ἕως τὸν Ὠκεανόν, εὐρίσκετο ἀκόμη πολλὰ μακρὰν ἀπὸ τὸν χορτασμόν τῆς φιλοδοξίας. Ὅταν τις τῶν φιλοσόφων τοῦ ἔλεγεν ὅτι, τὸ πᾶν ἐμπεριέχει ἀπείρους κόσμους· “Δυσυχὴς ἐγὼ, ἀπεκρίθη μὲ δάκρυα, ὅτι δὲν εἶμαι οὐδὲ ἐνὸς κύριος.” Δὲν ἦτο μικροτέρα κὲ ἡ φιλοδοξία τοῦ Καίσαρος· ἀκόμη νεός, ὅταν ἶδεν εἰς πόλιν τινα τῆς Ἰσπανίας τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἀνασθενάζων ἐφώνησεν· “Ἐνῶ ἐγὼ κατασήπομαι εἰς ἀνάνδρον ἀπραξίαν, οὗτος εἰς τὴν ἡλικίαν μου ἦτον ἤδη ἥρως.” Ἰδοὺ πῶς ἡ φιλοδοξία κατατρῶγει τὰς καρδίας τῶν παραδιδομένων εἰς τὴν λύσσαν της.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ

Σοφῶν κὲ ἐναρέτων Ἀνδρῶν.

Ὅμηρος, Πυθαγόρας, Σιμωνίδης, Σωκράτης, Θεκυδίδης, Ἄρισείδης, Βασίλειος, Χρυσόσομος.

Δικαίως ὀρίζεται ἡ βιογραφικὴ τέχνη, ζῶσα εἰκὼν, κὲ εὐτυχὴς ὁ νέος ὅποιος τὴν θεωρήσῃ ἐπιμελῶς. Ἐδῶ οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες ζῶσι κὲ ἐνεργοῦσιν ἐκ νέου, κὲ βλέποντες αὐτοὺς οἱ νέοι ἀναγνώσται, πλάττονται ἐνάρετοι πατριῶται καὶ γείτονες, ἀπὸ τὸ εὐγενέστατον τούτων παράδειγμα. Τοιαύτην δὲ γνώμην εἶχεν ὁ συγγραφεὺς τῶν ἐπομένων βιογραφιῶν, λέγων ὅτι εἶναι, “πραγματεία ἀναγκαιοτάτη καὶ ἐπωφελὴς, οὐ μόνον εἰς τοὺς πεπαιδευμένους, ἀλλὰ κὲ εἰς τοὺς ἀρχαρίους, δι’ οὓς κὲ εἰς τὸν παρόντα ἀγῶνα ἐμβαίνομεν.”

1. ΟΜΗΡΟΣ.

Ὅσον πολλὰς εἰδήσεις ἔχομεν περὶ τούτου τοῦ περικλεεστάτου Ποιητοῦ, ἄλλο τόσον ὀλιγώτερον μᾶς πιστοποιοῦσι περὶ τῶν τῆς ζωῆς τε περιστάσεων. Ὁ χρόνος καθ’ ὃν ἔζη, ἡ πατρίς του, ἡ ἰστορία του, εἶναι τοιαῦτα πράγματα, τ’ ὅποια δὲν μᾶς δίδουσιν οὐδεμίαν ἀναμφίβολον ἀλήθειαν. Ὡς πρὸς τὸν χρόνον καθ’ ὃν αὐτὸς ἔζη, αἱ γνώμαι ἀπὸ ἀρκετοῦς, σχεδὸν αἰῶνας εἶναι πολλαὶ καὶ διαφορετικαί. Ὁ Ἄγγλος Ἰακκισὼν, ἀνὴρ

πεπαιδευμένος εἰς ἄκρον, ἐσκίαζεν ἀκριβῶς ὅλας τὰς μαρτυρίας τῶν παλαιῶν περὶ τοῦ χρόνου τοῦ Ὀμήρου, καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ὀμηρος ἠκμαζεν ὑπερον ἀπὸ διακόσια ἐβδομήκοντα ἔτη τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, μεταξὺ τοῦ 900. καὶ 1000. ἔτις πρὶν Χρ. καὶ κατὰ τοῦτο συμφωνοῦσι καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν μαρμάρων τοῦ Ἀρκεδέλ εἰς τὴν Ὀξωνίαν, καθὼς καὶ ἄλλα τῶν Κριτικῶν ἰσχυρῶς τὸ ἐπιβεβαιοῦσι, τάσσοντες ἔτι τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἦτον ἐκεῖνος, ὁ τοῦ Λυκούργου τῶν Λακεδαιμόνων, ἢ ὀλίγον τι προητέρων. Ἡ περὶ τῆς πατρίδος τε πάλιν ἀβεβαιότης, εἶναι καὶ αὕτη μεγαλητέρα. Ὁ οὐρανὸς ἢ γῆ, καὶ ὁ ἄδης, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Πῶπε, ἐρωτήθησαν διὰ καὶ λυθῆ αὕτη ἢ ἀπορία, καὶ μὴ ὅλου τοῦτο ἐσάδη ἀδύνατον. Ὁ Ἀδριανὸς ἠρώτησε τὸ Μαντεῖον, ὁ γραμματικὸς Ἀππίων τὰ πνεύματα, καὶ ἕνας ἀρκετὸς ἀριθμὸς πόλεων φιλονεικοῦσι περὶ τῆς τιμῆς τοῦ καὶ ἔχωσι τὸν Ὀμηρον ὡς ἕνα τῶν ἐγκατοίκων των. Ἐν παλαιῶν δίσιχον φανερόναι ἑπτὰ. “Ἐπτά ἐριδμαίνουσι πόλεις διὰ ῥίζαν Ὀμήρου, Κύμη, Σμύρνα, Χίος, Κολοφῶν, Πύλος, Ἄργος, Ἄθῆναι.”

Τοιαύτας περιστάσεις εὐρίσκομεν ἀκόμη καὶ διὰ τοὺς γονεῖς τε διαφορετικῶς ὁμιλοῦσι καὶ περὶ αὐτῶν. Ὁ Ἐφορος περὶ Ὀμήρου βιοτικῆς, ἠτις παρὰ Πλατάρχῳ σώζεται, ὀνομάζει τὸν

πατέρα τε Μαίωνα, ὅστις μετὰ τινος συγγενοῦς αὐτοῦ Κριθηίδος, πρὶν τοῦ συζευχθῆναι αὐτοὺς, τὸν ἐγέννησε, δι' ὃ καὶ ὁ Ὀμηρος Μαιωνίδης καλεῖται· γεννηθεῖς δὲ παρὰ τῷ ποταμῷ Μέγη, ἐκλήθη καὶ Μελησιγεννης, τὸ δὲ κοινὸν τούτου ὄνομα εἶναι τὸ ΟΜΗΡΟΣ, τ' ὅποιον ἔδωκε μεγάλας αἰτίας διαφορῶν πεπλασμένων ὑποθέσεων εἰς τὴν Ἱστορίαν τε, καθὼς καὶ οἱ γράψαντες αὐτὴν μετὰ ταῦτα ἐζήτην διὰ τῆς Γραμματικῆς τὴν παραγωγὴν τῆς σημασίας τοῦ ὀνόματός τε.

Τὸν δὲ περὶ τῆς τυφλότητός τε μῦθον, δὲν ἠμποροῦμεν καὶ τὸν ἀπορρίψωμεν, παρὰ μὲ τὰς περιστάσεις τοῦ ἀξιοθαυμάσου τοῦ ποιήματος, τὸ ὅποιον ἀλλέως δὲν τὸν θέλει, παρὰ μὲ ἀνεωγμένα, καὶ ὀξυδερκῆ ὄμματα, καθὼς ἐπιβεβαιοῖ καὶ ὁ Κικέρων. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου, εἶχε διδάσκαλόν τε τὸν Προναπίδην, ἐξ οὗ τὴν τέχνην γοῦ γράφειν ἔμαθεν· ἐτελειοποίησε δὲ τὰς γνώσεις του μὲ τὰς πολλὰς καὶ μακρὰς ὁδοιπορίας καὶ περιηγήσεις εἰς διάφορα μέρη τῆς γῆς. Περιῆλθεν ὅλην τὴν Αἴγυπτον, καὶ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, ὡς ἀκριβῶς φαίνεται ὅταν περιγράφη τὸν κατάλογον τῶν ἀρχηγῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ κατὰ τῆς Τρωάδος σόλας, εἰς τὸ Β'. τῆς Ἰλιάδος. Καὶ οἱ Ἕλληες τόσον ἐσέβοντο τὴν ἀκρίβειαν τῆς Γεωγραφίας τε ὡς εἰς καιρὸν φιλονεικίας περὶ τὸν ὀροθεσίων τῶν ἐπαρχιωτῶν, ἔφερον τὸν Ὀμηρον μεταξὺ των ὡς Κριτὴν.

Πρὸς τούτοις περιῆλθε τὴν τε μικρὰν Ἀσίαν, καὶ ἄλλα μακρύτερα μέρη· καὶ αὕτη ἡ μακρά τε ὁδοιπορία εἰς ἓνα καιρὸν, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ εὐκαιρία τοῦ περιηγεῖσθαι δὲν ἦτον τόσον εὐκολος, ἔδωκεν αἰτίαν εἰς ἓνα παλαιὸν Συγγραφέα, ὅχι μὲ ἀδεμελιώτον πιθανότητα, να εἰπῆ, ὅτι ὁ Ὀμηρος ἔπρεπε να ἦτον εἰς τῶν ἐπισήμων πλεσίων ἀνδρῶν, διὰ να ἐκτελέσῃ αὐτὰς τὰς δυσκόλως καὶ μακρὰς ὁδοιπορίας τε. Ἐκ τούτων λοιπὸν τῶν ὁδοιποριῶν τε ἐσύναξε τοὺς πολυτίμους θησαυροὺς, δι' ὧν ἐσόλισε λαμπρῶς τὰ Ποιήματα τε, ἐν οἷς ἀναδεικνύεται τ' ἔξοχον καὶ ἐφευρετικὸν τοῦ νοός τε, τὸ βάθος τῶν γνώσεών τε, τὸ ζωηρὸν καὶ ἀνεξάντλητον τῆς φαντασίας τε, καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια τῶν ἐκφράσεών τε, καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἀπήλαυσε τὴν δόξαν καὶ τὴν ἀθανασίαν, ὡσε καὶ Πατὴρ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας δοξάζεται. Εἰς τοὺς τελευταίους χρόνους τῆς ζωῆς τε, ἔχασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν τε, καὶ ἀπέθανε γηραιότατος.

2. ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ.

Πυθαγόρας ὁ περίφημος φιλόσοφος, κατὰ τὴν περισσοτέρων γνώμην, πατρίδα εἶχε τὴν Σάμον, υἱὸς τινος Μνησάρχου, δακτυλιογλύφου, τὴν τοῦ σίτου ἐμπορίαν μετερχομένους, καὶ πολιτογραφηθέντος ἐκεῖ. Σφάλλου μεγάλως εἰς τὴν χρονολογίαν ὅσοι θέλου, ὅτι ὁ Πυθαγόρας ἐχρημάτισε διδάσκαλος τοῦ δευτέρου βασιλέως τῆς Ῥώμης

Νεμῶ, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ συνωνυμία ἔδωκε τὴν αἰτίαν· ἐπειδὴ καὶ ὁ Νεμῶς εἶχε μεγάλην γνωριμίαν μὲ κάποιον Πυθαγόραν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Πλετάρχη.

Τέσσαρες ὁμως πεπαιδευμένοι Ἄγγλοι, ὁ Βεντλεὺ, Κλεὺδ, Δόδδελ, καὶ Ἰακσῶν, ἐξέτασαν ἀκριβῶς τὸν χρόνον καθ' ὃ ὁ Πυθαγόρας ἐγεννήθη, καὶ ἡ μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ, εὐρέθη ἐννέα Ὀλυμπιάδων. Οἱ μὲν δύο πρῶτοι θέλουσιν ὅτι ἐγεννήθη τῇ ΜΓ'. Ὀλυμπ. οἱ δ' ἄλλοι δύο τῇ ΝΒ'. καὶ ἐκ τούτου φαίνεται, ὅτι μήτε πρὸ τῆς ΜΓ'. μήτε μετὰ τὴν ΝΒ'. Ὀλυμπ. ἐγεννήθη. Περὶ δὲ τῆς ἀνατροφῆς τε, καὶ τῆς νεότητός του, ὀλίγα εἰμποροῦμεν ν' εἰπῶμεν, ἐπειδὴ καὶ ὅλη ἡ Ἱστορία εἶναι κεκαλυμμένη ἀπὸ μύθου καὶ Ἱστορίας ἀτόπως.

Οὗτος ἔλαβε τὰς πρώτας ἀρχὰς τῆς μαθήσεως, ἀπὸ τινος Φερεκύδου ἀπὸ τὴν νῆσον τῆς Σύρας, καὶ ἀπὸ τὴν Ἑρμοδάμαν τὸν Σάμιον. Μὴ δυνάμενος ἔπειτα ν' ὑποφέρῃ τὴν τυραννίαν τοῦ Πολυκράτους, τυράννου τῆς Σάμου, ἀπεδήμησε τῆς πατρίδος του, καὶ ἀπῆλθε πρὸς τὸν σοφὸν Θαλῆν εἰς τὴν Ἰωνίαν, ὅστις τὸν ἐσυμβούλευσε ν' ὑπάγῃ εἰς τὴν Αἴγυπτον χάριν μαθήσεως.

Ἀπελθὼν δὲ ἐκεῖ, διὰ τῆς ὑπερασπώσεως τοῦ τῆς Αἴγυπτος βασιλέως Ἀμάσιδος, καὶ διὰ τῆς μεγάλης ἐπιμονῆς ἣν ἔδειξαν εἰς τὰς τελετὰς, καὶ εἰς τὴν λοιπὴν καινοπάθειαν, καὶ εἰς ὅλας τὰς

δυσκολοτέρας περισάσεις, τὰς ὁποίας οἱ Ἱερεῖς τῶν Αἰγυπτίων ἐπεφόρτιζον εἰς αὐτὸν, καὶ μάλιστα τὴν περιτομὴν, διὰ τὴν κατὰ τὴν νόσον νὰ παραιτηθῆ ἀπὸ τὸν σκοπὸν τε καὶ ὑπομείνας ὅλα αὐτὰ γενναίως, ἐπροχώρησε τέλει πάντων εἰς τοὺς ναοὺς, καὶ εἰς τοὺς ἱεροὺς τόπους, καὶ ἐδιδάχθη ἀκριβῶς τὴν τούτων σοφίαν. Ἀπολαύσας δὲ τούτων, εὗρεν εὐκαιρίαν νὰ σπεύδῃ ἀκόμη ἐκεῖ τὴν τε Ἀστρονομίαν, Γεωμετρίαν, καὶ Θεολογίαν των.

Μετὰ ταῦτα αἰχμαλωτισθεὶς ἐκεῖ ὑπὸ τοῦ βασιλέως Καμβύσε, ἐφέρθη εἰς Βαβυλῶνα, ἔθα πάλιν ἀπέκτησε τοὺς ἐκεῖ σοφοὺς διὰ διδασκαλίας τε, ἐξ ὧν εἷς ἦν καὶ Ναζαράτ τις καλούμενος, ὅστις νομίζεται ὑπὸ τῶν πολλῶν ὅτι ἦτον ὁ Προφήτης Ἰεζεκιήλ. Λυτρωθεὶς δὲ ἐκεῖθεν, καὶ διαδραμῶν πολλοὺς καὶ διαφορὰς τόπους, περιηγήσεως καὶ μαθήσεως χάριν, ἐπανῆλθεν εἰς Σάμον τὴν πατρίδα τε, καὶ ἤρξατο ἐκεῖ νὰ διδάσκῃ τὰ μαθήματά τε.

Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ παρέδιδε τὰ ἀπηνθισμένα σχεδὸν μαθήματα τῶν Αἰγυπτίων, δὲν ἀπέκτησε καλὴν ὑπόληψιν, καὶ τοῦτο ἐπροξένησεν εἰς αὐτὸν μεγάλην λύπην· δι' ἣν καὶ πάλιν δευτέραν τινα ὁδοιπορίαν ἀνεδέξατο. Καὶ πρῶτον περιῆλθεν ὅλος τοὺς περιφήμους ναοὺς τῆς Ἑλλάδος, καὶ τέλει πάντων ἐφθασεν εἰς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ μεγάλην Ἑλλάδα, ἔθα εἰς τὴν Κροτωννὴν ἐσύστη-

σε τὸ σχολεῖον τε, καὶ μίαν ἰδικήν τε φιλοσοφικὴν αἴρεσιν, ἣτις καὶ Ἰταλικὴ ἐκλήθη.

Διατρίβων ἐκεῖ, ἐκήρυττε παρρησίᾳ τὴν ἀρετὴν, καὶ μετερῶν μιζοῦσε τὴν ἡθὴ τῶν ἐγκατοίκων. Μὲ τοὺς μαθητὰς τε ἔζη ὡς εἰς κοινόβιον, οἱ δὲ τοὺς λόγους του ἐδέχοντο ὡς χρησμούς, αὐτὸς ἔφα, λέγοντες. Ἀλλὰ μετὰ ταῦτα διὰ τὰς ἀλλοίαστε διδασκαλίας ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐμισθῆ ὑπὸ τοῦ κοινῆ λαοῦ, καθὼς καὶ οἱ μαθηταί τε, καὶ ἐκ τῆς λύπης τε αὐτόχειρ ἐγένετο, ὡς λέγεσιν. Ὁ χρόνος τῆς ζωῆς τε, ὅστις καὶ αὐτὸς διαφόρως ὁμολογεῖται, εἶναι εἰσέτι ἀδιόριστος· διότι, ἄλλοι μὲν 86, ἄλλοι ἑκατὸν ἔτη, λέγεσιν, ὁ δὲ Δόδβελλ ἀποδεικνύει ὅτι ἔζησεν 99 ἔτη, καὶ τὰσσει τὸν θάνατόν τε εἰς τὸ δεύτερον ἔτος τῆς Ἑβδομηκοστῆς Ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος.

3. ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ.

Σιμωνίδης εἷς τῶν Ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἰελίδα πόλιν τῆς νήσου Κέως, τῆς Νεῦ. Ὀλυμπῶ. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν κρατήσῃ ἐνταῦθα τὸν λόγον μας εἰς τὴν διήγησιν τῶν ἐξιομνημονεύτων ὁμιλιῶν τούτε τοῦ Ποιητοῦ, ἀλλὰ θέλομεν ἀναφέρειν ὅσα μόνον ἀφορῶσιν εἰς τὸν σκοπὸν μας. Θελοῦσιν ὅτι οὗτος ἐφεῦρε τὰ διωλὰ γράμματα, τὸ Η. δηλ. Ω. Ζ. Ξ. καὶ Ψ. καὶ τὴν τέχνην τοῦ Ἀναμιμνήσκεσθαι, ἣτις προῆλθεν ἐκ τούτε. Συνεσιωμένως ποτὲ μετὰ τινων

Φίλων τε παρά τῷ Σκώπῳ, προσέφερον ἐν Ποίημα εἰς αὐτὸν, τὸ ὅποῖον ἐμπεριεῖχε καὶ ἓνα ὕμνον πρὸς τὸν Κάσωρα καὶ Πολυδεύκην, ὃ ὅποῖόν δὲν ἐφάνη ἀρετὸς εἰς τὸν Σκώπῳ, μὲ τὸ ν' ἀνεφέρετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ μετὰ τῶν Θεῶν· μ' ὅλον τοῦτο διὰ τὸν πρὸς τοὺς Θεοὺς ὕμνον, πρὸς τοὺς ὁποῖους ἔφερε μέγαλον σέβας, ἐπρόσαξε ν' ἐξέλθῃ τοῦ οἴκου ὁ Σιμωνίδης, ἐν ᾧ καθήμενοὶ ἐτύγχανον, διὰ νὰ πληρωθῇ.

Συνέβη δὲ τότε ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν, νὰ κριμνησθῇ ὁ οἶκός, καὶ ἐκαταπλάκωσεν ὅλας τοὺς φίλους τε, καὶ τοικτοτρόπως κατεπιέσθησαν ὑπὸ τῶν πετρῶν, ὡς δὲν ἦτον δυνατὸν νὰ γνωρισθῇ ἐκάσῃ τὸ ἴδιον πτώμα. Ὁ Σιμωνίδης τότε, ὅστις ἔπαρετε ν' εὐχαρισῇ τοὺς Θεοὺς διὰ τὴν ἐκ τούτου τοῦ συμβεβηκότος λύτρωσίν τε, καὶ νὰ τὴν γνωρίσῃ ὡς μίαν ἀνταμοιβὴν τοῦ ὕμνου, τὸν ὅποῖον πρὸς αὐτοὺς ἔψαλε, σοχασθεὶς ἐνθυμήθη ἐκάσῃ τὸν ἴδιον τόπον ἐν ᾧ ἐκάθητο, καὶ οὕτω διὰ τῆς Ἀναμιμνήσεως διέκρινεν ἀπ' ἀλλήλων τὰ πτώματα.

Διηγοῦνται ἔτι ὅτι οὗτος ἐσάθη ὁ πρῶτος, ὅστις δημοσίως ἐπώλει τὰ ποιήματά τε, διὰ νὰ κερδήσῃ χρήματα· ἀλλ' αὕτη ἢ διήγησις ἴσως ἀναφέρεται μόνον διὰ τὸν Σκώπῳ. Κατὰ ταῖς μαρτυρίας τῶν παλαιῶν, ἦτον ὁ δυνατώτατος εἰς τὴν διεγερτικὴν Μισικὴν, καὶ ὅτι καὶ ἐν τῷ ὄγδοοντος ἔπει τῆς ἡλικίας του, ἔλαβε τὸ βραβεῖον.

Κατὰ τὰ τὴν ΟΗ'. Ὀλυμπιάδα, ὁ δίκαιος οὗτος ἀνὴρ τὸ ζῆν κατέσρεψε.

4. ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Σωκράτης ὁ Θεῖος ἐγεννήθη εἰς ταῖς Ἀθήνας, τῷ δ'. ἔπει τῆς ΟΖ'. Ὀλυμπ. Ὁ πατὴρ του ἦτον λιθεργός, καὶ ἐκαλεῖτο Σωφρονίσκος, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ Φαιναρέτη μαῖα. Ὁ νέος Σωκράτης ἔπαρετε νὰ μάθῃ τὴν τέχνην τοῦ πατρός τε, εἰς τὴν ὁποῖαν πολλὰ ὀλίγην κλίσειν εἶχε.

Μετὰ δὲ τὸν θάνατον τοῦ πατρός τε, διὰ τῆς ἀπροσεξίας του ἔχασε καὶ ἐκείνην τὴν μικρὰν πατρικὴν τε περισσίαν, ὅθεν ἦτον βιασμένος ν' ἐργάζεται τὴν τέχνην τε διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα, καὶ τόσον ἐπιμελῶς κατεγίνετο ὡς δι' αὐτῆς συναΐξας μερικὰ χρήματα, ἀφιέρωσε πλέον τὸν ἑαυτόν τε εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Αὕτη ἡ προθυμία του παρεκίνησεν ἓνα πλούσιον φιλόσοφον Κρίτωρα ὀνόματι, καὶ ἐδέχθη τὸν Σωκράτην εἰς τὸν οἶκόν του, προσφέρων εἰς αὐτὸν κάθε βοήθειαν, διὰ νὰ ἐμπορέσῃ νὰ γυμνασθῇ καλῶς εἰς τὴν φιλοσοφίαν.

Ὁ Σωκράτης τότε ἔχων μίαν τοιαύτην τύχην ἐπαιδεύετο εἰς ὅλας ταῖς ἐπιστήμας τῆς Ἑλλάδος, καὶ κυρίως εἰς τὴν φιλοσοφίαν, ἐκλέξας δι' αὐτὴν διδασκάλους τε τὸν τε Ἀναξαγόραν, καὶ τὸν Ἀρχέλαον· καὶ διὰ ν' ἀποκατασταθῇ ἐντελής φιλόσοφος, δὲν ἔκρινεν εὐλογον νὰ περιέλθῃ πολλοὺς

ξένος τόπος, κατὰ τὴν τότε συνήθειαν. Ὡν δὲ διόλου ἐκδοτῶ εἰς τὸν πρὸς τὴν φιλοσοφίαν ἔρωτα, δὲν ἀπέφευγε ποτὲ καὶ τὰς πρὸς τὴν πατρίδα ἐκδελεύσεις τε.

Συνεξῆλθε προθύμως εἰς πολλὰς ἐκστρατείας, ὥστε καὶ εἰς Ἀμφίπολιν ἐν τῇ κατὰ τὸ Δῆλιον μάχῃ τὸν μαθητὴν τε Ξενοφῶντα, ἀφ' ἴψου πεσόντα διέσωσε, καὶ ἀπεπλήρωσεν ὡς εἰκὸς τὰ χρέη ἑνὸς στρατιώτη. Ἐκλέχθη ἀπὸ τὸν λαόν, ἐναντίον τῆς θελήσεώς του ἀρχιστράτηγῶ τοῦ στρατιωτικοῦ σώματῶ τῆς πατρίδῶ τε, ὅτε καὶ μερικῶν ἀξιωματικῶν εὐκαιριῶν ἐπιλαβόμενῶ, ἀπέδειξε τὴν ἀγάπην ἣν εἶχε πρὸς τὴν πατρίδα τε, καὶ πρὸς τὴν δικαιοσύνην, μετὰ κίνδυνον τὴν ζωῆς του, ἐναντιωθεὶς γενναίως εἰς τὴν ὑπεροψίαν τῶν τριάκοντα τυράννων, οἳ τινες τότε κατετυράννεν τὰς Ἀθήνας.

Μεγαλωτάτην δὲ φήμην ἀπέκτησε διὰ τῆς φιλοσοφίας του, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον εἰς τὰ χεῖλη τε ἔφερεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καρδίαν, μεταχειριζόμενῶ αὐτὴν διὰ τὸ κοινὸν καλὸν τῆς πατρίδῶ τε. Καὶ διὰ τὴν κάμη μεγάλας προόδους εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ καλοῦ μεταρρυθμίσει τῶν συμπατριωτῶν του, δὲν ἐπρόσμενε νὰ ἔλθῃ οἱ ἄνθρωποι πρὸς αὐτὸν, ἀλλ' ἐσύχναζε μόνῶ τε εἰς τὰς συνήθειαι ἀγορᾶς καὶ ἐργαστήρια, ὅπως ἐγίνοντο αἱ συνάξεις των, καὶ ἱκανὸς ὦν προτρέψαι καὶ ἀποσρέψαι, εἰσεχώρει εἰς τὰς συνομιλίαις των,

καὶ διὰ διαφορῶν ἐρωτημάτων, ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ νὰ διδαχθῆ τι ἀπὸ αὐτοῦ, ὑποκρύπτων τὸν χαρακτῆρά τε, ἐμάθανε τὰς ἀπάτας αὐτῶν, καὶ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των, καὶ ἐν καιρῶ τῶ προσηκόντι, ἔκαμνε τὴν διόρθωσιν.

Ἄλλ' αἱ διδασκαλίαι τε δὲν εἶχον εἰς ὅλους ἐξίστη τὰς ἰδίας των ἐνεργείας, καὶ ἰδιαίτερος οἱ λεγόμενοι Σοφισταί, τῶν ὁποίων ὁ Σωκράτης πολλάκις ἀνεκαλύψατο τὰ μεγάλα αὐτῶν σφάλματα, καὶ ἔσκωπε τὴν ματαιότητα καὶ μεγαλοφροσύνην των, δὲν τὰς ὑπέφερον μετὰ ἀδιαφορίαν διὸ καὶ ἐφθονήθη τὰ μάλις α. Πρὸς τοῦτοι δὲ καὶ ὁ πρὸς τὸ δίκαιον θεμιτὸς ζῆλος του, μὴ ὦν ἀρεστὸς εἰς πολλοὺς τῶν ἐκ τοῦ στρατιωτικοῦ τάγματῶ, οἳ τινες ἠγωνίζοντο ὑπὲρ τῆς τυραννίας, ἔφέροντο καὶ αὐτοὶ ἐχθρικῶς κατὰ τοῦ Σωκράτη· ὅθεν οὔτοι πάντες ἐνωθέντες, εὐκόλως ἠμώρεσαν νὰ ἐκτελέσῃ τὴν κατὰ τοῦ δικαίου τούτου ἀνδρὸς ἐκδίκησιν.

Δύο Σοφισταί Ἄνυτῶ καὶ Μέλιτῶ, ἀρχὴν ποιήσαντες τῆς κακίας των, ἐξίασαν τὸν Κωμικὸν Ἀρισοφάνην, διὰ τὴν θεατρίση τὸν θεῖον Σωκράτην ὡς διαφθείροντα τοὺς νέους, καὶ ὡς καταφρονητὴν τῶν θεῶν, ὅπως καὶ ἐγένετο. Ἀφ' οὗ ὅμως εἶδον ὅτι τοῦτο δὲν ἐνήργησε τόσον, ὅσον αὐτοὶ ἠύχοντο, ὁ Ἄνυτῶ κατέπεισε τὸν Μέλιτον, καὶ τὸν ἐγκάλεσεν εἰς τὸ δικαστήριον, γραφὴν διδούς ἀσεβείας, καὶ τῶν νέων διαφθορᾶς. Οἱ δὲ

δικασαὶ ἀκούσαντες τοῦτο, καὶ ἐξηγηριωθέντες περισσότερον, τὸν κατεδίκασαν εἰς θάνατον, καὶ δεθείς, μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας, ἔπιε τὸ θανατηφόρον κώνειον, δείχνωντας εἰς τὸν θάνατον μεγαλύτεραν γενναϊότητα, παρὰ εἰς τὴν ζωὴν. Τοιαύτην ἀνταμοιβὴν ἔλαβεν ὁ ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ καλοῦ εἰλικρινῶς ἀγωνισάμενος! Τοῦτο ἐγένετο τῷ ἑβδομηκοστῷ ἔτει τῆς ἡλικίας τε, τῷ β'. ἔτει τῆς 5δ'. Ὀλυμπιάδου.

Αὕτη ἡ λυπηρὰ καὶ ἀχρεία εἰδήσις περὶ τοῦ Σωκράτους, διηγείρειν εἰς ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς Ἑλλάδος μέγα μῖσος κατὰ τῶν Ἀθηναίων, καθὼς καὶ ὁ ἴδιος τὸ προεφήτευσεν. Οἱ δ' Ἀθηναῖοι εὐθύς μετανοήσαντες εἰς τὸν ἀδίκον θάνατον τούτου τοῦ δικαίου, ἀνέδειξαν τὴν μεγαλωσύνην τῆς λύπης, κλείσαντες καὶ τὰς παλαίστρας καὶ τὰς γυμνάσιας, καὶ τοὺς ἐχθρούς τε τοὺς μὲν ἐφυγάδευσαν αὐθημερόν, τὸν δὲ Μελίτων εἰς θάνατον κατεδίκασαν· τὸν δὲ Σωκράτην, εἰς σημεῖον εὐγνωμοσύνης, χαλκῆς εἰκόνου ἐτιμήσαντο, τὴν ὁποίαν ἔθεσαν ἐν τῷ Πομπείῳ.

5. ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ.

Θεκυδίδης, τὸ ἐναργὲς παράδειγμα ἑνὸς ἀδικοῦ ἱστορικοῦ, κατήγετο ἐξ ἐπιφανοῦς γένους τῶν Ἀθηναίων. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ Ὀλορος ἢ Ὀρολος ἐκαλεῖτο, πρὸς τὸν ὁποῖον ὁ Ἡρόδοτος περὶ τοῦ παιδὸς προεφήτευσεν, ὅταν ὁ νέος Θεκυδίδης

ἤκε μεθ' αὐτὸν ἀναγνωσκομένην τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἡροδοτοῦ εἰς τὰ Ὀλύμπια, ὅσις ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐπιθυμίαν ἣν εἶχε διὰ τὴν φανῆ καὶ αὐτός ποτε τοιοῦτος, ἐδάκρυσεν. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος κατανοήσας τὸ εὐαίσθητον τοῦ παιδὸς, εἶπε πρὸς τὸν πατέρα· Ὀλορε, ὀργᾶ ἢ τοῦ παιδὸς φύσις πρὸς λόγους. Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Φαερίκις, φαίνεται ὅτι ἦτον τότε ὁ Θεκυδίδης δεκαεξὶ χρόνων νέος, καὶ δεκατριῶν νεώτερος τοῦ Ἡροδοτοῦ.

Ἄλλ' αὕτη ἡ μαρτυρία δὲν εἶναι ἀρκετὴ, ἐπειδὴ καὶ ὁ Ἡρόδοτος ἦτον τεσσαρακονταετής, ὅταν ἀνεγνώσθη ἡ ἱστορία τε εἰς τὰ Ὀλύμπια. Τὸ τεσσαρακοσὸν ἔτος λοιπὸν τῆς ἡλικίας τοῦ Ἡροδοτοῦ, ἦτον τὸ 444. ἔτος πρὸ Χρ. γεννηθεὶς ὁ αὐτὸς τῷ 484. Ὁ δὲ Θεκυδίδης ἐγεννήθη τῷ β'. ἔτει τῆς ΟΖ'. Ὀλυμπ. ἦτοι τῷ 470. πρὸ Χρ. καὶ ἐκ τούτου πορίζεται ὅτι ἦν νεώτερος τοῦ Ἡροδοτοῦ δεκατεσσάρων ἐτῶν, καὶ εἰκοσιῆς ὅταν ἡ ἱστορία τε ἀνεγνώσκετο. Εἶχε δὲ διδασκάλους τε τὸν φιλόσοφον Ἀναξαγόραν, καὶ τὸν ῥήτορα Ἀντιφῶντα.

Ἐν τῷ μεσαιῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας τε διωρίσθη διοικητὴς τοῦ Συμμαχικοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ διαφυλάξῃ τὴν Ἀμφίπολιν, καὶ ἐπειδὴ αὐτὸς ἀργωπώρησεν ἐν ὅσῳ νὰ φθάσῃ ἐκεῖ, ἐβιάσθη διὰ τοῦτο ν' ἀφήσῃ τὴν πατρίδα τε, καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Θράκην,

ἔθα δια τῆς γυναικός του ἀπέκτισε πλεσίας μεταλλείας χρυσοῦ, καὶ μετεχειρίσθη τοὺς εἰκοσι χρόνους τῆς ἐκ τῆς πατρίδος του φυγῆς, εἰς τὸ να συνάψῃ ὅλην τὴν ὕλην διὰ να συγγράψῃ τὴν ἱστορίαν τε, τὴν ὁποίαν ὑποσρέψας εἰς τὴν πατρίδα τε, τὴν ἔβαλεν εἰς τάξιν.

Εἶναι ὁμως ἀβέβαιον, εἰς ποῖον μέρος ἀπέθανεν, εἰς τὰς Ἀθήνας, ἢ εἰς τὴν Θράκην. Κατὰ μὲν τὸν Παυσανίαν, φαίνεται ὅτι εἰς τὰς Ἀθήνας ἐδολοφονήθη, καὶ ἐτάφη· ὁ δὲ Δόδβελλ τάσσει τὴν ἡλικίαν τε μέχρι τῶν ὀγδοήκοντα ἐτῶν, πλὴν καὶ αὐτοῦ αἱ μαρτυρίαι δὲν ἔχουσιν ἀρκετὰς ἀποδείξεις. Τοῦτο μόνον μάς εἶναι γνωσὸν ἐκ τῆς Ἱστορίας τε, ὅτι αὐτὸς ἔζη καὶ εἰς τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησικοῦ πολέμου.

6. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

Αἴλιος Ἀριστείδης ἐγεννήθη ἐν Ἀδριανουπόλει τῆς Μυσίας, τῆς νῦν Βιθυνίας καλεμένης, τῷ 129 ἀπὸ Χρ. Κατὰ τὸν Μασσόν, ἤκασεν Ἡρώδη τὸν Ἀπτικόν, Ἀριστοκλῆν τὸν Περγαμινόν, καὶ τὸν κοινὸν διδάσκαλον τῆς Ἑλλάδος, Ἀλέξανδρον τὸν Κοτυαῖον, καὶ τὸν Πολέμονα, ὅτε καὶ πρῶτον τῶν μαθητῶν τούτων διεφημίζετο. Μετὰ ταῦτα ἀπελθὼν ἐν Σμύρῃ διέτριβεν ἐκεῖ, καὶ ἐπηνεῖτο μεγάλως ὑφ' ὅλων τῶν Σοφιστῶν, διὰ τὴν πολυμαθειαν καὶ εὐφράδειαν αὐτοῦ.

Δὲν ἐνόμιζε προτέρημα τὸ να λαλῆ τινὰς ἐκ τοῦ προχείρου, δι' ὃ αὐτὸς ποτὲ δὲν ὠμίλει χωρὶς μεγάλης προετοιμασίας, καὶ ἔλεγε πρὸς τὸν Καίσαρα Μ. Αὐρήλιον, ὅτι αὐτὸς δὲν ἦτον ἐκ τῶν ἐμούντων, ἀλλὰ τῶν ἀκριβέωντων. Ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Καίσαρος Μ. Αὐρ. Ἀντωνίνα περὶ τῷ 176. ἔπει, τὸν ὁποῖον καὶ μετὰ δύο χρόνους παρεκίνησε ν' ἀνακαινίσῃ τὴν Σμύρνην, ἣτις ὑπὸ τινος μεγάλης σεισμοῦ κατεκριμνίσθη, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον οἱ Σμυρναῖοι τῷ ἔσῃσαν ἕνα χαλκοῦν Ἀνδριάντα ἐν τῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ναῶ, εἰς ὃν καὶ ὁ Ἀριστείδης εἰς ἣν τῶν Ἱερέων, καθὼς καὶ εἰς τὸν τῆς πατρίδος τε ναὸν τοῦ Διὸς, διότι δὲν ἠθελε να ἔμβῃ εἰς ἄλλας κοσμικὰς ἀξίας.

Ἠλευθερώθη μετὰ ταῦτα ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίνα καὶ Κομμόδε τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἀπὸ τὰς δημοσίας ἐκδουλεύσεις, ἕνεκεν τῆς Ῥητορίας τε. Ἀπῆλθεν εἰς τὴν Αἴγυπτον τέσσαρες φοραῖς, τὴν ὁποίαν καὶ περιηγήσατο μέχρι τῆς Αἰθιοπίας, καὶ περὶ τῆς ὁποίας μάς εἰδωποιεῖ. Περὶ τῆς ἐθνικότητος τε ἀποδεικνύουσιν οἱ λόγοιτε, ἐν οἷς καὶ καυχᾶται περὶ τῆς δεκαετοῦς τε ἀσθενείας, ὅτι ὁ Ἀσκληπιὸς, ὁ Σέραπις, καὶ ὁ Ἴσις τῷ ἐσυμβούλευσαν τὴν θεραπείαν, μ' ὅλον ὅτι δὲν ἰατρεύθη ὀλοτελῶς. Παρέτεινε δὲ τὸν βίον αὐτοῦ μέχρι τοῦ ἑξήκοντος ἢ ἑβδομηκοντοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας τε, καὶ ἀπέθανεν ἐν Σμύρῃ ἐπὶ Κομμόδε τοῦ αὐτοκράτορος.

7. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ.

Βασίλειος ὁ μέγας διδάσκαλος τῆς Ἀληθείας, ἐγεννήθη εἰς τὴν Νεοκαισάρειαν τῆς Καππαδοκίας, τῷ 316 Σωτηρίῳ ἔτει. Τὸ γένος του εἶναι δι' ὅλα περίφημον διὰ τὴν ἀρετὴν τε καὶ ἱερατικὴν ἀξίαν τε, καθὼς Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς εἰς τὸν ἐπιτάφιον αὐτοῦ λόγον, καὶ Γρηγόριος ὁ Νύσσης, ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, διεξοδικώτατα ἰσοροῦσιν. Ἡμεῖς χωρὶς ναὶ κρατήσωμεν τὸν λόγον μας ἐδῶ, ἀναφέρωμεν ἐν συντομίᾳ, ὅτι ὁ Βασίλειος εἰσποῦδαξε τὴν Ῥητορικὴν καὶ τὰς ἁραίας τέχνας εἰς Ἀντιόχειαν, εἰς πολλοὺς περιφήμους Διδασκάλους, ἔπειτα εἰς Κωνσταντινούπολιν, εἰς τὸν περίφημον Σοφιστὴν Λιβάνιον, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας συμμαθητεύσας μετὰ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ, καὶ Ἰελιανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἀκροατῆς γενόμενος ταῦτε Ἱμερίκ, καὶ Προαιρεσίε.

Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Καισάρειαν, ὑπῆγε μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Αἴγυπτον, καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν, προεχειρίσθη ἀναγνώσεως καὶ Διάκονος καὶ Πρεσβύτερος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Καισαρέων. Ἐπειδὴ ὁμως ἦλθεν εἰς λογοτριβὰς μετὰ τοῦ Εὐσεβίου Ἐπισκόπου Καισαρείας, ὁ Βασίλειος ἀνεχώρησεν ἡσύχως, καὶ ἐκλέξας τὴν μοναχικὴν ζωὴν, διέτριβεν εἰς τὰς ἐρημίας τοῦ Πόντου. Φιλιωθέντες δὲ πάλιν, ἐπέσρεψεν ὁ Βασίλειος εἰς τὴν Καισάρειαν, καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Εὐ-

σεβίου προεχειρίσθη Ἐπισκόπος ταύτης τῆς Ἐκκλησίας τῷ 370 ἔτει, τὴν ὁποίαν ὀκτὼ χρόνους ποιμάνας, πρὸς Κύριον ἐξεδήμησε τῷ 379 Σωτηρίῳ ἔτει, τῇ α'. Ἰαννουαρίε.

Ὁ Βασίλειος ὠκοδόμησε τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, ὅχι μόνον μετὰ τὸ παράδειγμα τε καὶ μετὰ τὰς ὁμιλίαις τε, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰ Συγγράμματά τε, τὰ ὅποια πλημμυροῦσιν ἀπὸ πολυμαθείαν καὶ ἀρετὴν, καὶ ἐκ τούτων σώζεται ἀκόμη ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς.

8. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Κοιλησυρίας, τῷ 354. Οἱ γονεῖς τε ἦσαν Ἐθνικοί· ὁ πατήρ τε ἀπέθανε νέος, ἡ δὲ μήτηρ αὐτοῦ οὔσα εἰκαστριῶν χρόνων ἔβαπτίσθη μετὰ τοῦ υἱοῦ της, ὑπὸ τοῦ τῆς Ἀντιοχείας ἐπισκόπου Μελετίε.

Ἐδόθη ἐκ νεότητός τε εἰς τὰς μαθήσεις. Ἐδιδάχθη εἰς τὴν Ῥητορικὴν ἀπὸ τοῦ περίφημου Λιβάνιον, καὶ εὐδοκίμησε τόσον εἰς τὴν εὐφράδειαν, καὶ εἰς τὸ πείθειν, ὥστε διὰ τοῦτο περίφημος ἐγένετο, καὶ τὸ ἐπώνυμον Χρυσόστομος ἔλαβεν. Εἰς δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐδιδάχθη ὑπὸ τοῦ Ἀνδραγάθε, καὶ εἰς τὴν θείαν Γραφὴν ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου Μελετίε, προχειρισθεὶς ὑπ' αὐτοῦ καὶ Ἀναγνώστης.

Ἀγαπήσας δὲ τὸν μοναχικὸν βίον, ἀπῆλθεν εἰς τοὺς Μοναχοὺς, ἐνθα διὰ τῆς σκληραγωγίας τε ἀδυνατήσας, ἐβιάσθη ν' ὑποσρέψῃ εἰς Ἀντιόχειαν, ὅτε καὶ διάκουσθε ἐχειροτονήθη, καὶ μετὰ πέντε χρόνους πρεσβύτερος. Κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους ἤρχισε νὰ καλλωπίζῃ τὰ ἦθη τῶν Ἀντιοχέων μὲ τοὺς καθημερινοὺς λόγους τε, ὅτε καὶ τοὺς ἀνδριάντας τοῦ Θεοδοσίου καὶ τῆς Πλακίλλης ἐκρέμισαν κατὰ τὸ 387. Τῷ δὲ 598 ἔτει ἀποθανὼν ὁ Νεωτάριος, πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐψηφίσθη.

Ἀναβὰς λοιπὸν εἰς τὸν θρόνον, δὲν ἔπαυε πάντοτε νὰ διδάσκῃ, καὶ νὰ καλλωπίζῃ μὲ τὸ παραδειγματε καὶ τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ ὑποπесῶν εἰς τὸν φθόνον τῶν κακοτρόπων, ἐξωρίσθη τὸ πρῶτον ἀδικῶς τῷ 402. Τὸ πλῆθος ἰδὼν τὴν ἀδικίαν, καὶ κατέτάραξαν τὴν πόλιν διὰ τοῦτο τὸν ἔφερον μετὰ δόξης πάλιν εἰς τὸν θρόνον τε, ἀλλὰ κακία τῆς βασιλείσσης Εὐδοξίας, τὴν ὁποίαν διὰ τὰς ἀδικίας τῆς τὴν ἤλεγχε συχνά, καὶ φθόνῳ τῶν ἀρχιερέων, ἐξωρίσθη πάλιν τὸ δεύτερον, τῷ 404 εἰς τὰ Κώμανα, ἐνθα ἐλεεινῶς καὶ δυσυχῶς τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς τε διέτριψε μέχρι τοῦ 407, καὶ ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον.

Ὁ Δεῖος Χρυσόμομος μᾶς ἀφῆσε πολλότατα ἐκκλησιαστικὰ συγγράματα. Ἡ νεωτέρα τούτων ἐκδόσις περιέχει γνησίων τε καὶ νόθων, χιλίων τετρακοσίων τεσσαράκοντα ἑπτὰ λόγων ὑποθέσεις,

καὶ 249 Ἐπιστολαίς, ἐξ ἧν οἱ Ἀνδριάντες, καὶ οἱ περὶ Ἱερωσύνης λόγοι εἶναι οἱ τεχνικώτατοι.

ΜΙΚΡΑ ΤΙΣ ΣΕΙΡΑ

Πεζικῶν τε, καὶ Ποιητικῶν,

Ἐκ διαφορῶν Συγγραφέων ἐρανισθεῖσα,

Διὰ τὴν Νεολαίαν.

Ο ΔΥΝΑΣΤΗΣ ΤΙΜΩΡΘΕΙΣ.

Ζῶτας Ζαράχ, οὕτω λεγόμενος διότι ἔφερε πάντοτε μετ' αὐτοῦ τὴν μάσιγα, ἐξεστίαζεν ἐκ κληρονομίας μίαν γῆν δέκα Λευκῶν τὸ πλάτος. Κύριος ἀπειρῶν θησαυρῶν, εἶχεν ὅσα ἡ καρδιά τε ἐπεθύμησε. Τὸ κάστρον, εἰς τὸ ὁποῖον εἶχε διορίσῃ τὴν διατριβήν τε, ἦτο κτισμένον ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας, καὶ ὁ ἐκεῖ ὑποδομημένος παρά τῶν προγόνων τε πύργος ἐχάανετο εἰς τὰ νέφη. Καθήμενος οὖν εἰς τὸ μέσον τῶν ὑποσατικῶν του, αὐτὸς μὲ ἐν γύρισμα τῶν ὀμμάτων τε ἐβλεπε τὰ ἡμισυ τούτων. Δὲν ἄφηνε νὰ διαβῇ καμμία ἡμέρα χωρὶς νὰ ἀναβῇ εἰς τὸν πύργον, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ὁποῖος ἔχαιρε νὰ θεωρῇ τὰ ἀνδράποδά τε, καὶ τὰ ποιμνιά τε.

Αὐτὸς εἶχε τὸ ὄμμα τε προσεκτικὸν ἐξαιρέτως εἰς τοὺς δούλους, καὶ ὅταν κερασμένοι ἀπὸ τὸν κόπον ἀνεπαύοντο μίαν σιγμὴν, αὐτὸς ἐμαίνετο

ἀπὸ τὴν ὄργην, καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ χαλιναγωγῆσῃ τὴν μανίαντες. Πεντήκοντα πληγαὶ καταβαίνεσαι ἀπὸ τὴν θηριώδη χειρᾶτε, ἦτον ἡ συνήθης ποινὴ τοῦ σφάλματός, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐτέρπετο εἰς τὸ νὰ τὰς διανέμη. Ὡ τῆς τερατώδους ἀπανθρωπίας! Ἄλλ' ὁ Θεὸς εἶναι δίκαιος, καὶ δὲν αφήνει ποτὲ ἀτιμώρητον τὴν κακουργίαν. Ὁ Ζοῦτας Ζαράχ, ὅστις διεπέραν τὰς ἡμέραςτε ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πλοῦτος, καὶ ἐξεστίαζε δέκα λεύκας γῆς, καὶ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι τὸν ἐγνώριζον Δεσπότην, χωρὶς νὰ τοὺς ἀνταμείβῃ μετὰ τὸ νὰ δείχνηται πρὸς αὐτοὺς ὡς πατὴρ, ὁ Ζοῦτας Ζαράχ, λέγω, ἔξαφνα κατὰ θείαν παραχώρησιν, ἔχασε τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν τε.

Μ' ὅλον τοῦτο ὑπήγενεν ἀκόμη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου, βασιανίζομενος ὅμως διὰ τὴν τύφλωσίντε, καὶ πολὺ περισσότερον ἀκόμη διὰ τὸ νὰ μὴ ἐδύνατο πλέον νὰ τέρπεται μετὰ τὸ νὰ δείρῃ τοὺς δούλουςτε. Εἰς διάστημα εἴκοσι χρόνων ἡ χαρὰ δὲν ἠμώρεσε ν' εὐρῆ εἰσοδὸν εἰς τὴν καρδίαντε. Αἱ πηγαὶ πάσης ἡδονῆς δι' αὐτὸν ἦσαν κεκλεισμένοι, ἢ δὲν ἔσαζον παρὰ σπανιοτάτας σαγόνας. Καθ' ὅλον τὸν καιρὸν τῆς ζωῆστε, (εἰάν ὅμως μία παρόμοιος ὑπαρξίς ἀξίζη ν' ὀνομάζηται ζωή,) δὲν ἐγνώρισε μήτε ὑγείαν, μήτε εἰρήνην.

Ἐπινεῖν εἰς χρησοῦν ποτήριον τὸν καρπὸν τῶν ὑδρώτων, ὅπου ἔσαζον ἀπὸ τὸ μέτωπον τῶν δυσχισμένων δούλων τε, ἀλλ' ἠσθάνετο νὰ σπῆ:

ράπτωνται τὰ σπλάγχνατε ἀπὸ καυσικωτάτους πόνους. Μῆτε ἡ κατοικίατε, μήτε ὁ πύργος, δὲν ἀντηχοῦσαν ποτὲ ἀπὸ τὰς ἱεραῖς ψαλμωδίας, ὅπου οἱ ἀθῶοι δοῦλοῖτε προσέφερον ἀκαταπαύτως πρὸς τὸν Δημιουργὸν τοῦ παντός. Αὐτὸς δὲν ἀπῆλαυε μήτε τὴν γλυκύτητα τοῦ ὕπνου, ὅστις ἤρχετο νὰ ἐλαφρώσῃ ἀπὸ τοὺς κόπους τὸν δούλον, τὸν εἰς μόνον τὸν καιρὸν τῆς νυκτὸς μὴ ὑποκείμενον εἰς τὰ τυραννικάτε βλέμματα. Θεὲ Αἰώνιε! Σὺ εἶσαι δίκαιος. Θέλω τὸ κηρῆζειν εἰς ὅλα τὰ πλάσματα. Ὁ Ζοῦτας Ζαράχ διάγων ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν μόνος τε, εἰς τὸν ὑψηλότερον τῶπον τοῦ πύργου, αἰφνιδίως ἐκτυπήθη ἀπὸ ἑνα κεραυνόν, καὶ ἐν ταύτῳ ἐκρημνίσθη εἰς τοὺς πόδας τῶν δούλων τε, οἱ ὅποιοι συναθροίζονται ἀγέληδόν, τὸν περικυκλώνεν, καὶ συνθρηνοῦντες τον, κατευθύνεσι πρὸς τὸν οὐρανὸν τὴν εὐχὴν ταύτην. Ἄχ, δίκαιε Θεέ! εἶθε ὁ κεραυνόςτε νὰ ἐπλήρωσεν εἰς καλὸν τὸν Ζοῦταν Ζαράχ, καὶ νὰ ἐκατάσῃσεν καλλιτέραν τὴν ψυχὴν τε!

Τοιαύτη ἔγενεν ἡ δέησις των. Ὡ ἄνθρωποι! πόσον προτιμώτερον εἶναι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, νὰ ζῆ τις ἀνδράποδον καὶ δούλος παρόμοιος τούτοις, παρὰ Κύριος ἀπειρε πλοῦτος, μετὰ τὴν ψυχὴν τοῦ Ζοῦτα Ζαράχ! Ὡ ἄνθρωποι! ἀν' ἡ ψυχῆσας ἦναι πλεσσία ἀπὸ ἀρετᾶς, ἀν' ἔχητε ἐντελῆ ὑγείαν, μὴ φθονεῖτε τὴν ψυχὴν κἀνενός

Ζούτα Ζαράχ, τοῦ χρηματίσαντῶ ὠμότατον
 θηρίον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων!

ΤΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΝ ΠΑΙΔΙΟΝ.

Τίς μ' ἔτρεφ' ἀπὸ τ' εὐγενῆ της βυζιά;
 Τίς μὲ ἀπεκοίμει λαλοῦσα γλυκά;
 Φιλοῦσα τὰ χεῖλημα τρεῖς τρυφερά.
 Ἡ Μήτηρ μου.

Ἐνῶ γλυκῆς ἕπνῃ δὲν ἤθελε νὰ
 Μοῦ δώσῃ ἀνάπαυσιν ἀπὸ κακὰ,
 Τίς ἦν μετ' ἐμοῦ ἀσφαλῶς ν' ἀΓρυπνᾷ;
 Ἡ Μήτηρ μου.

Τίς, ὄντως ἔην κούνιαν μου, ἦν μετ' ἐμοῦ,
 Φυλάττωσ' ἐμὲ ἀπὸ καθε κακοῦ,
 Ἐν ᾧ ἐκοιμώμην πολλάκις αὐτοῦ;
 Ἡ Μήτηρ μου.

Τίς μ' ἔμαθε δὲ ν' ἀΓαπῶ προσευχὴν;
 Καὶ τίς νὰ φυλάττω τὴν Κυριακὴν;
 Ὅμοῦ καὶ νὰ τρέχω ὁδὸν τὴν καλὴν;
 Ἡ Μήτηρ μου.

Καὶ δύναμαι ἄρα νὰ παύσω ποτέ,
 ὦ μῆτέρ μου! παρηγορῶντάς ἐσέ,
 Ἄφου ἦσουν τόσον καλὴ πρὸς ἐμέ;
 Ὅχι, Μήτηρ.

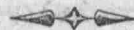
Μὴ γένη ποτέ μου! ἀν ἀξιωθῶ
 Νὰ μένω ὀλίγας ἡμέρας ἐδῶ,

Δικαίως ἐσὲ θ' ἀνταμείψω κἀγώ.
 ὦ Μήτηρ!

Ὅποτεν εἰς γῆρας κ' ἀγῶνας σταθῆς
 Φιλάρρως, ἀφιλ, καὶ ἐνδεής,
 Σὲ παρηγορῶ καὶ μὲ λόγους γλυκεῖς.
 ὦ Μήτηρ!

Πλησιάζεσσα, τέλῃ, εἰς μνήμα βαθύ,
 Ν' ἀφήσῃς τὸν κόσμον τ' ἀθλίῳ ἐμοί,
 Μὴ κλαύσης, μὴ κλαύσης, σοῦ εἶμαι μαζί.
 ὦ Μήτηρ!

Καθότι ὁ εὐσπλαχνῶ Πλάσης ἡμῶν,
 Μετ' ὀργῆς μ' ἐθεώρει ἀπὸ οὐρανόν,
 Ἄν ἔγιν' ἀχάρις, σὲ ἀμελῶν,
 ὦ φιλτάτη μου Μήτηρ!

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ.

Μίαν φορὰν εἰς τὸν καιρὸν τῆς ἐσπέρας, κα-
 θήμενη κατὰ μόνας εἰς τὸ παράθυρον μία πεν-
 ταετῆς κόρη, Μάρθα τὸ ὄνομάτης, ἐκοίταζεν εἰς
 τὰ οὐράνια ἄστρα. Κατὰ τύχην πηγαίνωντας ὁ
 πατέρας της ἐκεῖ, τὴν ἠρώτησε, διὰ τί ἦτον τό-
 σον σκεπτικὴ; Στοχάζομαι περὶ τοῦ Θεοῦ,
 ἀπεκρίθη ἐκείνη, καὶ φοβοῦμαι μήπως δὲν μὲ
 ἀγαπᾷ. Ἠσύχασε, παιδί μου, ἀπεκρίθη ὁ πα-
 τέρας της, αὐρίον τὸ πρῶν ὅταν εὐγῶμεν μαζί
 εἰς περιδιάβασιν, θέλεις ἰδῆ βέβαια, ὅτι σὲ ἀγα-
 πᾷ ὁ Θεός· πλὴν ἐτοιμάσθε διὰ νὰ πλαγιαίσῃς.

Τὸ πρῶτὴ τῆς ἄλλης ἡμέρας, ἀφ' οὗ ἐξύπνησεν ἡ Μάρθα καὶ ἐνδύθη, ἐκτύπησεν εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ πατρός της. ἘκεῖνⓄ προῦπαντῶν-τάς της, εὐμενῶς τὴν ἠρώτησεν — ἀγαπᾶς νὰ προγευθῆς; Σὲ εὐχαρισῶ, ἀπεκρίθη τὸ κοράσιον. Λοιπὸν οὔτε ἐγὼ θέλω προγευθῆ, διὰ νὰ ἐξέλθωμεν ὁμοῦ καὶ οἱ δύο. Ἡ δὲ Κόρη πιάνων-τάστου ἀπὸ τὸ χέρι, καὶ καταβαίνοντας τὴν σκάλαν μὲ αὐτὸν, εἶπεν· ᾧ! πόσον χαίρομαι δι' αὐτὴν τὴν περιδιάβασιν, φίλτατέ μοι πάτερ! Εὐγαίνοντας ἀπὸ τὴν πόρταν, ἔφθασαν εἰς ἕνα κῆπον σολισμένον μὲ πολυποίκιλα καὶ ὠραιότατα λελούδια.

Πάτερ! ἔκραξε τὸ κοράσιον, τολμῶ νὰ μάσω μερικὰ ἀπὸ ταῦτα τὰ λελούδια; Μάλισα παιδίμ, τῆς εἶπεν ἐκεῖνⓄ. Εὐθύς πηδῶντας εἰς τὸν κῆπον ἡ Μάρθα, ἔμασε τὰ εὐμορφότερα λελούδια, δεξιόθεν καὶ ἀρισερόθεν. Ἐπειτα τὸν ἠρώτησε ποιⓄ ἔκαμε ταῦτα τὰ λελούδια ἐδῶ; Δὲν εἶναι ἀξιⓄ κἀνένας ἀνθρώπⓄ νὰ κάμη οὔτε ἓν παραμικρὸν ἀπ' αὐτὰ, εἶπεν ὁ πατέρας της. Ἀμὴ ποιⓄ; ὁ κηπερός; Μῆτε αὐτὸς παιδίμ· μόνⓄ ὁ ΠαντοδύναμⓄ Θεός.

Οἱ κηπεροὶ εἰμποροῦν νὰ τὰ φυτεύσεν μόνον εἰς τὴν γῆν, καὶ ἀπὸ ἓν μέρⓄ νὰ τὰ μεταφυτεύσεν εἰς ἄλλο. Τώρα τὸ καταλαμβάνω, εἶπεν ἡ Μάρθα· ὁ Θεὸς κάμνει τὰ λελούδια νὰ αὐξάνεν, καὶ οἱ κηπεροὶ τὰ φυτεύεν εἰς τοὺς κήπους

των. Ὡς τόσον δὲ, ποιⓄ τὰ ἔβαλεν ἐδῶ; τὸν ἠρώτησε κἀνένας κηπερός; Ὁ ἰδιⓄ Θεὸς ἔκα-με διὰ νὰ φυτρώσεν ταῦτα τὰ λελούδια ἐδῶ, τῆς ἀπεκρίθη ὁ πατέρας.

Δὲν χαίρεσαι δι' αὐτὰ, καὶ δὲν βλέπεις ὅτι σὲ ἀγαπᾶ; Βέβαια, ἔπεται νὰ μὲ ἀγαπᾶ, καθ' ὅτι μοὶ ἐπροξένησε μεγάλην χαρὰν ἐδῶ, χαρίζωντάς μοι ταῦτα τὰ εὐμορφα λελούδια. Ὁχι μόνον ταῦτα τὰ εὐμορφα λελούδια, ἐπρόσθεσεν ὁ πατέρας της, ἔλαβες ἀπ' αὐτὸν, ἀλλ' ὅλα, ὅσα ἔχεις, αὐτὸς σοὶ τὰ ἐχάρισεν. Ἐγὼ δὲν ἤμποροῦσα νὰ σοὶ δώσω μῆτε τροφήν, μῆτε φορέματα, εἰάν δὲν ἤθελε κάμνη ὁ Θεὸς τὰ φυτὰ καὶ ζῶα, τὰ ὅποια μεταχειρίζομεθα εἰς βρῶσιν καὶ εἰς φορέματα. — Μέλλει ν' ἐξακολουθήσῃ ὀπίσω.

ΤΟΥ ΤΕΚΝΟΥ Ο ΟΔΗΓΟΣ.

Τίς μ' ἔμαθεν ὅτι ὑπῆρχε Θεός,
Πρὶν γίνῃ τὸ ὕδωρ, γῆ, καὶ οὐρανός,
Καὶ νόμος διώρισ' ὑπὲρ τοῦ παντός;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Τίς μὲ ὀδηγεῖ εἰς αὐτὴν τὴν Ἀρχὴν,
Τῆς ὁποίας καλεῖ με, ὡς προσκυνητὴν,
Συνειδήσις μὲν, χωρὶς ἄλλην φωνήν;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Ἐν ᾧ εὐτυχῶ, ἢ καὶ πάθω κακὰ,
Κ' ἐνθέρμως ποθῶ τ' οὐρανόθεν καλὰ,

Τίς θέλει μὲ δείξειν πῶς ν' εὕρω αὐτά;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Ὅποτε τὰ πάθημα, καὶ πειρασμοί,
Ζητοῦν, ἢ εἰρήνημα νὰ ταραχθῆ,
Εἰς θείας δυνάμεις τίς μὲ ὀδηγεῖ;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Καὶ ἂν ἐνοχλήσεις, ἀγῶνες, φροντίς,
Μ' ἀρπάξεν ποτὲ τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς,
Τίς κάμνει νὰ γένω καὶ τότε εὐτυχής;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Συνειδότης δὲ τύψις ἂν γενοχωρῆ,
Τοῖς εἰς τὸν Σωτήρα μὲ καλεῖ,
Νὰ μὲ ἀγιάζη, — νὰ μὲ συγχωρῆ;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Ἀφοῦ αἱ ζητήσεις ὑπὲρ λογικόν,
Νικοῦν καὶ συγχέου αὐτὸν τὸν σοφόν,
Τίς μὲ προμηθεύει καλὸν Ὀδηγόν;
Ἡ Ἱερὰ Γραφή.

Καὶ ὅτ' εἰς σκιὰν θανάτου σβυσθῆ
Ἡ ἐσχάτημα, καὶ τελευταία πνοή,
Τίς τότε μὲ παρηγορεῖ παρ' ἐσύ;
Ὡ ὑπερτιμωτάτη Γραφή!

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΑΡΘΑΣ.

Ὅλα τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ λοιπὸν, ὁ Θεὸς τὰ
ἔκαμεν; ἠρώτησε τὸν πατέρα. Ναι, παιδίμου,

τῆς εἶπεν ἐκεῖνος· εἰάν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὁμοῦ
ἤθελον συνεργήσῃ, δὲν ἠμποροῦσαν νὰ κάμνουν μή-
τε ἐν χορταράκι, ἀλλ' οὔτε τὸ παραμικρότατον
ζῶον νὰ παράξεν. Ὡ! πόσον παντοδύναμος
πρέπει νὰ εἶναι ὁ Θεός, ἔκραξεν ἡ Μάρθα, ὅστις
εἰμπορεῖ νὰ τὰ κάμῃ ὅλα; Καὶ πανάγαθος,
ἔπρόσθεσεν ὁ πατέρας, διότι τὰ ἔκαμεν ὅλα
πρὸς χαρὰν καὶ εὐφροσύνην τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν
σοὶ ἀρέσκει αὐτός ὁ κῆπος; Μάλιστα, φίλτα-
τέμα πάτερ. Ποῖον χρεωθεῖς νὰ εὐχαρισήσῃς
δι' αὐτόν; τὴν ἠρώτησεν ὁ πατέρας; Τὸν Θεόν,
ἀπεκρίθη ἐκείνη, ὅστις ἔκαμεν ὅλα, ὅσα εἶναι μέ-
σα εἰς τοῦτον τὸν κῆπον, καὶ ὅσα εἶναι εἰς ὅλον
τὸν κόσμον.

Ἄλλ' ἔτι μεγαλητέραν ἀγάπην μάς ἔδειξεν
ὁ Θεός, εἶπεν ὁ πατέρας. Ἐτι μεγαλητέραν;
ἠρώτησεν ἡ θυγάτηρ—τί; Ἐδωκε τὸν ἀγαπη-
τόν τε Υἱὸν ἔξω ἀπὸ τὸν κόλπον τε, διὰ ν' ἀπο-
θάνῃ, καὶ νὰ μάς ἀναφιλιώσῃ μὲ τὸν ἑαυτὸν του,
ἀσηκάνωντας ἐπάνω εἰς τοῦ λόγου τε τὴν ἐδικήν
μας ἁμαρτίαν καὶ τιμωρίαν. Ὡ πάτερ! ἐφώνα-
ξεν ἡ κόρη, τὸν ἀγαπῶ πολὺ διὰ τοῦτο, καὶ θέ-
λω μελετήσῃ τὴν Ἁγίαν Γραφήν καθημερινῶς
διὰ νὰ γνωρίζω τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἔτι πλέον.

Τὸν ἀγαπᾷς λοιπὸν, τοῦτον τὸν παντοδύνα-
μον Θεόν; Βεβαίωτατα ἤθελα τὸν ἀγαπῶ, ἀπε-
κρίθη ἡ Μάρθα, εἰάν ἤξευρα μόνον πῶς ἔπρεπε
νὰ τὸ κάμω. Τί κάμνεις, τὴν ἠρώτησεν ὁ πατέ-

ρας, ὅταν θέλῃς νὰ μοὶ δείξῃς τὴν πρὸς ἐμὲ ἀγάπην σε; Κάμνω ὅσα μὲ προσάξτετε, σὰς παρακαλῶ δι' ὅσα χρειάζομαι, καὶ σὰς εὐχαρισῶ δι' ἐκεῖνα, ὅπου μοὶ δίδετε· σὰς λέγω πρὸς τούτους συνεχῶς, ὅτι εἰσθε καλὸς καὶ φιλόσοργος πατήρ. Ἴδὲ λοιπὸν, εἶπεν ὁ πατήρ, καθὼς φέρεσαι πρὸς ἐμὲ, ἔτσι πρέπει νὰ φέρεσαι καὶ πρὸς τὸν Θεόν, εἰάν θέλῃς νὰ τὸν ἀγαπᾷς. Αὐτὸν πρέπει νὰ παρακαλῆς δι' ὅλα, αὐτὸν νὰ εὐχαρισῆς δι' ὅλα, ὅσα ἔλαβες, καὶ αὐτὸν νὰ κηρύττῃς ὅτι εἶναι πανάγαθος, καὶ παντοδύναμος Θεός. Μετὰ χαρᾶς ἤθελα τὰ εἰπεῖν, ὑπέλαβεν ἡ Μάρθα, εἰάν ἤθελα τὸν εὖρη κάμμιαν φορὰν πεθεναῖ, ἢ ἤθελα τὸν ἰδῆ ὅταν περιδιαβάξω.

Παιδίμω, εἶπεν ὁ πατήρ, κἀνένας ἀνθρώπος δὲν εἰμωρεῖ νὰ ἔδῃ τὸν Θεόν· αὐτὸς ὅμως μᾶς ἐλέπει καὶ μᾶς ἀκούει παντοῦ. Πρὸς τούτοις ἤξεύρει ὅλα τὰ διανοήματά μας. Ὅθεν εἰμωρεῖς νὰ δείξῃς τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην, ὅπως καὶ ἂν ἦσαι μὲ τοὺς λόγους, καὶ μὲ τὰ διανοήματά σε. Πλὴν, πρὸ πάντων, πρέπει ν' ἐκπληρῆς τὸ θέλημά τε καθὼς ἐξεπλήρωσες ἕως τῶρα καὶ τὸ ἐδικόν μου. Καὶ τοῦτο, εἶπεν ἡ κόρη, ἤθελα τὸ κάμειν ἀπὸ καρδίας, εἰάν ἤξευρα μόνον τὸ θέλημά τε. Τὸ θέλημα αὐτοῦ εἶναι, εἶπεν ὁ πατήρ, ν' ἀγαπᾷς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς τὸν ἑαυτόν σε.

Τοῦτο θέλω τὸ κάμειν μετὰ χαρᾶς, εἶπεν ἡ Μάρθα· ὅμως παρακαλῶ, πόθεν τὸ ἤξεύρετε ὅτι

τοῦτο εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ;—σὰς τὸ εἶπεν ὁ ἰδιός; Ὅχι εἰς ἐμὲ, παιδίμω, τῆς εἶπεν ὁ πατήρ, ἀλλὰ τὸ εἶπεν εἰς ἄλλους ἀνθρώπους, ὅτι τὸ θέλημα αὐτοῦ εἶναι, ν' ἀγαπῶμεν ἀλλήλους ὡς ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί. Λοιπὸν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαί; τὸν ἠρώτησεν ἡ Μάρθα. Βεβαία παιδίμω, εἶπεν ὁ πατήρ, διότι ὅλοι ἡμεῖς πατέρα ἔχομεν τὸν Θεόν.

Εἰς τὸ ἐξῆς λοιπὸν, εἶπεν ἡ Μάρθα, θέλω ν' ἀγαπῶ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς ἀδελφούς μου, καὶ τὰς ἀδελφάς μου. Δὲν θέλω τοὺς βλάψειν ποτέ. Θέλει τοὺς συναπαντῶ πάντοτε φιλικῶς καὶ φιλανθρώπως, καὶ τοὺς εὐεργετεῖν, ὅσον τῆς δυνάμεώς μου. Κάμνε τοῦτο, παιδίον μου, ἀδιαλείπτως· πρὸ πάντων δὲ, σέβου τὸν ΘΕΟΝ, τίμα τοὺς γονεῖς σε, ὑπάκουε τὸν βασιλέα σε, καὶ δούλευε τὴν ΠΑΤΡΙΔΑ.

ἨΘΙΚΑΙ ΠΑΡΑΙΝΗΣΕΙΣ, διὰ τε Νέου καὶ Γέροντος.

Κανὼν Ζωῆς.

Εἰς τὴν ζωὴν διώρισε ὀρθὸν τινα κανόνα,
Τῆς σεαυτοῦ διαγωγῆς νὰ ἔχῃς ἡγεμόνα,
Ἐξω νὰ σὲ ἀκολουθῇ ἐν τῇ διατριβῇ σου,
Καὶ ὅταν ἦσαι μοναχός, νὰ κατοικῇ μαζύ σου.

Διὰ τὴ ἐγεννήθημεν.

Δὲν εἶναι ὅλῃ δι' ἡμᾶς ὁ χρόνῳ τῆς ζωῆμας,
 Ὅθεν τρία μερίδια ἄς γένη τῆς σπαρδῆμας·
 Τὸ πρῶτον μὲν εἰς μάθησιν, τὸ ἄλλο εἰς φιλίαν,
 Τὸ τρίτον διὰ τῆς ἡμῶν πατρίδῳ ὑπαργίαν.

Χρεία Φιλίας.

Νὰ διαιρῶμεν μέλλομεν χαρὰν καὶ ἀθυμίαν,
 Ὅθεν καὶ φίλον ἔχωμεν μάλλον εἰς δυσυχίαν·
 Κτῆμα τιμαλφέρονον, καλὸς ἂν ἔχη τρόπος,
 Δὲν εἶν' εἰς ὅσα ὁ Θεὸς ἐχάρισ' εἰς ἀνθρώπου.

Ἡ ἀληθὴς Μεγαλειότης.

Τὸν μόνον λάτρευε Θεόν, ἀγάπα τὸν πλησίον·
 Δάλευε τὴν παρτίδα σου, καὶ σέβου γηρατειῶν·
 Ἐνθα καὶ ἂν εὐρίσκεισαι, ποιεὶ εὐεργεσίας,
 Καὶ πάντοτε ἔσο δίκαιῳ εἰς τὰς σὰς ἐνεργείας.

Ἐξέτασις Καθημερούσι.

Ἐγεννα φρονιμώτερον; παρῆλθεν ἡ ἡμέρα.
 Εἰς τί δὲ ἡ καρδία σου ἐπλάσθη καλητέρα;
 Ὅποῖαν πράξιν ἔβαλον ἐνάρετον εἰς χρεῖσιν;
 Ἄρα τῆς συνειδήσεως ὑπάρχω χωρὶς τύψιν;

Περὶ Συνειδήσεως.

Κατὰ τῆς συνειδήσεως ἐμπόδιον δὲν τάττει.
 Αὐτὴ εἰς τὴν καρδίαν σου χαρὰν ἢ λύπην πλάττει.
 Εἶναι τῶν ἔργων σου κριτὴς, τῆς λύπης σου ὁ ὄρμος·
 Ὁ μάρτυς καὶ ὁ ἐλεγχῶν, καὶ πράξεών σου νόμος.

Ἡ ΠΡΟΣ ΖΩΑ ὩΜΟΤΗΣ ΤΙΜΩΡΗΜΕΝΗ.

Ἐνας σκύλον, ὅστις ἐπατήθη ἀπὸ ἀμαξάν,
 ἐσύρθη εἰς τὴν θύραν ἐνὸς πολίτου, εἰς τὴν ἐν Φιν-
 λάνδρα πόλιν Ἄξω. Ὁ δὲ υἱὸς τε, πρῶτον μὲν
 ἐλιθοβόλησε τὸν σκύλον, καὶ ἔπειτα τοῦ ἔχυσεν
 ἀγγεῖον βράζοντος νεροῦ. Οἱ ἄρχοντες τῆς πό-
 λεως λοιπὸν ἀπεφάσισαν νὰ τιμωρηθῆ ὁ σκληρὸς
 ὡς ἀκολούθως. Ἀφῶ ἐφυλακώθη ἀρκετὰς ἡμέ-
 ρας, ἐσύρθη ἔξω ἐμπροσθεν ὅλων τοῦ λαοῦ, εἰς τὸ
 παζάρι, ἀπὸ ἀξιοματικὸν τιμωρίας, ὁ ὅποῖός
 τοῦ ἀνέγνωσε καὶ τὴν κρίσιν τε· Ἄ Πάνθρωπε
 νεανίσκε! ἐπειδὴ δὲν ἐβοήθησες ἐν δυσυχῆς ζωῶν,
 ὅπου σοῦ ἐζήτησεν ὑπεράσπισιν μετὰ τὰς βωάς
 τε, καὶ ὅπου ἔλαβεν ὑπαρξίν ἀπὸ τὸν ἴδιον Δη-
 μιουργόν, ὁ ὅποῖός σου ἔδωκε ζωὴν, ἀλλ' ἐπρόσ-
 θεσες εἰς τὴν θλίψιν τοῦ ξενοχωρημένου πλάσμα-
 τός, καὶ τὸ ἐφόνευσες· ἡ πόλις σὲ κατεδίκασεν
 εἰς τὴν πρέπεσαν τιμωρίαν.»

Ἐκρέμασε τότε εἰς τὸν λαιμόν τε, ξύλον με-
 ταύτην τὴν ἐπανωγραφὴν· Ἄ Ἰδοὺ ὤμος καὶ ἀπάν-
 θρωπος νεανίσκος! Ἐπὶ τὸν ἔδωκε λοιπὸν εἴκοσι
 πέντε κτυπήματα, καὶ πρὶν τοῦ ἐπρόσθεσεν ἄλλα
 τόσα, τοῦ ὠμίλησε πάλιν οὕτως· Ἄ Πάνθρωπε!
 σὺ τώρα ἠσθάνθη μικρῶτατον μέρος τοῦ πόνου,
 ὅπου ἐτιμώρησες ἐν ἀφίλον ζωῶν, εἰς τὴν ἄραν
 τοῦ θανάτου. Καθὼς σὺ ἐπιθυμεῖς ἔλεος ἀπὸ
 τὸν Θεὸν ἐκεῖνον, ὅστις ἐπλάσε πάντα τὰ ἐμφυ-
 χα, μάθε τὴν ἀνθρωπότητα διὰ τὸ μέλλον!»

ΠΡΩΤΟΣ ΨΑΛΜΟΣ.

Ἐκεῖν⊕ εἶν' εὐτυχισμέν⊕,
Ὅπωϋ εἰς ἦθη ἀσεβῶν,
Δὲν εἶναι παραδεδομέν⊕,
Οὔτε ἐνώθη μετ' αὐτῶν.

Καὶ οὔτε βούλεται νὰ εὐγῆ,
Ἐκ τῶν φρονίμων συμβεβλῶν,
Ὅδον δὲ θέλει ν' ἀποφεύγῃ,
Τῶν σκολιῶν ἀμαρτωλῶν.

Τὸ θέλημά του ὑποτάττει,
Εἰς πάντα, νόμῳ τοῦ Θεοῦ,
Καὶ πάντα κατ' ἐκεῖνον πράττει,
Εἰς ὅλην τὴν ζωὴν αὐτοῦ.

Καὶ εἶν' ὡς τὸ πεφυτευμένον
Δένδρον, πλησίον τῶν πηγῶν,
Μὲ φύλλα κεκαλλωπισμένον,
Καὶ μετ' ἀνθέων καὶ καρπῶν.

Τώρα μὲν δίδει τὸν καρπὸν τε,
Κατὰ τὰς ὥρας τοῦ καιρῆ,
Τώρα δὲ αὖξει τὸν βλαστόν τε,
Μέχρι νεφῶν τοῦ οὐρανοῦ.

Ὁ δ' ἀσεβὴς ταχέως πίπτει,
Ὡς κόνις καὶ σποδὸς τῆς γῆς,
Ὅπωϋ ὁ ἀνεμ⊕ ἐκρίπτει,
Ἀπὸ τὸ πρόσωπον αὐτῆς.

Καὶ οὔτε εἰς ζωὴν δευτέραν,
Τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ,

Νὰ χαίρῃ μέλλει τὴν ἡμέραν,
Μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ.

Διότι ὁ Θεὸς γνωρίζει,
Τὴν τῶν δικαίων βιοτήν·
Τῶν δὲ κακούργων ἀφανίζει,
Μὲ τὴν τελείαν τελευτήν.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ
διὰ ν' εὐχαρισῇ τινας, καὶ νὰ πολιτεύεται
εἰς τὸν κόσμον.

Ἄν θέλῃς νὰ ἦσαι εὐτυχῆς, καὶ νὰ γένῃς ἐπι-
φελῆς εἰς τὸν κόσμον, φοβοῦ τὸν Θεόν, ἃς εἶσαι
πιστὸς εἰς τὸν βασιλέα σε, καὶ ἀπέρνα τὴν ζωὴν
σε ὡς ἄνθρωπος τιμημένος, ἡσυχόστε καὶ ἀγαθός.

Ἄν τινας διὰ χάρισσε κάμη τρία πατήματα,
ἔσὺ κάμη τε ἕξ, διὰ νὰ τοῦ δείξῃς τὴν πρὸς αὐ-
τὸν εὐγνωμοσύνην σε.

Ἄν δὲν ἔχῃς ὑπάρχοντα καὶ τύχην, γίνε ἀξι-
ος νὰ ἀπολαύσῃς· διότι κάμνοντας πάντοτε
καλὸν, καὶ κοπιᾷζοντας ἐντίμως, ἴσως θέλεις
φωτίσει τὴν τυφλὴν τύχην.

Ὅταν ἔχῃς νὰ ἐλέγξῃς καὶ νὰ διορθώσῃς τινὰ,
μὴ τὸ κάμησ καὶ ἔμπροσθεν ἄλλων ἀνθρώπων·
διότι δείχνεις ὅτι μισεῖς αὐτὸν, περισσότερο ἀπὸ
τὰ σφάλματά τε.

Ὅσον καὶ ἂν προφυλάττησαι εἰς τὴν ὁμιλίαν,
ποτὲ δὲν προφυλαττεσαι ἀρκετά. Ἐνας λόγ⊕

ὅπου ἔφυγεν ἐκ τοῦ σώματος σε, ἀπὸ ἀσοχασίαν,
ἢ διὰ περιγέλοιον, καθὼς ἀκόμη καὶ μία ἀπρε-
πῆς ἀσειότης, προσενεῖ μεγάλην ζημίαν εἰς ἐκεῖ-
νον, ὁ ὅποιος, λέγωντάς τα, ἐνόμιζε νὰ λάβῃ
ἔπαινον καὶ τιμὴν.

Κάμε φίλος ὅσους ἐμπορεῖς· ἀλλ' εἶναι τόσον
ὀλίγοι οἱ ἀληθινοὶ, ὥστε δὲν πρέπει ν' ἐμπιστεύσαι
κατὰ πάντα εἰς ὅλους. Εἰς τὸν ἑαυτόν σε εὕρισ-
κεις τοὺς καλλιτέρες φίλους σε, ἀν πληρώσης
τὰ χρέη σε πρὸς τὸν Θεόν, καὶ πρὸς ἐκείνους, με-
τὸς ὁποίους ἔχεις νὰ ζήσης.

Μὴ προσκολλᾶσαι εἰς τὸν κόσμον, καὶ μὴ τὸν
ἀγαπᾶς ἀτάκτως· διότι βραχὺς εἶναι ὁ καιρὸς
ὅπου ἔχεις νὰ κατοικήσης εἰς αὐτόν. Ἐκεῖνος
ὅστις ταξιδεύει, δὲν πρέπει νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν
πρώτην εὐμορφον πολιτείαν ὅπου εὕρισκῃ εἰς τὴν
ὁδόν τε, ἐπειδὴ ἤξεύρει ὅτι ἔχει νὰ ἀπεράσῃ ἐμ-
πρὸς, καὶ νὰ ὑπάγῃ μακρύτερα. Ἀπερνᾷ δὲ ὁ
ἄνθρωπος εἰς τὴν ἀιδιότητα, καὶ ἀς ἐτοιμασθῇ
λοιπὸν διὰ τὴν τελευταίαν τε μεταβολήν!

ΝΟΥΘΗΣΙΑΙ ΠΑΤΡΟΣ ΠΡΟΣ ΥΙΟΝ.

Πρὸ πάντων τὸν Θεὸν νὰ εὐλαβῆσαι,
Ἐπειτα τοὺς γονεῖς σε νὰ εἰδῆσαι.
Τοὺς διδασκάλους σου νὰ εὐφημίζης,
Κι ὡς εὐεργέτας σε νὰ τοὺς νομίζης.
Ἴδὲ νὰ ὁμιλῆς χωρὶς ψευτίαν.
Λάλει τὸν λόγον σε με εὐταξίαν.

Τὸ ψεῦδος ἔπαινον δὲν σοῦ προσάπτει,
Καὶ σὲ τὸν ἴδιον ἐξόχως βλάπτει.

Καθημερούσιον τὸν ἑαυτόν σε,
Γύμναζε ἑμμελως εἰς φωτισμόν σου.
Εἰς δὲ τὴν αὐξήσιν τῆς προκοπῆς σε,
Ἄς ἦν' χρηστότης τῆς διαγωγῆς σε.

ΕΚΛΟΓΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΓΝΩΜΩΝ.

Ἡ ὠραία μὲν, ἀμαθὴς δὲ γυνή, τί εἶναι παρ'
εὐμορφον ἀγαλμα, ἀνευ λόγου καὶ ζωῆς;

Τὰ μὲν κάλλη καὶ πλοῦτη φεύγουσι δραμαίως·
ἡ δ' ἀρετὴ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Ἡ συνήθεια συγχωρεῖ πολλὰ ἄτοπα, καὶ ὑπο-
δελόνει τὸ πᾶν· ἀλλὰ αἱ περιποιήσεις, δὲν συν-
τροφεύονται ἀεὶ μετὰ τὴν εἰλικρινείαν.

Ἄν εἰς τὴν καρδίαν εὐρεθῶσιν αἱ φλόγες τῆς
φιλοδοξίας, εἰς τὸ καλόν, ὧ εὐχαρίστησις καὶ
ἡσυχία νοός!

Ὅποταν συλλογίζεται ἡ δεισιδαιμονία, καὶ
διδάσκει ἡ ἀμάθεια, μὴ θαυμάζης ἀν' ἡ ἀμφιβο-
λία νομίζεται βεβαιότης.

Ἡ ἀρετὴ καὶ τιμὴ εἶναι ἀγαπητοὶ δίδυμοι· καὶ
ὁ φωσφόρος λάμπων εἰς τὴν ἀνατολήν, δὲν εἶναι
ὠραιότερος ἐκείνων.

Ὅλίγοι καταλαμβάνουν ὀρθῶς τὴν τιμὴν· διό-
τι, ὅποιος δὲν εἶναι ἐνάρετος, μήτε εἶναι τίμιος.

Ζήτει τὴν ἀρετὴν, μᾶλλον παρὰ τὸ χρυσίον· καθότι τοῦτο, ἀν καὶ λάμπη, εἶναι μικρότερον ἐκεῖνης· ἢ γὰρ ἀρετὴ εἶναι ἐνδοξότατον βραβεῖον.

Ἡ προπετής κὶ αἰσχροὶ ὁμιλίαι, εἶναι ἀναπολόγηται· διότι ἡ ἔλλειψις τῆς εὐπρεπείας, εἶναι ἔλλειψις κὶ τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Ἄφες πᾶσαν ξένην διάλεκτον, ἐν ὅσῳ δὲν ἰξεύρεις τὴν ἐδικήν σου· εἶναι γὰρ ἀτιμία τινὲς τὸ νὰ μὴ γινώσκῃ ἀκριβῶς τὴν ἰδίαν τε γλῶσσαν.

Πολλοὶ ἐπιθυμοῦν νὰ ζῶσι μακρὰν, ἀλλ' ὀλίγοι νὰ ζῶσι καλῶς· κὶ πλεῖστοι ζητοῦν τὴν εὐδαιμονίαν εἰς τοῦτον μὲν τὸν κόσμον, ὀλίγοι δὲ εἰς τὸν μέλλοντα.

Ἡ ἀσχημοσύνη εἶναι πάντοτε αὐτοκρατάκριτος· ἢ δὲ σεμνότης κὶ τὸ κόσμιον εἶναι γλυκὰ σολῖδια εἰς τὸν θυλικὸν νοῦν.

Ὅποιος ζητεῖ μίαν σύζυγον, ζητεῖ κὶ συντροφον· πρέπει λοιπὸν αἱ νεανῖδες νὰ πλατίζωσι κὶ καλλωπίζωσι τὸ πνεῦμά των, μὲ ὠφελίμους γνώσεις.

Μὴ κρίνης περὶ τῆς ἐσωτερικῆς χρηστότητος, ἀπὸ μίαν πλασὴν ἀγιότητα, ἢ τὴν πολυλογίαν· διότι τὸ λαμπρὸν δὲν εἶναι πάντοτε κὶ χρυσίον.

Τὰ μικρὰ πνεύματα ὁμοιάζουσι μὲ τὰ μικρὰ φλασκία· ἐπειδὴ κὶ τὰ δύο κάμνουνσι μέγαν ταραγμὸν, ὅταν ἐκχύνουσι τὸ περιεχόμενον.

Ὅλαι αἱ πράξεις, ἀν καὶ ἐσωφελεῖς, εἶναι κακοῦθεις ἐνώπιον Θεοῦ, ὅπῳταν πηγάζουσι ἀπὸ κακόν τι κινήτόν.

Ἐκεῖνη ἡ ταπεινοσύνη, ἣτις ζητεῖ νὰ θεωρηθῆται, δὲν εἶναι ἡ πρωτίστη· εἰλικρινὴς μὲν δύναται νὰ εἶναι, ἀλλ' εἶναι κὶ ἀτελής.

Μὴ σαλπίσσης ἔμπροσθέν σου, μήτε εἰπῆς· ἔλθε κὶ ἴδε πόσον ἐγὼ εἶμαι ταπεινός.

Ὁ πτωχὸς χριστιανὸς, μαχόμενος μὲ τὸν διάβολον κὶ τὰ φυσικὰ πάθη, ἔχει πλέον ὀρθὰς ἰδέας περὶ τοῦ πολέμου, ἀφ' ὅ,τι εἶχεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, κὶ ἐκστρατεύεται εἰς ἐνδοξότερον ἀγῶνα.

Βλάπτουσι τοὺς ἀνθρώπους, οὐχὶ τόσον τὰ πράγματα, ὅσον τὰ περὶ τῶν πραγμάτων δόγματατες.

Ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε δύο αὐτιά, κὶ μίαν μόνην γλῶσσαν, ὅπως ἀκούωμεν πολὺ, κὶ νὰ λέγωμεν ὀλίγον.

Ἀπέχε τὴν συντροφίαν ἐκεῖνης, ὅστις δὲν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἰδικήν τε τιμὴν· ὅποιος γὰρ δὲν ἀποβλέπει τὸν ἰδίον τε χαρακτῆρα, μήτε τῷ μέλει διὰ ἐκεῖνον τῶν ἄλλων.

Τὰ μόνον ἦθη φανερόνεσι τὸν ἀληθῶς εὐγενῆ· τὸ δὲ χρυσίον καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια, ἀνευ τῆς γνησίης χρησοθηθείας, εἶναι τελεία μεταιότης.

Ἡ γνησία εὐσέβεια εἶναι εὐμορφώτερον καλλωπισμὸς εἰς τὴν γυναῖκα, παρ' ὅλα τὰ σολίδια εἰς τὰ τῆς Περσείας μεταλλεῖα.

Πλούσιοι μὲν δύνασθε νὰ εἴσθε, οὐχὶ δὲ ὅμως καὶ εὐχαρισημένοι· ἀληθὲς γὰρ εἶναι ὅτι, οἱ θησαυροὶ δὲν ἀποδιώκσι τὰς ἀδημονίας.

Δύσκολον εἶναι ν' ἀποφασίσῃ τις, ἀν' ἡ μεγαλητέρα τῆς ἀγχινοίας ἔλλειψεις φαίνεται εἰς τὸ γράφειν, ἢ εἰς τὸ κρίνειν.

Τὸ θεῖον βλέμμα ἀτενίζει εὐμενῶς, καὶ εἰς τοὺς εὐμόρφους καὶ ἀσχήμους· οὐδέποτε λοιπὸν νὰ περιπαίξῃς μῆτε τὴν δυσμορφίαν, ἀλλ' οὔτε τὸ γῆρας.

Ἡ ἐγκαρδίᾳ θρησκεία εἶναι ὁ φίλος τῆς ζωῆς, ἡ ἀκμὴ τῆς υἰείας, ἡ ἀνάπαυσις τοῦ πτωχοῦ, καὶ τοῦ πλυσίς ὁ θησαυρός.

Ἡ ἀληθὲς σοφία τόσον ὑπερέχει τὴν ἀμάθειαν, ὅσον ἡ ἀρετὴ τὴν κακίαν, καὶ ἡ ἀγάπη τὸ μῖσος.

Ὁ Ξέρξης, μὲ τοὺς μυρίους τε, ἐξαίφης συχυσμένον, σαφῶς δεικνύει τὸ ἄσατον ὅλης τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως.

Ἡ νεότης εἶν' ὁ καιρὸς διὰ τὴν σπεδὴν· ἔρχονται γὰρ μετὰ ταῦτα πλεῖσαι μέριμναι καὶ ἐνοχλήσεις, αἵτινες τὴν ἐμποδίζεν ἐξ ἀνάγκης.

Ἐνίστε ἀπαντῶμεν ζηλωτὰς τόσον εὐσεβεῖς,

ὡς ἀποδιώκεν ἔξω τῆς καρδίαςτων καὶ τὴν ἀγάπην, καὶ φιλίαν· ἡ δὲ τοιαύτη εὐσέβεια δὲν ἔρχεται οὐρανόθεν.

Μὴ κολακεύσαι ὅτι ἔχεις τὴν εἰς τὸν Χριστὸν πίσιν, ἀν' δὲν ἔχῃς καὶ τὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν σου ἀγάπην.

Ἡ ἀσφαλεστέρα μεθοδὸς τοῦ νὰ πλανᾶται τις, εἶναι νὰ φαντάζηται τὸν ἑαυτὸν τε σοφώτερον καὶ φρονιμώτερον ἄλλων.

Ἡ ὑπερηφάνεια δὲν θέλει νὰ χρεωσῇ, μῆτε ἡ φιλαυτία νὰ πληρόνη.

Ἡ σοφία καὶ φρόνησις εἶναι πρὸς τὸν νοῦν, ἔτι τὸ χρησοῦντες φέρισμον εἶναι πρὸς τὸ σῶμα.

Ὅποιος δὲν εὐρίσκει τὴν εὐχαρίστησιν εἰς τὸν ἑαυτὸν τε, καὶ εἰς τὴν οἰκογένειάν τε, ματαίως τὴν ζητεῖ ἀλλαχόθεν.

Ἡ μεγαλητέρα σοφία ἴσεται, εἰς τὸ νὰ εἴμεθα εὐαίσθητοι τῆς ἰδίας μας ὀλιγοφροσύνης καὶ ἀμαθείας.

Οὐδέποτε ν' ἀφήσῃς ἕως αὔριον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δύνασαι νὰ ἐκτελέσῃς σήμερον· ἡ γὰρ ἀργοπορία εἶν' ὁ κλέπτῃς τοῦ καιροῦ.

Πάμπολλοι μὲν ὀδύρονται διὰ τὴν κακὴν τῆς μνήμην, ὀλίγοι δὲ παραπονοῦνται διὰ τὴν κακὴν τῆς κρίσιν, γλῶσσαν, ἢ καρδίαν.

Ὁ ἐνάρετος δοκιμάζει περισσοτέραν εὐδαιμο-

νίαν εἰς τὸ συγχωρεῖν, παρὰ εὐχαρίστησιν εἰς τὸ
να ἐκδικεῖται.

Μὴ εἴπω ποτε πρᾶγμα, τ' ὅποῖον ἐδύνατο νὰ
βλάβῃ τὸ ἀγνὸν ὡτίον· διότι ἡ αἰσχρολογία
ἀποκαλύπτει οὐ μόνον τὴν κακίαν, ἀλλὰ καὶ
τὴν ἔλλειψιν τοῦ ὀρθοῦ λόγου.

Εἰς τοὺς φθονερούς.

Ὁ μύρμηξ τὴν γνώμην ποτ' ἐσκληρύνθη,
Εἰς Δία ἠσέβησε καὶ ἐθρασύνθη,
Καὶ τοὺς θεοὺς λόγους ἀμέσως λαλεῖ·
Ὡς πότε ἀδικῶ τόνον νὰ ἦσαι;
Οὐτ' ἀνταμείβεις; εἰς ὕπνον κεῖσαι;
Κριμα ὁ κόσμῳ σὲ μέγαυ καλεῖ!

Λυπῆμαι ὅποταν εἰς οὐρανὸν ἄνω,
Τὸ ὄμμαυ αἴρω καὶ λοῖσιμὸς κάμνω,
Πόσον αἱ ὄρνεις πετοῦσι καλά·
Ἐγὼ δὲ τῶρα εἰς τόσους αἰῶνας,
Τὴν γῆν δαλεύω καὶ τὰς ἀμπελῶνας.
Ὁ ἀθλιῶ μένω χωρὶς τὰ πτερὰ!

Ὁ Τέτλιξ, τῆτο τὸ κάκιστον ζῶον,
Συγχίζει βῶντας τὸν ὀδοιπόρον,
Ἐνθα κακεῖθεν πετᾶ, τραγωδεῖ·
Καὶ δὲν τὸν μέλει διὰ τὸν χειμῶνα,
Οὔτε συνάζει εἰς τὸν σιτεῶνα·
Ἐχώντας χάριν τὰ πάντ' ἀμελεῖ.

Ἐγὼ δ' εἰάν εἶχον χάριν τοιαύτην,
Βέβαια ἔβανον εἰς ἔργον ταύτην,

Κ' οὐτ' ἔλειπ' ἐν κόσμῳ παραμικρόν.
Καθεὶς ἀγαπᾷ τὴν οἰκονομίαν·
Ὡ Ζεῦ! σὺ ἔχεις τὴν πληρεξυσίαν,
Ἐλεῶ κάμε νὰ γένω πτηνόν.

Ζ. Ἐρμῆ! τίς λαλεῖ τόσ' ἀθυροσόμως;
Ε. Ὁ μύρμηξ ὁ μέγας σε οἰκονόμῳ,
Νὰ πετᾷ θέλει καθὼς τὰ πτηνά.
Ζ. Εἰς πάντα ἔθεσα ὄρος καὶ νόμον,
Πλὴν ν' ἀδικήσω με τὸν οἰκονόμον;
Θέλω, ὀγλήγωρ' ἄς κάμη πτερὰ.

Καὶ τοτ' εἰς τοὺς μύρμηκας περιυφίξει,
Τὸ δῶρόν τι δείχνει, τοὺς ταλανίζει,
Φωνάζει, πετῶντας μὴ προσεχῶς—
Ἐσεῖς δὲ μένετε ἔτι ἀπτώνηες,
Καὶ κωχελεῖς εἴσθε ὡς οἱ κιφῆνες·
Πίπτει πετῶντας δ' εἰς φλόγα πυρός!

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΑΙ.

Ἀνθέμιῳ. Ὁ Ἰακώβ ἠγάπα τὸν Ἰωσήφ
περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους υἱούς του· διότι
ἦτον ἀγαθώτερος ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς τε, καὶ υἱὸς
τῆς ἀκριβοῦς τε Ῥαχὴλ· ἀλλ' ἐμισήθη ἀπὸ τοὺς
ἀδελφούς του διὰ πολλὰ αἰτία. Μίαν ἡμέ-
ραν ὁ Ἰωσήφ τοὺς εἶδεν ὅπου ἔκαμνον καικόν τι
ἔργον, καὶ τὸ ἐφανέρωσεν εἰς τὸν πατέρα των τὸν
Ἰακώβ· ὅθεν ἐθύμωσαν οἱ ἀδελφοί τε. Μίαν ἄλ-
λην ἡμέραν τοὺς εἶπεν· ἐνυπνιάσθην ὅτι εἴμεθα
εἰς τὸν ἀγρὸν, καὶ ἐδύναμεν τὰ δράγματατά μας·

ἀλλ' ὅλα σας τὰ δράγματα ἐκλιναν ἔμπροσθεν εἰς τὸ ἐδικόν μου. Ἐνυπνιάσθην δὲ ἄλλην φοράν ὅτι ὁ Ἡλιός, ἡ Σελήνη, καὶ ἕνδεκα ἀστέρες με ἔπροσκίνην. Ἄν καὶ ὁ Ἰακώβ ἐσοχάσθη ὅτι αὐτὰ τὰ ἐνύπνια τοῦ Ἰωσήφ ἦσαν παρὰ Θεοῦ, τὸν ἠλεγξεν ὅμως διὰ τὴν ἐδιηγήθη, λέγωντάς τε· νομίζεις ὅτι ἡ μήτηρ σε, καὶ ἐγὼ, καὶ οἱ ἀδελφοί σε νὰ γίνωμεν δούλοισι; Οἱ δ' ἄλλοι υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἦσαν πολλὰ θυμωμένοι κατὰ τοῦ Ἰωσήφ. Πηγαίνοντες λοιπὸν ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν πολλὰ μακρὰν νὰ βοσκίησεν τὰ πρόβατά των, ἶδαν ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς τὸν Ἰωσήφ, ἀπεσαλμένον ἀπὸ τὸν Ἰακώβ, διὰ νὰ μάθη αἰς ὑγιαίνειν, καὶ εἶπον·—ἰδοὺ ὁ ἐνυπνιασθέντας, αἰς τὸν φονεύσωμεν. Ὁ Ῥεβὴμ, ὅστις δὲν ἦτον τόσον κακὸς ὅσον οἱ ἄλλοι, εἶπε·—μὴ τὸν φονεύσωμεν, ἀλλ' αἰς τὸν ρίψωμεν εἰς ἐκεῖνον τὸν θάβυν λάκκον· διότι ὁ Ῥεβὴμ ἐβούλετο ν' ἐπισρέψῃ τὴν νύκτα, διὰ νὰ τὸν ἐκβάλῃ ἀπὸ τὸν λάκκον· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐκεῖν ἀνεχώρησεν, οἱ λοιποὶ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ εἶδαν ὅπου ἤρχοντο κάποιοι πραγματευταί, οἱ ὁποῖοι ἐπήγαιναν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἐκβαλαν οὖν τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ τὸν λάκκον, καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς αὐτοὺς τοὺς πραγματευτάς. Τὸ βράδυ ὅταν ἐπέσρεψεν ὁ Ῥεβὴμ διὰ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰωσήφ, μὴν εὐρίσκοντάς τον, ἐλυπηθή πολλὰ καὶ ἔκλαυσεν. Οἱ δὲ ἀδελφοί τε ἔλαβον τὰ ροῦχα τοῦ Ἰωσήφ, καὶ βρέχοντές τε εἰς

τὸ αἷμα ἐνὸς ἐρίφου, τὰ ἔσειλαν τῷ Ἰακώβ, ὁ ὁποῖός ἐπίστρευσεν ὅτι κανένα θηρίον κατέφαγε τὸν Ἰωσήφ, καὶ αὐτὴ ἡ εἶδησις τοῦ ἔπροξένησε μεγάλην λύπην.

Παῦλος. Τάχα πρέπει νὰ πιστεύωμεν τὰ ὁράματα;

Διδάσκαλος. Ὅχι ἀγαπητέμοι, αὕτη εἶναι ἡ μεγαλητέρα μωρία τοῦ κόσμου. Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ὁ Θεὸς μετεχειρίσθη ἐνίοτε τὰ ἐνύπνια, διὰ νὰ φανερώσῃ τὴν θέλησίν τε εἰς τοὺς δούλους τε· ἀλλ' ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἄξιοι νὰ ἐλπίζωμεν παρομοίως χάριτας· καὶ ἔπειτα τοῦτο εἶναι πολλὰ σπάνιον, καὶ δὲν συνέβη παρὰ εἰς πράγματα πολλὰ ἀναγκαῖα.

Φίλιππος. Γνωρίζω ἀνθρωπὸν τινα, ὃς τις ἐξηγεῖ τὰ ἐνύπνια. Χύνει μερικὸν καφὲν εἰς τὴν τράπεζαν, καὶ ἔπειτα ἐξηγεῖ αὐτὸν τὸν κεχυμένον καφὲν, καὶ προλέγει εἰς τοὺς φίλους τε ὅσα μέλλουσι νὰ τοὺς συνέβῃ. Αὐτὸς καλεῖται...

Δ. Δὲν πρέπει ποτὲ, ἀγαπητέμοι, νὰ ὀνομάζωμεν τὸν ἀνθρωπὸν, ὅταν λέγωμεν δι' αὐτὸν πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν τοῦ προξενούσι τιμὴν· ἐπειδὴ ἐκεῖν εἶναι ἄγνωστος, πρέπει νὰ προσέχωμεν νὰ μὴ φανερώσωμεν τὸ ὄνομά τε. Ἐνθυμηθῆτε καλά, ὦ παιδιά μου, ὅτι μόνος ὁ Θεὸς προγνωρίζει τὰ μέλλοντα. Εἶναι λοιπὸν μωρὸς ὅποιος πιστεύει ὅτι ἕνας ἀνθρωπὸς δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν Θεὸν νὰ τοῦ ἀποκαλύπτῃ τὰ

μέλλοντα κάθε φοράν, ὅπου ἤθελε χύση καφὲν ἐπάνω εἰς μίαν τράπεζαν. Ὁ φρόνιμος πρέπει νὰ ἐμπαίξῃ αὐτὰς τὰς δεισιδαιμονίας.

Εὐλόγιος. Ὅμως αἱ ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας κάμνεσί τινες εἰς τὰ ἐνύπνια, ἐνίοτε ἀληθεύει.

Δ. Ναί· ἀλλὰ κατὰ συμβεβηκός, καὶ μίαν φοράν εἰς τὰ χίλια· ὅθεν εἶναι ἀφροσύνη νὰ λυπῆται τις, ἢ νὰ χαίρῃ ἐξ αἰτίας ἐνὸς ὄνειρου. Ἀλλὰ τώρα αἰς ἀκολουθήσωμεν τὴν Ἱστορίαν τοῦ Ἰωσήφ.

Π. Οἱ πραγματευταί, οἱ ὁποῖοι ἠγόρασαν τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἐπώλησαν εἰς τινὰ μέγαν Αὐθέντην τῆς Αἰγύπτου. Ὁ οὖν Ἰωσήφ δούλος ὢν, ἀπεφάσισε νὰ ὑπηρετῇ πιστῶς τὸν κύριόν τε, ὅστις ὠνομάζετο Πεντεφρῆς, καὶ οὕτως ἀπέκτησε τὴν ἀγάπην τε. Ὁ Πεντεφρῆς εἶχε μίαν κακώτροπον γυναῖκα, ἢ ὁποῖα ἠθέλησε νὰ βιάσῃ τὸν Ἰωσήφ νὰ κάμῃ ἀτιμίαν εἰς τὸν αὐθέντην τε· ἀλλ' ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ πράξῃ τὸ αἰσχρὸν ἔργον· ἢ δὲ γυνὴ τοῦ Πεντεφρῆ, θυμωμένη ἐναντίον τε, εἶπε πρὸς τὸν ἀνδρατὴς ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἠθέλησε νὰ τὴν βιάσῃ. Ὁ Πεντεφρῆς μὴν ἤξεύρωντας ὅτι αὐτὴ ἦτον συκοφαντία, ἐθυμώθη πολλὰ κατὰ τοῦ Ἰωσήφ, καὶ ἐπρόσαξε νὰ φυλακθῇ. Ἐμεινεν οὖν πολὺν καιρὸν εἰς τὴν φυλακὴν· ἀλλ' ὁ ἀρχιδεσμοφύλαξ, παρακινήμενος ἀπὸ τὴν ἀρετὴν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἠγάπα πολλά. Ἦσαν εἰς τὴν αὐτὴν φυλακὴν δύο ὑπηρεταὶ τοῦ

Φαραὼ Βασιλέως τῆς Αἰγύπτου. Ὁ μὲν εἰς οἰνοχόος του, ὁ δὲ ἕτερος ἀρχισιτωποῖός. Μίαν ἡμέραν ὁ οἰνοχόος εἶπε πρὸς τὸν Ἰωσήφ· ἐνυπνιάσθην ὅτι εἶχα μερικὰ ὠραιότατα σαφύλια, καὶ τὰ ἔσιφα εἰς ἐν ποτήριον, καὶ ἔπιεν ὁ Βασιλεὺς τὸν ζωμόν των. Ὁ δὲ Ἰωσήφ εἶπεν αὐτῷ· τοῦτο τὸ ὄνειρον δηλοῖ ὅτι ὁ Βασιλεὺς θέλει σὲ συγχωρήσει, καὶ θελεῖ σοὶ ἐπιτρέψει τὴν ἀξίανσιν. Ὅταν ὑπάγῃς εἰς τὴν Αὐλὴν, παρακαλῶσε νὰ ὁμιλήσῃς τοῦ Βασιλέως, διὰ νὰ μὲ ἐκβάλῃ ἀπὸ τὴν φυλακὴν, ἔπειδὴ εἶμαι ἀθῶος. — Μέλλει ν' ἐξακολουθήσῃ.

ΑΠΟΚΡΙΣΙΣ ΤΟΥ ΙΩΒ.

ὦ Πλασουργέ! ἐλέησόν με,
Κατὰ τὸ ἔλεος τὸ σόν.
Σὺ ὁ Θεὸς συγχώρησόν με,
Τὸν ἀσθενοῦντα καὶ τυφλόν.
Ἀκούω Σοῦ φωνὴν τὴν θεῖαν,
Εἰς ταύτην με τὴν δυσυχίαν,
Καὶ τὴν χρησότητα ὄρω,
Τῆς ἄκρας Σοῦ μακροθυμίας,
Καὶ τῆς μεγάλης εὐσπλαχνίας·
Πλὴν, τί νὰ λέξω; ἀσθενῶ.

Πῶς νὰ ὑψώσω τὴν φωνήν με,
Καὶ σοχασμόν με νὰ εἰπῶ,
Πρὸς Σέ, Θεέ, τὸν ποιητήν με;
Σὺ εἶδας πάντ' ὅσα νοῶ.

Σὲ μόνον πρέπει νὰ δοξάζω,
Νὰ ἀνυμῶ νὰ ἐκθειάζω.

Ὡ πόσον εἶναι ἔρασόν!
Τὸ νὰ βυθίζω εἰς τὰς αἴνας,
Τοῦ Σοῦ ὑπερβασίς σθένους,
Τὸν ταπεινόν με λοισμόν.

Σὺ ὁ τῆς Γῆς τὰ μέτρα γήσας,
Εἰς τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
Καὶ ὁ τὴν θάλασσαν πεδήσας,
Διὰ τῆς μόνης προσαγῆς·
Τὰ χόρτα διὰ σε βλασάνει,
Καὶ δένδρα τὸν καρπώντες κάμνει,
Κ' ἀπόρρητον εἶναι τὸ πῶς.
Σὺ εἶσαι πάντων ἡ αἰτία,
Θνητῶν τ' ἀγγέλων θυμηδία,
Σὺ εἶ ζωὴ, σὺ εἶ τὸ φῶς.

Ὁ ἥλιος Σοὶ ὑπακούει,
Καὶ τῶν ἀσέρων ἡ πληθύς.
Τίποτε δὲν Σὲ παρακούει,
Τὰ σύμπαντα κινεῖς εὐθύς.
Οἱ ἄγγελοι Σοὶ πειθαρχῶσι,
Μὲ ὕμνους Σὲ δοξολογῶσι,
Πᾶσα πνοὴ Σὲ ἀνυμνεῖ.
Τὸ βλέμμα σε ζωογονεῖμας,
Ἄλλῶς παύει ἡ πνοήμας·
Σὺ εἶπουν, ἔση, εἰς αἰεῖ.

Ὅσῳταν ἐννοῶ θαλάσσης
Τὸν πάτον καὶ τὰς συσροφάς,

Ἡ θεωρῶ τῆς γῆς ἀπάσης
Τὴν γᾶσιν, καὶ ἔρανεν τροπᾶς,
Πλανήτων, Κομητῶν τὸ τέρας,
Καὶ τὰς τῆς ἔρανοῦ ἀσέρας,
Ὁ νοῦς μου τότ' ἐλλιγιῖα.
Θαυμάζω μὲν τὴν εὐταξίαν,
Καὶ Σοῦ τὴν ἀπειρον σοφίαν,
Σὺ ταῦτα δ' οἶδας, Ποιητά.

Τοῦ μονοκέρατος τρομάζει
Τῆς ῥώμης τε τὸ σθεναρόν.
Ἄλλὰ οὐχ ἦτλον μᾶς θαυμάζει
Καὶ ἓνα ἔντομον μικρόν.
Ὡ τῶν μεγάλων θαυμασίων!
Ὡ τῆς λεωτότητος νευρίων!
Δέν φθάνει ἡ ἰσχὺς τοῦ νοῦ.
Εἰς κάθε ἀπὸ τὰ Σὰ ἔργα,
Κ' εἰς τὸ μικρόν καὶ εἰς τὸ μέγα,
Σὺ εἶσαι μέγας πανταχοῦ.

Αἱ χάριτες ζῶων τῶν ἄλλων,
Εἶναι μικραὶ πρὸς τὰς ἡμῶν·
Μᾶς ἔδωκας, ἐκείνων μᾶλλον,
Τὸν λόγον καὶ τὸν λοισμόν.
Καὶ διὰ τέτων τῶν χαρίτων,
Θαυμάτων σε τῶν ἀπορρήτων
Τὴν λάμπην βλέπομεν σκεθρῶς·
Ἐλπίζομεν τὴν εὐλογίαν,
Καὶ εὐσπλαγχνίαν σε τὴν θεῖαν·
Σὺ εἶ σοφία τοῦ παντός.

Ἁγιασθήτω τ' ὄνομά Σα,
 Ὡς ἐπαράνι πατήρ!
 Γενέσθω δὴ τὸ Φέλημά σου,
 Ὡς λυτρωτής σου καὶ Σωτήρ!
 Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με,
 Καὶ ἐν ζωῇ κατέστησάν με,
 Ἐμπρός σου δὲ εἶμαι σπυδοός.
 Κατὰ τὴν Σὴν δὲ εὐδοκίαν,
 Ὑπαρξίαν ἔχω καὶ ὑγείαν,
 Σὺ εἶσαι δὲ Παντοτεινός!

ΕΞΑΚΟΛΟΥΘΗΣΙΣ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ.

Μετὰ δὲ ταῦτα τὰ συμβεβηκότα, καὶ ὁ ἀρχι-
 σιτωποιὸς εἶπε τῷ Ἰωσήφ· καὶ ἐγὼ ἐνυπνιάσθην
 ὅτι ἔφερον ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλὴν μου ἐν κάνισρον
 γεμάτου ἀπὸ πῆταις, καὶ τὰ πετεινὰ ἤρχοντο
 νὰ τοὺς τρώγην. Ὁ Ἰωσήφ ἀπεκρίθη αὐτῷ·
 τοῦτο τὸ ὄνειρον δηλοῖ, ὅτι σὺ Φέλεις κρεμασθῆν,
 καὶ τὰ ὄρνεα Φέλιν φαίγη τὸ σῶμά σου. Ὅλα αὐ-
 τὰ συνέβησαν κατὰ τὴν πρόρρησίν τε· ἀλλ' ὁ
 οἰνοχόος ἐλησμόνησε τὸν φίλον τε Ἰωσήφ, ὅστις
 ἔμεινεν εἰς τὸ δεσμωτήριον.

Δ. Σεῖς βλέπετε, ὦ παιδία μου, ὅτι ὁ Θεὸς
 μετὰ τὸ μέσον αὐτῶν τῶν ἐνυπνίων, καὶ τῶν ἄλλων,
 περὶ τῶν ὁποίων Φέλομεν ὁμιλήσειν, ἐβούλετο νὰ
 φανερώσῃ τὴν ἀθωότητα τοῦ Ἰωσήφ, καὶ μετὰ
 τὸ τὰ Φαῦμα νὰ τὸν ἀνταμείψῃ, καὶ νὰ τὸν κά-
 μη εὐτυχῆ. Λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὅτι
 ὁ Θεὸς νὰ ποιῇ ποτὲ Φαῦματα εἰς μάτην, καὶ νὰ

φανερώσῃ τὰ μέλλοντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους χωρὶς
 ἀνάγκην· ὅθεν, πάλιν σαῶς λέγω, ὅτι εἶναι μεγά-
 λη ἀγνώστια νὰ πισεύῃ, ἢ νὰ ἐξηγή τις τὰ ὄνειρα,
 καὶ οἱ φρόνιμοι γελῶσι διὰ ὅλα τὰ πράγματα,
 ὅσα λέγουσίν τινες ἐπάνω εἰς ταύτην τὴν ὑπόθεσιν.

Εὐτυχόβαλ. Ἐγὼ εἶμαι ὠργισμένον κατὰ
 τοῦ οἰνοχόου, ἐπειδὴ δὲν ἐνθυμήθη τὸν ἀθλιὸν φί-
 λον τε Ἰωσήφ.

Δ. Ὅσοι ζοῦν εἰς τὴν Αὐλὴν τῶν Βασιλέων,
 δὲν αἰσθάνονται ποτὲ φιλίαν. Ἄλλο τίποτε δὲν
 ἐπιθυμοῦν, εἰ μὴ μόνον ν' ἀρέσκων εἰς τὸν Βασι-
 λέα, διὰ νὰ οἰκοδομήσων τὴν τύχην των. Λέγουσι
 πολλάκις ὅτι εἶναι φίλοι σου, καὶ ὅτι Φέλιν νὰ σὲ
 εὐεργετήσωσιν· ἀλλὰ μόλις ἐκβῆς ἀπ' ἐμπροσ-
 θέν των, σὲ ἀλησμονοῦν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει
 νὰ πισεύωμεν καὶς ὑποσχέσεις των, ἕως νὰ βε-
 βαιωθῶμεν ὅτι εἶναι ἐνάρετοι, καὶ πιστοί. Ὅμως
 εὐτυχῆς εἶναι ὅποιον δὲν ἔχει χρεῖαν ἀπ' αὐτούς.

Εὐ. Πῶς! τάχα ἄλλοι ἐκεῖνοι οἱ ἀρχόντες, οἱ
 ὁποῖοι ζοῦν εἰς τὴν βασιλικὴν Αὐλὴν, εἶναι ἀπα-
 τηλοὶ, καὶ πλάνοι;

Δ. Ὅχι, ἀγαπητέμοι, ὅσοι συχαίξουσιν εἰς
 τὴν βασιλικὴν Αὐλὴν, δὲν εἶναι ὅλοι ἀνθρώποι
 τῆς Αὐλῆς. Λέγονται Αὐλικοὶ ὅσοι ἔχουσιν τὴν
 φιλίαν τοῦ Βασιλέως, καὶ προσπαθοῦν νὰ πλου-
 τήσων μετὰ τὸ μέσον αὐτῆς τῆς φιλίας, φθονοῦντες
 ὅλους ἐκεῖνας, οἱ ὁποῖοι πλησιάζουσιν εἰς τὸν Αὐ-
 δέντην των.

Εὐ. Ἐὰν ἐγὼ ἤμην φίλος τοῦ Βασιλέως,
φαίνεταιί μοι ὅτι αὐτὴ ἢ φιλία δὲν ἠθέλε μὲ κάμη
φθονερὸν, καὶ κακότροπον, μάλιχα ἠθέλα ἔχη με-
γάλην χαρὰν νὰ εὐεργετῶ τὸν πλησίόν μου.

Δ. Φαίνεταιί σοι οὕτως, ἀγαπητέ μοι· ἀλλ' ἢ
φιλία τῶν Βασιλέων μεταβάλλει τὴν καρδίαν,
καὶ διὰ νὰ φυλάξῃ τις ἀγαθὴν διάθεσιν εἰς τὴν
αὐλήν, πρέπει νὰ εἶναι καταπολλὰ χρησὸς τὰ
ἤθη, καὶ εἰς ἄκρος ἐνάρετος· ἀλλ' ἄς ἔλθωμεν εἰς
τὰς Ἱσορίας μας. Στοχασθῆτε, ὦ παιδία μου,
ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐδούλευε πρὸς τὸν αὐθέντην τε, καὶ
τὸν ἀρχιδεσμοφύλακα, ἀν καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωσήφ
δὲν ἐγεννήθη δούλος, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν καλὴν πολι-
τείαυτε, ἀπέκτησε τὴν ἀγάπην των.

Εἰς Ψευδεῖς Ελπίδας.

Κόρη τις εὐπρεπὴς τὴν ὥραν,
Οὐσα ἐν ἀνθηρᾷ ἀκμῇ,
Ἐξ ἀγροῦ ἤρχετο εἰς χώραν,
Περιπατοῦσα μοναχῆ·
Ἐβάσα εἰς τὰ χεῖριά της,
Ἐνα σαμνίον τῆς κυρᾶς της,
Γεμάτον γάλακτος καλοῦ·
Ἐπέμφθη δὲ ἐπὶ ταυτοῦ,
Εἰς πόλιν, ἵνα τὸ πωλήσῃ,
Πωλῶντάς το λοιπὸν ὀπίσω νὰ γυρίσῃ,
Νὰ φέρῃ τῆς κυρᾶς τὴν γάλακτος τιμὴν,
Νὰ λάβῃ τὴν μισήν.

Περνῶντας ἀπὸ ἑνὰ τόπου
Σκιερὸν, ἴσαται ἐδῶ.
Ἐπέφερα, λέγει, πολὺν κόπον,
Πρέπει μικρὸν ν' ἀναπαυθῶ.
Εἰς ἕνα ὑψωμα καθίζεις,
Καὶ τὸ σαμνίον της σπρίζεις.
Ὁ ἔρωσ ἀπτεῖ της τὸν νοῦν,
Τὰ πέριξ πάντα τὴν πλανοῦν,
Αἱ ἀηδόνες κελαδοῦσι,
Ζέφυροι δροσεροὶ ἠδονικὰ φυσοῦσι,
Γλυκεῖαν εὐφροσύνην πᾶσι προξενῶν,
Ἐλπίδας τῆς γεννῶν.

Τὸ γάλα, λέγει, νὰ πωλήσω,
Λαμβάνω τὴν μιστὴν τιμὴν,
Νὰ ἀγοράσω, ὡς γυρίσω,
Ἐνα ἀρνίον μὲ αὐτήν.
Δὲν πρέπει νὰ τὴν ἐξοδεύσω,
Φορέματα ἵνα φορέσω,
Καθὼς τὸ κάμνεν περισσαί,
Διὰ νὰ δείχνωντ' ἔρασαί.
Πρέπει νὰ τὴν οἰκονομήσω,
Φρόνιμα, μὲ καιρὸν ἵνα καλῶ πλετίσω,
Νὰ κάμω κτήματα, καὶ ὑπάρχοντα πολλὰ,
Νὰ γένω καὶ κυρά.

Μεθ' ἕνα χρόνον, τὸ ἀρνίον
Γίνεται ἀρχετὰ καλόν,
Καὶ τὸ πωλῶ ἕνα φλωρίον,
Ἐπειτα δὲ μὲ τὸν καιρὸν,
Σοῦ πέρνω μίαν ἀγελάδα,

Τὴν βόσκω εἰς τὴν πεδιάδα,
 Καὶ τὴν προσέχω ἀκριβῶς.
 Ἄφ' οὗ τραφῆ ἔπιμελῶς,
 Ἡ ἀγελάδα δίδει γάλα,
 Τυρὶ καὶ βούτυρον, ἀκόμη δὲ καὶ ἄλλα,
 Καὶ τὰ πωλῶ μὲ τρόπων οἰκονομικόν,
 Καὶ κάμνω θηραυρόν.

Τότ' ἕνα σπῆτι ἀγοράζω,
 Καὶ εὐπρεπίζομαι καλά,
 Θεράπεινας ἐνοικιάζω,
 Καὶ χαίρομαι τὰ ἀγαθὰ.
 Ἐάν τινα δὲ ἀγαπήσω,
 Κ' εἰς γάμους τὸν ἐπιθυμήσω,
 Τὸν ὑπανδρεύομαι εὐθύς,
 Καὶ γίνετ' ἀνδρας με γλυκός.
 Ἄν κάμη δὲ νὰ χολοσκάζω,
 Ἄπὸ τὸ σπῆτί με τελείως τὸν εὐγάζω,
 Ναι, οὕτως τὸν κλυτῶ μὲ τοῦτο τὸ ραβδί.
 Κτυπᾷ σπᾷ τὸ σαμνί!

ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΜΑΘΗΤΑΙ.

Εὐ. Διδάσκαλε, ἤξεύρω μίαν Ἱστορίαν, καὶ ἂν μοὶ δώσης τὴν ἀδειαν, θέλω τὴν διηγηθῆν εἰς τοὺς συμμαθητάς μου. Αὕτη ἡ Ἱστορία περιγράφει ἐκεῖνο, ὅπου συνέβη εἰς τὸ Παρίσιον μίας Ἀρχόντισσας, ἣ ὅποια εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν Μητέρα με.

Δ. Ἐγὼ καὶ οἱ συμμαθηταί σε ἐπιθυμοῦμεν νὰ τὴν ἀκούσαμεν.

Εὐ. Ὅταν ἡ Μητέρα με ἦτον εἰς τὸ Παρίσιον, ἐγνώρισε μίαν Ἀρχόντισσαν, ἣ ὅποια ἔχει μίαν θυγατέρα, ἣτις ὀνομάζεται Ἰελία, καὶ εἶναι πολλὰ καλὴ κόρη. Δὲν ἔκαμε ποτὲ κακὸν κἀνενοσ, οὔτε εἰς αὐτὰ τὰ ζῶα· μάλιστα τῆς κακοφαίνεται ὅταν βλέπῃ τινα νὰ σκοτώσῃ ὡς καὶ μίαν μύϊαν. Αὕτη οὖν ἡ Ἰελία ὑπῆντησε μίαν ἡμέραν ἕνα δυσυχῆ σκύλλον, τὸν ὅποϊον μερικὰ παιδιά ἔσυρον μὲ σχοινί, διὰ νὰ τὸν ρίψουν εἰς τὸ ποτάμιον. Ὁ ἄθλιος σκύλλος ἦτο πολλὰ ἄπαστρος, καὶ λασπωμένος· ὅμως ἡ Ἰελία τὸν ἐλυπήθη, καὶ εἶπε πρὸς τὰ παιδιά· ἂν μοὶ δώσητε αὐτὸν τὸ σκύλλον, σαῶς δίδω ἕξ λίτρας. Ἡ δούλη της εἶπε· Κυρία με, τί τὸν θέλεις αὐτὸν τὸν σκύλλον οὕτως ἄπαστρον; Ναι, ἀπεκρίθη ἡ Ἰελία, εἶναι ἄπαστρος, ἀλλ' εἶναι δυσυχής· ἂν τὸν ἀφήσω, ποῖος νὰ τὸν σπλαγχνισθῆ; Ἐπρόσβαξε λοιπὸν νὰ πλύνῃ τὸν σκύλλον, καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὸ ἀμάξιόν της. Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸ ὄσπητιον, ὅλοι τὴν ἐπερίπαιζαν. Ἐκεῖνη ὅμως ἔλαβεν ὑπομονὴν, καὶ ἐφύλαξε τὸν σκύλλον τρεῖς χρόνους.

Μίαν νύκτα ἡ Ἰελία ἐκοιμάτο, καὶ ὁ σκύλλος πηδῶντας ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην, τὴν ἐτραβοῦσεν ἀπὸ τὸ φόρεμα, γαυγίζοντας τόσον δυνατῶς, ὡς τὴν ἐξύπνησε· καὶ ἔχεσα φῶς εἰς τὸν κοιτῶνά της, ἵδε τὸν σκύλλον, ὁ ὅποϊος γαυγίζοντας ἐκύπταζεν ὑποκάτω τοῦ κρεβατίου. Ἡ οὖν Ἰελία τρομασμένη, ἔδραμε ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν, καὶ

ἔκραξε τοὺς δούλους της, οἱ ὅποιοι, διὰ καλὴν τύ-
 χην, δὲν εἶχαν ὑπόγῃ ἀκόμη νὰ κοιμηθοῦν. Ἐ-
 τρέξαν λοιπὸν εὐθὺς εἰς τὸν κοιτῶνάτης, καὶ ἤθραν
 ἓνα κλέπτῃν, κεκρυμμένον ὑποκάτω τοῦ κρεβ-
 θατίου, ὅστις ἐβάστα εἰς τὴν χεῖρα ἓνα μαχαῖρι.
 Μετὰ ταῦτα αὐτὸς ὁ κλέπτῃς ὡμολόγησεν ὅτι
 κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα εἶχε γνώμην νὰ φονεύσῃ
 τὴν κόρην, διὰ νὰ τῆς κλέψῃ τοὺς ἀδάμαντας.
 Οὕτως ὁ πιεσὸς ἐκεῖνⓄ σκύλλⓄ ἐφύλαξε τὴν
 ζωὴν τῆς Ἰελίας.

Δ. Βέβαια αὐτὴ ἡ Ἰσορία εἶναι ἀξίολογⓄ.
 Ἡ εὐσπλαγχία καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ζῶα εἶναι
 σημεῖον γενναίας ψυχῆς· ἀλλὰ μοὶ ἀρέσκει πολ-
 λα ἐκεῖνⓄ ὁ λόγος τῆς Ἰελίας· οὗτⓄ ὁ σκύλλος
 δὲν εἶναι εὐμορφⓄ, ἀλλ' εἶναι δυσυχῆς. Ὁ ἐνά-
 ρετⓄ ἀνθρωπⓄ τιμᾶ, καὶ σέβεται τὴν δυσυχίαν.
 Διὰ τοῦτο οἱ καλοὶ ἀνθρώποι μεταχειρίζονται
 μὲ γλυκύτητα τοὺς δούλους των, καὶ τοὺς ἐργάτας.

Ο ΥΠΕΡΦΑΝΕΤΘΕΙΣ ΑΙΤΟΣ.

Ἄνω πετᾶ εἰς τὸν αἰθέρα,
 Ὁ ὑψιπέτης αἶτος,
 Πτερὸν ἀπλώνει εἰς αἴρα,
 Καὶ γέκει ὄλⓄ βασιλκός.
 Ὅρα τὴν γῆν, θάλασσαν πᾶσαν,
 Πόλιν καὶ δάση καὶ βενά,
 Τὸν Ὀλυμπὸν ζητεῖ μὲν μόνον,
 Τὰ δ' ἄλλα πάντα παρορᾶ.

Ἐκεῖ συχναίνει νὰ πηγαίνει,
 Ἐκεῖ ὄρμα, φθάνει εὐθὺς,
 Κ' εἰς μίαν πέτραν καθισθεῖς,
 Στέκει μικρὸν καὶ ἀνασαίνει.

Κοιτᾶζει τὰ ποδάρια του,
 Καὶ τὰ πτερά τ' εὐθαφῆ.
 Σκοτίζονται τὰ λογικά του,
 Ταῦτα λόγια λαλεῖ.
 Ὀντως Δίδος βασιῶ τὰ σκῆπτρα,
 Ὡς οἱ ζωγράφοι μαρτυροῦν,
 Πρεπόντως με εἰς τὰς χλαμίδας,
 Οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φοροῦν.
 Τίς ἔχει τόσην τὴν ἀνδρείαν;
 Ἄς ἔλθῃ, ἵνα παιδευθῇ,
 Ἄν θείῃ νὰ μ' ὁμοιωθῇ,
 Τίς ἔχει τὴν ἐλευθερίαν;

Φοβεῖ ὁ λέων τὰ θηρία,
 Αὐτὰ μὲ σέβας τὸν θώροῦν,
 Τοῦ δίδει ὅλα τὰ πρωτεῖα,
 Κ' ὡς βασιλεῖα τὸν τιμοῦν.
 Μοῦ ὁμοιάζει εἰς ἀνδρείαν,
 Συμφωνῶ τοῦτο μὲ αὐτὸν,
 Θηρίων ἔχει δεσποτεῖαν,
 Ὡς ἐγὼ πάντων τῶν πτηνῶν.
 Ἄλλα τὰς λόγους μόνον τρέχει,
 Νὰ ἀναμῆθῇ δὲν ἠμπορεῖ,
 Καὶ νὰ πετάξῃ ἀπορεῖ,
 Μίαν καὶ μόνην χάριν ἔχει.

Μίαν λησῆριον κακίαν,
Χύσαν αἷμα τὸ ἴμόν;
Καὶ μὲ τὸ γόμ' ἠναγκασμένοι,
Πῶς νὰ ὑμῶν τὸν γεννημένον
Εἰς δυστυχίαν τῶν βροτῶν;

Τὸ πάλαι, ποῖον φανερόναι,
Κατόρθωμα τῆς σῆς ὀργῆς;
Παντοῦ ὁ τρέμοςον πληρόναι
Τὰς δυστυχίας τῆς ζωῆς.

Ἡ φλόξ τὰ τείχη ἰγκρημίζει,
Ἐκεῖ μὲν πόλις ἀφανίζει,
Ἐδῶ δὲ σφάζει τὸν λαόν.
Μήτηρ τὰ τέκνα τῆς ζητούσα,
Νὰ ἐξελεύσῃ προσπαθοῦσα
Ἀπὸ τὸν βίαιον ἐχθρόν.

Τυφλοὶ ἴσμεν τῆ ἀληθεία,
Πράξεις θανατόντες αἰσχ.
Ἡ τῶν ἀνθρώπων δυστυχία φάσ.
Κάμμι ἤρωσι ἀρετὰς;
Ἡ δόξα τῶν πλῆθους κακίας,
Χαρεὶ τοῦ φόβου κ' λογείας,
Δὲν ἠμωρεῖ νὰ φανισθῇ.
Θεοὶ τῆς γῆς δαρτηροσόντες!
Δὲν δύναται μὴ κεραινοῦντες,
Τὸ μέγεθος σας τὰ δειχθῆ;

Πλὴν ἐγὼ θέλω εἰς τὴν εἰρήν
Νὰ βάλω τὴν σὴν τιμὴν
Τίς κλητὸς τῆς αὐτοῦ τύχης
Τὴν ἀποδοῖ εἰς ἰσχύν;
Οὐτῷ ὁ ἦρος ἰκαίηται,
Ἡ δόξα τῆ δι χρωσιταί
Εἰς τὴν τῶν ἄλλων ἰστρεπί.
Τῷ Βάρβανθῷ ἡ ἀτιμία,
Ὅμοτε κ' ἡ γαθμία,
Κάμμιετ Ἀνθία προκοπῆ.

Τίς ἦρως ἄρ' εἶν' ὅποθ' πρίσκει
Ἐνδοξῶ νὰ ὀνομασθῆ;
Ὁ βασιλεὺς, ὃς ἀποδύσει
Δικαιοσύνην νὰ ἀσκή.
Τὸν Τίτον ἔχωντας κατόνα,
Διὰ τὸν μόνον μελεδύνα
Τῆς εὐτυχίας τοῦ λαοῦ
Καὶ φεύγει μὲν τὴν κολακείαν,
Γνωρίζει δ' ὡς εὐημερίαν,
Εὐεργεσίας τὰς αὐτοῦ.

Ἐσεῖς, ὅποῦ ὑπεραυχεῖτε
Τὴν τοῦ πολέμου ἀρετὴν,
Ἄν τὸν Σωκράτην γοχασθῆτε,
Μὲ τὸν τοῦ Κλίτη φοιτητῆ
Τὸν πρῶτον βλέπετε γενναίον,
Πρᾶον, σοφόν, κ' τελευταῖον,
Ἐπάζιον τῶν σω ἐυχῶν.
Τότ' ὁ κήσας τὸν Εὐφράτην,
Ὡς πρὸς τὸν δίκαιον Σωκράτην,
Ἐσχατος ἔγει τῶν θεητῶν:

Ὡ, ἦρως ἐνθουσιώδεις,
Οὓς περ ὁ τύφῳ ὀδηγεῖ!
Ἄφετε δάφνας τὰς μυθώδεις,
Ὅπου ὁ Ἄρης χορηγεῖ.
Εἰς μάτην ἡ τοῦ Ὀκταβίου
Νίση κατὰ τοῦ Ἀντωνίου,
Ἐγείμει τὴν γῆν κακά.
Καὶ Αὐγμοσ δὲν ἰκαίηται,
Ἄνισως δὲν ἐκροθυμῶτο
Νὰ παύσων Ῥώμης τὰ δεινά.

Πολιμικαί! ἡμῖν δειχθῆτε,
Μὴ ὄλη σας τὴν ἀρετὴν
Εἰς τὴν ψυχίνας ἀνατλήτε
Τῆς τέχνης τὴν μεταβολήν.
Ὡς ὅπου εἶσαι βροτός σας,
Ὁ κόσμῳ εἶσαι ἰδικός σας,

Μᾶς ἐθαμβεῖτε παντελῶς
Ἄλλα ὅποταν σᾶς ψυχραίνει,
Ἡ μορμὴ πίπτει, θνητός μῆνει,
Κ' ὁ ἦρος σβύει ἰντελῶς.

Διὰ νὰ γένης τροπαιοῦχῳ,
Φθάει κ' ἀρετὴ ἀπλή.
Πλὴν ὁ οἰκῶν τὰ πάθη οὗτος
Ἰροσῆκει μίγας νὰ λαχθῆ.
Χάνει τῆς τὴν ἰπικυρίαν,
Ὅχι δ' αὐτοῦ τὴν εὐψυχίαν,
Μὲ τὰς ὅποιαν εὐπραγεῖ
Οὐτε τελείως ἠθρασύνθη,
Ἄν ὡς Τιθίριῳ αὐξύνθη,
Ἡ ἀνὼς Οὐάριῳ δυσυχεῖ.

Χαρεὶ τῆς ἀπρεσπον διώχει,
Τὴν τῶν ἀσίμων ἡδονῶν
Μὲ φρόνησι δὲ ἠμωρεῖ,

Τὴν μίσην τῶν εὐπραγῶν.
Ἐὰν ἡ τύχη τὸν ὑβρίζει,
Ἡ ἀρετὴ τὸν γρηρίζει,
Νὰ μῆνη εἰς ὑπομονή.

Πλὴν τελευτᾷ ἡ εὐπραγία,
Μόνιμῳ δ' εἶναι ἡ σοφία,
Κ' ἡ τύχη αἰρεδοατῆ.

Θιά! εἰς μάτην τὸν Αἰτίαν
Μὲ θάνατον τὸν ἀπειλεῖς
Ἐκεῖθ' ἔχει τὴν σοφίαν
Εἰς ὀδηγόν, δὲν τὸν φοβεῖς.
Ἡ Ῥώμη δὲ αὐτῆς ὑφούται,
Κ' ἡ Καρχηδὼν κατατροπῶται
Τοῦ σοῦ κατίναρτι σκοποῦ
Κατὰ τὸ θεῖόν της δὲ εὖμα,
Εἶδε μὲ ἀριστόν της βλέμμα,
Ἐδόξεν δάφνας τὰς αὐτοῦ.

ΕΥΧΑΙ ΔΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ.

Πρὸ τῆς ἀτάξεως τῶν Μαθημάτων.

Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς ἀληθοῦς Σοφίας ἐδότη, κ' φρονήσεως
χορηγί, καταπέμψον εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀταξίως δούλους σου πνεῦμα
σοφίας, πισθείας κ' φρόνησι, κ' φρόνησι τῶν ἐφθαλμοῦς τῶν
ψυχῶν ἡμῶν τῷ φωτὶ τῆς σῆς Θεογνωσίας, ὅπως εὐδῶς καὶ
ἀπρεσκόπως ἐπιδῶμαι πρὸς τὰ καλὰ μαθήματα, κ' προκύ-
ψωμι σοφία καὶ ἀρετὴ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν,
πρὸς οἰκοδομήν κ' κόσμον τῆς παγκοσμίου Ἐκκλησίας, δέξαι
δὲ κ' τιμὴν τοῦ παραγίνου ὀνόματῳ ὅτι πάντα δις εἰς ἀγα-
θῆ, κ' πᾶν δόγμα τέλειον ἀμωβῆ ἔγει, καταβάλλων εἰς σοῦ τοῦ
Πατρὸς τὸν φάτων. Ἀμήν.

Μετὰ τῆς τελείωσι τῶν μαθημάτων.

Εὐχαριστοῦμι σοι, Κύριε κ' Θεὲ τοῦ ἰλίως κ' τῶν εὐκτηριῶν,
ὅτι ἐξίνας ἡμᾶς εἰς τῆ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῶν ἀφάτων σου εὐεργεσι-

ἄποκαλύψας ἡμῖν τὰ καλὰ μαθήματα. Διὸ προσπίπτον-
τες τῇ σῇ ἀγαθότητι, σοῦ δεόμεθα, καὶ σὲ παρακαλοῦμεν τὴν
ἀνεξάντλητον τῆς σοφίας πηγὴν, δίδαξεν ἡμᾶς ποιεῖν ἀεὶ τὸ
θέλημα σου τὸ ἅγιον· εὐλόγησον ἡμῶν τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σώμα-
τα, τὰ ἔργα καὶ τοὺς λόγους· χάρισαι ἡμῖν ἡλικίας τε καὶ σοφίας
προκοπὴν, ἡθῶν διάρθρωσιν, καὶ ἀρετῆς ἐπίδοσιν, ἵνα δοξάζωμέν
σε ἐπὶ πάντιν, ὡς πάντων τῶν ἀγαθῶν αἴτιον καὶ χρηρῆν, οὖν,
καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ ΜΕΡΟΥΣ.

ΤΩΝ ΓΟΝΕΩΝ Ο ΟΔΗΓΟΣ

εἰς τὴν ἐν τῷ οἴκῳ

Ἀνατροφὴν τῶν Τένων τες.

Ἦτοι,

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

διὰ τὴν τρυφερωτέραν ἡλικίαν.

Μεταγλωττισθεῖσα μὲν ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ·
ἁφιερωθεῖσα δὲ εἰς τοὺς ἐν γένει Γονεῖς.

— 00 —

Παρὰ Βασιλεῖς Φιλώπαιδος.

— 00 —

« Ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερὰ Γράμματα
ἐξεύρεις· τὰ δυνάμενα νὰ σε σοφισωσιν εἰς
σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. »
2. Τιμ. γ. 15.

ΜΕΛΙΤΗ.

Ἀπὸ τὸ Τυπογραφεῖον τῆς
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῶ

Ἀποστολικῆς Ἐταιρείας.

ά ω κ ζ'.

ΙΩ'. Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ.

« Εἶναι χρεῶσαι οἱ ΓΟΝΕΙΣ ἵνα ανατρέψωσι τὰ παιδία των καλὰ, κατὰ τὴν δυνάμιντες, καὶ νὰ τὰ μαθητεύωσι τὴν εὐλάβειαν, τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν ἀρετὴν. » ΜΑΡΤΑΡ. ΧΡΥΣΟΣΤ.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ,
Διὰ τὴν τρυφερωτέραν ἡλικίαν.
Κατ' ἐρωταποκρίσιν ποιηθεῖσα μνήμης χάριν,
Καὶ διεξοδικῶς δοθεῖσα,
ΕΝ ΚΑΤΗΧΗΣΕΩΣ ΜΟΡΦῃ.

ΤΟΜΗ ΠΡΩΤΗ.

Περὶ τῶν εἰς τὴν Ἀλίαν Γραφὴν Ἀρχῶν.

- Δ. Τέκνον μου! εἰμπορεῖς νὰ μὲ εἰπῆς, ποῦ σὲ ἔπλασε;
- Μ. Ὁ μέγας Θεός, ὁ ὅποῖος ἐδημιούργησε τὸν ἕρανον, καὶ τὴν γῆν.
- Δ. Τί κάμνει ὁ Θεός δι' ἐσέ;
- Μ. Αὐτὸς μὲ φυλάττει ἀπὸ κακοῦ, νύκτα καὶ ἡμέραν, καὶ πάντοτε μὲ κάμνει καλόν.
- Δ. Καὶ τί πρέπει νὰ κάμῃς διὰ τοῦτον τὸν μέγαν Θεόν, ὁ ὅποῖος εἶναι τοσοῦτον ἀγαθὸς πρὸς ἐσέ;
- Μ. Ἐγὼ πρέπει νὰ μάθω νὰ τὸν γνωρίζω πρῶτον, καὶ τότε πρέπει νὰ κάμω κάθε πρᾶγμα εὐάρεστον εἰς αὐτόν.
- Δ. Ποῦ μάς διδάσκει ὁ Θεός νὰ τὸν γνωρίζωμεν, καὶ νὰ τὸν ἀρέσκωμεν;
- Μ. Μέσα εἰς τὸν ἁγιόντε λόγον, ὁ ὅποῖος περιέχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Γραφὴν.
- Δ. Ἐμαθεὶς ἐσὺ νὰ γνωρίζῃς, τί εἶναι ὁ Θεός;
- Μ. Ὁ Θεός εἶναι πνεῦμα, καὶ μὲ ὅλον ὅτι ἡμεῖς

δὲν εἰμφορεῖμεν νὰ τὸν βλέπωμεν, ὅμως αὐτὸς βλέπει καὶ ἐξεύρει ὅλα τὰ πράγματα, καὶ ὅλα τὰ πράγματα εἰμφορεῖ καὶ νὰ κάμη.

Δ. Τί πρέπει νὰ κάμης διὰ νὰ τὸν ἀρέσκης;

Μ. Πρέπει νὰ κάμω τὰ πρὸς τὸν Θεὸν χρέημα, ὁμοῦ καὶ τὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Δ. Τί εἶναι τὰ πρὸς τὸν Θεὸν χρέη σε;

Μ. Τὰ πρὸς τὸν Θεὸν χρέημα εἶναι, τὸ νὰ τὸν φοβεῖμαι καὶ νὰ τὸν τιμῶ, νὰ τὸν ἀγαπῶ καὶ νὰ τὸν λαλρεύω, νὰ τῷ προσεύχωμαι καὶ νὰ τὸν ἐπαινῶ.

Δ. Καὶ τί εἶναι τὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καθήκοντάσε;

Μ. Τὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπον καθήκοντάσε εἶναι, τὸ νὰ ὑπακῶ τῆς γονεῖς με, νὰ ἀληθεύω πάντοτε, νὰ εἶμαι δίκαιος, καὶ εἰς ὅλας φιλικός.

Δ. Τί καλὸν ἐλπίζεις, ζητῶντας νὰ ἀρέσκης εἰς τὸν Θεόν;

Μ. Τόττε, ἐγὼ θέλω εἶσθαι τέκνον Θεῶ, καὶ θέλω ἔχειν τὸν Θεὸν διὰ πατέραμα, καὶ φίλονμου εἰς τὸν αἰῶνα.

Δ. Καὶ τί, ἂν δὲν φοβῆσαι τὸν Θεὸν, μήτε τὸν ἀγαπᾶς, μήτε ζητήσης νὰ τοῦ ἀρέσκης;

Μ. Τόττε, θέλω εἶσθαι ἕν κάκισον τέκνον, καὶ ὁ μέγας Θεὸς θέλει ὀργισθῆν κατ' ἐμῶ.

Δ. Διὰ τί φοβεῖσαι τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ;

Μ. Διότι αὐτὸς εἰμφορεῖ νὰ θανατώσῃ τὸ σῶμάμα, καὶ δύναται νὰ κολάσῃ τὴν ψυχὴν μου, ἀφῆ τὸ σῶμάμα ἀποθάνῃ.

Δ. Ἀλλὰ δὲν ἔκαμες ἤδη κανὲν πρᾶγμα, ἱκανὸν νὰ κάμη τὸν Θεὸν νὰ ὀργισθῆ κατὰ σοῦ;

Μ. Ναί, ἐγὼ φοβεῖμαι ὅτι παραπολύ ἡμάρτησα

κατὰ τῷ Θεοῦ, καὶ εἶμαι ἀξιὸς τῆς ὀργῆς τε.

Δ. Τί ἐννοεῖ ὅμως τὸ ν' ἀμαρτάνης κατὰ τοῦ Θεοῦ;

Μ. Τὸ ν' ἀμαρτάνω κατὰ τῷ Θεῶ, εἶναι, νὰ κάμω κανὲν πρᾶγμα, ὅπως ὁ Θεὸς μῶ εἰμφοδίζε, ἢ νὰ μὴ κάμω κανὲν πρᾶγμα, ὅπως αὐτὸς μὲ προσάζε.

Δ. Καὶ τί πρέπει νὰ κάμης, διὰ νὰ σωθῆς ἀπὸ τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας ἠξιώθησαν αἱ ἀμαρτίαι σε;

Μ. Ἐγὼ πρέπει νὰ λυπηθῶ διὰ τὰς ἀμαρτίαςμα, πρέπει νὰ προσευχηθῶ εἰς τὸν Θεὸν, διὰ νὰ μῶ συγχωρήσῃ τὸ ἀπερασμένον, καὶ πρέπει νὰ τὸν δελεύω καλλήτερον εἰς τὸ μέλλον.

Δ. Θέλει ὁ Θεὸς νὰ σὲ συγχωρήσῃ, ἂν προσευχηθῆς ἐνθέρμως διὰ τὴν συγχώρησιν;

Μ. Ἐγὼ ἐλπίζω καὶ πιστεύω ὅτι αὐτὸς θέλει, ἂν ἐγὼ ἐμπισευθῶ εἰς τὴν εὐσπλαγχνίαντα, χάριν ἐκείνη, τὸ ὅποῖον ὁ Χριστὸς ἔκαμε καὶ ἔπαθε διὰ τοὺς ἀμαρτωλῆς.

Δ. Ἰεῦρεῖς ποῖος εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς;

Μ. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἴδιος τῷ Θεῶ υἱός, καὶ ὁ Θεὸςμας πλάσης, ὅστις κατῆλθεν ἀπὸ τὸν ἔρανον, διὰ νὰ μᾶς σώσῃ ἀπὸ τὰς ἀμαρτίαςμας, καὶ ἀπὸ τὴν ὀργὴν τῷ Θεῶ.

Δ. Τί ἔκαμεν ὁ Χριστὸς πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων;

Μ. Αὐτὸς ὑπήκουσε τὸν νόμον τῷ Πατρὸς ὁ ἴδιος, καὶ ἐδίδαξε καὶ ἡμᾶς νὰ τὸν ὑπακῶμεν ὁμοίως.

Δ. Καὶ τί ἔπαθεν ὁ Χριστὸς διὰ νὰ σώσῃ τοὺς ἀνθρώπους;

Μ. Αὐτὸς ἀπέθανε διὰ τὰς ἀμαρτωλῆς, οἱ ὅποιοι παρέβησαν τὸν ἁγιόντα νόμον, καὶ ἦσαν ἀξιῖοι ν' ἀποθάνωσιν αἰωνίως αὐτοὶ οἱ ἴδιοι.

Δ. Ποῦ εἶναι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τώρα;

Μ. Αὐτὸς εἶναι ζωντανὸς πάλιν· διότι ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, καὶ ὑψήθη εἰς τὸν οὐρανόν, ὅπου καὶ θέεται τοῦ πατρὸς, ἐξαιρέτως δι' ἐκείνους, ὅσοι τὸν ἀγαπῶσιν.

Δ. Εἰμφορεῖς ἐσὺ, ἀφ' ἑαυτοῦσε, ἢ ἀγαπᾷς καὶ νὰ δελεῦσῃς τὸν Σωτῆράσε Θεόν;

Μ. Ὁχι· ἐγὼ δὲν εἰμφορῶ νὰ τὸ κάμω ἀφ' ἑαυτῆμε· ἀλλ' ὁ Θεὸς θέλει μὲ βοηθῆ μὲ τὸ ἅγιον Πνεῦμα, ἂν τὸ ζητῶ ἀπ' αὐτόν.

Δ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς θέλει ποτὲ ἔλθειν πάλιν;

Μ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μέλλει ν' ἔλθῃ πάλιν, διὰ νὰ καλέσῃ καὶ ἐμὲ, καὶ ὅλον τὸν κόσμον εἰς λογαριασμόν, δι' ὅλον ὅσον ἐκάμαμεν εἰς τὸ σῶμα.

Δ. Μὲ τί σκοπὸν θέλει ἀποδοθῆν αὐτὸς ὁ λογαριασμὸς;

Μ. Διὰ νὰ λάβωσι, καὶ τὰ τέκνα τῆ Θεῶ, καὶ οἱ κακοὶ, ὅλοι κατὰ τ' ἔργατων.

Δ. Τί θέλεις γίνεин, ἂν ἦσαι κακόν;

Μ. Ἄν ἐγὼ ἦμαι κακόν, θέλω σαλῆ κατὰ εἰς τὴν κόλασιν, καὶ ὁ κληρὸςμε θελ' εἶσθαι ἐκεῖ, ἐν μέσῳ κακῶν καὶ ταλαιπωρημένων πλασματῶν.

Δ. Καὶ ποῦ θέλεις ὑπάγειν, ἂν ἦσαι τέκνον τοῦ Θεοῦ;

Μ. Ἄν ἐγὼ ἦμαι ἐν τέκνον τῆ Θεῶ, θέλω ἀναληφθῆν εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ ἐκεῖ θέλω κατοικεῖν, ὅμῃ μὲ τὸν Θεάνθρωπὸν Κύριον, καὶ μὲ τῆς ἀγγέλων, καὶ ἁγίων, εἰς τῆς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ΤΟΜΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Περὶ τῶν εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην
ἐναρέτων παραδειγμάτων.

Δ. Τέκνον με! εἰπέμοι, ποῖ ἦτον ὁ Ἀδάμ;

Μ. Ὁ πρῶτὸς ἀνὴρ, καὶ ὁ πατὴρ ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

Δ. Ποῖα ἦτον ἡ Εὐά;

Μ. Ἡ πρώτη γυνὴ, καὶ ἡ μήτηρ ὅλων ἡμῶν.

Δ. Ποῖ ἦτον ὁ Καῖν.

Μ. Ὁ πρωτότοκός τῆ Ἀδάμ, καὶ αὐτὸς ἐφόνευσε τὸν ἀδελφόν τε Ἀβελ.

Δ. Καὶ ὁ Ἀβελ, ποῖ ἦτον;

Μ. Ἐνας νέος ἐναρετώτερός τοῦ Καῖν, ὅθεν καὶ οὗτος τὸν ἐμισοῦσε.

Δ. Ποῖ ἦτον ὁ Ἐνάχ;

Μ. Ἐνας ἀνθρώπος, ὅστις ἤρρεσεν εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἀναλήφθη εἰς τὸν οὐρανόν, χωρὶς ν' ἀποθάνη φυσικῶς.

Δ. Ποῖ ἦτον ὁ Νῶε;

Μ. Ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἀνθρώπος, ὁ ὅποῖός ἐσάθη, ὅποταν ὅλος ὁ τότε κόσμος ἐπνίγη εἰς τὸν παλὸν κόσμον κατακλυσμόν.

Δ. Ποῖ ἦτον ὁ Ἰώβ;

Μ. Ὁ πλέον ὑπομονητικὸς τῶν ἀνθρώπων, εἰς θλίψεις, πόνους, καὶ ζημίας.

Δ. Ποῖ ἦτον ὁ Ἀβραάμ;

Μ. Ὁ ὀνομαζόμενος πατὴρ τῶν πισῶν, καὶ φίλος τῆς Θεᾶς, διότι ἦτον πισὸς καὶ ἀγαθός.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἰσαάκ;

Μ. Ὁ υἱὸς τῆς Ἀβραάμ, κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν τῆς Θεᾶς, καὶ αὐτὸς ἐζησεμίαν αἰῶνα καὶ ὠφέλιμον ζῶν.

Δ. Ποῖα ἦτον ἡ Σάρρα;

Μ. Ἡ πισὴ γυνὴ τοῦ Ἀβραάμ, καὶ μήτηρ τοῦ Ἰσαάκ.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἰακώβ;

Μ. Ὁ νεώτερος υἱὸς τῆς Ἰσαάκ, ὅστις ἀπέκτησε δολίως τὴν πατρικὴν εὐλοσίαν.

Δ. Τί ἦτον ὁ Ἰσραήλ;

Μ. Ἐν νέον ὄνομα, τὸ ὅποιον ὁ ἴδιος Θεὸς ἔδωκε, πρῶτον μὲν τῆς Ἰακώβ, μετέπειτα δὲ ἐδόθη καὶ εἰς ὅλους τὰς Ἑβραίους.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἰωσήφ;

Μ. Τῆς Ἰσραὴλ ὁ φίλτατος υἱός· οἱ δὲ ἀδελφοὶ τῆς τὸν ἐμήσησαν, καὶ τὸν ἐπώλησαν εἰς ξένους τινας ὡς δούλον.

Δ. Ποῖοι ἦσαν οἱ δώδεκα Πατριάρχαι;

Μ. Οἱ δώδεκα υἱοὶ τῆς Ἰακώβ, καὶ ἐκεῖνοι ἦσαν οἱ πατέρες τῶν Ἑβραίων.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Φαραὼ;

Μ. Ὁ βασιλεὺς τῆς Αἴγύπτου, ὁ ὅποιος ἐφόνευσεν τὰ τέκνα τῶν πισῶν, καὶ αὐτὸς ἐπνίγη εἰς τὴν Ἐρυθρὰν Θάλασσαν, ὅμως καὶ ὁ στρατός τε.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Μωϋσῆς;

Μ. Ὁ ἐλευθερωτὴς καὶ νομοθέτης τῆς λαοῦ τῆς Ἰσραὴλ, καὶ ὁ πρῶτος τῶν ἀνθρώπων.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἀαρών;

Μ. Τῆς Μωϋσέως ὁ ἀδελφός, καὶ αὐτὸς ἦτον ὁ πρῶτος Ἀρχιερεὺς τῶν Ἑβραίων.

Δ. Ποῖοι ἦσαν οἱ Ἰερεῖς;

Μ. Ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι ἐπρόσφερον Θυσίας εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἐδίδασκον τὰς νόμους εἰς τὸν λαὸν τοῦ Ἰσραὴλ.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ;

Μ. Ὁ Ἀρχηγός τῆς Ἰσραὴλ, ἀποῦ ἀπέθανεν ὁ Μωϋσῆς, καὶ αὐτὸς τὰς ἔφερεν εἰς τὴν γῆν Χαναάν.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Σαμφών;

Μ. Ὁ ἰσχυρότερος τῶν ἀνθρώπων, ὅστις ἐφόνευσεν χιλίους ἐχθρούς τε μετὰ σιῶνα ὄντα.

Δ. Ποῖος ἦτον Ἐλί;

Μ. Αὐτὸς μὲν ἦτον ἕνας καλὸς γηραλαῖος, ὁ δὲ Θεὸς ὠργίσθη κατ' αὐτῆς, διότι δὲν ἐχαλίνωσε τὰ παιδιά τε ἀπὸ τὴν κακίαν.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Σαμῆλ;

Μ. Ὁ προφήτης ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον ὁ Θεὸς ἐκάλεσεν, ὅταν ἦτον ἔτι μικρὸν παιδίον.

Δ. Ποῖοι ἦσαν οἱ προφῆται;

Μ. Ἄνθρωποι, τὰς ὁποίους ὁ Θεὸς ἐδίδαξε νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, καὶ νὰ γνωστοποιῶσι τὸ θέλημα εἰς τὸν κόσμον.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Δαβὶδ;

Μ. Αὐτὸς ἦτον ἄνθρωπος κατὰ τὴν καρδίαν τῆς Θεᾶς, καὶ ὑψώθη ἀπὸ τὸ ποίμνιον, ἕως εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἰσραὴλ.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Γολιάθ;

Μ. Ὁ γίγας, τὸν ὁποῖον ὁ Δαβὶδ ἐθανάτωσε μὲ μόνον τὴν σφενδόνην καὶ λίθον.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἀβεσαλὼμ;

Μ. Ὁ κακὸς τῆ Δαβὶδ υἱός, ὁ ὁποῖος ἀπεσάτησε κατὰ τῆ ἰδέου του πατρὸς, καὶ ἔτιως ἐφονεύθη ἐν ᾧ ἐκρέματο εἰς ἓν δένδρον.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Σολομών;

Μ. Ὁ φίλτατος τοῦ Δαβὶδ υἱός, βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ὁ σοφώτερος τῶν ἀνθρώπων.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἰοσῆς;

Μ. Ἐνας νεώτατος βασιλεὺς, τῆ ὁποῖα ἡ καρδιά ἦτο πολλὰ τρυφερά, καὶ αὐτὸς ἐφοβεῖτο τὸν Θεόν.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἡσαΐας;

Μ. Ὁ προφήτης ἐκεῖνος, ὅστις προεῖπε περισσότερα ἀπὸ τὰς λοιπὰς, περὶ τῆ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἠλίας;

Μ. Ὁ προφήτης, ὁ ὁποῖος μετέστη εἰς τὸν οὐρανὸν, μέσα εἰς ἄρμα πυρὸς, ἦτοι φλογερὰν ἄμαξαν.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἐλισαῖος;

Μ. Ὁ προφήτης ἐκεῖνος, ὁποῖος ἐπεριπαίχθη ἀπὸ τινὰ ἄτακτα παιδιά, καὶ δύο ἄγριοι ἄρκτοι τὰ κατεσπάρραξαν εἰς καρμμάτια.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Γιεζῆ;

Μ. Τοῦ ἐσχάτου προφήτου ὁ δοῦλος, ὅστις εἶπε ψεῦδος, καὶ τύσον ἐλεπρώθη, ὥστε ποτὲ νὰ μὴν υἱιάνη πλέον.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ἰωνᾶς;

Μ. Ὁ προφήτης ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔζη τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας εἰς τὴν κοιλίαν ἐνὸς κήτους.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Δανιὴλ;

Μ. Ἐκεῖνος ὁ προφήτης, ὁ ὁποῖος διεφυλάχθη ἀβλαβῆς, ἐν ᾧ ἐβλήθη εἰς τὸ σπήλαιον τῶν λεόντων, διότι προσνυχίθη εἰς τὸν Θεόν.

Δ. Ποῖοι ἦσαν ὁ Σεδράχ, ὁ Μισάχ, καὶ ὁ Ἀβδεναιώ;

Μ. Τρεῖς Θεοσεβεῖς Ἑβραῖοι, οἱ ὁποῖοι δὲν ἤθελον νὰ προσκυνήσωσι μίαν εἰκόνα, ριφθέντες διὰ τοῦτο εἰς μίαν φλογερὰν κάμινον, δὲν ἐδοκίμασαν οὐδεμίαν βλάβην.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ Ναβαχοδονόσωρ;

Μ. Ὁ ὑπερήφανος ἐκεῖνος βασιλεὺς τῆς Βαβυλῶνος, ὁ ὁποῖος ἐμάνθη καὶ ἐδιώχθη ἀπὸ τὸν Θεόν, ἐν ᾧ ζῆ μὲ τ' ἄγρια θηρία.

Δ. Ποῦ εὐρίσκεις ὅλα ταῦτα τὰ ὀνόματα;

Μ. Εἰς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην, ἣτις συνεγράφη μὲ θεῖαν προσαγὴν.

Δ. Τί μανθάνεις ἀπὸ ταῦτα τὰ παραδείγματα τῶν ἁγίων ἀνδρῶν;

Μ. Χάρῃ θεῖα, ἐγὼ μανθάνω, ὅτι ἡ ἀμαρτία εἶναι ὀλέθριον πρᾶγμα, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι θεάρετος, καὶ τέλος, ὅτι ἡ ἀλυσὺνη καὶ πίστις μόνον ὁδηγοῦν εἰς τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν. Ἀμήν.

ΤΟΜΗ ΤΡΙΤΗ.

Περὶ τῶν εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην
ἐναρέτων παραδειγμάτων.

Δ. Τέκνον μου! ποῦ ἦτον ὁ ἸΗΣΟΥΣ ΧΡΙΣΤΟΣ;

Μ. Ὁ ὁμοούσιος Ἰδιὸς τῷ Θεοῦ, καὶ ὁ Θεὸς ὁ Σωτὴρ τῷ κόσμῳ.

Δ. Ποῦ ἦτον ἡ Παρθένος Μαρία;

Μ. Ἡ κατὰ σάρκα μήτηρ τοῦ Θεοανθρώπου Λυβρωτοῦ.

Δ. Ποῖοι εἶναι οἱ Ἰουδαῖοι, ἦτοι Ἑβραῖοι;

Μ. Οἱ ἀπόγονοι τῷ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰσαάκ, καὶ τῷ Ἰακώβ, τοὺς ὁποῖους ὁ Θεὸς ἐξέλεξε διὰ τὸν ἡγαπημένον τῶν λαῶν.

Δ. Ποῖα ἦσαν τὰ ἔθνη;

Μ. Ὅλοιοι οἱ ἄνθρωποι, πλὴν τῶν Ἑβραίων.

Δ. Ποῦ ἦτον ὁ Καῖσαρ;

Μ. Ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ῥώμης, καὶ ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκουμενῆς.

Δ. Ποῦ ἦτον Ἡρώδης ὁ μέγας;

Μ. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰουδαίας, ὁ ὁποῖος ἐσκότωσεν ὅλα κοινῶς τὰ νήπια εἰς χώραν τινα, μὲ ἐλπιδά να φονεύσῃ καὶ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

Δ. Ποῖος ἦτον ὁ ἄλλος Ἡρώδης;

Μ. Ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλιλαίας, ὃς καὶ ἀπεκεφάλισε Ἰωάννην τὸν βαπτιστήν.

Δ. Ποῦ ἦτον ὁ Βαπτιστής;

Μ. Ὁ πρόδρομος ἐκεῖνος καὶ προφήτης, ὁ ὁποῖος

προεῖπε τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ τῶν ψυχῶν Λυβρωτῆ.

Δ. Ποῖοι ἦσαν οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ;

Μ. Ὅλοι μὲν ἐκεῖνοι, ὅσοι ἐμάνθανον ἀπ' αὐτόν, ὡς διδάσκαλόν τις, μάλιστα δὲ οἱ δώδεκα Ἀπόστολοι.

Δ. Ποῖοι ἦσαν οἱ Ἀπόστολοι;

Μ. Οἱ δώδεκα ἐκεῖνοι μαθηταὶ, τῶν ὁποῖων ὁ Ἰησοῦς ἐξέλεξε, ὡς πρωτίστως ὑπηρέτας τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου.

Δ. Ποῦ ἦτον ὁ Ναθαναήλ;

Μ. Ἐνας μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἦτον οὐδεὶς δόλος.

Δ. Ποῦ ἦτον ὁ Νικόδημος;

Μ. Ὁ δειλὸς ἐκεῖνος μαθητὴς, ὅστις ἦλθε διὰ νυκτὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν, διότι ἠσθάνθη τὸν φόβον τῶν ἀνθρώπων.

Δ. Ποῖα ἦτο Μαρία ἡ Μαγδαληνή;

Μ. Μία μεγάλη ἀμαρτωλὴ πότε, ἡ ὁποία μετανόησασα ἐνιψε τὰς πόδας τῷ Ἰησοῦ, καὶ τοὺς ἔμαξε μετὰ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς.

Δ. Ποῦ ἦτον ὁ Λάζαρος;

Μ. Ἐνας φίλος τῷ Χριστοῦ, τὸν ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς ἀνέστησεν ἐκ νεκρῶν, τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν τῆς.

Δ. Ποῖα ἦτον ἡ Μάρθα;

Μ. Τοῦ Λαζάρου ἡ ἀδελφὴ, ἣτις φαίνεται μὲν να ἦτον εὐσεβὴς, ἀλλ' ἐμερίμνησε παρὰ πολὺ εἰς κοσμικὰ πράγματα.

Δ. Ποῖα ἦτον ἡ Μαρία;

Μ. Ἀδελφὴ τῆς Μάρθας, ἡ ὁποία ἐξέλεξε τὴν ἀγαθὴν μερίδα, καὶ εὐφράνθη ἀκούσασα τὸν Χριστὸν ν' εὐαγγελίζεται.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Σίμων Πέτρος;

Μ. Ὁ Ἀπόστολος, ὁποῦ ἠρνήθη τὸν Ἰησοῦν, καὶ ἔπειτα μετενόησε, καὶ ἔκλαυσε πικρῶς.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Ἰωάννης;

Μ. Ὁ ἀγαπητὸς Ἀπόστολος, ὁ ὁποῖός ἐπεσε ἐπάνω εἰς τὸ γῆθόν τῆς Ἰησοῦ.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Θωμᾶς;

Μ. Ὁ Ἀπόστολος, ὅστις μετὰ βίας ἐπίστευσε ὅτι ἀνέστη ὁ Ἰησοῦς ἐκ νεκρῶν.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Ἰούδας;

Μ. Ὁ παράνομός ἐκεῖνος μαθητὴς, ὁ ὁποῖός παρέδωκε τὸν Ἰησοῦν μὲν ἐν δόλιον φίλημα.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Καϊάφας;

Μ. Ὁ Ἀρχιερεὺς, ὁ ὁποῖός κατέκρινε τὸν Χριστὸν, ἀπαταίως.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Πόντιος Πιλάτος;

Μ. Ὁ ἡγεμὼν τῆς Ἰουδαίας, ὅστις ἐπρόσβαξε νὰ σταυρωθῇ ὁ Ἰησοῦς, τὸ ἀκακὸν καὶ ἀθῶον ἀρνίον τοῦ Θεοῦ.

Δ. Ποῖοι ἦσαν οἱ τέσσαρες Εὐαγγελισταί;

Μ. Ὁ Ματθαῖος, Μάρκος, Λουκᾶς, καὶ Ἰωάννης, οἱ ὁποῖοι συνέγραψαν τὴν ἰστορίαν τῆς βίβης, καὶ θανάτου τῆς Χριστοῦ.

Δ. Ποῖοι ἦσαν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σάπφειρα;

Μ. Ἄνθρωπος καὶ ἡ γυναῖκα, οἱ ὁποῖοι ἠφανίσθησαν ἐξ οὐρανόθεν, διότι ἐψεύσθησαν.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Στέφανος;

Μ. Ὁ πρῶτος μάρτυς, ὁποῦ ἐθανατώθη διὰ τὴν πρὸς Χριστὸν ἀγάπην.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Ἀπολλῶς;

Μ. Ἐνας ζηλωτὴς καὶ ἐνθερμος Ἱεροκέρυξ τοῦ Εὐαγγελίου, εὐγλωττός μὲν καὶ εὐσεβής, ἀλλ' ὅχι τόσο ἐμπειρὸς εἰς τὴν θεϊαν γνῶσιν.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Παῦλος;

Μ. Νέος τις, ποτὲ μὲν διώκτης, ἀλλὰ μετέπειτα ἀκοίμητος ἀπόστολος τῆς Χριστοῦ.

Δ. Ποῖα ἦτον ἡ Δορκᾶς;

Μ. Μία ἀγαθὴ γυνὴ, ἣτις ἔκαμε φορέματα διὰ τὰς πτωχὰς, καὶ ἀνεστάθη ἐκ νεκρῶν.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Ἐλυμᾶς;

Μ. Ἐνας κακὸς ἄνθρωπος, ὅπως ἐτυφλώθη, διότι ἀντέλεγεν εἰς τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Εὐτυχός;

Μ. Ἐνας νέος, ὁ ὁποῖος ἀπεκοιμήθη ἀκέρως τὴν διδασκαλίαν, καὶ πεσὼν ἀπέθανε.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Τιμόθεος;

Μ. Ἐνας νέος ὑπηρέτης, ὁ ὁποῖός ἤξευρε τὰς ἀγίας Γραφὰς παιδιόθεν.

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Ἀγρίππας;

Μ. Ἐνας βασιλεὺς, ὁ ὁποῖός σχεδὸν κατεπέστη νὰ γίνῃ Χριστιανός, ἀλλ' ἀπέθανε, ὡς φαίνεται, χωρὶς νὰ σαθῇ τοῖς τοῖς;

Δ. Ποῖοι ἦτον ὁ Φῆλιξ;

Μ. Ἐνας ἄνθρωπος, ὅπως ἐτρεμεν ἐν ᾧ ἐκήρυξεν

ὁ Παῦλος δὲν ἤθελεν ὅμως νὰ μετανοήσῃ, διότι
μεγάλως ἐσκληρύνθη.

Δ. Ποῦ διαβάζεις περὶ ὧν τούτων;

Μ. Εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην, ἥτις σχηματίζει
τὸ δεύτερον καὶ τελευταῖον μέρος τῶν Ἁγίων Γραφῶν.

Δ. Τί μανθάνεις ἀπὸ τὰ παραδείγματα ταῦτα;

Μ. Μὲ τὴν θεῖαν χάριν, ἐγὼ μανθάνω νὰ φεύ-
γω τὰ σφάλματά τες, νὰ μιμῶμαι τὴν πίσιν τες,
καὶ τὰς ἐξόχους ἀρετάς των, καὶ ν' ἀκολουθῶ τὰς ἀγίας
εἰς τὴν αἰώνιον μακαριότητα, διὰ τοῦ θεοῦ ἐλέους.
'Αμήν.

ΤΟΜΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ.

Περὶ τῆς Ἀρετῆς, τῆς Κακίας, καὶ τῆς

Θείας Νόμου.

Δ. Φίλτατόν μοι; τί εἶναι ἡ καθαρὰ καρδιά;

Μ. Εἶναι καρδιά ἐλευθέρη ἀπὸ τὰς κακὰς ἐπι-
θυμίας, καὶ κλίνουσα προθύμως εἰς τὸ ν' ἀκέρη τὸ θέ-
λημα τοῦ Θεοῦ, κατὰ πάντα.

Δ. Πρέπει τάχα καὶ οἱ σοχασμοί, καθὼς τὰ ἔργα τοῦ
ἀνθρώπου, νὰ εἶναι καλοί;

Μ. Βέβαια· μήτε ἐμποροῦν τ' ἔργα ν' εἶναι καλὰ,
ἐὰν μὴ προέρχωνται ἀπὸ καλῆς σκοπῆς. Χρεωσθῆ-
μεν ν' ἀγαθῶμεν τὸ νὰ κατασαινώμεν τὰς ἀνθρώπων

καλιτέρως καὶ εὐτυχεστέρας. Αὕτη εἶναι ἡ εὐνοία.

Δ. Τί ἀνταμοιβὴν ὑποσχέθη ὁ Θεὸς εἰς τοὺς καθαρὸς τῆ
καρδία;

Μ. Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπεν, ὅτι αὐτοὶ θέλουσιν
εἰδεῖν τὸν Θεόν.

Δ. Τί εἶναι ἁμαρτία;

Μ. Παράβασις τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ.

Δ. Καὶ τί εἶναι ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ;

Μ. Εἶναι ὁ Δεκάλογος τοῦ Μωϋσέως· ἡ οὐσία
τῶν ὁποῖος εἶναι, ν' ἀγαθῶμεν τὸν Θεὸν μὲ ὅλην μας
τὴν καρδίαν, μὲ ὅλην τὴν ψυχὴν μας, καὶ μὲ ὅλην
τὴν δυνάμιν μας, καὶ τὸν πλησίον ὡς τὸν ἑαυτοῦ μας.

Δ. Ἐπανάλαβέ μοι, παιδίον μου, τὸν ρηθέντα Δεκάλογον ἐκ
σῆθους.

Μ. Ὁ θεῖος Δεκάλογος, δοσμένος παρὰ τοῦ
Θεοῦ εἰς τὸν Μωϋσῆν, εἶναι φύσει γραμμένον εἰς
κάθε ἀνθρώπινον καρδίαν, καὶ τῶν αὐτῶν Ἑβραϊκῶν.
Περιέχει δὲ δέκα ἐντολάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ ἀκό-
λυτοι (*).

Α'. Ἐγὼ εἶμαι Κύριος ὁ Θεός σου, ὅστις σὲ εὗρα-
λα ἀπὸ τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὴν οἰκίαν
τῆς δελείας· δὲν θέλεις ἔχειν ἄλλους Θεοὺς ἔμπροσ-
θέν σου.

(*) Τὰ μικρά μας τέκνα, εἶναι εὐλογον νὰ διδασθῶσι πρῶ-
τον τὰ ἀπλο-ελληνικά, καὶ μετὰ ταῦτα ἂν θέλῃ ὁ γονεὺς, ἅς
μάθῃν καὶ τὴν γλῶσσαν τῶν προπατόρων τες. Μοῦ χρειάζεται
ὅμως συμπάθεια διὰ τοὺς ἐπομένους γήχους, καὶ ἐλπίζω ὅτι ὁ
διακριτικὸς, ἐνῶ τοὺς παραδίδει ἴσως εἰς τὰ νεώτερα, θέλει
ρίψῃν εἰς τὰ τυχόμενα ἐλαττώματα τῆς σημερινῆς, τὸ κά-
λυμμα τῆς εὐμενείας.

Β'. Δὲν θέλεις κάμειν εἰς σεαυτὸν γλυπτὸν, μήτε ὁμοίωμα παντὸς πράγματ[Ⓞ], ἀφ' ὅσα εἶναι εἰς τὸν ἔρανον ἄνω, καὶ ὅσα εἰς τὴν γῆν κάτω, καὶ ὅσα εἰς τὰ νερά ὑποκάτω τῆς γῆς· δὲν θέλεις τὰ προσκυνῆσαι, μήτε θέλεις λατρεύσειν αὐτά· διότι ἐγὼ εἶμαι Κύρι[Ⓞ] ὁ Θεός σου· Θεὸς ζηλωτῆς, ὁ ὁποῖ[Ⓞ] ἀποδίδει ἁμαρτίαν τῶν γονέων ἐπὶ τὰ τέκνα, ἕως τρίτην καὶ τετάρτην γενεᾶν ἐκείνων, ὅσοι μὲ μισῶσι, καὶ κάμνω ἔλε[Ⓞ] εἰς χιλιάδας ἐκείνων, ὅσοι μὲ ἀγαπῶσι, καὶ φυλάττωσι τὰς ἐντολάς μου. (*)

Γ'. Δὲν θέλεις λάβειν ἐπὶ ματαίῳ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεῶν σου· διότι Κύρι[Ⓞ] ὁ Θεός σου δὲν θέλει καθαρῶσαι ἐκεῖνον, ὅστις λαμβάνει τὸ ὄνομά του ἐπὶ ματαίῳ.

Δ. Φύλασσαι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων, τοῦ ἀγιάζειν αὐτήν, καθ' ὃν τρόπον σὰς παρήγγειλε Κύρι[Ⓞ] ὁ Θεός σου· ἕξ ἡμέρας ἐργάζου, καὶ κάμνε ὕλασσε τὰς ἐργασίας· τὴν δὲ ἐβδόμην ἡμέραν ἣ ὅποια εἶναι τὸ σάββατον Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου, δὲν θέλεις κάμειν εἰς αὐτήν, οὐδεμίαν ἐργασίαν, σὺ καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου, ὁ δούλος σου, καὶ ἡ δούλη σου, τὸ βοῦδίόν σου, καὶ τὸ ὑποζύγιόν σου, καὶ κάθε κτήνός σου, καὶ ὁ προσήλυτός σου, ὅστις εἶναι ἐντός τῶν θυρῶν σου· διὰ τὸ ἀναπαύεται ὁ δούλος σου, καὶ ἡ δούλη σου, τὸ ὑποζύγιόν σου, ὡσπερ καὶ σὺ· καὶ ἐνθυμήθητι, ὅτι ἦσεν καὶ σὺ δούλος[Ⓞ] εἰς τὴν γῆν τῆς Αἰγύπτου, καὶ σὲ εὗρεν ἐκεῖθεν Κύριος

(*) Ὅστις σέβεται πρῶτον τὸν θεῖον νόμον, θλίβεται εἰς τὴν πανουργίαν τῆς Δουτικῆς Ἐκκλησίας· διότι αὐτὴ πρὸς σκέπασιν τῆς εἰδωλολατρίας, ἀφαιρεῖ τὴν δευτέραν ἐντολήν, καὶ ποιεῖς διαιρεῖ τὴν ἰσχύα τὴν εἰς δύο, διὰ τὸ συμπληρῆσαι τὰς δέκα. Ἄς ἀναγνώσῃ οἱ τοιοῦτοι τὴν Ἀποκάλ. κβ'. 18, 19.

ὁ Θεός σου, με κραταιὰν χεῖρα, καὶ ὑψηλὸν βραχίονα. Διὰ τῆσο σὲ ἐπαρήγγειλε Κύρι[Ⓞ] ὁ Θεός σου, διὰ τὸ φυλάττειν τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων, καὶ τὴν ἀγιάζειν αὐτήν.

Ε'. Τίμα τὸν Πατέρα σου, καὶ τὴν Μητέρα σου, καθ' ὃν τρόπον σ' ἐπαρήγγειλε Κύρι[Ⓞ] ὁ Θεός σου, ἵνα εὐδοκιμήσῃς, καὶ νὰ γένης μακροχρόνιος[Ⓞ] ἐπὶ τῆς γῆς, τὴν ὁποῖαν σοὶ δίδωσι Κύρι[Ⓞ] ὁ Θεός σου.

ς'. Μὴ φονεύσῃς.

ζ'. Μὴ μοιχεύσῃς.

η'. Μὴ κλέψῃς.

θ'. Μὴ ψευδομαρτυρήσῃς ἐναντίον τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

ι'. Οὐκ ἐπιθυμήσῃς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου· ἐκ ἐπιθυμήσῃς τὴν οἰκίαν τῆς πλησίον σου· μήτε τὸν ἀγρόν σου, μήτε τὸν δούλον σου, μήτε τὴν δούλην σου, μήτε τὸ ὑποζύγιόν σου, μήτε κτήνός σου, μήτε ὅσα καὶ ἂν προσήκωσι εἰς τὸν πλησίον σου.

Δ. Τί μανθάνεις ἀπ' αὐτὸν τὸν δεκάλογον.

Μ. Μανθάνω θεία χάριτι, τὰ πρὸς Θεὸν, καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους, ἀπαραίτητα μου χρέη.

Δ. Τί μάς διδάσκει ὁ Ἰησοῦς ὡς πρὸς ταῦτα;

Μ. Θέλεις ἀγαπᾶν Κύριον τὸν Θεόν σου, με ὅλην τὴν καρδίαν σου, καὶ με ὅλην τὴν ψυχὴν σου, καὶ με ὅλην τὴν διάνοιά σου· αὕτη εἶναι ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. Δευτέρα δὲ ὁμοία με αὐτὴν εἶναι· Ἀγάπα τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτὸν. Εἰς ταύτας τὰς δύο ἐντολάς, κρέμανται ὅλος ὁ νόμος, καὶ αἱ προφῆται. Ματθ. κβ'. 37—40.

Δ. Εἰς ποῖον τρόπον παραβαίνομεν τὸν νόμον τοῦτον τοῦ Θεοῦ;

Μ. Ὅταν δὲν ἀγαπῶμεν Αὐτὸν, καθ' ὃν τρόπον μᾶς παρήγγειλεν ὁ Ἰησοῦς.

Δ. Εἶναι τάχα εὐκολὸν τὸ νὰ κάμνωμεν ὅλα ὅσα μᾶς προστάζει ὁ νόμος;

Μ. Ὅχι βέβαια· εἶναι πράγμα δυσκολώτατον, διότι ἔχομεν ἐκ φύσεως καρδίαν διεφθαρμένην· ὁ δὲ ἐλεήμων Θεὸς μᾶς βοηθεῖ.

Δ. Δὲν εἶναι ἀράγε καλὸς ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ;

Μ. Βέβαια· ὁ Ἀπόστολος Παῦλος λέγει, ὅτι ὁ νόμος εἶναι ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἅγια, δικαία, καὶ ἀγαθή.

Δ. Ποῖον κανόνα μᾶς ἔδωκεν ὁ Θεός, πρὸς διεύθυνσίν μας εἰς τὴν προσευχὴν;

Μ. Ὁ Δημιουργὸς μᾶς ἐχάρισε, πρὸς διεύθυνσιν, ὅλην μὲν τὴν Ἱεράν Γραφήν· μάλιστα δὲ τὴν σύντομον ἐκεῖνην δέησιν, ἣτις ἐδιδάχθη ἀπὸ τὸν Χριστόν.

Δ. Εἶπέ μιν ἐκ γήθους αὐτὴν τὴν Κυριακὴν Δέησιν.

Μ. Εἶναι ὡς ἔπεται·---

ΠΑΤΕΡ ἡμῶν, ὁ ὁποῖός εἶσαι εἰς τὰς οὐρανοῦς· ὡς ἁγιασθῆ τὸ ὄνομά σου· ὡς ἔλθῃ ἡ βασιλεία σου· ὡς γίνῃ τὸ θέλημά σου, καθότι εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτω καὶ ἐπ' αὐτῶν εἰς τὴν γῆν· τὸ ψωμίον ἡμῶν τὸ καθημερινόν, δός εἰς ἡμᾶς σήμερον· καὶ συγχώρησόν μας τὰ χρεῖα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς συγχωρῶμεν τὰς χρεωφειλέτας ἡμῶν· καὶ μή μας φέρῃς εἰς πειρασμόν, ἀλλ' ἐξελυθήρωσόν μας ἀπὸ τῶν πονηρῶν· διότι σὺ εἶσαι ἡ βασιλεία, καὶ ἡ δύναμις, καὶ ἡ δόξα, εἰς τὰς αἰῶνας. Ἀμήν.

Δ. Ποῖός εἶναι ὁ Μεσίτης, διὰ τοῦ ὁποῖου αἱ δέησεις μας γίνονται εὐπρόσδεκτοι εἰς τὸν Θεόν;

Μ. Εἶς εἶναι ὁ Θεός, καὶ εἶς ὁ Μεσίτης μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ἰησοῦς Χριστός· καὶ δι' αὐτῶν ἔχομεν τὴν εἴσοδον, μὲν ἐν Πνεύματι εἰς τὸν Πατέρα.

1. Τιμ. β'. 5. Παῦλ. πρὸς Ἐφεσ. γ'. 18.

Δ. Τί εἶναι ἡ θεία πηγὴ τῆς χριστιανικῆς πίστεως;

Μ. Ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ὅστις ζῆ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

Δ. Ἐπανάλαβε τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως.

Μ. Τὸ Σύμβολον τῆτο διαιρεῖται εἰς δώδεκα ἄρθρα, καὶ εἶναι τ' ἐφεξῆς—

Α'. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεὸν πατέρα, παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Β'. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων· φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινὸν ἐκ Θεοῦ ἀληθινῶν, γεννηθέντα, ἐποικηθέντα, ὁμοῦσιον τῷ Πατρὶ, δι' ὃ τὰ πάντα ἐγένετο.

Γ'. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν, κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Δ'. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν, ἐπὶ Ποντίῳ Πιλάτῳ, καὶ παθόντα, καὶ ταφέντα.

Ε'. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς Γραφάς.

ς'. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

Ζ'. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης, κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὗ τῆς Βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Η'. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, τὸ κύριον, τὸ ζωοποιόν, τὸ ἐκ τοῦ πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν πατρὶ καὶ ὑπὸ συμπροσκυνούμενον, καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλῆσαν διὰ τῶν προφητῶν.

Θ'. Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν, καὶ ἀποστολικὴν ἐκκλησίαν.

Ι'. Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

ΙΑ'. Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

ΙΒ'. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. ΑΜΗΝ.

Πεντήκοντα βραχεῖαι Γνώμαι,
παραδειγματικαὶ καὶ ἐπωφελεῖς, διὰ τοὺς
μανθάνοντας τὸ γράφειν.

Προσέχετε εἰς τὴν ἀγαθὴν συμβουλίαν.

Ἀπέχε τῆς διεφθαρμένης συντροφίας.

Ὁ θάνατος εἶναι ὁ μισθὸς τῆς ἁμαρτίας.

Ἀγωνίσα νὰ κάμης προκοπὴν εἰς ὅ,τι εἶναι καλόν.

Ὁ φόβος συντροφεύει τὴν ἔνοχον συνείδησιν.

Τὰ πλούτη δὲν δίδουσι τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν.

Μίσει κάθε κακὴν ὁδὸν τε καὶ πρᾶξιν.

Εἰς τὴν μελέτην ὑποτάσσεται τὸ πᾶν.

Κρίνετε δικαίαν, καὶ ἀδιάφορον κρίσιν.

Φύλαττε τὸ τάξιμόν σου, ὡς ἱερὸν τι.

Ἡ ἐπιστήμη ὑψώνει τὸν ἀνθρώπινον νοῦν.

Παιδιά, ὑπακούετε τοὺς γονεῖς σας.

Ἀδελφοί, ἀγαπᾶτε ἀλλήλους εἰλικρινῶς.

Ἐχετε εὐλάβειαν πρὸς τὴν Θεῖαν Γραφήν.

Οὐδὲν εἶναι ἀσφαλές, πλην τοῦ τάφου.

Μία ἁμαρτία συνεχῶς γεννᾷ καὶ ἄλλην.

Ἡ καρτ' αὐτὴν πτωχεῖα δὲν εἶναι ἀτιμία.

Τὸ ἥσυχον πνεῦμα χαίρεται τὴν εἰρήνην.

Ἄν ἡ θρησκεία ἦναι τι, εἶναι καὶ κάθε τι.

Ἐνδυήσῃ τὸν Πλάστην σου, παιδιόθεν.

Ἡ ἁμαρτία πρέσπει γὰρ γεννᾷ τὴν λύπην.

Ἐμπιστεύε εἰς τὸν Θεὸν περὶ πάντων.

Ἡ ἀρετὴ ἐλευθερὴ τὴν εὐλάβειαν ὄλων.

Ἡ σοφία ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀληθῆ τιμὴν.

Ἡ θρησκεία εἶναι τὸ κλεῖδος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ εὐσέβεια εἶναι ἡ ἀληθῆ σοφία.

Ἀπέχε τὰς νεανικὰς ἐπιθυμίας.

Προσεύχε καὶ διὰ τοὺς ἐχθρούς σου.

Ἡσυχῶ γλώσσα κάμνει φρόνιμον κεφαλὴν.

Κάμε καλὸν μὲν εἰς ὅλους, κακὸν δὲ εἰς οὐδένα.

Ἡ κτίσις εἶναι βίβλος τῆς σοφίας.

Πᾶν φύλλον καὶ ἄνθος δυκνύει ἕνα Θεόν.

Καιρὸς μὲν βραχύς, αἰδιότης δὲ ἀτελεύτητος.

Σπυδὴ καὶ οἰκονομία εἶναι ἡ ὁδὸς εἰς τὰ πλούτη.

Ἡ εὐσέβεια τὸ κάλλιον καλλώπισμα τῆς νεότητος.

Ἡ ἥσυχία δὲν εἶναι σύντροφος τῶν κακῶν.

Ὅστις κολυμβᾷ εἰς ἁμαρτίαν, βυθίζεται εἰς λύπην.

Αἱ κακαὶ συναναστροφαὶ διαφθείρουν τὰ καλὰ ἔθη.

Μὴ κρίνετε σεις, ὅπως μὴ κριθῆτε ἀπὸ ἄλλους.
 Μάθε νὰ ζῆς καλὰ, ἀν καλῶς θέλῃς ἢ ἀποθάνῃς.
 Αἱ ζητήσεις συχνὰ γεννῶσι τὰς φιλονεικίας.
 Μαλακοὶ μὲν λόγοι, δυνατὰ δὲ ἐπιχειρήματα.
 Ἐνθυμοῦ ὅτι ἐγεννήθης διὰ ἢ ἀποθάνῃς.
 Ἡ νεότης πλήρης σφαλμάτων, γῆρας ἀσθενειῶν.
 Ἡ λύπη δικαίως ἔσεται τὴν ἁμαρτίαν.
 Αἱ ἀκαθαρτοὶ πράξεις εἶναι πάντοτε ἀπρεπεῖς.
 Ὁ φρόνιμος ἀγαπᾷ τὴν φρόνιμον συμβεβλήν.
 Τίμα τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα.
 Φοβοῦ τὸν ΘΕΟΝ, καὶ τιμᾷ τὸν βασιλέα.
 Ὅσοι δὲν σκέπτεται, ποτὲ δὲν γίνεται σοφός.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΟΣ.

Φθάσας, τελευταῖον, εἰς τοῦ μικροῦ τούτου
 πονημάτις τὸ τέλ^{ος}, ἃς ἔχω συγγνώμην, ὧ φι-
 λαναγνώσα, ἀν παρακαλέσω τὴν προσοχὴν τῶν
 τε γονέων, διδασκάλων, καὶ τοῦ δήμου, εἰς τὴν
 ἀκόλουθον ἐράνισιν, ἐκ τῶν τοῦ περιφήμου Κοραῖ
 Προλεγομένων, εἰς τῶν δεύτ. τόμ. τῶν Παραλ-
 λήλων τοῦ Πλετάρχη.

« Πῶς ἠθέλετ' ὀνομάσει, φίλτατοι ὁμογενεῖς,
 τὸν, ὅστις, ἀφοῦ εὑρέθη τῆς ἀρτοποιίας ἢ τέχνης,
 τρέφεται μὲ βαλάνια; Μωρόν. Πῶς τὸν, ὅστις,
 ἀφοῦ ἔμαθαν οἱ ἄνθρωποι ἢ ἐργάζονται τὸ λιβά-
 ριον, καὶ τὸ μαλλίον, περιέρχεται σκεπασμέν^{ος}
 μὲ ζῶν ἀλόγων, ὡς ἄλογος, ἀκατέργαστα δέρ-
 ματα; Μωρόν. Πῶς τὸν, ὅστις, πλησίον ἢ καὶ

μέσα εἰς πόλεις κτισμένας, κρύπτεται ὡς θη-
 ριον εἰς τῆς γῆς τὰς τρύπας, ἢ διάγει τὴν ζωὴν
 τε εἰς ἀμάξιον, ὡς Σκύθης; Μωρόν. Πῶς τὸν,
 ὅστις, βλέπων ἄλλα ἔθνη διδασκόμενα τὴν τέχνην
 τοῦ λαλεῖν καὶ γράφειν, ψελλίζει γλωσσῶσαν βάρ-
 βαρον, ἢ τῆς γλώσσης τῶν πρώτων κατοίκων τῆς
 γῆς ὁμοίαν, μὴδ' εἶναι καλὸς νὰ συνδέσῃ μῆτε
 λόγους, μῆτε φράσεις, διὰ νὰ φανερώσῃ εἰς τοὺς
 ὁμοίους τε τί νοεῖ, τί συλλογίζεται; Καὶ τοῦτον
 ἀδιστακτῶς θέλετ' ὀνομάσει Μωρόν.

Ἄναμφίβολον εἶναι λοιπὸν, ἀγαπητοί μου
 ὁμογενεῖς, ὅτι οἱ διδάσκοντες ἡμᾶς νὰ κλείσωμεν
 τῆς Ἑλλάδος τὰς πύλας εἰς τὴν φιλοσοφίαν,
 χωρὶς τῆς ὁποίας ἢ τελείωσις τῆς ἀνθρωπίνης
 φύσεως εἶναι ἀδύνατ^{ος}, μᾶς διδάσκεισι νὰ μεί-
 νωμεν, ὡς ἐπιθυμοῦν νὰ μείνωσιν αὐτοὶ, αἰωνίως
 νήπιοι καὶ Μωροί! »

ΠΙΝΑΞ ΑΡΙΘΜΩΝ, ΤΩΝΤΕ

Ἑλλήνων, Ἀράβων, καὶ Ῥωμαίων.

Ἑλλ.	Ἀρ.	Ῥωμ.	Ἑλλ.	Ἀρ.	Ῥωμ.
Ἐν	1.	I.	Ἐἴκοσι ἔν	21.	XXI.
Δύο	2.	II.	Ἐἴκοσι δύο	22.	XXII.
Τρία	3.	III.	Ἐἴκοσι πέντε	25.	XXV.
Τέσσαρα	4.	IV.	Τριάκοντα *	30.	XXX.
Πέντε	5.	V.	Σαράντα	40.	XL.
Ἐξ	6.	VI.	Πενήντα	50.	L.
Ἑπτὰ	7.	VII.	Ἐξήντα	60.	LX.
Ὀκτώ	8.	VIII.	Ἐβδομήντα	70.	LXX.
Ἐννέα	9.	IX.	Ὀγδοήντα	80.	LXXX.
Δέκα	10.	X.	Ἐννεήντα	90.	XC.
Ἐνδεκά	11.	XI.	Ἐκατόν	100.	C.
Δώδεκα	12.	XII.	Διακόσια	200.	CC.
Δέκα τρία	13.	XIII.	Τριακόσια	300.	CCC.
Δέκα τεσσ.	14.	XIV.	Τετρακόσια	400.	CCCC.
Δέκα πέντε	15.	XV.	Πεντακόσια	500.	D.
Δέκα ἕξ	16.	XVI.	Ἐξακόσια	600.	DC.
Δέκα ἑπτὰ	17.	XVII.	Ἑπτακόσια	700.	DCC.
Δέκα ὀκτώ	18.	XVIII.	Ὀκτακόσια	800.	DCCC.
Δέκα ἑννέα	19.	XIX.	Ἐννεακόσια	900.	DCCCC.
Ἐἴκοσι.	20.	XX.	Χίλια.	1000.	M.

Οἱ κεφαλαϊκοὶ ἀριθμοὶ ἕξ εἶναι· I, ἴα, ἢ μία· II, πέντε· Δ, δέκα· H, ἑκατόν· X, χίλια· M, μύρια.—II, εἶναι 2: ΠIII, 8: ΔΔ, 20: καὶ οὕτω διὰ τὰ ἐπίλοιπα.

(*) Ἡ καὶ τριάκοντα, τεσσαράκοντα, καὶ τὰ ἕξης.—Ὁ τρέ-
χων χροῖον, 1827, αὐκί, MDCCCXXVII.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

Μέρος Πρῶτον.

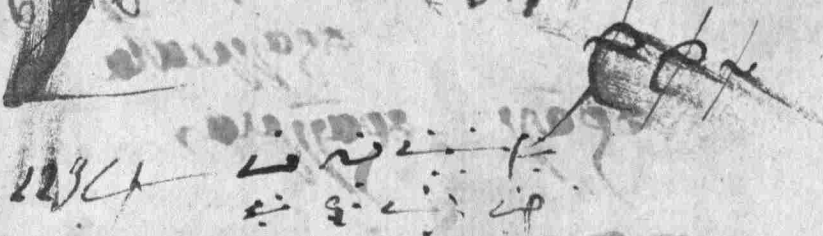
Σελ.

Ἀλφάβητον οἰκονογραφικόν	2.
Χαρακτῆρες	7.
Διαίσεις τῶν χαρακτῆρων	8.
Διασολὴ τῶν γραμμάτων	9.
Συσολαὶ τῶν ψηφίων	—
Συλλαβαὶ ἐκ συμφώνων καὶ φωνήεντων κ. τ. λ.	10.
Σύλλομα μαθήματα μονοσύλλαβά τε καὶ δι- σύλλαβα	15.
Πρωσφῆλαι	16.
Αἰ σιγμαί	17.
Λέξεις τρισύλλαβοι κ. τ. λ.	18.
Μαθήματα Ἠθικὰ μονοσύλλαβα, καὶ πολυ- σύλλαβα	20.
Μαθήματα Βιογραφικὰ τρισύλλαβά τε καὶ πολυσύλλαβα	22.
Ἡ ψευδολογία κορίτζα	23.
Ἡ ἐπιμελής κόρη	—
Τὸ ἀνόητον ἀρνίον κ. τ. λ.	24.
Λεξικὸν συλλαβικόν	42.
Ἄλλη σειρά μαθημάτων εὐκόλῳ τε καὶ ποι- κιλογενῶν	46.
Τὸ καλοπῆδες παιδίον	—
Ὁ εὐπειθὴς παῖς	47.
Ὁ ἐγκρατὴς μαθητής	48.
Τὸ φρόνιμον παιδίον κ. τ. λ.	49.
Ὀνόματα Κύρια Ἀνδρῶν τε καὶ Γυναικῶν	58.
Φυσικὴ ἰσορροπία	62.
Μαθήματα εἰς τὰ τῆς ἀρετῆς, κ. τ. λ.	80.
Ἐκλογὴ Ἱερῶν μαθημάτων	89.

Μέρος Δεύτερον.

Σελ.

Συνοψις Γραμματικῆς	117.
Σύνταξις ἢ προσωδία κ. τ. λ.	124.
Ἐκλογή ἀπὸ τῶν Μύθων τοῦ Αἰσώπου	130.
Σύντομοι ἀναγνώσεις κ. τ. λ.	149.
Βραχεῖαι Βιογραφίαι Σοφῶν ἢ ἑναρέτων Ἀνδρῶν	161.
Μικρά τις Σειρὰ πεζικῶν τε ἢ Ποιητικῶν	179.
Εὐχαὶ δια τὸ Σχολεῖον	219.
Τῶν Γονέων ὁ ὀδηγός	221.
Πεντήκοντα βραχεῖαι γνῶμαι	242.
Συμπερασμός	245.

ὁ καλὸν ὁδοῦν
ἴνα ποιομεν.

συγγενὶς ἢ ἀλλοτρίοις
ἢ καὶ Μισοῦν τὸν ὀφειλόμενον
ἢ καὶ τὸν ἄλλοττον ἢ
ἢ καὶ τὸν ἄλλοττον ἢ
ἢ καὶ τὸν ἄλλοττον ἢ

SISMANOGLIO
MECARIO

sacrificio
molt
ev

H-udo